

Michel Houellebecq

Platforma

Cu cât îi este mai josnică viața, cu atât ține omul la ea; viața lui e atunci un protest, o răzbunare de toate clipele.

Honoré de Balzac

PARTEA ÎNTÂI.

Tropic thailandez Tata a murit acum un an. Se spune că devenim cu adevărat adulți la moartea părinților. Nu cred în teoria asta: nu devenim cu adevărat adulți niciodată.

Privind sicriul bătrânului, au început să-mi vină gânduri aiurea. Profitase de viață, afurisitul; trăise ca un pașă. „Ai lăsat și urmași, nătărăule., mi-am zis, i-ai pus-o cu temei bătrânei.” Mă rog, eram un pic stresat, se-nțelege; nu ai în fiecare zi un mort în familie. Refuzasem să văd cadavrul. Am patruzeci de ani, am mai avut ocazia să văd cadavre. Acum însă prefer să evit; din același motiv care m-a făcut să nu-mi cumpăr niciodată un animal de companie.

Nu sunt căsătorit, nici asta n-am făcut-o. Ocazii am avut, câteva; însă de fiecare dată am renunțat. Femeile, totuși, îmi plac foarte mult. Întrucâtva, regret că sunt celibatar. Nu-i chiar o veselie, mai ales în concedii. Un bărbat singur în concediu, de la o vârstă încolo, devine suspect: ceilalți îl cred egoist și chiar puțin vicios; nu pot să nu le dau dreptate.

După înmormântare, m-am întors în casa unde tata își trăise ultimii ani. Corpul fusese găsit cu o săptămână în urmă. Pe mobile și prin unghere se adunase deja praful; în colțul unei ferestre, am văzut o pânză de păianjen. Puțin câte puțin, timpul, entropia și toate chestiile astea luau în stăpânire locul. Frigiderul era gol. În dulapurile din bucătărie erau mai ales plicuri cu porții individuale Weight Watchers, cutii cu proteine aromatizate, tablete energizante. Am rătăcit prin camerele de la parter ronțâind un biscuit cu magneziu. Instalația de încălzire a vilei se afla într-o sală echipată cu aparate de sport; am pedalat puțin pe o bicicletă ergonomică. La șaptezeci de ani, tata avea o condiție fizică mai bună decât a mea. În fiecare zi făcea o oră de gimnastică intensivă, de două ori pe săptămână înota la piscină. În week-end juca tenis, făcea ciclism cu inși de vârsta lui; pe unii dintre ei îi întâlnisem la înmormântare. „Ne lăsa în urmă pe toți! exclamase un ginecolog. Avea cu zece ani mai mult decât noi, dar abia ne puteam ține după el.” Tată, tată, mi-am spus, vanitos mai erai! În stânga câmpului meu vizual erau un aparat de forță și niște haltere. Mi-am imaginat un cretin în șort – cu o față ridată, dar foarte

asemănătoare cu a mea – trăgând de fiare ca un disperat. Tată, mi-am spus, ți-ai clădit casa pe nisip. Pedalam, dar începeam să găfâi, mă dureau coapsele; și era doar primul nivel de dificultate. Reamintindu-mi ceremonia, eram conștient că făcusem o impresie generală excelentă. Sunt totdeauna proaspăt bărbierit, am umerii strâmți; pe la treizeci de ani am făcut un început de chelie, așa că am hotărât să mă tund foarte scurt. De regulă, port costume gri, cravate discrete și nu par prea vesel. Cu tunsoarea mea scurtă, cu ochelarii fini și aerul posac, cu capul puțin aplecat ca să aud mai bine un mix de cânturi funerare creștine, mă simțeam foarte în largul meu, mai mult decât la o nuntă, bunăoară. Hotărât lucru, înmormântările erau domeniul meu. Am încetat să pedalez, am tușit ușor. Pe pajiștile din jur cobora noaptea. Lângă structura de beton în care era fixată centrala, se distingea o pată cafenie prost curățată. Acolo îl găsiseră pe tata, cu țeasta crăpată, îmbrăcat cu un sort și un tricou I love New York. După medicul legist, moartea survenise în urmă cu trei zile. La rigoare, se putea crede că fusese un accident, ar fi putut să alunece pe o pată de ulei sau mai știu eu ce. Podeaua însă era perfect uscată; iar craniul era crăpat în mai multe locuri, erau și creieri împrăștiați pe jos; era vorba, mai curând, de o crimă. Căpitanul Chaumont, de la jandarmeria din Cherbourg, urma să vină în aceeași seară să discute cu mine.

Revenit în salon, am deschis televizorul, un Sony 16/9 cu diagonala de 82 cm, sunet surround și DVD integrat. Pe TF1 era un episod din Xena, prințesa războinică, unul dintre serialele mele preferate; două femei musculoase purtând brasieri metalice și minijupe din piele se înfruntau cu săbiile. „Domnia ta a durat prea mult, Tagrata! exclama blonda; eu sunt Xena, războinica de la Soare-Apune!” Cineva a bătut la ușă; am dat sonorul mai încet.

Afară se înnoptase. Vântul scutura ușor crengile ude de ploaie. O fată de vreo douăzeci și cinci de ani, de tip nord-african, aștepta la intrare.

— Mă cheamă Aișa, a spus ea. Făceam menajul pentru domnul Renault, de două ori pe săptămână. Am venit să-mi iau lucrurile.

— Ăăă... Păi... Am făcut un gest care se voia binevoitor, mă rog, un soi de gest.

A intrat, a aruncat o privire rapidă la televizor: cele două războinice luptau acum corp la corp, pe buza unui vulcan; presupun că, pentru lesbiene, spectacolul era excitant.

— Nu vreau să vă deranjez, a spus Aișa, în cinci minute am terminat.

— Nu mă deranjați, am spus, de fapt, nimic nu mă deranjează.

A dat din cap în semn că a înțeles, o clipă privirea i s-a oprit pe chipul meu; poate evalua asemănarea fizică cu tatăl meu, poate încerca să deducă un grad de asemănare morală. Apoi s-a întors, a început să urce scara spre dormitoare.

— Nu vă grăbiți, am spus cu o voce slabă, nu-i nici o grabă...

Nu mi-a răspuns, a continuat să urce; probabil nici nu auzise. M-am așezat din nou pe canapea, vlăguit. Ar fi trebuit să-i propun să-și scoată paltonul, ar fi fost o propunere normală. Atunci mi-am dat seama că era cumplit de frig -un frig umed și pătrunzător, de cavou. Nu știam să pornesc instalația de încălzire și nu aveam chef să încerc, tata era mort, iar eu ar fi

trebuit să plec cât mai repede. Am schimbat canalul pe FR3, numai bine ca să prind ultima rundă din Questions pour un champion. În momentul când Nadege, din Val-Four^t, îl anunța pe Julien Lepers că-și pune titlul în joc, Aișa a apărut pe scară, cu un rucsac mic pe umăr. Am închis televizorul, am mers către ea.

— Întotdeauna l-am admirat pe Julien Lepers, i-am spus. Chiar dacă nu cunoaște orașul ori satul din care vine candidatul, întotdeauna știe să spună ceva despre departament, despre regiune, ce climă are, ce frumuseți naturale. Și, mai ales, cunoaște viața: pentru el, candidații sunt ființe umane, le știe problemele și bucuriile. Nimic din realitatea omenească a candidaților nu-i este străin. Oricine ar fi candidatul, știe să-l facă să vorbească despre meseria lui, despre familie, despre pasiuni – mă rog, tot ceea ce, în ochii lui, poate constitui o viață. Adesea candidații fac parte dintr-o fanfară, dintr-un cor; participă la organizarea unor sărbători locale, se dedică unei cauze umanitare. Copiii lor sunt adesea în sală. În general, rămâi cu impresia că oamenii sunt fericiți, tu însuți te simți mai fericit și mai bun. Nu credeți?

M-a privit fără să surâdă; purta părul strâns într-un coc, haine destul de sobre, era machiată cu discreție; o fată serioasă. A ezitat câteva clipe, apoi a spus cu voce joasă, puțin răgușită din cauza emoției:

— Am ținut mult la tatăl dumneavoastră.

N-am găsit nimic să-i răspund; mi se părea bizar, dar în definitiv era posibil. Bătrânul avea probabil multe de povestit: călătorise în Columbia, în Kenya, naiba mai știe pe unde; observase rinoceri cu binoclul. De fiecare dată când ne întâlneam, făcea ironii pe seama statutului meu sigur de funcționar. „Ți-ai găsit un locșor călduț...” repeta el fără a-și ascunde disprețul. Așa e în familie, mereu sunt probleme.

— Fac studii de infirmieră, a continuat Aișa, dar nu mai stau cu părinții, de asta sunt nevoită să lucrez ca menajeră.

Mi-am stors creierii să găsesc un răspuns potrivit: ce să-i spun, s-o întreb cât sunt chiriile la Cherbourg? Până la urmă am mormăit un „Asta e...”, încercând să exprim o anume înțelegere a vieții. Pentru ea a părut suficient, s-a îndreptat spre ușă. Mi-am lipit fața de geam ca să-i văd mașina, un Volkswagen Polo, făcând o manevră de întoarcere pe drumul noroios. Pe FR3 era un film rural (acțiunea se petrecea, probabil, în secolul al XIX-lea), cu Teheky Karyo în rolul unui muncitor agricol și Jean-Pierre Marielle în rolul proprietarului. Între două lecții de pian, fiica acestuia îi acorda anumite favoruri donjuanului rural. Întâlnirile aveau loc într-un grajd; am adormit în momentul când Teheky Karyo îi smulgea energic chiloții de organza. Un plan final pe un grup de porci a fost ultimul lucru de care am fost conștient.

M-am trezit de durere și de frig; pesemne adormisem într-o poziție proastă, vertebrele cervicale mi se anchilozaseră. M-am ridicat tușind violent, respirația mea umplea cu aburi aerul glacial din încăpere. Ciudat, televizorul era pe TF1, se dădea o emisiune pentru pescari; înseamnă că mă trezisem sau cel puțin fusesem suficient de treaz ca să acționez telecomanda; dar nu-mi mai aminteam nimic. Era o emisiune despre somni, pești uriași, fără solzi, care, în urma încălzirii climei, s-au înmulțit în râurile franceze: preferau mai ales

împrejurimile centralelor nucleare. Reportajul încerca să facă lumină în privința câtorva mituri: e adevărat, somnii adulți ating lungimi de trei-patru metri; în râul Drome au fost semnalate specimene de peste cinci metri. Era perfect credibil. În schimb, era total exclus să aibă un comportament carnivor, ori să atace înotătorii. Proasta imagine a speciei părea să se răsfrângă și asupra pescarilor de somn; mica lor confrerie era acceptată cu greu în sânul familiei mai mari a pescarilor. Ei sufereau și voiau să profite de emisiune pentru a corecta această imagine negativă. Desigur, nu puteau invoca motive gastronomice: somnul era total necomestibil. Dar pescuitul lui era pasionant – un pescuit inteligent și sportiv, destul de asemănător cu al știuciiși merita mai mulți adepți. Am făcut câțiva pași prin cameră fără să mă pot încălzi; nu suportam ideea să mă culc în patul tatei. Până la urmă, am urcat să caut perne și păături, apoi m-am cuibărit de bine, de rău, pe canapea. După genericul emisiunii Somnul, mit și realitate, am stins televizorul. Noaptea era neagră; liniștea la fel.

Toate au un sfârșit, chiar și noaptea. Vocea limpede și sonoră a căpitanului Chaumont m-a scos dintr-o letargie sauriană. Căpitanul își cerea scuze, nu reușise să treacă în ajun. I-am propus o cafea. Până să fiarbă apa, a pus pe masa de bucătărie un laptop, a conectat imprimanta. Puteam astfel, la sfârșitul întrevederii, să-mi citesc depoziția și s-o semnez; am scos un murmur aprobator. Jandarmeria, copleșită de sarcini administrative, avea prea puțin timp pentru a se consacra adevăratei sale misiuni – ancheta; putusem trage această concluzie din diferite emisiuni televizate. Căpitanul a aprobat cu căldură. Interogatoriul pornea bine, într-o atmosferă de încredere reciprocă. Windows-ul a demarat cu un clinchet vesel.

Tata murise în seara sau în noaptea de 14 spre 15 noiembrie. În ziua aceea lucram; la fel și pe 15. Evident, aș fi putut să iau mașina, să-lucid pe tata și să mă întorc acasă în aceeași noapte. Ce făceam în noaptea de 14 noiembrie? Din câte știam eu, nimic; nimic deosebit. Oricum, nu-mi aminteam nimic, deși trecuse doar o săptămână. Nu aveam o parteneră sexuală stabilă, nici un prieten apropiat; în aceste condiții, cum să-mi amintesc? Zilele trec, asta-i tot. L-am privit cu tristețe pe căpitanul Chaumont; aș fi vrut să-l pot ajuta, sau măcar să-i sugerez o pistă.

— Să mă uit în agendă... am spus. Nu mă așteptam să găsesc ceva; totuși, ciudat, la data de 14 figura un număr de mobil, însoțit de un prenume: „Coralie”. Care Coralie? Agenda asta, zău, degeaba o mai țineam.

— Am o grămadă de rahaturi în cap... am spus cu un surâs amar. Pur și simplu nu știu, poate eram la un vernisaj.

— Un vernisaj? Căpitanul aștepta răbdător, cu degetele deasupra tastaturii.

— Da, lucrez în Ministerul Culturii. Fac dosare pentru finanțarea de expoziții, uneori și de spectacole.

— Spectacole?

— Spectacole... de dans contemporan... Mă simțeam pierdut, copleșit de rușine.

— Cum s-ar zice, lucrați în domeniul cultural.

— Da, asta e... Se poate spune așa. Căpitanul mă privea cu simpatie și gravitate. Era conștient de existența unui sector cultural, o conștiință vagă, dar reală. În profesia lui, întâlnea desigur tot felul de oameni; nici un mediu social nu-i putea rămâne străin. Jandarmeria este un umanism.

Restul discuției a continuat aproape normal; văzusem deja filme polițiste, eram pregătit pentru acest tip de dialog. Ar fi putut tatăl meu să aibă dușmani, aveam vreo idee? Nu, dușmani nu, dar nici prieteni, la drept vorbind. Oricum, tata nu era destul de important ca să aibă dușmani. Cine putea profita de moartea lui? Ei bine, eu. Când îi făcusem ultima vizită? Probabil în august. În august nu e mare lucru de făcut la birou, dar colegii mei sunt nevoiți să plece pentru că au copii. Eu rămân la Paris, joc Solitaire pe computer, iar pe la jumătatea lunii îmi iau un week-end prelungit; iată cadrul vizitelor la tatăl meu. În fond, eram în relații bune cu el? Și da, și nu. Mai degrabă nu, totuși mergeam să-l văd de două-trei ori pe an, nu era chiar puțin.

Căpitanul a clătinat din cap. Simțeam că depoziția mea se apropie de final; aș fi vrut să-i pot spune mai multe. Simțeam că mă apucă o simpatie irațională, anormală pentru căpitanul Chaumont. Iată-l, puneă deja hârtie în imprimantă.

— Tata făcea foarte mult sport! am spus eu deodată.

A ridicat o privire întrebătoare.

— Nu știu... am zis desfăcând brațele a neputință, voiam doar să spun că făcea foarte mult sport.

Cu un gest înciudat, căpitanul a pornit imprimanta.

Am semnat depoziția, l-am condus până la ușă.

— Îmi dau seama că sunt un martor jalnic, i-am spus.

— Toți martorii sunt jalnici... a răspuns el. Am meditat o vreme la acest aforism. În fața noastră se întindea plictisul nesfârșit al câmpurilor. Căpitanul s-a urcat în mașină, un Peugeot 305; avea să mă țină la curent cu mersul anchetei. La decesul unei rude de gradul întâi, funcționarii publici au drept la un concediu de trei zile. Aș fi putut foarte bine să mai rămân, să hoinăresc, să cumpăr camembert din partea locului; am plecat însă imediat spre Paris.

Mi-am petrecut ultima zi de concediu în câteva agenții de turism. Îmi plăceau cataloagele turistice, caracterul lor abstract, felul lor de a reduce locurile lumii la un șir de tarife și fericiri posibile; apreciam în special sistemul de notare cu stelute, indicând intensitatea fericirii la care erai îndreptățit să sperii. Nu eram fericit, dar prețuiam fericirea, aspiram, încă, la ea. Potrivit modelului Marshall, cumpărătorul este un individ rațional care încearcă să obțină maximum de satisfacție pentru un preț dat; în schimb, modelul Veblen analizează influența grupului în procesul de cumpărare (după cum individul vrea să se identifice cu grupul, sau dimpotrivă, să i se sustragă). Modelul Copeland demonstrează că procesul de cumpărare diferă în funcție de produs/ serviciu (cumpărătură curentă, cumpărătură plănuită, cumpărătură specializată); iar modelul Baudrillard-Becker consideră că a consuma înseamnă a produce semne. Judecând bine, mă simțeam mai aproape de modelul Marshall.

Revenit la birou, am anunțat-o pe Marie-Jeanne că am nevoie de o vacanță. Marie-Jeanne este colega mea; pregătim împreună dosarele de expoziții, trudim împreună pentru cultura contemporană. Este o femeie de treizeci și cinci de ani cu părul blond și lins, cu ochi de un albastru deschis; nu știu nimic despre viața ei intimă. Ierarhic, e șefa mea; dar Marie-Jeanne preferă să eludeze acest aspect, ține să încurajeze munca în echipa. De fiecare dată când primim vizita unei personalități importante – un delegat de la Direcția Artelor Plastice sau un membru în cabinetul ministrului – Marie-Jeanne insistă pe noțiunea de echipă. „Și iată-l pe omul cel mai important din serviciul nostru, cel care jonglează cu bilanțuri contabile și cu cifre! exclamă ea intrând în biroul meu. Fără el, aș fi pierdută.” Pe urmă râde; vizitatorii importanți râd și ei, sau măcar surâd fericiți. Surâd și eu, atâta cât pot. Încerc să mă imaginez în chip de jongler; în realitate, e suficient să stăpânesc operațiile aritmetice simple. Deși Marie-Jeanne nu face propriu-zis nimic, munca ei, de fapt, e cea mai complexă: trebuie să se țină la curent cu mișcările, cu rețelele, cu tendințele; ca responsabilă în cultură, poate fi oricând suspectată de imobilism, sau chiar de obscurantism; e un pericol pe care trebuie să-l evite, apărând astfel și instituția. Păstrează de aceea un contact permanent cu artiștii, cu galeriștii, cu directorii de reviste (pentru mine obscure); vorbește cu ei la telefon și e fericită, pasiunea ei pentru arta contemporană este reală. Personal, nu am nimic împotriva artei contemporane: nu sunt un adept al meseriei, nici al întoarcerii la tradiție în pictură; îmi mențin atitudinea rezervată, potrivită unui contabil. Chestiunile estetice și politice nu mă privesc; nu-i treaba mea să inventez noi atitudini, noi relații în lume; și nici să le adopt; am renunțat s-o fac pe măsură ce mi se încovoia spinarea iar expresia mea evolua spre tristețe. Am asistat la multe expoziții, vernisaje sau spectacole memorabile. De-acum încolo, concluzia mea este clară: arta nu poate transforma viața. În nici un caz pe a mea.

O informasem pe Marie-Jeanne despre moartea tatei: m-a primit cu simpatie, mi-a pus chiar o mână pe umăr. Cererea mea de concediu i se părea întru totul firească. „Ai nevoie să te aduni, Michel, a spus ea, să te întorci cu fața spre tine.” Am încercat să vizualizez mișcarea propusă și am conchis că, fără doar și poate, avea dreptate. „Cecilia o să termine în locul tău anticipativul, a continuat Marie-Jeanne, o să vorbesc cu ea.” La ce făcea aluzie, cine era această Cecilia? Aruncând o privire în jur, am observat un proiect de afiș și mi-am amintit. Cecilia era o grăsană roșcată care tot timpul ronțăia biscuiți Cadbury; lucra la noi de vreo două luni, cu contract de colaborare, sau angajată printr-un program social, deci o persoană mai curând neglijabilă. Într-adevăr, înainte de moartea tatei lucram la bugetul anticipativ al expoziției „Sus mâinile, derbedeilor!”, ce trebuia inaugurată în ianuarie la Bourg-la-Reine. Era vorba de fotografii făcute cu teleobiectivul ce surprindeau brutalitățile polițienești din Yvelines; nu era însă o lucrare documentară, mai curând un proces de teatralizare a spațiului, cu aluzii la serialele polițiste gen Los Angeles Police Department. Artistul preferase o abordare fun mai curând decât aceea, așteptată, a protestului social. Pe scurt, un proiect interesant, nu prea scump și nici prea complex; până și o tâmpită de tipul Cecilei era în stare să finalizeze bugetul anticipativ.

În general, ieșind de la birou, intram la un peep-show. Mă costa cincizeci de franci, uneori șazeci, când ejacularea se lăsa așteptată. Spectacolul fofoloancelor în mișcare îmi spăla creierul. Orientările contradictorii ale artei video contemporane, echilibrul între conservarea patrimoniului și susținerea creației vii... toate acestea se evaporau rapid în fața magiei simple a fofoloancelor în mișcare. Îmi deșertam cuminte testiculele. La aceeași oră, într-o cofetărie de lângă minister, Cecilia se îndopa cu prăjituri de ciocolată; motivațiile noastre erau cam aceleași.

Mai rar, intram într-o cabină privată de cinci sute de franci; asta când aveam probleme cu mädularul, când îmi părea un apendice inutil, nesătul, ce mirosea a brânză; simțeam atunci nevoia să mi-l ia o târfă în mână, să-mi laude, chiar și de formă, vigoarea membrului, abundența lapților. Oricum, până la șapte și jumătate eram deja acasă. Mai întâi priveam Questions pour un champion, înregistrată pe video; apoi treceam pe actualitățile naționale. Criza vacii nebune mă interesa prea puțin, hrana mea principală era piureul Mousline cu brânză. Apoi seara continua. Nu eram nefericit, aveam o sută douăzeci și opt de canale. Spre ora două noaptea, terminam cu comedii muzicale turcești.

Au trecut câteva zile, relativ calme, până am primit un nou telefon de la căpitanul Chaumont. Ancheta avansase, găsiseră asasinul prezumtiv, de fapt, mai mult decât prezumtiv, individul mărturisise. Peste două zile era programată o reconstituire, doream să asist? O, da, am zis, sigur că da.

Marie-Jeanne m-a felicitat pentru hotărârea mea curajoasă. A vorbit despre suferința doliului, despre enigma filiației; folosea cuvinte socialmente acceptabile, extrase dintr-un catalog limitat, dar nu asta era important: simțeam că o făcea cu afecțiune, era neașteptat și plăcut. Femeile au totuși afecțiune, mi-am spus urcând în trenul de Cherbourg, au tendința de a stabili raporturi afective chiar și la birou; într-un univers despuiat de orice raport afectiv se mișcă greu, le vine greu să se împlinească. Această slăbiciune le face să sufere, iar paginile „psiho” din Marie-Claire le amintesc mereu: ar fi mai bine să separe profesia de afectivitate; însă femeile nu pot, iar paginile de „mărturii” din aceeași Marie-Claire o dovedesc permanent. Trecând pe lângă Rouen, m-am gândit iar la povestea tatei. Marea descoperire a căpitanului Chaumont era că Aișa întreținuse cu tata „raporturi intime”. Accidental, sau fusese ceva mai serios? Nu știa, și nici nu-i folosea pentru continuarea anchetei. Unul dintre frații fetei recunoscuse rapid că venise să-i ceară bătrânului „explicații”, că discuția degenerase și că-l lăsase aproape mort pe betonul din sala de gimnastică.

Oficial, reconstituirea era condusă de judecătorul de instrucție, un omuleț uscat și auster, îmbrăcat cu un pantalon de lână și o bluză de culoare închisă, cu fața permanent strâmbată de un rictus plictisit; dar cel care s-a impus rapid ca adevăratul maestru de ceremonii a fost căpitanul Chaumont. Vioi și bine dispus, îi întâmpina pe participanți, îi adresa fiecăruia o vorbă de bun venit, îl conducea la locul lui: părea fericit. Era primul lui caz de crimă și îl rezolvase în mai puțin de-o săptămână: în această poveste sordidă și banală, el era singurul erou adevărat. Aișa se ghemuise pe un scaun, vizibil copleșită, cu

chipul încadrat de părul negru; abia dacă s-a uitat la mine când am sosit; privirea ei evita ostentativ colțul în care se afla fratele ucigaș. Acesta, între doi jandanni, privea în pământ cu un aer îndărătnic; o mică brută ordinară; nu simțeam pentru el nici o milă. Întâlnindu-mi privirea, m-a identificat, cu siguranță. Știa cine sunt, era normal să afle: după concepțiile lui primitive, aveam dreptul să mă răzbun, răspundeam pentru sângele tatălui meu. L-am privit drept în ochi, conștient de raportul care se stabilea între noi; încet-încet, mă lăsam inundat de ură, respiram mai ușor, era un sentiment plăcut și puternic. Dacă aș fi avut o armă, l-aș fi ucis fără să clilesc. Să ucizi o asemenea căzătură mi se părea mai mult decât un gest oarecare, mi se părea un act salutar, pozitiv. Un jandarm a desenat cu creta o siluetă pe sol, reconstituirea a început. Potrivit acuzatului, situația era foarte simplă: în timpul discuției, se înfuriase, îl îmbrâncise violent pe bătrân; tata căzuse pe spate, craniul i se lovise de beton; cuprins de panică, agresorul fugise imediat.

Mințea, firește, iar căpitanul Chaumont a dovedit-o cu ușurință. Examinând victima, era evident că avusese loc o luptă: craniul prezenta contuzii multiple, provocate, probabil, de lovituri de picior. Mai mult, tata fusese târât cu fața pe beton până-i ieșise un ochi din orbită. „Nu mai știu... a spus acuzatul, îmi ieșisem din fire.” Văzându-i brațele nervoase, fața îngustă și rea, te gândeai imediat că acționase fără premeditare, ațâțat pesemne de zgomotul craniului lovit de beton și de vederea sângelui. Sistemul lui de apărare în fața tribunalului era clar și credibil, avea să scape ușor: câțiva ani cu suspendare, nimic mai mult. Satisfăcut de mersul reconstituirii, căpitanul Chaumont se pregătea să încheie. M-am ridicat de pe scaun, m-am dus la fereastră. Se însera: pe câmp pășteau câteva oi. Și ele erau stupide, poate chiar mai stupide decât fratele Aișei; însă în codul lor genetic nu era programată nici o reacție violentă. În ultima seară a vieții lor, vor behăi înnebunite, ritmul cardiac se va accelera, se vor zbate cu disperare; apoi viața le va fi curmată cu un foc de armă, trupul lor va deveni carne pentru măcelării. Ne-am despărțit cu străneri de mână; căpitanul Chaumont mi-a mulțumit pentru prezență.

A doua zi am revăzut-o pe Aișa; sfătuit de agentul imobiliar, hotărâsem să fac curățenie generală înainte de venirea cumpărătorilor. I-am lăsat cheile casei, apoi ea m-a însoțit până la gara din Cherbourg. În crânguri se înstăpânea iarna, ceața se aduna deasupra gardurilor vii. Și eu, și Aișa ne simțeam stingheriți. Cunoscuse organele sexuale ale tatălui meu, asta crea o intimitate cam jenantă. Una peste alta, situația era surprinzătoare: Aișa părea o fată serioasă, iar tata nu fusese nici pe departe un crai. Pesemne că avea și trăsături, și părți plăcute pe care eu nu știusem să i le descopăr; de fapt, aproape că-i uitasem chipul. Oamenii trăiesc unii lângă alții, ca vacile; nu-i de mirare dacă mai izbutesc, din când în când, să bea împreună o sticlă de vin.

Volkswagen-ul Aișei s-a oprit în Piața Gării; îmi dădeam seama că ar fi trebuit să spun câteva vorbe la despărțire. După câteva clipe, Aișa mi-a spus cu o voce stinsă:

— Vreau să plec de aici. Am un prieten care-mi poate găsi o slujbă la Paris; o să-mi continui studiile acolo. Ai mei oricum mă consideră o curvă. Am scos un murmur de aprobare.

— Da, la Paris e lume mai multă... am spus în cele din urmă, chinuit; oricât mă gândeam, nu găseam altceva să-i spun despre Paris.

Extrema sărăcie a replicii n-a părut s-o descurajeze.

— Nu am nimic de așteptat de la ai mei, a continuat ea cu o mânie stăpânită. Pe lângă că sunt săraci, mai sunt și tâmpiți. Acum doi ani, tata a fost în pelerinaj la Mecca; de atunci, nu se mai poate discuta cu el. Cu frații mei e și mai rău: își laudă unul altuia prostiile, beau de sting, dar se pretind păzitorii adevăratei credințe; iar pe mine își permit să mă țină de curvă pentru că prefer să muncesc decât să mă mărit cu un cretin de soiul lor.

— E drept, în general, musulmanii nu sunt chiar o lumină... am spus stingerit. Mi-am luat geanta de voiaj, am deschis portiera. Cred c-o să te descurci... am mormăit fără convingere.

În clipa aceea am avut un soi de viziune a fluxurilor migratorii ce străbăteau Europa; musulmanii păreau niște cheaguri de sânge care se resorbeau cu greu. Aișa mă privea întrebător. Frigul intra în mașină. Teoretic, izbuteam să simt o anume atracție pentru vaginul musulmanelor.

Am surâs, cam forțat. A surâs și ea, ceva mai sincer. I-am strâns îndelung mâna, i-am simțit căldura degetelor, am continuat până i-am simțit pulsul bătând încet la încheietură. La câțiva metri de mașină, m-am întors, i-am făcut semn cu mâna. Fusese, totuși, o întâlnire; ceva se întâmplase, până la urmă.

În tren, mi-am spus că poate ar fi trebuit să-i dau niște bani. Deși mai bine nu, ar fi putut să interpreteze greșit. Ciudat, abia în clipa aceea, pentru întâia oară, mi-am dat seama că aveam să devin un om bogat; în fine, relativ bogat. Transferul banilor din conturile tatei se făcuse deja. În rest, lăsasem în grija mecanicului vânzarea mașinii, iar pentru casă vorbisem cu un agent imobiliar; totul se rezolvase în modul cel mai simplu. Valoarea bunurilor era fixată de legile pieței. Exista, desigur, o marjă de negociere: 10% în plus ori în minus, nu mai mult, Nici procentul de impozitare nu era un mister: era suficient să consult broșurile, foarte bine făcute, ale Direcției de impozite.

Cred că tata se gândise, de câteva ori, să mă dezmoștenească; până la urmă, renunțase; pesemne își spusese că e prea complicat, prea multă alergătură pentru un rezultat nesigur (nu e simplu să-ți dezmoștenești copiii, legea nu-ți oferă decât posibilități limitate: micile scâmăvii, după ce că-ți fac viața un iad, la urmă profită de tot ce-ai agonisit cu trudă. Probabil își spusese că nu merită – ce-i mai păsa de ce avea să se întâmple după moartea lui? Așa gândise, după părerea mea. Oricum, bătrânul nătărău era mort, iar eu aveam să vând casa în care-și trăise ultimii ani; aveam să vând și Toyota Land Cruiser cu care-și aducea baxuri de apă minerală de la Casino Geant, din Cherbourg. Ce să fac eu, care locuiesc lângă Jardin des Plantes, cu o Toyota Land Cruiser? Aș fi putut să-mi aduc conserve de la piața Mouffetard, cam atât. Pentru o rudă de gradul întâi, taxele de succesiune nu sunt prea mari – chiar dacă legătura afectivă nu era, nici ea, foarte strânsă. Scăzând impozitele, rămâneam cu vreo trei milioane de franci. De cincisprezece ori salariul meu anual. Sau cât poate spera să câștige într-o viață de muncă un muncitor calificat din Europa Occidentală; era binișor. Puteam începe să mă descurc; puteam să încerc.

Cu siguranța, peste câteva săptămâni aveam să primesc o scrisoare de la bancă. Trenul se apropia de Bayeux, puteam deja să-mi imaginez cum va decurge discuția. Un specialist de la bancă va remarca în contul meu un consistent sold pozitiv și va dori să poarte cu mine o discuție – cine nu are nevoie, într-un moment sau altul al vieții, de un consilier în plasamente? Puțin cam neîncrezător, voi prefera opțiunile sigure; el va întâmpina această reacție – atât de frecventă – cu un surâs discret. Majoritatea investitorilor novici, se știe, preferă siguranța în raport cu randamentul; între colegi, se amuzau adesea de această reacție. Să nu i-o iau în nume de rău, dar, în materie de gestiune patrimonială, unele persoane în vârstă se comportă ca niște ageamii. El încerca să-mi propună un scenariu diferit – lăsându-mi, firește, timp de gândire. Într-adevăr, de ce n-aș investi două treimi din bani într-un plasament fără riscuri, dar cu profit scăzut? Și de ce n-aș băga o treime într-o investiție mai îndrăzneată, dar cu reale șanse de profit? După câteva zile de gândire, știam, aveam să cedez la argumentele lui. Simțindu-se reconfortat de hotărârea mea, va întocmi cu zel actele – iar strângerea noastră de mână, la despărțire, va fi de-a dreptul călduroasă.

Trăiam într-o țară marcată de un socialism așezat, în care posesia bunurilor materiale era garantată de o legislație strictă iar sistemul bancar era protejat de solide garanții de stat. Dacă nu mă aventuram în afara legalității, nu riscam nici malversații, nici faliment fraudulos. Într-un cuvânt, scăpasem de griji. De altfel, nici nu-mi făcusem vreodată griji cu adevărat: după studii serioase, chiar dacă nu strălucite, mă orientasem rapid către sectorul public. Era pe la mijlocul anilor '80, la începuturile modernizării socialismului, pe vremea când faimosul Jack Lang poleia cu fast și cu glorie instituțiile culturale ale statului; salariul meu ca debutant era întru totul decent. Pe urmă am îmbătrânit, asistând fără emoții la schimbările politice succesive. Eram politicos, corect, apreciat de superiori și de colegi; totuși, cu temperamentul meu rezervat, eșuasem în încercările de a-mi face prieteni adevărați. Peste Lisieux se însera cu repeziciune. De ce nu arătasem niciodată, în munca mea, o pasiune comparabilă cu cea a lui Marie-Jeanne? De ce nu arătasem niciodată, în general, o pasiune adevărată în viață?

Au mai trecut, fără să-mi aducă vreun răspuns, câteva săptămâni. Apoi, în dimineața zilei de 23 decembrie, am luat un taxi până la aeroportul Roissy. Iar acum, singur ca un idiot, așteptam acolo, la câțiva metri de ghișeul agenției Nouvelles Frontifères. Era o sâmbătă dimineața înainte de sărbători, Roissy era ticsit, ca de obicei. De îndată ce au câteva zile de libertate, locuitorii Europei Occidentale se năpustesc la celălalt capăt al planetei, străbat jumătate de lume în avion, se poartă ca niște evadați din pușcărie. Nu-i condamn; mă pregătesc să fac la fel.

Visele mele sunt mediocre. Ca toți locuitorii Europei Occidentale, visez să călătoresc. Nu mă sperie greutățile, bariera lingvistică, proasta organizare a transportului în comun, riscul de a da peste hoți sau escroci: ceea ce vreau în fond, ca s-o spun mai de-a dreptul, e să practic turismul. Fiecare visează ce poate; iar visul meu e să-mi ofer un șir neîntrerupt de „Circuits passion”,

„Sejours couleur” și „Plaisirs à la carte” – ca să citez temele celor trei cataloage Nouvelles Frontieres.

M-am hotărât rapid să fac un circuit, însă am ezitat între „Rom & Salsa” (indicativ CUB CO 033, 16 zile/14 nopți, 11250 franci camera dublă, supliment cameră individuală: 1350 franci) și „Tropic thailandez” (indicativ THA CA 006, 15 zile/13 nopți, 9950 franci camera dublă, supliment cameră individuală: 1175 franci). De fapt, Thailanda mă atrăgea mai mult, dar Cuba are avantajul că e una din ultimele țări comuniste, probabil nu pentru mult timp, pe scurt, există un aspect de „regim pe cale de dispariție”, un soi de exotism politic. Până la urmă, am optat pentru Thailanda. Trebuie să recunosc, prezentarea din catalog era ticluită abil, aptă să seducă un suflet mediocru:

Un circuit organizat, cu un strop de aventură, care vă poartă de la bambușii râului Kwai la insula Hoh Samui, pentru a încheia cu Koh Phi Phi, în largul insulei Phuket, după o traversare de vis a istmului Kra. O călătorie „cool” sub vraja Tropicelor.

La ora 8,30 fix, după ce închide ușa casei sale de pe bulevardul Blanqui, arondismentul XII, Jacques Maillot încalecă pe motoretă și începe să traverseze Parisul de la est la vest. Direcția: Nouvelles Frontieres, sediul din bulevardul Grenelle. O dată la două zile, se oprește la trei-patru agenții: „Le duc ultimele cataloage, ridic corespondența și iau temperatura”, explică acest patron motorizat, gătit cu o nelipsită cravată bălțată. Asta îi stimulează pe vânzători: „în zilele următoare, agențiile respective își dublează încasările...” explică el surâzând. Cucerit, ziaristul de la Capital se miră ceva mai departe: cine ar fi putut prezice în 1967 că mica asociație fondată de câțiva studenți contestatari va lua asemenea avânt? Desigur, nu miile de manifestanți care în mai '68 defilau prin fața primei agenții Nouvelles Frontieres, deschisă în Piața Denfert-Rochereau, la Paris. „Eram exact la locul potrivit, în fața camerelor de televiziune...” își amintește Jacques Maillot, fost boy-scout și catolic de stânga trecut pe la Uniunea Națională a Studenților Francezi. A fost prima lovitură publicitară a firmei cu nume inspirat din discursurile lui John Kennedy despre „noile frontiere” ale Americii.

Liberal pasionat, Maillot luptase cu succes împotriva monopolului deținut de Air France, pentru democratizarea transporturilor aeriene. Odiseea firmei lui, devenită peste treizeci de ani primul operator de turism francez, fascina revistele economice. La fel ca FNAC sau Club Med, Nouvelles Frontieres – născută o dată cu civilizația vacanțelor – putea simboliza noua față a capitalismului modern. În anul 2000, pentru întâia oară, industria turistică a devenit prima activitate economică mondială ca cifră de afaceri. Deși cerea o condiție fizică medie, „Tropic thailandez” făcea parte din „circuitele aventură”: categorii de cazare variabile (simplă, standard, categoria întâi), număr de participanți limitat la douăzeci pentru o mai bună coeziune a grupului. Am văzut apropiindu-se două negrese drăguțe cu rucsacuri în spate și am sperat că au ales același circuit; apoi mi-am coborât privirea și m-am dus să-mi iau documentele de călătorie. Zborul dura ceva mai mult de unsprezece ore.

Să călătorești azi cu avionul, indiferent de companie sau destinație, înseamnă să fii tratat ca un rahat pe tot timpul zborului. Ghemuit cu genunchii

la gură într-un spațiu insuficient și chiar ridicol, pe care nu-l poți părăsi fără să-ți deranjezi vecinii, un șir de interdicții te întâmpină încă din start, enunțate de stewardese cu surâs fals. Prima lor grijă, după ce ai urcat la bord, e să-ți confişte lucrurile personale și să le închidă în compartimentul de bagaje (nu vei mai avea acces la ele, sub nici un pretext, până la aterizare). Apoi, pe tot timpul călătoriei, se vor strădui să te umilească permanent, interzicându-ți orice deplasare și, în general, orice acțiune, în afara celor înscrise într-un catalog restrâns: băut sucuri, vizionare de casete video americane, cumpărături duty-free. Senzația permanentă de pericol, alimentată cu imagini mentale de catastrofe aeriene, imobilitatea forțată într-un spațiu limitat provoacă un stres atât de violent, încât pe unele avioane de cursă lungă s-au înregistrat crize cardiace soldate cu decese. Echipajul se silește să ridice stresul la cel mai înalt nivel, interzicându-ți să-l combați cu mijloacele obișnuite. Rămas fără țigări și lectură, ți se interzice, din ce în ce mai des, și alcoolul. Slavă Domnului, nu se practică încă percheziția corporală; pasager cu experiență, îmi făcusem un mic stoc de supraviețuire: câțiva plasturi cu nicotină, somnifere, o sticlută de Southern Comfort. Am căzut într-un somn greu în momentul când survolam Germania de Est.

Am fost trezit de o greutate pe umărul meu și de o respirație călduță. Fără prea multe menajamente, l-am împins la locul lui pe vecinul din stânga: a scos un mormăit blând, dar n-a deschis ochii. Era un tip înalt, de vreo treizeci de ani, cu părul șaten deschis; nu părea prea antipatic, nici prea isteț. De fapt, era aproape înduioșător, înfășurat în pătura albastră oferită de stewardese, cu mâinile-i groase de muncitor manual puse pe genunchi. Am ridicat cartea căzută la picioarele lui: un bestseller anglo-saxon de rahat, al unui oarecare Frederic Forsyth. Citisem deja un roman semnat de acest imbecil, plin cu omagii pentru Margaret Thatcher și evocări grotești ale URSS ca imperiu al răului. M-am întrebat cum se descurcase după căderea zidului Berlinului. Am răsfoit noul său opus: de data asta, rolul băieților răi era jucat, pare-se, de roșii-bruni și de naționaliștii sârbi; insul era la zi cu noutățile. Cât despre eroul lui favorit, plicticosul Jason Monk, acesta își relua serviciul în CIA, aliată de circumstanță cu mafia cecenă. Ei bine, mi-am spus punând cartea pe genunchii vecinului, frumoasă moralitate au autorii anglo-saxoni de bestseller-uri. Ca semn de carte, era un bilet Nouvelles Frontieres împăturit în trei: îl cunoscusem așadar pe primul meu tovarăș de călătorie. Un băiat de ispravă, eram sigur, cu siguranță mai puțin egocentric și nevrozat decât mine. Am aruncat o privire pe monitorul ce afișa datele zborului: trecusem de Cecenia, dacă vom fi zburat pe deasupra ei; temperatura exterioară era de -53°C, altitudinea de 10143 metri, ora locală 00:27. Apoi, în locul datelor a apărut o hartă: începea survolul Afganistanului. Evident, prin hublou nu vedeam nimic altceva decât o beznă deplină. Oricum, cred că talibanii dormeau, dospind în jegul lor. „Noapte bună, talibani, noapte bună... Vise plăcute...” am murmurat înainte de a mai înghiți un somnifer.

Avionul a aterizat la ora cinci pe aeroportul Don Muang. M-am trezit cu greu. Vecinul din stânga se ridicase deja și aștepta nerăbdător la coadă ca să

iasă din aparat. Curând l-am pierdut din vedere pe culoarul ce ducea spre holul de sosire. Aveam picioarele moi, gura cleioasă; urechile îmi țiuiau violent.

Trecând de ușile automate, căldura m-a înșfăcat ca o gură: 35° C, pe puțin. Căldura din Bangkok are o particularitate: este un soi de căldură uleioasă, probabil din cauza poluării; de fiecare dată când stai mai mult afară, rămâi surprins că nu ai fost acoperit cu o peliculă fină de reziduuri industriale. Mi-au trebuit vreo treizeci de secunde ca să-îni adaptez respirația. Încercam să nu rămân în urma ghidului, o thailandeză pe care abia apucasem s-o văd, dar care părea sobră și bine educată – multe thailandeze lasă aceeași impresie. Rucsacul îmi tăia umerii; era un Lowe Pro Himalaya Trekking, modelul cel mai scump pe care-l găsisem la un magazin Vieux Campeur; era garantat pe viață. Era un obiect impresionant, gri metalic, cu carabiniere, benzi de arici speciale – brevetul firmei – și fermoare ce funcționau chiar și la -65° C. Din păcate, nu încăpea mare lucru în el: câteva șorturi și tricouri, un slip de baie, o pereche de încălțări speciale pentru mers pe corali (125 de franci la Vieux Campeur), o trusă de toaletă cu medicamentele declarate indispensabile de Ghidul drumețului, o cameră video JVC HRD-960o MS cu acumulatori și casete de schimb, și două bestseller-uri americane cumpărate la întâmplare pe aeroport.

Autocarul Nouvelles Frontieres era parcat la vreo sută de metri mai departe. În interiorul vehiculului – un Mercedes M-80o cu 64 de locuri – aerul condiționat era dat la maximum, aveai senzația că intri într-un congelator. M-am așezat la fereastră, pe stânga, la mijlocul autocarului. Distingeam, nu prea clar, vreo zece pasageri, printre care și vecinul meu din avion. N-a venit nimeni să se așeze lângă mine. Se părea că ratasem prima ocazie de a mă integra în grup; colac peste pupăză, eram pe cale să fac o răceală țeapănă.

Încă nu se luminase de ziuă, dar pe autostrada cu șase benzi ce ducea spre centrul Bangkokului se circula intens. Treceam pe lângă clădiri din oțel și sticlă; din loc în loc, vedeam câte o construcție masivă din beton amintind de arhitectura sovietică. Sedii de bănci, hoteluri, companii de produse electronice – cel mai adesea japoneze. După bifurcația spre Chatuchak, autostrada – acum suspendată pe piloni – a trecut pe deasupra șoselei de centură a orașului. Printre clădirile luminate ale hotelurilor, începeau să apară grupuri de case mici cu acoperișuri de tablă, presărate pe terenuri virane. Tarabe ambulante cu firme de neon ofereau supă și orez; se vedeau maripitele aburind. Ca să iasă de pe autostradă pe deviația spre New Petchaburi Road, autocarul a încetinit puțin. Preț de o clipă, am zărit silueta fantasmagorică a unei intersecții rutiere cu mai multe niveluri: luminate de proiectoare puternice, spiralele de asfalt păreau suspendate în cer; apoi, după o curbă lungă, autocarul a intrat din nou pe șosea.

Bangkok Palace Hotel aparținea unui grup apropiat de rețeaua hotelieră Mercur, cu care împărtășea aceleași principii în ceea ce privește calitatea mâncării și a serviciilor – am aflat din broșura pe care am răsfoit-o în hol, așteptând să se decanteze situația. Era puțin după ora șase dimineața – miezul nopții la Paris, m-am gândit eu fără nici un motiv – însă deja era animație, sala de mese tocmai se deschisese. M-am așezat pe o banchetă; eram buimac, urechile continuau să-mi țiuie, începea să mă doară și burta. După atitudinea

de așteptare, am mai reperat câțiva membri ai grupului. Două fete, de vreo douăzeci și cinci de ani, genul parașută (altminteri bine făcute), aruncau priviri disprețuitoare în jur. Un cuplu de pensionari – el, genul agitat, ea, ceva mai rezervată – observau încântați decorațiunile interioare ale hotelului, formate din lustre, oglinzi și ornamente aurite. În general, în primele ore din existența unui grup nu se observă decât o sociabilitate factică: se folosesc fraze convenționale, iar angajarea emoțională este limitată. După Edmond și White [1], constituirea de micro-grupuri se observă abia la prima excursie, uneori la prima masă luată în comun.

O senzație de sfârșeală m-a făcut să tresar; mi-am aprins o țigară ca să-mi revin: somniferele erau prea tari, mă zăpăceau; dar cele pe care le luam înainte nu mai aveau nici un efect: era o situație fără ieșire. Cei doi pensionari se învârteau de colo-colo (am avut impresia că bărbatul poza puțin); în lipsa unei persoane anume cu care să schimbe un surâs, adresau un surâs virtual lumii din jur. Probabil că într-o viață anterioară fuseseră mici comercianți, era singura ipoteză. Unul câte unul, auzindu-și numele, membrii grupului se îndreptau spre San, thailandeza care ne era ghid, primeau cheile, urcau în cameră – pe scurt, se împrăștia. San ne-a amintit cu o voce plăcută că puteam lua micul dejun chiar atunci; sau ne puteam odihni în camere, era la liberă noastră alegere. Oricum, pentru după-amiază aveam în program excursia pe klong-im

[2], întâlnirea era fixată pentru ora paisprezece, în hol.

Fereastra camerei mele dădea spre autostradă. Era șase și jumătate. Circulația era intensă, dar geamul dublu lăsa să treacă doar un murmur slab. Iluminația pentru noapte era stinsă, oțelul și sticla încă nu reflectau soarele; la ora asta, orașul era cenușiu. Am sunat la room service și am comandat o cafea dublă; am băut-o cu un Efferalgan, un Doliprane și o doză dublă de Oscillococcinum; apoi m-am culcat și am încercat să închid ochii.

Niște forme se mișcau lent într-un spațiu restrâns, scoțând un zumzet grav; poate erau mașinile unui șantier, sau niște insecte uriașe. În fundal, un bărbat înarmat cu un hanger îi încerca tăișul cu prudență; purta șalvari albi și turban. Deodată aerul a devenit roșu și lipicios, aproape lichid; după picăturile de condens ce se formau în fața ochilor mei, am înțeles că un geam mă separa de această scenă. Bărbatul era acum la pământ, țintuit de o forță nevăzută. Mașinile de pe șantier – câteva excavatoare și un buldozer cu șenile – se adunaseră în jurul lui. Excavatoarele și-au ridicat brațele articulate și le-au lăsat brusc peste om, secționându-i trupul în șapte-opt părți; cu toate astea, capul părea însuflețit de o vitalitate demonică, un rictus continua să-i strâmbe chipul bărbos. Buldozerul a înaintat la rândul lui: capul bărbatului a explodat ca un ou; un terci de creieri și oase sfărâmate a fost improșcat pe geam, la câțiva centimetri de fața mea.

În concluzie, turismul este căutare de sens: cu sociabilitățile ludice pe care le favorizează, cu imaginile pe care le generează, el este un dispozitiv de comprehensiune graduală, codificată și netraumatizantă a exteriorului și alterității.

Rachid Amirou M-am trezit pe la prânz, instalația de aer condiționat scotea un zumzet grav, capul mă durea ceva mai puțin. Lungit de-a curmezișul patului king size, m-am gândit la desfășurarea circuitului și la mizele lui. Grupul până acum inform avea să se metamorfozeze în comunitate vie; încă din după-amiaza asta, va trebui să-mi găsesc o poziție; până atunci, trebuia să-mi aleg un șort pentru excursia la klong-wi. Am optat pentru un model până la genunchi, din denim albastru, nu prea mulat; l-am completat cu un tricou Radiohead, apoi mi-am vârat în rucsac câteva lucruri. M-am privit cu dezgust în oglinda de la baie: între costumație și fața mea gravă de birocrat era o nepotrivire tragică; în ansamblu, arătam exact a ceea ce eram: un funcționar de patruzeci de ani care încerca să facă pe tinerelul în vacanță; era descurajant. M-am dus la fereastră, am tras perdelele. De la etajul douăzeci și șapte, spectacolul era fantastic. Masa impozantă a hotelului Marriott se înălța la stânga ca o faleză de cretă, striată de liniile negre, orizontale, ale ferestrelor pe jumătate ascunse de balcoane. Planurile și muchiile erau subliniate violent de lumina soarelui la zenit. Drept înainte, structura complexă de piramide și conuri de sticlă albăstruie își multiplica reflexele la infinit. În zare, suprapuse ca etajele unei piramide în trepte, erau giganticele cuburi de beton ale hotelului Grand Plaza President. Iar la dreapta, peste suprafața fremătătoare și verde a parcului Lumpini, se zărea Dusit Thani, ca o citadelă gălbuie, cu turnuri ascuțite. Cerul era de un albastru absolut. Am băut fără grabă un Singha Gold meditănd la noțiunea de iremediabil.

Jos în hol, Son făcea un fel de apel pentru a împărți tichetele de masă. Am aflat astfel că cele două fufe se numeau Babette și Lea. Babette avea părul blond și cărlionțat, mă rog, nu creț natural, poate mai curând ondulat; avea sâni frumoși, japița, perfect vizibili sub tunica străvezie – un imprimeu etnic, pesemne de la Trois Suisses. Pantaloniul din aceeași țesătură era la fel de străveziu; se distingea clar dantela albă a slipului. Lea, foarte brunetă, era mai filiformă; în compensație, avea fese cambrate, sexy, subliniate de bermudele negre, și pieptul agresiv, cu sfârcuri ce împungeau prin bustieră de un galben viu. Buricul delicat era împodobit cu un diamant minuscul. M-am uitat cu atenție la cele două pupeze, înainte de a le uita pe vecie.

Împărțirea tichetelor continua. Son ne striga pe numele mic; eram furios. Pentru numele lui Dumnezeu, eram adulți. Am avut un moment de speranță când i-a strigat pe bătrâni „Domnul și Doamna Lobligeois”; dar n-a întârziat să adauge, cu un surâs încântat, „Josette și Rene”. Incredibil, dar adevărat. „Mă cheamă Rene”, a confirmat pensionarul fără a se adresa cuiva anume. „Nici o șansă...” am mormăit. Nevastă-sa i-a aruncat o privire obosită, gen: „Taci, Rene, plictisești lumea.” Am înțeles brusc de cine îmi amintea: de Monsieur Plus, personajul de pe panourile publicitare Bahlsen. De altfel, poate era chiar el. Am întrebat-o pe nevastă-sa dacă interpretaseră cumva în trecut, ca actori, niște personaje secundare. Nici vorbă, m-a informat ea, țineau un magazin de mezeluri. Ei da, li se potrivea. Cinteziul ăsta voios era așadar un fost cârnățar (la Clamart, a precizat nevasta); își desfășurase talentele într-o dugheană modestă, consacrată alimentației celor sărmani.

Au urmat alte două cupluri, mai șterse, ce păreau legate printr-o fraternitate obscură. Mai călătoriseră împreună? Făcuseră cunoștință la breakfast? Totul era posibil în această fază a călătoriei. Primul cuplu era și cel mai nesuferit. Bărbatul semăna puțin cu Antoine Waechter tânăr, dacă așa ceva era imaginabil; mai șaten însă, și cu o barbă foarte îngrijită; până la urmă, nu cu Antoine Waechter semăna, mai degrabă cu Robin Hood, având totodată un aer de elvețian, mai exact de muntean din Jura. La drept vorbind, era un ins destul de șters; sigur e că părea un tâmpit. Ca să nu mai vorbesc de nevastă-sa, în salopetă, serioasă, cu niște lăptării enorme. Greu de crezut că indivizii ăștia nu s-au reproduș încă, mi-am spus; desigur, lăsaseră copilul la părinți, în Lons-le-Saulnier. Al doilea cuplu, mai în vârstă, nu părea la fel de senin. Bărbatul, slab, mustăcios și febril, mi s-a prezentat ca terapeut naturist; cum nu păream prea lămurit, a precizat că trata bolile cu plante sau cu alte leacuri, de preferință naturale. Nevastă-sa, uscată și pirpirie, lucra în sectorul social, la integrarea nu știu căror delincvenți minori din Alsacia; lăsau impresia că nu se mai regulaseră de treizeci de ani. Bărbatul părea dispus să mă inițieze în virtuțile medicinei naturiste, însă eu, obosit de această primă discuție, m-am dus să mă așez pe o bancă. De acolo, nu îi vedeam prea bine – din cauza cuplului de cârnățari, interpus între mine și ei – pe ultimii trei membri ai grupului: un soi de bizon la vreo cincizeci de ani, pe nume Robert, cu o expresie neașteptat de dură; o femeie de aceeași vârstă, cu o față rea, inteligentă și puhavă încadrată de un păr negru ondulat, pe nume Josiane; în fine, o femeie mai tânără, de cel mult douăzeci și șapte de ani, destul de ștearsă, care-o urma pe Josiane cu o expresie de supunere canină și pe care o chema Valerie. Bun, voi avea ocazia să revin; o să mă satur de atâtea ocazii, mi-am zis îndreptându-mă posac spre autocar. Am remarcat că Son nu-și mai putea desprinde ochii de pe lista ei. Era crispată și bolborosea ceva; i se citea pe față teama, aproape groaza. La numărătoare, ieșea că grupul era format din treisprezece persoane; iar thailandezii sunt uneori foarte superstițioși, îi întrec chiar și pe chinezi: adesea, la numerotarea străzilor sau a etajelor, sar de la doisprezece la paisprezece, doar ca să-l evite pe treisprezece. M-am așezat la mijlocul autocarului, pe partea stângă. În acest gen de voiaj în grup, oamenii se orientează destul de rapid: ca să fii liniștit, trebuie să-ți ocupi locul din timp, să-ți-l păstrezi, eventual să-l marchezi cu obiecte personale; să-l locuiești în mod activ, cum s-ar spune.

Spre marea mea surpriză, am văzut că Valerie s-a așezat lângă mine, deși autocarul era gol pe trei sferturi. Ceva mai în spate, Babette și Lea au schimbat câteva cuvinte ironice. Fufecele astea ar fi făcut mai bine să se calmeze. Am privit-o pe Valerie cu atenție: avea părul negru și lung, un chip oarecare, putea fi definit ca obișnuit; nici frumoasă, nici urâtă, la drept vorbind. După un moment de gândire scurt, dar intens, am articulat cu greu:

— Nu vă este prea cald?

— Nu, nu, în autocar e suportabil, a răspuns ea repede, fără să suradă, dar ușurată că am deschis discuția. Întrebarea mea era, totuși, cum nu se poate mai stupidă: de fapt, în autocar înghețai.

— Ați mai fost în Thailanda? a continuat ea, politicoasă.

— Da, o dată.

A rămas nemișcată, într-o atitudine de așteptare, gata să asculte o istorie interesantă. Trebuia să-i povestesc călătoria mea precedentă? Poate mai târziu,

— A fost bine... am spus în cele din urmă, adoptând o voce caldă pentru a compensa banalitatea cuvintelor.

A dat din cap mulțumită. Am înțeles atunci că nu-i era deloc supusă lui Josiane: supusă era în general, pur și simplu, și poate căuta un nou stăpân; poate se săturase deja de Josiane – care, așezată mai în față, frunzărea furioasă Ghidul drumețului aruncând priviri veninoase în direcția noastră. Romanțios, romanțios.

După Payab Ferry Pier, piroga a cotit la dreapta, pe Klong Samsen, și am pătruns într-o altă lume. Viața era aici aproape la fel ca în veacul trecut. Case din lemn de teck pe piloni se înșirau de-a lungul canalului; sub streșini erau rufe puse la uscat. Unele femei veneau la ferestre să ne privească trecând; altele se opreau din spălatul rufelor. Copiii se scăldau, se hârjoneau printre piloni, ne făceau semne cu mâna. Totul era acoperit de vegetație; piroga își croia drum prin covoare compacte de nuferi și lotuși; o viață intensă și bogată țâșnea peste tot. Fiecare colțișor liber de pământ, de aer sau apă părea să se acopere de îndată cu fluturi, cu șopârle, cu pești. Ne aflam, a spus Son, în plin anotimp uscat; cu toate astea, aerul era jilav, total și iremediabil jilav.

Valerie se așezase lângă mine; părea învăluită de o pace profundă. Le făcea semn cu mâna bătrânilor care fumau pipă în balcoane, copiilor care se scăldau, femeilor care spălau rufe. Ecologiștii jurasieni păreau și ei senini; chiar și terapeuții naturaliști păreau aproape împăcați. În jur nu mai erau decât șoapte și surâsuri. Valerie s-a întors către mine. Mai că-mi venea s-o iau de mână; m-am abținut, fără un motiv anume. Piroga nu mai înainta: am rămas în eternitatea scurtă a unei după-amieze fericite; Babette și Lea, până și ele, tăceau. Erau puțin „în nori”, ca să reiau expresia folosită de Lea, mai târziu, pe debarcader.

În timp ce vizitam Templul Zorilor, mi-am notat mental să cumpăr Viagra la prima farmacie deschisă. Pe drum, am aflat că Valerie era bretonă, că părinții ei fuseseră fermieri în Tregorrois; nu prea știam ce să-i spun. Părea inteligentă, dar eu nu aveam chef de discuții inteligente. Îmi plăceau vocea ei catifelată, zelul ei catolic, foarte discret, mișcarea buzelor atunci când vorbea; avea probabil o gură fierbinte, gata să înghită sperma unui prieten adevărat. „A fost o după-amiază plăcută...” am spus într-un sfârșit, disperat. Mă înstrăinasem de oameni, trăisem prea mult timp singur, nu mai știam ce trebuie să fac. „O, da, a fost plăcut...” a răspuns ea; nu era pretențioasă, era cu adevărat o fată de treabă. Totuși, o dată reveniți la hotel, m-am dus întins la bar.

După trei cocteiluri, începeam să-mi regret purtarea. Am ieșit să dau o raită prin hol. Era ora nouăsprezece; încă nu apăruse nimeni din grup. Pentru patru sute de baht

[3], doritorii puteau asista la o cină-spectacol cu „dansuri tradiționale thailandeze”; întâlnirea era fixată pentru ora douăzeci. Valerie avea să vină, nu mă îndoiam. Cât despre mine, știam câte ceva despre dansurile tradiționale

thailandeze, în urmă cu trei ani făcusem un circuit Thailanda clasică, de la „Trandafirul Nordului” la „Cetatea îngerilor”, prin agenția Kuoni. Interesant, dar cam scump, și de un nivel cultural înfiorător, toți participanții aveau măcar o facultate. Cele treizeci și două de poziții ale lui Buddha în arta statuară Ratanakosin, stilurile thai-birman, thai-khmer sau thai-thai – nu le scăpa nimic. Revenisem epuizat și mă simțisem tot timpul ridicol fără Ghidul albastru. Pentru moment, începeam să simt o acută poftă de regulat. Mă învârteam prin hol, pradă unei indecizii crescânde, când am zărit un panou „Health Club” ce trimitea la un etaj inferior.

Intrarea era luminată cu neone roșii și o ghirlandă de becuri multicolore. Pe un panou luminos cu fond alb, trei sirene în bikini și cu sâni nițel cam exagerați întindeau cupe de șampanie vizitatorului potențial; un turn Eiffel foarte stilizat se profila în zare; mă rog, nu era chiar același concept cu spațiile-formă din hotelurile Mercur. Am intrat în bar și am cerut un whisky. Vreo douăsprezece fete, în spatele geamului, au întors capul în direcția mea; unele cu un surâs provocator, altele nu. Eram singurul client. Deși localul era mic, fetele purtau ecusoane numerotate. Alegerea mea s-a oprit rapid la numărul 7: mai întâi pentru că era drăguță, apoi pentru că nu părea absorbită de programul TV, nici cufundată într-o discuție pasionată cu vecina. Într-adevăr, auzindu-și numărul strigat, s-a ridicat cu o satisfacție vizibilă. I-am oferit o Coca-Cola la bar, pe urmă am trecut în cameră. O chema Oan sau cam așa ceva, și era din nordul țării – un sătuc de lângă Chiang Mai. Avea nouăsprezece ani.

Am făcut împreună o baie, apoi m-am lungit pe saltea, plin de spumă. Am înțeles rapid că nu voi regreta alegerea: Oan se mișca perfect, cu suplețe, și nu folosea mai mult săpun decât era nevoie. La un moment dat, mi-a mângâiat îndelung fesele cu sâni; era o inițiativă personală, nu toate fetele o făceau. Păsărica ei săpunită îmi freca pulpele ca o periuță. Spre surprinderea mea, mi s-a sculat pe dată; m-a întors pe cealaltă parte, a început să-mi mângâie sexul cu tălpile; am simțit că nu mai pot să ma țin. Cu un efort considerabil, încordând mușchii coapselor, am izbutit totuși.

Când a venit deasupra mea în pat, credeam că voi putea continua o vreme; a trebuit să las din pretenții. Deși era foarte tânără, știa să-și folosească vaginul. A început foarte lin, cu contracții ușoare pe gland; apoi a coborât câțiva centimetri strângând tot mai mult. Am strigat: „O, nu, Oan, nu...!” A izbucnit în râs, mulțumită de puterea ei, apoi a continuat să coboare, contractând pereții vaginului cu presiuni puternice și lente; în același timp mă privea în ochi, vizibil amuzată. Am ejaculat înainte ca ea să fi ajuns la rădăcina sexului.

Pe urmă am pălăvrăgit puțin, îmbrățișați în pat; nu părea grăbită să revină pe scenă. Nu avea mulți clienți, mi-a spus; era un hotel pentru grupuri aflate în ultima etapă a călătoriei, cu oameni banali, aproape blazați. Erau destui francezi, însă puțini păreau amatori de body massage. Cei care veneau erau drăguți, însă majoritatea erau nemți și australieni. Și câțiva japonezi, da, dar japonezii nu-i plăceau, erau bizari, tot timpul voiau s-o lege ori s-o

lovească; sau rămâneau neclintiți și se masturbau holbându-se la pantofii ei; era total lipsit de interes.

Ce credea despre mine? N-a fost rău, dar sperase că pot ține mai mult. „Much need...”

[4] a spus ea luându-mi cu două degete sexul sătul și scuturându-l ușor. În afară de asta, păream un oto de treabă. „You look quiet...”

[5] a spus ea. Se înșela puțin, însă, în fond, era adevărat, mă liniștise perfect. I-am dat trei mii de baht, ceea ce, dacă-mi aminteam, era un preț bun. Reacția ei mi-a confirmat că, într-adevăr, era foarte bun. „Krep khun khăt!” a exclamat ea cu un surâs larg, împreunându-și palmele în dreptul frunții. Apoi m-a însoțit până la ieșire ținându-mă de mână; în fața ușii, ne-am sărutat de mai multe ori pe obraji.

Urcând scările, m-am pomenit față-n față cu Josiane care, aparent, ezita: să coboare sau nu? Purta o tunică neagră de seară, cu găitane aurite, dar asta n-o făcea mai simpatică. Chipul ei puhav și inteligent mă fixa fără să clipească. Am remarcat că se spălase pe cap. Nu era urâtă; la o adică, ar fi putut fi chiar frumoasă, apreciasem niște libaneze în genul ei; însă expresia ei de bază era una de răutate. Mi-o imaginam foarte bine exprimând poziții politice; nu descifram la ea nici cea mai mică milă. Oricum, nu aveam nimic să-i spun. Am lăsat privirea în jos. Poate puținjenată, a întrebat:

— Ce e acolo, ceva interesant?... Mă enerva atât de tare că era să-i răspund: „Un bar cu târfe!” Până la urmă am mințit, era mai simplu:

— Nu, nu, nu știu, un soi de salon cosmetic...

— Nu ați fost la cina-spectacol... mi-a reproșat scorpia.

— Nici dumneavoastră... am replicat, prompt. Răspunsul a întârziat puțin, făcea pe snoaba.

— A, nu, nu prea apreciez genul... a continuat ea unduindu-și brațul cu un gest teatral. E cam turistic...

Ce voia să spună? Totul era turistic. M-am abținut încă o dată să nu-i dau peste bot. Stând pe trepte, îmi bara trecerea; trebuia să dau dovadă de răbdare. Sfântul Ieronim, pamfletar violent, a știut de asemenea, la nevoie, să manifeste virtuțile răbdării creștine; iată de ce îl cinstim ca mare sfânt și învățat al Bisericii.

După Josiane, „dansurile tradiționale thailandeze” erau bune pentru Josette și Rene, pe care în forul ei lăuntric îi taxa drept cârnățari; am înțeles cu neplăcere că japița căuta în mine un aliat. E drept, curând circuitul avea să continue în interiorul ținutului, iar noi urma să fim împărțiți, pentru mese, în două grupuri; era timpul să alegem o tabără.

— Păi... am emis eu după un lung moment de tăcere.

În clipa aceea, ca prin miracol, Robert a apărut pe scară; voia să coboare. Am șters-o la iuțea suind câteva trepte. Înainte de a intra în restaurant, am privit înapoi: Josiane nu se clintise din loc și îl fixa pe Robert, care, cu un pas nervos, se îndrepta spre salonul de masaj.

Babette și Lea erau lângă platourile cu legume. Am dat din cap în semn de minim salut, apoi m-am servit cu salată. Probabil că și pentru ele dansurile tradiționale thailandeze erau prăfuite. Întors la masă, le-am privit pe cele două

fufe, așezate la câțiva metri. Lea purta un tricou Rage against the machine și bermude mulate, Babette un soi de veșmânt alternând benzi de mătase de culori diferite și zone transparente. Sporovăiau cu însuflețire despre hotelurile new-yorkeze, dacă auzeam eu bine. Să iei de nevastă pe una din ele, mi-am zis, nu putea fi decât un coșmar. Să mă mut la altă masă? Nu mai puteam, ar fi fost exagerat. M-am așezat pe scaunul din față, cu spatele la ele, am mâncat la iuțelă și am urcat din nou în cameră.

Mă pregăteam să intm în baie, când a apărut un gândac. Era și momentul să apară, în viața mea, un gândac: nu putea nimeri mai bine. Fugea repede pe faianță, mititelul: am căutat din priviri un papuc, deși, în fond, știam că am puține șanse să-l strivesc. La ce bun să lupt? Și ce putea face Oan, cu tot vaginul ei minunat de elastic? Eram deja condamnați. Gândacii copulează fără grație și, pare-se, fără plăcere; dar copulează în masă, iar mutațiile lor genetice sunt rapide; omul era total neputincios în fața gândacilor.

Înainte de a mă dezbrăca, i-am mai adus un omagiu lui Oan – și tuturor prostituatelor thailandeze. Nu făceau o meserie ușoară; nu nimereau prea des peste un băiat cumsecade, cu un fizic acceptabil și care să vrea doar să juisseze o dată cu ele. M-am gândit la japonezi și m-au trecut fiorii. Babette și Lea, îmi ziceam, n-ar fi capabile să fie prostituate thailandeze; nu se ridicau la înălțimea lor. Valerie, poate; fata asta avea ceva – puțin de mamă de familie și puțin de târfă, amândouă teoretic, de altfel; până acum, era mai ales o fată de treabă, prietenoasă și serioasă. Și deșteaptă. Am luat într-o mână Ghidul drumețului; cu cealaltă, m-am masturbat puțin, ca să abordez cu seninătate lectura; au ieșit câțiva stropi.

În principiu, Ghidul drumețului își propunea să-l pregătească pe cititor pentru călătoria în Thailanda; în practică, emitea cele mai vii rezerve și încă din prefață se simțea obligat să denunțe turismul sexual, acest sclavagism odios. Pe scurt, autorii erau niște ciufuți, unicul lor obiectiv era să strice plăcerea turiștilor, pe care-i urau. De altfel nu se iubeau decât pe ei înșiși, judecând după micile fraze sarcastice presărate la tot pasul, gen: „ah, cucoană, să fi văzut cum era pe vremea noastră...!” Cel mai nesuferit era desigur tonul tăios, calm și sever, fremătând de indignare înăbușită: „Nu suntem pudibonzi, dar nouă nu ne place Pattaya. Prea se întrece măsura.” Ceva mai departe, îi înfierau pe „occidentali burtoși” care profită de micuțele thailandeze; asta-i făcea pe autori „de-a dreptul să vomite”. Era limpede, „voioasa gașcă de amici care au scris această carte”, ale căror mutre se etalau servil pe coperta a patra, erau niște cretini umanitari protestanți. Am aruncat cartea ratând cu puțin televizorul Sony, apoi am deschis resemnat Firma lui John Grisham. Era un bestseller american, unul dintre cele mai bune; unul dintre cele mai vândute, se-nțelege. Eroul era un tânăr avocat de viitor, spiritual și chipeș, care muncea nouăzeci de ore pe săptămână; nu numai că acest rahat era pre-scenarizat până la greață, dar simțea că autorul se și gândise la casting: era, evident, un rol scris pentru Tom Cruise. Soția eroului era și ea simpatică, deși muncea doar optzeci de ore pe săptămână; totuși, rolul nu i se potrivea lui Nicole Kidman, nu era un rol pentru o creață; mai degrabă pentru o ondulată. Har Domnului, porumbeii nu aveau copii, asta ne scutea de niște scene penibile.

Era o povestire cu suspans, mă rog, un suspans moderat: încă de la al doilea capitol, era clar că șefii firmei sunt niște nemernici; nu se pune problema ca eroul să moară la sfârșit; nici nevasta, de altfel. Cel mult, pe parcurs, ca să arate că nu glumește, autorul avea să sacrifice câteva personaje simpatice, dar secundare; care anume, rămânea de aflat, asta putea justifica lectura. Poate tatăl eroului: afacerile îi mergeau prost, nu se adaptase la managementul cu flux intens; aveam impresia că vom asista la ultimul lui Thanksgiving.

Valerie își trăise primii ani din viață la Tremoven, un sătuc la câțiva kilometri nord de Guingamp. În anii '70 și la începutul anilor '80, guvernul și comunitățile locale și-au propus să facă din Bretagne un pol al producției de carne de porc, capabil să rivalizeze cu Marea Britanie și Danemarca. Încurajați să dezvolte unități de producție intensivă, tinerii crescători – printre care și tatăl ei – au făcut împrumuturi mari la Credit Agricole. În 1984, prețul cărnii de porc a început să scadă; Valerie avea unsprezece ani. Era o fetiță cuminte, cam singuratică, elevă silitoare; se pregătea să intre la colegiul din Guingamp. Fratele mai mare învățase bine și el; după ce luase bacul, optase pentru Facultatea de Agronomie din Rennes.

Valerie își aducea aminte de revelionul 1984; tatăl își petrecuse ziua împreună cu contabilul de la FNSEA [6]. La masa de Crăciun rămăsese tăcut. La desert, după două pahare de șampanie, i-a vorbit fiului. „Nu te pot sfătui să rămâi la fermă, i-a spus el. De douăzeci de ani mă scol în zori și îmi termin ziua de muncă la ora opt sau nouă; nici maică-ta, nici eu n-am avut niciodată concediu. Dacă vând acum ferma, cu toate mașinile plus sistemul de stabulație, și investesc în hoteluri turistice, îmi pot petrece restul vieții stând cu burta la soare.”

În anii următori, prețul cămii de porc a continuat să scadă. Au avut loc manifestații ale fermierilor, marcate de o violență disperată; tone de bălegar au fost vărsate pe esplanada Invalizilor, mai mulți porci au fost tăiați în fața Palatului Bourbon. La sfârșitul lui 1986, guvernul a decis alocarea urgentă de ajutoare pentru crescători, apoi a anunțat un plan de relansare. În aprilie 1987, tatăl lui Valerie și-a vândut ferma cu patru milioane și ceva de franci. Cu banii primiți, a cumpărat un apartament pentru familie, la Saint-Quay-Portrieux, și trei garsoniere la Torremolinos; îi rămâneau un milion de franci, pe care i-a plasat într-un fond de investiții; a putut chiar – era visul lui din copilărie – să cumpere un mic vas cu pânze. A semnat actul de vânzare cu tristețe și cu puțin dezgust. Noul proprietar era un tânăr de douăzeci și trei de ani originar din Lannion, care tocmai își terminase studiile agricole și mai credea în planurile de relansare. Tatăl avea patruzeci și opt de ani, soția lui patruzeci și șapte; își irosiseră cei mai buni ani din viață muncind fără speranță. Trăiau într-o țară în care, spre deosebire de investiția speculativă, investiția productivă nu aduce nici un profit real; știa, acum, lucrul ăsta. Închirierea garsonierelor i-a adus, încă din primul an, un venit mai mare decât toți anii de muncă. Și-a făcut obiceiul să dezlege cuvinte încrucișate, uneori ieșea cu barca în golf, la o partidă de pescuit. De mare ajutor i-a fost soția, care s-a obișnuit mai ușor cu noua lor viață – începea să-i placă din nou să citească, să meargă la cinema, să iasă în oraș.

Pe atunci, Valerie avea paisprezece ani, începea să se machieze; își observa, în oglinda din baie creșterea regulată a sânilor. În ajunul plecării, s-a plimbat un timp printre clădirile fermei. În cea mai mare dintre ele rămăseseră vreo zece porci, care s-au apropiat de ea grohăind încet. În aceeași seară, un angrosist avea să-i ia și să-i ducă la abator.

Vara care-a urmat a fost o perioadă bizară. În comparație cu Tremeven, Saint-Quay-Portrieux era aproape un orășel. Nu mai putea, ieșind din casă, să se lungească pe iarbă, să-și lase gândurile să plutească o dată cu norii, să curgă la vale cu apele râului. Printre turiști erau și băieți, care întorceau capul după ea; Valerie nu izbutea niciodată să se odihnească destul. Spre sfârșitul lui august a cunoscut-o pe Berenice, o viitoare colegă la liceul din Saint-Brieuc. Berenice era mai mare cu un an; deja se machia, purta haine de firmă; avea o față drăguță, ascuțită, și părul foarte lung, de un minunat blond venețian. Și-au făcut obiceiul să meargă împreună la plaja Sainte-Marguerite; se schimbau în cameră la Valerie, înainte de a pleca. Într-o după-amiază, în timp ce-și scotea sutienul, Valerie a observat privirea prietenei oprită pe sâni ei. Știa că are sâni superbi, înalți, rotunzi, atât de rotunzi și de tari încât păreau artificiali. Bărenice a întins mâna, i-a atins ușor curbura și mamelonul. Când Berenice și-a apropiat buzele de ale ei, Valerie a deschis gura, a închis ochii abandonându-se total sărutului. Sexul îi era umed când Berenice și-a strecurat mâna în chiloții ei. Și i-a scos cu înfrigurare, s-a aruncat pe pat, a desfăcut coapsele. Îngenunchind în fața ei, Berenice i-a pus gura pe vulvă. Valerie își simțea pântecul străbătut de contracții fierbinți, avea senzația că mintea îi lunecă în spațiile infinite ale cerului; nu-și imaginase că poate exista asemenea plăcere.

Au luat-o de la capăt în fiecare zi, până la sfârșitul vacanței. Primă oară o făceau la începutul după-amiezei, înainte de a merge la plajă; apoi se lungeau împreună la soare, Puțin câte puțin, Valerie simțea cum dorința îi urcă iarăși în trup, își ridica sutienul oferindu-și sâni. Intrau aproape alergând în cameră, se iubeau încă o dată.

După începerea școlii, încă din prima săptămână, Berenice s-a depărtat de Valerie, a evitat să se întoarcă de la liceu împreună cu ea; puțin mai târziu, a început să iasă cu un băiat. Valerie s-a resemnat fără mare tristețe; era normal să fie așa. Se obișnuise să se masturbeze în fiecare dimineață, la trezire. De fiecare dată ajungea la orgasm în câteva minute; era un proces minunat, atât de ușor, care se împlinea în ea făcând-o să-și înceapă ziua cu bucurie. Cu băieții era mai prudentă: după ce cumpărase de la chioșcul gării câteva numere din Hot Video, știa la ce sa se aștepte în ceea ce privește anatomia, organele lor, diferitele practici sexuale; dar părul, mușchii lor nu-i provocau decât o ușoară repulsie; pielea lor îi părea grosolană și aspră. Sacul brun și ridat al testiculelor, aspectul violent anatomic al penisului decalotat, roșu, lucios... toate astea n-o atrăgeau în mod special. Până la urmă, după o seară petrecută la discoteca din Paimpol, s-a culcat totuși cu un tip din ultimul an de liceu, un blond înalt; n-a simțit cine știe ce plăcere. A mai făcut-o de câteva ori, cu alți băieți, în primul an de liceu și în ultimul; nu era greu să seduci un băiat, era destul să porți o fustă scurtă, să stai picior peste picior, să ai o rochie decoltată sau transparentă care să-ți pună în valoare sâni; niciuna din aceste experiențe

nu a fost cu adevărat concludentă. Mental, reușea să înțeleagă senzația delicioasă și triumfală pe care-o încercau unele fete simțind un penis în adâncul vaginului; dar ea, personal, nu simțea nimic asemănător. Ce-i drept, prezervativul nu avea cum să ajute; plescăitul repetitiv al cauciucului o chema la realitate, împiedicându-i mintea să lunece în infinitul fără forme al senzațiilor voluptuoase. În perioada pregătirii pentru bac, încetase aproape complet.

Și nu reîncepuse cu adevărat nici după zece ani, se gândea Valerie cu amărăciune, trezindu-se în camera ei de la Bangkok Palace. Încă nu se luminase de ziuă. Aprinse lumina, se privi în oglindă. Sâni erau la fel de tari și rotunzi ca la șaptesprezece ani, fesele la fel de cambrate, fără pic de grăsime; nici vorbă, avea un trup superb. Își puse totuși un tricou larg și niște bermude informe, apoi coborî la micul dejun. Înainte de a închide ușa, se privi în oglindă încă o dată: chipul era mai degrabă comun, plăcut și atât; nici părul negru și drept ce-i cădea în dezordine pe umeri, nici ochii întunecați nu erau un atu. Ar fi putut, desigur, să și-i pună în valoare mai bine, să-și schimbe machiajul, coafura, să meargă la o cosmeticiană. Majoritatea femeilor de vârsta ei consacrau acestor îngrijiri câteva ore pe săptămână; în cazul ei, nu credea că ar schimba mare lucru. Ceea ce-i lipsea, în fond, era dorința de a seduce.

Am părăsit hotelul la ora șapte; circulația era deja intensă. Valerie mi-a făcut un semn discret cu capul și s-a așezat în dreptul meu, de cealaltă parte a culoarului. Megalopolisul cenușiu se trezea încet; cupluri pe scutere – uneori, în spate, o mamă cu copil în brațe – se strecurau printre autobuzele ticsite. O ceață ușoară persista peste unele străzi, lângă fluviu. Curând, soarele avea să străpungă norii matinali, să dogorască.

Începând de la Nonthaburi, aglomerația urbană s-a rărit, am zărit primele orezării. Bivoli nemișcați în noroi urmăreau autocarul cu privirea, exact cum ar fi făcut niște vaci. Am simțit foiele în partea ecologiștilor jurasieni; probabil ar fi vrut să facă două-trei poze cu bivoli.

Prima oprire a fost la Kanchanaburi; ghidurile turistice subliniază la unison caracterul animat și vesel al acestui oraș. Pentru Michelin, este un „minunat punct de plecare pentru vizitarea ținuturilor din jur”; pentru Drumeti, este o „bună tabără de bază”. Programul prevedea un parcurs de mai mulți kilometri pe calea ferată a morții, ce șerpuia de-a lungul râului Kwai. Nu pricepusem niciodată prea bine istoria asta cu râul Kwai, așa că am încercat să ascult explicațiile ghidei. Din fericire, înarmat cu ghidul Michelin, Rene o urmărea, gata să rectifice erorile. Pe scurt, după intrarea în război în 1941, japonezii au decis construirea unei căi ferate care să lege Singapore de Birmania; obiectivul pe termen lung era invadarea Indiei. Calea ferată urma să traverseze Malaiezia și Thailanda. Ce făceau thailandezii în timpul celui de-al Doilea Război Mondial? Ei bine, nu mare lucru. Erau „neutri”, a fost termenul pudic al lui Son.

— În realitate, a completat Rene, au semnat un acord militar cu japonezii, fără să le declare totuși război Aliaților. Era soluția cea mai înțeleaptă. Au dovedit astfel, încă o dată, faimosul spirit de subtilitate ce le îngăduise timp de peste două secole, prinși între puterea colonială franceză și

cea engleză, să nu cedeze nici uneia și să rămână singura țară necolonizată din Asia de Sud-Est.

În 1943, lucrările au început în sectorul râului Kwai, mobilizând șaiszeci de mii de prizonieri de război englezi, australieni, neozeelandezi și americani, dar și „nenumărați” muncitori asiatici aduși cu sila. În octombrie 1943, calea ferată era terminată, dar șaisprezece mii de prizonieri de război își pierduseră viața – cauzele fiind lipsa hranei, clima vitregă și cruzimea naturală a japonezilor. Puțin mai târziu, un bombardament aliat a distrus podul de pe râul Kwai, element esențial al infrastructurii, făcând inutilizabilă calea ferată. Pe scurt, au murit o mulțime de oameni pentru un rezultat aproape nul. De atunci, nu s-a mai întâmplat nimic, iar o legătură feroviară eficientă între Singapore și Delhi părea cu neputință de realizat.

Mi-am început vizita la JEATH Museum, creat pentru a comemora calvarul prizonierilor de război aliați, cu o ușoară angoasă. Evident, tot ce se întâmplase era regretabil; dar în al Doilea Război Mondial s-au petrecut și lucruri mai rele. Nu mă puteam împiedica să gândesc că pentru niște prizonieri polonezi sau ruși s-ar fi făcut mai puțin caz.

După aceea a trebuit să înghițim vizita la cimitirul prizonierilor de război aliați – cei care, într-un fel, făcuseră sacrificiul suprem. Crucile erau albe, aliniate, perfect identice; locul degaja o plictiseală profundă. Îmi amintea de Omaha Beach, care nici el nu mă mișcase peste măsură – la drept vorbind, îmi evocase mai curând o instalație de artă contemporană. „Aici, mi-am spus cu tristețe, o mulțime de imbecili au murit pentru democrație.” Oricum, cimitirul de la râul Kwai era cu mult mai mic, puteai chiar să numeri mormintele, exercițiu la care am renunțat destul de repede.

— Șaisprezece mii... nu puteau să fie atâția, a fost concluzia mea, exprimată cu voce tare.

— Ba da, este exact! m-a informat Renă citând din același ghid Michelin: „Numărul de morți este estimat la șaisprezece mii; în cimitir sunt însă doar cinci sute optzeci și două de morminte. Acești morți sunt considerați (Rene citea urmă-rind rândurile cu degetul) cei cinci sute optzeci și doi de martiri ai democrației.”

La vârsta de zece ani, la terminarea cursului de schi, m-am dus la o patiserie să ma îndop cu clătite. Era o sărbătoare solitară; nu aveam prieteni cu care să împart bucuria. Ca-n Fiecare an pe vremea aceea, eram la Chamonix, la tata. El era ghid montan și alpinist încercat. Avea prieteni de soiul lui, bărbați curajoși și virili; nu mă simțeam bine cu ei. Nu m-am simțit niciodată bine printre bărbați. Aveam vreo unsprezece ani când, pentru prima oară, o fetiță mi-a arătat păsărica; am fost numaidecât vrăjit, am adorat acel mic organ despicat, straniu. Nu prea avea păr, era o fetiță de vârsta mea, o chema Marține; rămânea îndelung cu coapsele desfăcute, cu chiloțeei lăsați în vine, ca să privesc; când însă am vrut să-mi apropiu mâna, Marține a fugit. Lucrurile astea se întâmplaseră ca ieri, nu aveam sentimentul că m-am schimbat prea mult. Pasiunea mea pentru păsărici nu scăzuse, și chiar vedeam în ea una din ultimele mele trăsături pe deplin omenești, evidente; în rest, nu mai eram prea sigur.

La puțin timp după ce am urcat în autocar, Son a luat cuvântul. Ne îndreptam spre locul de cazare din seara aceea, care va fi, ținea să sublinieze, de o calitate excepțională. Fără televizor, fără video. Lumânări în loc de becuri electrice Apa fluviului în loc de baie. Rogojini în loc de saltele. Natura regăsită. Mi-am notat mental că această întoarcere la natură se manifesta în primul rând sub forma unui șir de privațiuni; ecologiștii jurasieni (se numeau Eric și Sylvie, aflasem întâmplător în timpul călătoriei cu trenul) jubilau. „Diseară bucătărie franceză, a încheiat Son, aparent fără legătură. Noi acum mâncat thai. De asemenea restaurant micuț, malul râului.”

Locul era într-adevăr superb. Mesele erau sub arbori, la umbră. Lângă intrare era un bazin însorit, cu brotaci și broaște țestoase. Am rămas îndelung să privesc; o dată în plus, eram uimit de fantastica proliferare a vieții în aceste locuri. Pești albicioși înotau în zigzag. Ceva mai încolo erau nuferi și purici de apă. Insectele se așezau neîncetat pe nuferi. Țestoasele priveau în jur cu placiditatea cunoscută a speciei lor.

Son a venit să mă cheme la masă. M-am îndreptat spre sala de lângă râu. La cele două mese de șase persoane, toate locurile erau ocupate. Am privit în jur ușor panicat, însă Renă mi-a sărit în ajutor. „Nici o problemă, veniți la masa noastră, mai punem un tacâm!” a spus el generos. M-am așezat așadar la ceea ce părea să fie masa cuplurilor constituite: ecologiștii jurasieni, terapeuții naturaliști – care, am aflat acum, răspundeau la numele de Albert și Suzanne – și cei doi foști cârnățari. Acest aranjament, m-am convins repede, nu decurgea dintr-o afinitate reală, ci din situația de urgență creată la împărțirea meselor; cuplurile se grupaseră instinctiv, ca în orice situație de urgență; prânzul acesta nu era, în fapt, decât o rundă de observare.

Mai întâi s-a discutat despre masaj, subiect drag terapeuților naturaliști după toate aparențele. În seara precedentă, renunțând la dansurile tradiționale, Albert și Suzanne beneficiaseră de un excelent masaj al spatelui. Rene a schițat un mic surâs echivoc, dar expresia lui Albert i-a dat de înțeles că atitudinea lui era complet deplasată. Masajul tradițional thailandez, s-a ambalat Albert, nu avea nimic în comun cu nu știu care practici; era manifestarea unei civilizații seculare, chiar milenare, înrudită de altfel cu învățătura chineză despre acupunctură. Și ei îl practicau, în cabinetul lor de la Montbeliard, fără să atingă dexteritatea spediștilor thailandezi, firește; ieri seara, a încheiat el, au avut parte de o lecție excelentă. Eric și Sylvie ascultau fascinați. Rene a tușit ușor, stingherit; ce-i drept, cuplul de la Montbeliard nu evoca nici o imagine lubrică. Cine putuse acredita ideea că Franța era țara desfrâului și libertinajului? Franța era o țară sinistră, complet sinistră și birocratică.

— M-am dus și eu să-mi fac masaj la spate, numai că fata a terminat cu boașele... am intervenit eu, timid. Mestecam niște alune, așa că nu m-a auzit nimeni, doar Sylvie, care mi-a aruncat o privire îngrozită. Am băut o înghițitură de bere și i-am înfruntat fără jenă privirea: măcar era în stare, fufa asta, să se ocupe ca lumea de o pulă? Nu părea sigur. Până una-alta, așteptam să vină cafeaua.

— Într-adevăr, sunt dulci, micuțele... a remarcat Josette luând o felie de papaya și sporind jena tuturor. Cafeaua se lăsa așteptată. Ce poți să faci când nu ai dreptul să fumezi o țigară după masă? Observam calm cum crește plictiseala generală. Discuția s-a încheiat anevoie, cu câteva banalități despre climă.

Îl revedeam pe tata ținut la pat, doborât de o subită cădere nervoasă – cumplită la un om atât de activ; prietenii lui alpiniști îl înconjurau stingheriți, neputincioși. Făcuse atâta sport, îmi explicase el odată, ca să se îndobitocască, să nu mai gândească. Izbutise: eram convins că reușise să treacă prin viață fără să-l tulbure nici o întrebare adevărată despre condiția umană.

În autocar, Son a luat cuvântul din nou. Regiunea de frontieră spre care ne îndreptam era populată în parte cu refugiați birmani din tribul Karen; dar asta nu era o problemă. „Karen buni, a apreciat Son, curajoși, copiii învață bine la școală, totul OK.” Nimic în comun cu triburile din nord, pe care nu vom avea ocazia să-i întâlnim în periplul nostru; și, după ea, nu pierdeam mare lucru. Părea să-i deteste, mai ales pe cei din tribul Akkha. Cu toate eforturile guvernului, Akkha erau incapabili să renunțe la cultivarea macului, activitatea lor tradițională. Erau vag animiști și mâncau câini. „Akkha răi, a subliniat Son energic: nu știu face nimic, doar cultivat mac și cules fructe; copiii nu învață la școală. Bani grămadă cheltuit pentru ei, rezultat zero. Loaze total”, a încheiat ea cu un delicios spirit de sinteză.

Ajuns la hotel, i-am observat cu interes pe faimoșii Karen, care-și făceau de lucru pe malul fluviului. Văzuți în intimitate, adică fără pistol-mitralieră, nu arătau prea fioroși; trăsătura lor cea mai evidentă era că-și adorau elefanții. Nu păreau să cunoască fericire mai mare decât să le facă baie în râu și să-i frece pe spinare cu peria. E drept că nu erau rebeli Karen, ci Karen obișnuiți – care fugiseră din zona de conflict tocmai pentru că erau sătui de lupte și pentru că independența tribului îi lăsa mai degrabă indiferenți.

În cameră am găsit un pliant cu date despre istoria locului, care se identifica în primul rând cu o frumoasă aventură umană: cea a lui Bertrand Le Moal, un soi de precursor al Drumetilor, care, îndrăgind colțul acesta de lume, „poposise” aici la sfârșitul anilor '60. Cu tenacitate și cu ajutorul prietenilor săi Karen, crease puțin câte puțin acest „paradis ecologic” de care acum putea să beneficieze o clientelă internațională.

Locul, ce-i drept, era superb. Căsuțele din lemn de teck sculptat cu finețe, legate între ele de o cărare cu flori, se înălțau deasupra râului – pe care îl simțeau vuind sub picioare. Hotelul era situat în fundul unei văi înguste, între doi versanți acoperiți de o junglă deasă. Când am ieșit pe terasă, s-a făcut brusc o liniște adâncă. Mi-au trebuit câteva secunde ca să pricep de ce: toate păsările se opriseră din cântat, ca la un semn. Era ceasul când jungla se pregătea pentru noapte. Ce animale de pradă mari puteau trăi în pădurea aceea? Nu cine știe ce, poate vreo câțiva leoparzi; în schimb, nu puteau lipsi păianjenii și șerpii. Se întuneca rapid. Pe celălalt mal, o maimuță solitară sărea printre arbori; a scos un țipăt scurt. Îi simțeau teama și graba de a-și regăsi grupul.

Am intrat în cameră, am aprins lumânările. Mobila era sumară: o masă din lemn de teck, două lavițe rustice, saci de dormit și două rogojini. Timp de un sfert de oră m-am fricționat metodic cu loțiune contra insectelor. Râurile sunt minunate, dar atrag țânțarii, se știe. Mai era un bulgăr de camfor pe care îl puteam topi; nu mi se părea o precauție inutilă.

Când am ieșit la cină, se înnoptase de-a binelea; ghirlande de becuri multicolore se înșirau între căsuțe. Așadar, mi-am spus, aveau electricitate; dar nu socotiseră necesar s-o aducă în camere. M-am oprit o clipă, m-am sprijinit de balustradă ca să privesc râul; luna răsărise și scânteia pe ape. În față se ghicea masa întunecată ajunglei; din adâncul ei, la răstimpuri, străbătea țipătul răgușit al unei păsări nocturne.

Grupurile umane formate din cel puțin trei persoane au o tendință aparent spontană de a se diviza în două subgrupuri ostile. Cina era servită pe un ponton amenajat în mijlocul fluviului; de data asta, erau două mese de câte opt persoane. Ecologiștii și terapeuții naturaliști erau deja așezați la o masă; foștii cămătari, deocamdată singuri, la a doua. Ce putuse provoca separarea? Poate discuția despre masaje de la prânz, care, în fond, nu ieșise prea bine. Pe de altă parte, încă de dimineață, Suzanne, îmbrăcată sobru cu o tunică și un pantalon de în alb – numai bune ca să-i sublinieze uscăciunea formelor – pufnise în răs văzând rochia înflorată pe care-o îmbrăcase Josette. Cum-necum, divizarea grupului începuse. Puțin cam laș, am rărit pasul, lăsându-l pe Lionel, vecinul meu de avion – acum de bungalou – să mi-o ia înainte. Alegerea lui a fost rapidă, abia conștientă; cred că nici n-a făcut-o din afinitate, ci dintr-un soi de solidaritate de clasă, sau mai curând de nivel de educație (Lionel lucra la Gaz de France, iar cei doi fuseseră mici comercianți). Rene ne-a primit cu vădită ușurare. Opțiunea noastră, în această fază, nu avea, de altfel, nimic decisiv: așezându-ne lângă ceilalți, am fi confirmat dureros izolarea foștilor cărnățari; pe când așa, în fond, nu făceam decât să reechilibrăm mesele. Babette și Lea au venit ceva mai târziu; fără nici o ezitare, s-au așezat la masa vecină.

Și mai târziu – antreurile fuseseră deja servite – Valerie a apărut la capătul pontonului; a aruncat în jur o privire nehotărâtă. La masa vecină mai erau două locuri, lângă Babette și Lea. A mai ezitat puțin, a avut o tresărire, apoi a venit să se așeze în stânga mea.

Josiane se moșmondise mai mult decât de obicei; nu-i venise ușor să se fardeze la lumânare. Rochia de catifea neagră arăta bine, cam decoltată, dar nu exagerat. Și ea a șovăit o clipă, apoi a venit și s-a așezat pe locul din față lui Valerie.

Robert a venit ultimul, cu un pas cam nesigur – pesemne băuse înainte de masă, îl văzusem mai devreme cu o sticlă de coniac Mekong. S-a prăvălit greoi pe bancă în stânga lui Valerie. Un țipăt scurt, dar fioros a izbucnit din junglă; un mic mamifer își trăise probabil ultimele clipe.

Son a trecut pe la mese ca să verifice dacă totul era în ordine. Ea mânca separat, cu șoferul – repartizare nu prea democratică, și pe care, încă de la prânz, Josiane o dezaprobase. În fond, cred că lui Son îi convenea; nu că ar fi

avut ceva contra noastră; însă, cu toate eforturile ei, lungile discuții în franțuzește o cam oboseau.

La masa vecină, conversația curgea voios pe tema valorilor esențiale, a frumuseții locului, a bucuriei de a fi în natură, departe de civilizație etc. „Da, e beton, a confirmat Lea. Și ați văzut, suntem în plină junglă, pe bune... Nici nu mi vine să cred.”

La masa noastră, era mai greu să găsim o temă comună. În fața mea, Lionel mânca impasibil, nici nu se gândea să facă vreun efort. Eu priveam nervos într-o parte. La un moment dat, am zărit un bărbos îndesat care ieșise din bucătărie să-i beștească pe chelneri; nu putea fi decât faimosul Bertrand Le Moal. Pentru mine, până acum, meritul lui cel mai evident era că-i învățase pe indigeni rețete franțuzești. Mâncarea era delicioasă; friptura de porc era perfect pătrunsă, crocantă și fragedă. „Ar fi mers un vinișor...” a emis Rene cu melancolie. Josiane a strâmbat din buze cu dispreț. Era mai bine să n-o întrebi ce crede despre turiștii francezi care nu puteau călători fără vinișorul lor. Cu destulă stângăcie, Valerie i-a luat apărarea lui Rene. Mâncarea thailandeză, a spus ea, nu cere băutură; totuși, un pic de vin, acolo, ar fi mers. Oricum, ea nu bea decât apă.

— Dacă pleci în străinătate, a scandat Josiane, trebuie să accepți bucătăria locală și să respecti obiceiurile locale!... Altfel, mai bine stai acasă.

— De acord! a răcnit Robert. Josiane s-a blocat, oprită din elanul ei, și l-a privit cu ură.

— Totuși, uneori e cam condimentat... a mărturisit timid Josette. Pe dumneavoastră nu pare să vă deranjeze... mi s-a adresat ea, probabil ca să destindă atmosfera.

— Nu, nu, îmi place la nebunie, m-am grăbit să răspund. Cu cât e mai condimentat, cu atât îmi place mai mult. Și la Paris mănânc numai mâncare chinezească. Conversația a deviat astfel spre restaurantele chinezești din Paris, care în ultima vreme se înmulțiseră. Valerie le aprecia pentru mesele de prânz: nu era scump, și se mânca mai bine decât în fast-food-uri, probabil și mai sănătos. În privința asta, Josiane nu avea păreri, ea mânca la o cantină de întreținere; cât despre Robert, pesemne socotea subiectul sub demnitatea lui. Pe scurt, lucrurile au decurs destul de calm până la desert.

Totul a început când am trecut la orez. Era ușor rumenit, aromatizat cu scortişoară – o rețetă originală, se pare. Luând taurul de coarne, Josiane s-a hotărât să abordeze frontal chestiunea turismului sexual. Pentru ea, era un lucru absolut greșos, nu se putea exprima altfel. Era scandalos că guvernul thailandez tolera asemenea lucruri, comunitatea internațională trebuia să se mobilizeze. Robert o asculta cu un surâs în colțul gurii ce nu prevestea nimic bun. Era scandalos, dar nu surprinzător, a continuat ea; era bine de știut că majoritatea acestor stabilimente (bordeluri, nu puteau fi numite altfel) aparțin de fapt unor generali; vă dați seama ce protecție au.

— Și eu sunt general... a intervenit sec Robert. Josiane a rămas fără aer, îi căzuse falca.

— Ei, glumesc... a dezmințit Robert cu un rânjet. Nici măcar n-am făcut armata.

Josiane nu părea amuzată defel. I-a trebuit un timp ca să-și revină, dar a reînceput cu energie înzecită:

— E absolut rușinos că niște râtani burtoși pot profita nepedeșiți de sărăcia acestor fete. Trebuie știut că vin toate din provinciile din nord și nord-est, cele mai sărace din țară.

— Nu toate... a obiectat Robert, sunt și din Bangkok.

— Asta-i sclavie sexuală! a urlat Josiane, care nu-l auzise. Nu poate fi numită altfel...!

Am căscat ușor. Josiane mi-a aruncat o privire neagră, dar a continuat, luând toată lumea drept martor:

— Nu vi se pare scandalos că orice râtan poate veni să cumpere niște copile pentru o bucată de pâine?

— Ei, nu chiar o bucată de pâine... am protestat discret. Eu am plătit trei mii de baht, cam același preț ca în Franța. Valerie s-a întors spre mine măsurându-mă cu o privire surprinsă.

— Cam scump... a punctat Robert. Mă rog, dacă fata făcea banii...

Josiane tremura toată, începea să mă neliniștească puțin.

— Ei bine, a cloncănit ea cu o voce ascuțită, îmi vine să vomit la gândul că un porc bătrân poate plăti ca să-și vâre pula într-o copilă!

— Nu sunteți obligată să mă asistați, scumpă doamnă... a răspuns Robert, calm.

Josiane s-a ridicat tremurând, cu farfuria de orez în mână. La masa vecină, discuțiile încetaseră. Am fost sigur c-o să-i arunce farfuria în cap, cred că doar un rest de teamă a oprit-o să treacă la fapte. Robert o privea grav, mușchii îi zvâcneau sub bluză. Nu părea genul care se lasă călcat pe bombeuri, mi-l imaginam foarte bine trăgându-i o scatoalcă. Josiane a trântit farfuria pe masă, a făcut stânga împrejur și a dispărut în noapte, spre bungalouri.

— Măi, măi, măi... a făcut Robert, grav. Valerie era așezată între mine și el; Robert s-a ridicat cu eleganță, a înconjurat masa și s-a așezat pe locul părăsit de Josiane, în caz că Valerie ar fi vrut să plece și ea. Dar Valerie nu a făcut nimic; în momentul acela au venit cafelele. După ce a băut o înghițitură, Valerie s-a întors spre mine.

— E adevărat, chiar ați plătit pentru o fată?... a întrebat ea încet. Avea un ton intrigat, dar fără să mă dezaprobe clar.

— Fetele astea nu sunt chiar așa sărace, a adăugat Robert, își pot cumpăra țoale și scutere. Unele își fac chiar operații estetice la săni. Iar o operație estetică costă, nu glumă. E drept că își ajută și părinții... a încheiat el gânditor.

După câteva fraze în șoaptă, cei de la masa vecină s-au despărțit rapid – probabil din solidaritate. Într-un fel, rămâneam stăpâni pe teren. Luna lumina acum din plin suprafața pontonului, care lucea ușor.

— Sunt chiar așa grozave masezele astea?... a întrebat Rene visător.

— O, domnule! a exclamat Robert cu o emoție voit teatrală, dar care, în fond, mi s-a părut sinceră, sunt minunate! Pur și simplu minunate! Și încă nu ați văzut Pattaya. E o stațiune de pe coasta de est, a continuat el cu entuziasm, în întregime consacrată luxurii și desfrâului. Mai întâi au venit americanii, pe

vremea războiului din Vietnam; pe urmă, mulți englezi și germani; acum încep să apară polonezi și ruși. Acolo toată lumea e mulțumită, e marfă pentru toate gusturile: homosexuali, heterosexuali, travestiți. Sodoma și Gomora la un loc. Ba chiar mai mult, pentru că sunt și lesbiene.

— O, o...

Fostul cârnățar părea gânditor. Suzanne a căscat, calmă, s-a scuzat și s-a întors spre bărbatu-său; voia la culcare, era limpede.

— În Thailanda, a încheiat Robert, fiecare poate avea ce dorește, și, vă asigur, are ceva de calitate. Se vorbește mult despre brazilience sau despre cubaneze. Eu am călătorit mult, domnule, am călătorit de plăcere, și vă spun cu mâna pe inimă: pentru mine, thailandezele sunt cele mai grozave amante din lume.

Valerie, așezată în fața lui, îl asculta cu toată seriozitatea. Puțin după aceea s-a ridicat cu un surâs ușor și a plecat, urmată de Josette. Lionel, care toată seara nu scosese o vorbă, s-a ridicat la rândul lui; am făcut la fel. Nu aveam chef să continui discuția cu Robert. L-am lăsat sigur în noapte, ca o posibilă statuie a lucidității, să comande un al doilea coniac. Părea să aibă o gândire complexă și nuanțată; poate că relativiza puțin, ceea ce dă iluzia complexității și a nuanței. În fața bungaloului, i-am urat noapte bună lui Lionel. Aerul era saturat de bătăitul insectelor; eram aproape sigur că n-o să pot dormi.

Am intrat în cameră și am aprins o lumânare, continuând mai mult sau mai puțin resemnat lectura Firmei. Țânțarii se apropiau, unii își ardeau aripile la flacăra lumânării, se încleiau în ceara topită; niciunul nu se așeza pe mine. Eram plin cu sânge hrănitor și delicios, însă țânțarii mă ocoleau din instinct, incapabili să treacă de bariera olfactivă a dimetilperoxidului carbic. Laboratoarele Roche-Nicolas, care fabricau loțiunea Tropic, meritau felicitări. Am suflat în lumânare, am aprins-o din nou, privind baletul din ce în ce mai dens al infectelor mașinării zburătoare. De cealaltă parte a peretelui, îl auzeam pe Lionel cum sforăia încet în întuneric. M-am ridicat, am pus la topit un bulgăr de camfor, apoi m-am dus să mă piș. În podeaua sălii de baie era tăiată o gaură rotundă care dădea direct în râu. Se auzeau clipoceli, zgomote de înotătoare; am încercat să nu mă gândesc la ce putea fi dedesubt. Mă pregăteam să mă culc, când Lionel a emis o serie lungă de pârțuri. L-am aprobat cu însuflețire: „Ai dreptate, bătrâne! Cum spunea Martin Luther, nu există fericire mai mare decât să tragi bășini sub plapumă!” Vocea mea răsuna bizar în întuneric, suprapusă pe foșnetul apei și bătăitul neîncetat al insectelor. Să ascuți lumea era, în sine, o suferință. Am urlat iarăși în noapte: „împărăția cerurilor e un bețișor de scobit în urechi! Cine are urechi de auzit să audă!” Lionel s-a întors în pat și a mormăit ușor, fără să se trezească. Nu prea aveam soluții: trebuia să iau iarăși un somnifer.

Tufe de iarbă coborau pe fluviu, duse de curent. Cântecul păsărilor se auzea din nou, urca din ceața ușoară a junglei. Spre sud, la capătul văii, siluetele stranii ale munților birmanezi se desenau în zare. Mai văzusem undeva formele acelea rotunjite și albăstrui, sfâșiate însă de falii abrupte. Poate în peisajele unor primitivi italieni, în timpul unei vizite la muzeu, în anii de

liceu. Grupul nu se trezise; temperatura, la ora aceea, era încă plăcută. Dormisem mizerabil.

După criza din ajun, la micul dejun, în jurul meselor plutea o anume bunăvoință. Josette și Rene păreau în plină formă; în schimb, ecologiștii jurasieni arătau jalnic, mi-am dat seama când i-am văzut sosind cu pași împleticiți. Proletarii mai vârstnici, care apreciază fără complexe confortul modern atunci când li se oferă, se dovedesc, în lipsa acestuia, mai rezistenți decât urmașii lor, chiar dacă ultimii afișează poziții „ecologiste”. Eric și Sylvie nu dormiseră toată noaptea; în plus, Sylvie era complet acoperită de bășicuțe roșii.

— Da, țânțarii nu m-au ocolit, a confirmat ea cu amărăciune.

— Dacă vreți, am o cremă calmantă. E foarte eficientă. Pot să mă duc s-o caut.

— Da, mulțumesc, drăguț din partea dumneavoastră. Dar mai întâi să bem o cafea.

Cafeaua era grețoasă, o cafea chioară, aproape imposibil de băut; din acest punct de vedere, era după standardele americane. Cei doi soți păreau tâmpiți de-a binelea, aproape mă durea să văd cum „paradisul ecologic” se fisura sub ochii lor; simțeam însă că azi totul avea să mă doară. Am privit iarăși spre sud și am spus cu jumătate de glas, mai mult pentru mine:

— Cred că Birmania e foarte frumoasă. Sylvie a confirmat cu gravitate: într-adevăr, e frumoasă, auzise și ea; cu toate astea, își interzicea să meargă în Birmania. Nu voia să fie complice contribuind cu devizele ei la menținerea unei dictaturi. Da, da, mi-am spus, devizele.

— Drepturile omului sunt importante! a exclamat ea, aproape cu disperare.

Când cineva vorbește de „drepturile omului”, am sentimentul că face cu ochiul; acum însă nu era cazul, nu cred.

— Eu, unul, am încetat să merg în Spania după moartea lui Franco, a intervenit Robert așezându-se la masa noastră. Nu-l văzusem sosind. Părea în plină formă, cu întreg potențialul nociv refăcut. Ne-a informat că se culcase beat mort și că, prin urmare, dormise ca un prunc. Încercând să ajungă la bungalow, era să cadă de mai multe ori în râu; până la urmă scăpase totuși cu bine. „Inshallah”, a încheiat el cu voce sonoră.

După acea parodie de mic dejun, Sylvie m-a însoțit până la camera mea. În drum, am întâlnit-o pe Josiane. Era mohorâtă, ursuză, nici nu ne-a privit; părea departe de duhul iertării. Aflasem că în ciuil, cum spunea în glumă Rene, era profesoară de literatură; nu m-am mirat. Era exact genul de cață care, cu ani în urmă, mă făcuse să renunț la studiile de literatură.

I-am dat lui Sylvie tubul de cremă calmantă.

— Vi-l aduc imediat, a spus ea.

— Puteți să-l păstrați, nu cred că o să mai vedem țânțari; nu le place pe malul mării. Mi-a mulțumit, s-a apropiat de ușă, a șovăit puțin, s-a întors:

— Totuși, nu se poate să aprobați exploatarea sexuală a copiilor!... a exclamat ea cu groază. Mă așteptam la asta; am clătinat din cap și am răspuns obosit:

— În Thailanda nu există foarte multă prostituție infantilă. Nu mai multă decât în Europa, după părerea mea.

A dat din cap, nu prea convinsă, și a ieșit. De fapt, dețineam informații precise, dintr-o carte ciudată, *The White Book*, pe care-o cumpărasem în călătoria trecută. Apăruse fără nume de autor și de editură, aparent sub egida unei asociații numite *Inquisition 2000*. Sub pretext că denunță turismul sexual, dădeau toate adresele, țară cu țară – fiecare capitol era precedat de un scurt paragraf vehement cerând respectarea voinței divine și reintroducerea pedepsei cu moartea pentru delincvenții sexuali. În privința pedofiliei, *White Book* era limpede: pentru pedofili, Thailanda nu mai era o destinație interesantă, dacă o fi fost vreodată. Erau de preferat Filipinele, sau, și mai bine, Cambodgia – călătoria putea fi periculoasă, dar merita.

Regatul khmer atinge apogeul în secolul al XII-lea, când s-a construit Angkor Văt. Urmează o perioadă de conflicte; din acel moment, principalul dușman al Thailandeii este Birmania. În 1351, regele Ramathibodi I fondează orașul Ayutthaya.

În 1402, fiul său, Ramathibodi II, invadează imperiul din Angkor, aflat în declin. Construirea de temple budiste și de palate marchează domniile celor treizeci și șase de suverani succesivi ai orașului, care, potrivit călătorilor francezi și portughezi din secolele al XVI-lea și al XVII-lea, era cel mai strălucitor din Asia. Războaiele cu birmanii continuă, iar Ayutthaya este cucerit în 1767, după un asediu de cincisprezece luni. Birmanii jefuiesc orașul, topesc statuile din aur și lasă în urmă numai ruine.

Acum situația se liniștise, o briză ușoară sufla praful printre temple. De la regele Ramathibodi nu rămânea mare lucru, câteva rânduri în ghidul Michelin. În schimb, imaginea lui Buddha era și acum foarte prezentă, și își păstrase sensul deplin. Meșterii thailandezi au fost deportați de birmani, care i-au pus să înalțe temple identice, la câteva sute de kilometri mai departe. Voința de putere există, și se manifestă ca istorie; în sine, este extrem de neproductivă. Surâsul lui Buddha continua să plutească peste ruine. Era ora trei după-amiază. Potrivit ghidului Michelin, pentru o vizită completă erau necesare trei zile, și una singură pentru o vizită rapidă. Noi dispuneam de trei ore; era timpul să scoatem camerele video. Mi-l imaginam pe Chateaubriand la Colosseum, cu o cameră video Panasonic și pufăind țigări, mai curând Benson decât Gauloises Legeres. Confruntat cu o religie atât de radicală, pozițiile lui ar fi fost probabil ușor diferite, l-ar fi admirat mai puțin pe Napoleon. Eram convins că ar fi fost capabil să scrie un excelent Geniu al budismului.

Josette și Rene se cam plictiseau; am avut impresia că abia așteptau să se termine. La fel Babette și Lea. În schimb, ecologiștii jurasieni păreau în elementul lor, ca și terapeuții naturaliști; toți au desfășurat un impresionant arsenal fotografic. Valerie era visătoare și pășea de-a lungul aleilor, pe lespezile mărginite de ierburi. Asta-i cultura, îmi ziceam, cam plicticoasă, dar e bine așa; fiecare își regăsește propriul neant. Totuși, cum făcuseră sculptorii din perioada Ayutthaya? Cum izbutiseră să dea statuiilor lui Buddha expresia aceea de înțelepciune, atât de luminoasă?

După căderea orașului Ayutthaya, regatul thailandez a intrat într-o perioadă de pace. Capitala s-a mutat la Bangkok, a început dinastia Rama. Timp de două veacuri (de fapt până în zilele noastre), regatul n-a mai purtat nici un război important cu dușmani din afară, nici vreun război civil sau religios; a reușit de asemenea să evite orice formă de colonizare, n-a cunoscut nici foamete, nici mari epidemii. În asemenea condiții, când pământul e rodnic și dă recolte îmbelșugate, când bolile fac mai puține ravagii, când conștiințele sunt cucerite de o religie pașnică, oamenii cresc și se înmulțesc; în general, trăiesc fericiți. Acum situația s-a schimbat, Thailanda a intrat în lumea liberă, adică în economia de piață; în urmă cu cinci ani a cunoscut o criză economică fulgerătoare care a devalorizat moneda și a adus întreprinderile cele mai prospere pe marginea falimentului. E prima dramă care atinge această țară, după mai bine de două secole.

Unul după altul, într-o tăcere destul de impresionantă, am revenit la autocar. Am plecat la apusul soarelui. Trebuia să luăm trenul de noapte de Bangkok, cu destinația Surat Thani.

Surat Thani – 816000 de locuitori – se remarcă în toate ghidurile prin faptul că nu prezintă nici un interes. Punct de trecere obligatoriu pentru feribotul spre Koh Samui – e tot ce se poate spune despre el. Totuși, aici trăiesc oameni, iar ghidul Michelin notează că orașul este un vechi și important centru al industriei metalurgice; iar mai recent, și în domeniul construcțiilor metalice.

Or, ce ne-am face noi fără construcții metalice? Minereul de fier, extras în ținuturi obscure, e transportat de cargouri. Se produc de asemenea mașini-unelte, cel mai adesea sub controlul unor firme japoneze. Sinteza se produce în orașe ca Surat Thani: rezultă astfel autocare, vagoane de cale ferată, feriboturi; totul sub licență NEC, Fujimori sau General Motors. Ele servesc în parte pentru a-i transporta pe turiștii occidentali, sau pe turistele occidentale ca Babette și Lea.

Eram coleg de călătorie cu ele, aveam dreptul să le vorbesc; sigur, nu puteam pretinde să fiu un amant potențial, ceea ce limita din start discuțiile posibile; dar cumpărasem același bilet, deci puteam, într-o anumită măsură, să stabilesc un contact. Babette și Lea, aveam să aflui, lucrau în aceeași agenție de comunicare; activitatea lor principală era să organizeze evenimente. Evenimente? Da. Cu instituții sau cu întreprinderi ce doreau să-și dezvolte departamentul de „mecanat”. Precis câștigau o grămadă de bani, m-am gândit. Da și nu. Acum întreprinderile erau axate mai mult pe „drepturile omului”, investițiile pierduseră din viteză. În fine, se descurcau. M-am informat ce salariu aveau: unul bun. Era bun, deși ar fi putut să fie și mai bun. De vreo douăzeci și cinci de ori mai mare decât salariul unui muncitor din industria metalurgică de la Surat Thani. Economia este un mister.

Ajuns la hotel, grupul s-a risipit; în fine, presupun; nu aveam chef să mănânc cu ceilalți; mă cam săturasem de ceilalți. Am tras perdelele și m-am lungit în pat. Ciudat, am adormit pe loc și am visat o maghrebină care dansa într-un vagon de metrou. Nu avea chipul Aîșei, nu cred. Se ținea de stâlpul central, ca fetele din barurile de strip-tease. Sâni erau acoperiți cu o fâșie îngustă de pânză pe care și-o ridica puțin câte puțin. Cu un surâs, i-a dezgolit

de tot: erau niște sâni superbi, tari, rotunzi și bruni. Și-a lins degetele, și-a mângâiat sfârcurile. Apoi mi-a pus o mână pe pantalon, a trag fermoarul și mi-a scos sexul, a început să mă masturbeze. În jurul nostru, oamenii treceau, coborau fiecare la stația lui. Fata s-a așezat în patru labe, și-a ridicat minijupa; nu purta nimic pe dedesubt. Vulva era primitoare, tivită cu un păr foarte negru, ca un cadou; am început s-o pătrund. Vagonul era pe jumătate plin, dar nimeni nu ne dădea vreo atenție. Toate astea nu puteau fi, în nici un caz, reale. Era visul unui infometat, visul ridicol al unui bărbat deja bătrân.

M-am trezit pe la ora cinci, am constatat ca cearșaful era pătat cu spermă. O poluție nocturnă... Înduioșător. Am constatat de asemenea, cu surprindere, că erecția persista; efectul climei, pesemne. Un gândac roșu zăcea pe noptieră, întors pe spate; i se vedeau perfect picioarele. Țasta nu mai avea probleme, cum ar fi spus taică-meu. Cât despre tata, el murise la sfârșitul lui 2000; fusese inspirat. Toată viața lui era astfel inclusă în secolul XX, în care era un element cumplit de semnificativ. Cât despre mine, supraviețuiam, într-o stare pasabilă. Eram un bărbat la patruzeci de ani, mă rog, la începutul acestei vârste, aveam, la urma urmei, doar patruzeci de ani; eram pe la jumătatea drumului. Moartea bătrânului îmi lăsa o anume libertate; nu-mi spusese, încă, ultimul cuvânt.

Situat pe coasta răsăriteană a golfului Koh Samui, hotelul evoca perfect imaginea paradisului tropical așa cum e prezentat în pliantele agențiilor de turism. Colinele din jur erau acoperite de o junglă deasă. Clădirile joase, înecate în vegetație, se etajau în amfiteatru până la o imensă piscină ovală, cu un jacuzzi la fiecare capăt. Puteai înota până la barul amenajat pe o insulă din centrul piscinei. La câțiva metri mai departe se aflau plaja cu nisip alb și oceanul. Am aruncat în jur o privire discretă: l-am recunoscut de departe pe Lionel, se zbenguia în valuri ca un delfin handicapat. Apoi, pe o punte îngustă înălțată pe deasupra piscinei, am făcut cale îtoarsă până la bar. Am citit lista de cocteiluri cu o dezinvoltură studiată; începea happy hour.

Optasem pentru un Singapore Sling, când Babette și-a făcut apariția. „O, am făcut eu, o...” Purta un costum de baie deux-pieces, foarte sobru, un șort mulat și o legătură lată pentru frunte, în nuanțe asortate de albastru. Țesătura părea extrem de fină; costumul nu era pus cu adevărat în valoare decât o dată udat. „Nu faceți baie?” m-a întrebat ea. „Mmm.” am făcut eu. Lea a apărut la rândul-i, sexy, dar într-un stil mai sobru, cu un costum une-piece din vinil roșu aprins, cu fermoare negre care se deschideau pe piele (trecând peste sânul stâng, unul din ele lăsa descoperit un mamelon), și foarte decoltat pe picior. Mi-a făcut un semn de salut, apoi s-a dus pe malul apei, lângă Babette; când s-a întors cu spatele, am văzut că avea fese perfecte. Mai întâi mă priviseră cu suspiciune; dar, după ce vorbisem cu ele pe feribot, au tras concluzia că sunt o făință umană inofensivă și relativ amuzantă. Aveau dreptate: cam așa era.

S-au aruncat în apă amândouă o dată. Am întors capul ca să trag cu ochiul. La masa vecină, era o clonă a lui Robert Hue. Ud, costumul de baie purtat de Babette era într-adevăr spectaculos; se distingeau perfect mameloanele și șanțul dintre fese; se distingea până și umbra ușoară a părului pubian, deși optase pentru o tunsoare scurtă. În acest timp, oamenii munceau,

produceau lucruri utile; sau, uneori, inutile. Dar produceau. Ce produsese eu, în patruzeci de ani de existență? La drept vorbind, mai nimic. Organizasem informații, înlesnisem consultarea și circulația lor; uneori făcusem plăți prin virament (la scară mică: în general mă limitam la facturi modeste). Într-un cuvânt, lucram în sectorul terțiar. Lumea s-ar fi putut lipsi de inși ca mine. Inutilitatea mea era totuși mai puțin evidentă decât a celor două fufe, Babette și Lea; parazit modest, eu nu trăisem extaze la birou, nici nu simțisem nevoia să le mimez.

La căderea nopții am revenit în holul hotelului, unde l-am întâlnit pe Lionel; făcuse insolație, dar era încântat. Se scăldase ceasuri în șir; nici nu îndrăznise să viseze un asemenea loc. „A trebuit să strâng cureaua pentru călătoria asta, a spus el; dar nu-mi pare rău.” S-a așezat pe marginea unui fotoliu, gândindu-se la viața lui de fiecare zi. Lucra la Gaz de France, în sectorul de sud-est al periferiei pariziene; trăia la Juvisy. Adesea trebuia să facă intervenții la oameni foarte săraci, la bătrânei cu instalații de gaz învechite, care trebuiau modificate, aduse la norme. Dacă nu avea cu ce plăti, era obligat să le taie gazul. „Sunt oameni care trăiesc în niște condiții... greu de imaginat, a spus Lionel. Uneori vezi lucruri incredibile...” a continuat el clătănând din cap. Personal, se descurca. Cartierul în care locuia nu era grozav, era de-a dreptul periculos. „Sunt locuri pe care e mai bine să le ocolești”, a adăugat el. În fine, una peste alta, se descurca. „Suntem în vacanță, să profităm”, a încheiat el, apoi s-a îndreptat spre sala de mese. Am luat câteva pliante și am urcat să le citesc în cameră. Tot nu aveam chef să mănânc cu ceilalți. În relațiile cu semenii devii conștient de sine; e ceea ce le face greu de suportat.

Koh Samui, aflasem de la Lea, nu era doar un paradis tropical, ci și un loc destul de hype. Pe Koh Lanta, o mică insulă vecină, avea loc un raue... [7] uriaș în toate nopțile cu lună plină; venea lume din Australia sau din Germania. „Cam ca în Goa.” mi-am dat eu cu părerea. „Nici nu se compară”, a tranșat ea. Goa era complet fumată; acum, pentru o petrecere ca lumea, trebuia să mergi la Koh Samui sau la Lombok.

Nu eram chiar atât de exigent. Deocamdată, tot ce voiam era un body massage cinstit, urmat de un aburel și de o partidă de sex reușită. În aparență, nimic mai simplu; totuși, citind broșurile, mi-am dat seama cu tristețe crescândă că nu părea să fie specialitatea locului. Erau tot soiul de lucruri gen acupunctură, masaj cu uleiuri aromatice esențiale, bucătărie vegetariană sau tai-chi-chuan; nici vorbă însă de body massage sau baruri de strip-tease. În plus, totul părea scăldat într-o jalnică atmosferă americană, chiar californiană, axată pe „healthy life” și „meditation activities”. Am citit scrisoarea unui cititor al revistei What's on Samui

[8], Guy Hopkins; tipul se definea drept Health addict”

[9], și revenea regulat pe insulă de vreo douăzeci de ani. Concluzia lui: „The aura that back-packers spread on the island is unlikely to be erased quickly by upmarket tourists”

[10]; era descurajant. Nu puteam nici măcar să plec la întâmplare, hotelul era izolat, împrejurimile erau pustii. Pe harta insulei nu se vedea nici un centru:

doar câteva sate de bungalouri, ca al nostru, pe marginea plajelor calme. Mi-am amintit atunci cu groază că insula era descrisă elogios în Ghidul drumețului. Locul era pe placul lor, aici „lucrurile erau sub control”; eram prins ca un șobolan în capcană. Ideea că mă simt în stare să reglez îmi dădea totuși o satisfacție vagă, mai mult teoretică. Am deschis resemnat Firma, am sărit două sute de pagini, am dat înapoi vreo douăzeci; din întâmplare, am nimerit peste o scenă erotică. Intriga evoluase: Tom Cruise era acum pe insulele Caiman, pune la punct un mecanism de evaziune fiscală – ori voia să-l denunțe, nu era foarte clar. Oricum, cunoscuse o metisă superbă, care nu se dădea înapoi de la nimic. „Mitch auzi un zgomot sec și văzu fusta lunecând pe gleznelor fetei, descoperind un slip minuscul.” Mi-am deschis fermoarul la șliț. Intervenea apoi un pasaj bizar, greu de înțeles, psihologic vorbind: „Hai, îi șoptea o voce lăuntrică. Aruncă sticla de bere în ocean și fusta pe nisip. Aleargă până la apartament. Du-te!” Din fericire, Eilene avea alte idei: „Cu gesturi lente, își duse mâna la spate, își desfăcu sutienul; acesta alunecă descoperindu-i sânii care, în nuditatea lor, păreau și mai plini.

— Vrei să mi-l ții? întrebă ea întinzându-i pânza moale și albă, ușoară ca un fulg.” M-am masturbat temeinic, încercând să vizualizez în noapte metise cu slipuri minuscule. Cu un suspin de satisfacție, am ejaculat între două pagini. Aveam să se lipească; nici o pagubă, nu era genul de carte pe care s-o citești de două ori.

În zori, plaja era pustie. Am făcut baie până la micul dejun; aerul era călduț. În curând, soarele avea să-și înceapă ascensiunea, sporind riscul de cancer al pielii la indivizii din rasa albă. Voiam să rămân până ce camerista termina curățenia, apoi să mă întorc în cameră, să dau la maxim aerul condiționat și să mă întind sub cearșaf; aveam o zi liberă, mă gândeam la ea cât se poate de calm.

Cât despre Tom Cruise, el își făcea o mie de griji pentru povestea cu metisa; se gândea chiar să-i povestească incidentul soției (care – asta era problema – nu se mulțumea să fie iubită: voia să rămână cea mai sexy, cea mai dorită dintre femei).

Cretinul se purta de parcă ar fi fost în joc viitorul căsniciei. „Dacă ea își va păstra sângele rece și va fi înțelegătoare, o să-i spun că regret, că regret nespun, și voi promite să nu mai greșesc niciodată. Dacă însă va izbucni în lacrimi, o voi implora să mă ierte – în genunchi, la nevoie – și voi jura pe Biblie că e ultima oară.” Evident, era cam același lucru; dar veșnicele remușcări ale eroului, în ciuda lipsei lor de interes, sfârșeau prin a interfera cu istoria – redutabilă totuși: mișunau mafioți foarte duri, FBI-ul, poate și rușii. Mai întâi te simțeați agasat, pe urmă indispus de-a binelea.

Am făcut o tentativă cu celălalt bestseller american, Total Control, de David Balducci; era și mai rău. Acum eroul nu mai era avocat, ci un tânăr informatician supradotat, care muncea o sută zece ore pe săptămână. Dar soția lui era avocată și muncea nouăzeci de ore pe săptămână; aveau un copil. Rolul personajului negativ era atribuit acum unei firme „europene”, care, prin manevre frauduloase, încerca să-și însușească o piață. Firește, piața ar fi trebuit să revină firmei americane la care lucra eroul. În timpul unei discuții cu

ticăloșii de la firma europeană, aceștia își aprindeau „fără nici o jenă” mai multe țigări; aerul era de-a dreptul împuțit, dar eroul izbutea să reziste. Am făcut o gaură în nisip și am îngropat cele două opuri; problema e că trebuia să-mi gădesc ceva de citit. Să trăiești fără lectură este periculos, trebuie să te limitezi la viață, și nu e lipsit de riscuri. La paisprezece ani, într-o după-amiază cu ceață foarte deasă, mă rătăcisem la schi; am fost nevoit să trec printr-un culoar de avalanșe. Îmi aminteam mai ales norii joși, plumburii, liniștea absolută a muntelui. Știam că masa de zăpadă putea porni dintr-o dată, la o mișcare bruscă a mea sau chiar fără motiv aparent, la cea mai mică creștere a temperaturii sau la o pală de vânt. Avalanșa m-ar fi luat atunci la vale, m-ar fi târât pe sute de metri, până la baza stâncilor; aveam să mor, probabil, pe loc. Cu toate astea, nu-mi era deloc frică. Regretam că voi sfârși în felul ăsta, regretam pentru mine și pentru ceilalți. Aș fi preferat o moarte mai bine pregătită, cumva mai oficială, cu o boală, o ceremonie și lacrimi. Regretam mai ales, la drept vorbind, că nu cunoscusem trupul femeii. În lunile de iarnă, tata închiria etajul casei; în anul acela, unui cuplu de arhitecți. Fiica lor, Sylvie, avea tot paisprezece ani; părea atrasă de mine, sau cel puțin îmi căuta prezența. Era delicată, grațioasă, avea părul negru buclat. Oare la fel era și sexul ei? Iată ce gânduri îmi veneau în minte pe când înaintam cu greu pe coasta muntelui. De atunci, m-am întrebat adesea ce poate să însemne această particularitate: în fața primejdiei, și chiar a morții, nu simt nici o emoție specială, nici o descărcare de adrenalină. Acest gen de senzații, pe care unii le gădesc în „sporturile extreme”, eu unul le-aș căuta zadarnic. Nu sunt deloc curajos și fug de pericol cât pot; dar, pus într-o asemenea situație, o accept cu placiditatea unui bou. Poate că lucrul ăsta nu înseamnă nimic, poate că e doar o chestiune tehnică, de dozare hormonală; se pare că alte ființe umane, aparent asemănătoare cu mine, nu simt nici o emoție în fața unui trup de femeie, ceea ce mie îmi provoca și încă îmi provoacă, uneori, transe irepresibile. În cele mai multe împrejurări ale vieții mele, am fost aproape la fel de liber ca un aspirator.

Soarele începea să ardă. Babette și Lea erau deja pe plajă; se așezaseră la vreo zece metri de mine. Astăzi erau cu sâni goi, îmbrăcate simplu, cu slipuri albe braziliene, identice. Cunoscuseră, pare-se, niște băieți, dar nu credeam că aveau să se culce cu ei: tipii arătau binișor, destul de musculoși, fără să fie grozavi, totuși; cam oarecare, în fond.

M-am ridicat și mi-am strâns lucrurile; Babette lăsase o revistă Elle lângă prosop. Am aruncat o privire spre mare: fetele înotau, glumeau cu băieții. M-am aplecat rapid și mi-am strecurat revista în sacoșă; apoi am continuat să merg de-a lungul plajei.

Marea era calmă; se vedea până departe, spre vest. Dincolo de mare trebuia să fie Cambodgia, sau poate Vietnamul. La jumătatea distanței dintre țărș și orizont se distingea un iaht; probabil miliardari ce-și petreceau timpul brăzdând mările lumii; o viață monotonă și în același timp romanțioasă.

Valerie se apropia mergând pe linia țărșului, din când în când se amuza să facă un pas într-o parte, ca să evite un val mai puternic. Mi-am îndreptat brusc spinarea, devenind conștient că avea un trup superb, foarte atrăgător în costumul de baie deux-pidces, destul de sobru; sâni umpleau perfect sutienul.

Am făcut un mic semn cu mâna, credeam că nu mă zărise; de fapt se îndrepta deja înspre mine; e greu sa iei o femeie pe nepregătite.

— Citiți Elle? a întrebat ea puțin surprinsă, puțin ironică.

— Păi... am făcut eu.

— Pot să mă uit puțin?

S-a așezat lângă mine. Cu dezinvoltură, cu familiaritate, a cercetat rapid revista: o privire pe paginile de modă, alta pe paginile de început. Elle vrea să citească, Elle vrea să iasă în oraș...

— V-ați dus la un salon de masaj, ieri seară? a întrebat aruncându-mi o privire oblică.

— Ăăă... nu. N-am găsit.

A clătinat scurt din cap, s-a cufundat iar în lectura articolului de fond: „Sunteți programată să-l iubiți mult timp?”

— Ei, ce ați aflat? am întrebat eu după un răstimp de tăcere.

— Nu am nici un iubit, a răspuns ea sobru. Fata asta mă zăpăcea cu totul.

— Nu prea înțeleg ce vrea revista asta, a continuat ea. Vorbește numai despre modă, despre noile tendințe: ce trebuie să vezi, ce trebuie să citești, pentru ce cauze să militezi, care sunt noile teme de conversație... Cititoarele nu pot purta aceleași haine ca manechinele, atunci de ce le-ar interesa noile tendințe? în general, sunt femeii între două vârste.

— Credeți?

— Sunt sigură. Mama mea citește revista.

— Poate că ziaristele vorbesc despre ce le interesează pe ele, nu pe cititoare.

— Economic vorbind, n-ar trebui s-o cumpere nimeni; în mod normal, se scrie pe gustul clientului.

— Poate că ăsta e gustul clientului. S-a gândi un moment, apoi a răspuns nu prea convinsă:

— Poate...

— Credeți, am insistat eu, că la șazeci de ani nu veți fi interesată de noile tendințe?

— Sper că nu... a făcut ea cu sinceritate. Mi-am aprins o țigară.

— Dacă mai rămân, va trebui să mă ung cu cremă... am spus eu întristat.

— Haideți să facem baie! Vă ungeți după.

Și, într-o clipă, a fost în picioare, m-a tras înspre țârm.

Înota bine. Personal, nu pot spune că înot; fac puțin pluta, obosesc repede. „Obosești repede, a spus ea. Pentru că fumezi prea mult. Trebuie să faci sport, o să mă ocup puțin de tine!” Mi-a răsucit bicepsul. O, nu, mi-am spus, nu. Până la urmă s-a calmat și, după ce și-a fricționat energic capul, s-a întors să se prăjească la soare. Era drăguță așa, cu părul lung și zburlit. Din păcate, nu-și scotea sutienul; mi-ar fi plăcut să și-l scoată. Mi-ar fi plăcut să-i văd sânii, acolo, atunci.

Mi-a surprins privirea ațintită spre pieptul ei, a schițat un surâs.

— Michel, mi-a spus ea după o ușoară ezitare. (Am tresărit auzindu-mi prenumele.) De ce te simți atât de bătrân? m-a întrebat privind-mă în ochi.

Era o întrebare bună; simțeam un nod în gât.

— Nu ești obligat să răspunzi imediat... a spus ea cu blândețe. Am pentru tine o carte, a continuat ea, și chiar a scos din sacoșă o carte.

Am recunoscut cu surprindere coperta galbenă a colecției „Masque” și un titlu de Agatha Christie, Vâlceaua.

— Agatha Christie? am întrebat eu zăpăcit.

— Citește totuși. Cred că o să te intereseze. Am dat din cap ca un idiot.

— Nu mergi la masă? a întrebat ea după un minut. E deja ora unu.

— Nu... Nu cred.

— Nu prea te încântă viața de grup? Era inutil să-i răspund; am surăs. Ne-am strâns lucrurile, am plecat împreună. Pe drum l-am întâlnit pe Lionel, rătăcea ca un suflet pierdut; ne-a făcut un semn amical, însă deja nu mai părea să se distreze la fel de mult. Bărbații singuri sunt păsări rare în cluburile de vacanță – și nu întâmplător. Poți să-i observi, crispați, stând pe tușă la activitățile de divertisment. Cel mai adesea renunță; uneori își dau drumul, participă. M-am despărțit de Valerie în fața restaurantului.

În toate povestirile cu Sherlock Holmes, recunoști, bineînțeles, trăsăturile caracteristice ale personajului, însă de fiecare dată autorul are grijă să adauge un detaliu nou (cocaina, vioara, existența lui Mycroft, fratele mai mare, gustul pentru opera italiană... câteva cazuri rezolvate cândva de Sherlock pentru niște case regale europene. prima lui anchetă, pe când era adolescent). Cu fiecare nou detaliu apar noi zone de umbră, iar rezultatul este un personaj cu adevărat fascinant: Conan Doyle izbutise o combinație perfectă între plăcerea de a descoperi și plăcerea de a recunoaște. În schimb, la Agatha Christie, întotdeauna mi s-a părut că recunoașterea ocupă prea mult loc. În prezentarea inițială a lui Poirot, autoarea are tendința să se limiteze, în câteva fraze tip, la caracteristicile cele mai vizibile ale personajului (gustul maniacal pentru simetrie, ghetetele de lac, îngrijirea mustății); în lucrările mai slabe, aproape ai impresia că frazele de prezentare sunt copiate întocmai de la o carte la alta.

Vâlceaua prezenta însă un alt interes, ce nu era de găsit nici măcar în ambițiosul personaj al sculptoriței Henrietta. Prin acest personaj, Agatha Christie încerca să prezinte nu doar chinul creației (scena în care Henrietta își distruge o statuie terminată cu greu, pentru că simte că-i lipsește ceva), ci și suferința specifică legată de condiția artistului: acea incapacitate de a fi cu adevărat fericit sau nefericit, de a simți cu adevărat ura, disperarea, bucuria sau iubirea, acel filtru estetic care se interpune, chinuitor, între artist și lume.

În personajul său, romanciera se descria în bună măsură pe sine, sinceritatea ei era evidentă. Din păcate, artistul, oarecum scos în” afara lumii, neputând s-o simtă decât în mod duplicitar, ambiguu și prin urmare mai puțin intens, devenea astfel mai puțin interesant.

Profund conservatoare, ostilă oricărei idei de redistribuire socială a bogățiilor, Agatha Christie luase, de-a lungul întregii cariere literare, poziții ideologice foarte categorice. Această angajare teoretică radicală îi permitea, în practică, să fie destul de crudă în descrierea aristocrației engleze căreia îi apăra

privilegiile. Lady Angkatell era un personaj burlesc, la limita credibilului, uneori aproape monstruos. Romanciera era fascinată de creatura sa, care uitase cum e să fii un om obișnuit; probabil se amuzase mult scriind fraze precum: „E atât de greu să faci cu adevărat cunoștință când în casa ta s-a comis o crimă”; în mod cert, nu Lady Angkatell se bucura de simpatia autoarei, care în schimb îi făcea un portret afectuos lui Midge: după ce toată săptămâna muncea ca vânzătoare pentru a-și câștiga existența, Midge își petrecea week-end-ul printre oameni care habar n-aveau ce înseamnă muncă. Curajoasă, activă, Midge îl iubea fără speranță pe Edward. Edward se considera un ratat: nu izbutise să facă niciodată nimic, nici măcar să devină scriitor; scria mici cronici pline de ironie blazată în reviste obscure pentru bibliofili. O ceruse de trei ori în căsătorie pe Henrietta, fără succes. Henrietta fusese amanta lui John, pe care-l admira pentru forța și personalitatea lui strălucită; dar John era însurat. Asasinarea lui tulbură fragilul echilibru de dorințe neîmplinite care lega personajele: Edward înțelege în sfârșit că Henrietta nu-l va accepta niciodată și că el nu se ridică la înălțimea lui John; dar nici nu izbutește să se apropie de Midge, iar viața lui pare definitiv ratată. Începând de aici, Vâlceaua devine o carte emoționantă și stranie; te afli parcă în fața unor ape adânci și învolburate. De pildă, scena în care Midge îl împiedică pe Edward să se sinucidă, iar el o cere în căsătorie. Agatha Christie izbutește aici ceva foarte frumos, un soi de vrajă în genul lui Dickens.

Ea îl strânse în brațe. Îi surâse:

— Ești atât de caldă, Midge... atât de caldă... Da, se gândi Midge, asta e disperarea. Ceva glacial, o răceală și o singurătate fără margini. Nu înțelesese, până atunci, că disperarea e rece; întotdeauna și-o imaginase fierbinte, vehementă, violentă. Dar nu. Iată ce era disperarea: un abis de beznă înghețată, de singurătate insuportabilă. Iar păcatul disperării, cel despre care vorbesc preoții, era un păcat rece, care consta în rupțura de orice ființă omenească, caldă și vie.

Am terminat cartea pe la vreo nouă seara; m-am ridicat, am mers la fereastră. Marea era calmă, miriade de puncte luminoase dansau pe suprafața ei; un halou ușor înconjura discul lunar. Știam că în seara aceea, la Koh Lanta, era o mare petrecere, full moon rave party [11]; probabil că Babette și Lea se vor duce, la fel ca o bună parte dintre turiști. Renunțăm la viața noastră cu ușurință, singuri ne lepădăm, cu ușurință, de ea. La Koh Lanta se pregătea petrecerea, taxiurile soseau la hotel și lumea începea să se agite pe coridoare; tot ce simțeam, în acest timp, era o ușurare tristă.

Istmul Kra, fâșie îngustă de pământ muntos ce separă golful Thailandeii de Marea Andaman, e traversat la nord de granița dintre Thailanda și Birmania. La Ranong, punctul cel mai sudic al Binnaniei, abia dacă măsoară douăzeci și doi de kilometri; apoi se lărgeste progresiv formând peninsula malaieziană.

Dintre sutele de insule presărate în Marea Andaman, doar câteva sunt locuite; niciuna din cele care aparțin Birmaniei nu este exploatată turistic. În schimb, insulele din golful Phang Nga, aparținând Thailandeii, aduc țării 45% din veniturile turistice anuale. Cea mai importantă este Phuket, unde stațiunile

s-au dezvoltat începând cu mijlocul anilor '80, în primul rând cu capital chinez și francez (foarte curând, grupul Aurore a considerat sud-estul asiatic un sector-cheie al expansiunii sale). În capitolul consacrat insulei Phuket, Ghidul drumețului atinge probabil cel mai înalt nivel de ură, de elitism vulgar și masochism agresiv. „Phuket, anunță ei din capul locului, e pentru unii insula care urcă în top; pentru noi, e deja în declin.” „Merită să ajungeți, continuă ei, la această «perlă a Oceanului Indian»... În urmă cu doar câțiva ani, toți se întreceau s-o laude: soare, plaje de vis, tihnă. Cu riscul de a tulbura această feerie, vom spune adevărul: Phuket nu ne mai place! Patong Beach, plaja cea mai faimoasă, s-a acoperit cu beton. Peste tot clientela se masculinizează, barurile cu prostituate se înmulțesc, surâsurile se cumpără. Cât despre bungalourile pentru drumeți, au fost rase cu buldozerul pentru a face loc hotelurilor pentru europeni solitari și burtoși.”

Urma să petrecem două nopți la Patong Beach; m-am urcat cu speranță în autocar, gata să-mi joc rolul de european solitar și burtos. Circuitul se încheia apoteotic cu trei zile libere la Koh Phi Phi, considerat o clasică destinație paradiziacă. „Ce să vă spunem despre Koh Phi Phi? se lamenta Ghidul; e ca și cum ar trebui să vorbim despre o iubire trădată... Am vrea să vorbim de bine, dar ni se pune un nod în gât.” Pentru masochistul manipulator, nu e destul să fie el nefericit; trebuie să fie și ceilalți. După treizeci de kilometri, autocarul s-a oprit să facă plinul; am aruncat Ghidul drumețului la pubela benzinăriei. Masochism occidental, mi-am spus. Doi kilometri mai departe, mi-am dat seama că nu mai aveam chiar nimic de citit; trebuia să înfrunt sfârșitul circuitului fără nici o lectură de protecție. Am privit în jur, pulsul mi se accelerase, lumea exterioară mi se părea deodată mult mai apropiată. De cealaltă parte a culoarului, Valerie își reglase fotoliul în poziția înclinată; cu fața întoarsă la geam, părea să viseze ori să doarmă. Am încercat să-i urmez exemplul. Afară defila peisajul format din diferite specii vegetale. În disperare de cauză, am împrumutat de la Rene ghidul Michelin: am aflat astfel că plantațiile de hevea și latexul jucau un rol esențial în economia regiunii: Thailanda era al treilea producător mondial de cauciuc. Aceste vegetale obscure serveau așadar la fabricarea prezervativelor și a pneurilor; ingeniozitatea omenească era într-adevăr uimitoare. Omul putea fi criticat sub multe aspecte, dar nu i se putea nega un merit: era, orice s-ar zice, e un mamifer ingenios.

După seara de pe râul Kwai, repartizarea la mese se fixase definitiv. Pentru că Valerie se alăturase „taberei bizonilor”, cum o numea ea, Josiane se repliase printre terapeuții naturaliști, cu care împărtășea anumite valori – bunăoară practicile axate pe detașare. Astfel, la prânz, am putut asista de departe la o adevărată competiție de detașare între Robert și Josiane, sub privirea interesată a ecologiștilor – care, trăind într-un colț uitat de lume din Franche-Comte, aveau acces la mai puține practici. Deși pariziene, Babette și Lea nu aveau nici ele mare lucru de spus, în afară de câte un „Super...!”, emis din când în când; pentru ele, detașarea nu era decât un obiectiv pe termen mediu. Într-un cuvânt, era o masă echilibrată, cu doi lideri naturali de sex diferit, ceea ce putea dezvolta o complicitate activă. La masa noastră, lucrurile se lcgau tot mai greu. Josette și Rene comentau în mod regulat meniul, se

obișnuiseră perfect cu bucătăria locală, Josette se gândea chiar să adopte anumite rețete. Din când în când, îi criticau pe cei de la cealaltă masă, taxându-i de încrezuți și impostori; plictiseala creștea, de obicei așteptam cu nerăbdare desertul.

I-am înapoiat lui Rene ghidul Michelin; până la Phuket mai aveam patru ore de drum. Am cumpărat o sticlă de coniac Mekong la barul restaurantului; următoarele patru ceasuri le-am petrecut luptând cu rușinea ce mă oprea să scot sticla și să trag liniștit la măsă; până la urmă, rușinea a învins. La intrarea în Beach Resortel atârna o pancartă urând BUN VENIT GRUPULUI DE POMPIERI DIN CHAZAY. „A, ce amuzant... a comentat Josette, soră-ta locuiește la Chazay...” Rene nu-și mai amintea. „Ba da, ba da...” insista ea. Înainte de a urca în cameră, am apucat s-o aud spunând: „Până la urmă, traversarea istmului Rra nu e decât o zi pierdută.” Cel mai cumplit e că avea dreptate. M-am prăbușit pe patul king size și am ras o dușcă zdravănă de alcool; apoi încă una.

M-am trezit cu o migrenă îngrozitoare și am vomat îndelung în vasul de la veceu. Era cinci dimineața: prea târziu pentru barurile de strip-tease, prea devreme pentru micul dejun. În sertarul noptierei am găsit o Biblie în engleză și o carte despre învățătura lui Buddha. „Because of their ignorance, am citit în aceasta din urmă, people are always thinking wrong thoughts and always losing the right viewpoint and, clinging to their egos, they take wrong actions. As a result, they become attached to a delusive existence.”

[12] Nu eram sigur că înțeleg, dar ultima frază se potrivea perfect cu starea mea actuală și mi-a adus destulă ușurare ca să pot aștepta până la micul dejun. La masa vecină era un grup de negri americani uriași, păreau să fie o echipă de baschet. Mai încolo, o masă cu chinezi din Hong Kong – ușor de recunoscut după murdăria lor, greu de suportat chiar și pentru un occidental, și care pe chelnerii thailandezi pur și simplu îi îngrozea, în ciuda obișnuinței. Spre deosebire de thailandezi, care sunt de o curățenie impecabilă, aproape maniacală, chinezii mănâncă clefăind, scuipă pe jos, își suflă muci cu degetele – se poartă exact ca niște porci. Pentru a complica lucrurile, sunt porci numeroși.

După câteva minute de mers pe străzile din Patong Beach, mi-am dat seama că tot ce a produs lumea civilizată în materie de turiști se adunase acolo, pe cei doi kilometri de pe malul mării. Pe câțiva zeci de metri, am întâlnit japonezi, germani, americani, fără a mai socoti câțiva scandinavi și bogătași sud-americani. „Toți suntem la fel, toți căutăm soarele”, cum îmi spunea fata de la agenția de turism. M-am comportat ca un client mediu model: am închiriat un șezlong cu saltea, o umbrelă de soare, am consumat câteva cutii de Sprite; am băut cu moderație. Valurile erau domoale. M-am întors la hotel pe la ora cinci, destul de mulțumit de ziua mea liberă, dar hotărât să continui. I was attached to a delusive existence. Îmi rămâneau barurile de strip-tease; înainte de a mă îndrepta spre cartierul specializat, am mai hoinărit un timp privind vitrinele restaurantelor. În față la Royal Savoey Seafood, am văzut un cuplu de americani care priveau cu mare atenție un homar. „Două mamifere și un crustaceu”, mi-am spus. Un chelner s-a apropiat de ei cu un surâs larg,

probabil ca să laude prospețimea produsului. „Trei mamifere”, am continuat, mașinal. Mulțimea curgea neconținut, formată din bărbați singuri, cupluri, familii; totul dădea o adâncă impresie de inocență.

Uneori, când au băut mai mult, nemții vârstnici se adună în grup și cântă cântece lente, de o tristețe nesfârșită. Asta îi distrează grozav pe chelnerii thailandezi, care îi înconjoară scoțând mici chiote.

În fața mea, câțiva inși la vreo cincizeci de ani umpleau strada cu exclamații sonore de „Ai” și de „Ja”; am luat-o pe urma lor și am ajuns, fără s-o mai caut, pe strada barurilor de strip-tease. Fete în minijupe mă îmbiau la Blue Nights, Naughty Girls, Classroom, Marilyn, Venus... Până la urmă am optat pentru Naughty Girls. Încă nu era multă lume: vreo zece occidentali, singuri la mese, mai ales englezi și americani tineri, între douăzeci și cinci și treizeci de ani. Pe ringul de dans, vreo zece fete se unduiau încet pe ritmuri disco-retro. Unele erau în bikini albi, altele își scosese rămânând doar în slip. Toate aveau în jur de douăzeci de ani, pielea brun-aurie, trupul mlădiu și ispititor. La o masă, în stânga mea, un neamț venerabil stătea cu o bere Carlsberg în față: burtă impozantă, barbă albă, ochelari, părea un profesor universitar la pensie. Privea țintă trupurile tinere, total hipnotizat; imobilitatea lui era absolută, la un moment dat l-am crezut mort.

Mai multe mașini de fum au intrat în acțiune, muzica s-a schimbat, înlocuită de un slow polinezian. Fetele au părăsit scena; le-au luat locul altele, purtând ghirlande de flori pe piept și în jurul taliei. Se roteau încet, iar de sub ghiriande apăreau când sânii, când baza feselor. Bătrânul neamț nu-și putea desprinde privirea de scenă; la un moment dat și-a scos ochelarii ca să-i șteargă, avea ochii umezi. Era în paradis.

La drept vorbind, fetele nu racolau; dar puteai invita una dintre ele la un pahar, la o discuție, eventual plăteai stabilimentului un bar fee [13] de cinci sute de baht și puteai s-o duci la hotel după ce negociai prețul. Tariful pentru o noapte era, cred, între patru și cinci mii de baht – salariul lunar al unui muncitor necalificat în Thailanda; Phuket e totuși o stațiune scumpă. Bătrânul neamț i-a făcut un semn discret unei fete îmbrăcate cu un slip alb, care se pregătea să urce pe scenă din nou. Fata s-a apropiat imediat, i s-a cuibărit cu familiaritate pe genunchi. Sânii tineri și rotunzi erau la nivelul feței bătrânului, care se înroșise de plăcere. Am auzit-o spunându-i „Tati”. Mi-am plătit băutura și am ieșit, puțin stingherit: aveam sentimentul că asist la una dintre ultimele bucurii ale bătrânului; era tulburător și mult prea intim.

Chiar lângă bar, am găsit un restaurant în aer liber unde m-am așezat să mănânc o farfurie de crab cu orez. Aproape toate mesele erau ocupate de cupluri formate dintr-o thailandeză și un occidental – cei mai mulți păreau californieni, mă rog, așa cum ni-i imaginăm pe californieni, cu nelipsitele sandale de plajă. Poate că în realitate erau australieni – e ușor să-i confunzi; oricum, păreau sănătoși, sportivi și bine hrăniți. Erau viitorul omenirii. În clipa aceea, văzându-i pe toți acei tineri anglo-saxoni, exemplare perfecte și pline de viitor, am înțeles în ce măsură turismul sexual era viitorul lumii. La masa vecină, două thailandeze de vreo treizeci de ani, cu forme generoase, flecăreau cu însuflețire; în fața lor, doi tineri englezi rași în cap, cu un look de ocnași

postmoderni, își înghițeau cu noduri berea, fără să scoată o vorbă. Mai încolo, două lesbiene germane în salopetă, cam trupeșe, cu părul roșu tuns scurt, își oferiseră compania unei adolescente superbe cu părul lung și negru, cu chipul foarte pur, îmbrăcată cu un sarong multicolor.

Ceva mai la o parte erau doi arabi, de naționalitate incertă – purtau pe cap acel soi de cârpă de spălat vasele după care îl recunoști la televizor pe Yasser Arafat. Pe scurt, lumea bogată sau înstărită era acolo, răspundea prezent la eterna, irezistibila chemare a păsăricii asiatice. Ciudat, aveai sentimentul de a ști, dintr-o privire, care dintre cupluri aveau să se lege. Cel mai adesea fetele se plictiseau, afixau o expresie îmbuibată sau resemnată, priveau în jur, la mesele vecine. Unele însă, cu ochii ațintiți la partener, într-o atitudine de așteptare afectuoasă, îi sorbeau cuvintele, îi răspundeau cu însuflețire; puteai atunci să-ți imaginezi că lucrurile nu se vor opri aici, că se va naște o prietenie sau chiar o relație durabilă: cazurile de căsătorii, în special cu germani, nu erau rare.

Personal, nu prea aveam chef să încep o discuție cu vreuna din fete; axate mai ales pe natura și costul viitoarei prestații sexuale, aceste discuții sunt în general dezolante. Preferam saloanele de masaj, unde se începe cu sexul; uneori se-ncheagă o intimitate, alteori nu. În unele cazuri, negociezi o continuare la hotel, iar acolo îți dai seama că fata nu are chef; alteori e divorțată, are copii de îngrijit; e trist, dar e bine așa. Terminând de mâncat, am schițat scenariul unui film pornografic de aventuri intitulat Salonul de masaj. Sirien, o tânără thailandeză din nord, angajata unui salon de masaj, se îndrăgostește la nebunie de Bob, un student american nimerit acolo din întâmplare, după o beție, târât de tovarășii de chef. Bob n-o atinge, se mulțumește s-o privească cu ochii săi albaștri ca cerul și să-i vorbească despre țara lui – Carolina de Nord, sau ceva asemănător. Se întâlnește apoi de câteva ori cu Sirien în afara programului ei; numai că, din păcate, Bob trebuie să plece să-și termine ultimul an de studii la Yale. Elipsă. Sirien îl așteaptă plină de speranță, și fără a înceta să-și satisfacă numeroșii clienți. Deși are un suflet pur, suge și masturbează cu zel franțuji burtoși și mustăcioși (rol secundar pentru Gerard Jugnot), nemți obezi și chelboși (rol secundar pentru un actor german). Până la urmă, Bob se întoarce și încearcă s-o scoată din infernul ei; dar se opune mafia chinezească. Bob apelează la ambasadorul Statelor Unite și la președinta unei asociații umanitare ce luptă împotriva exploatării sexuale a tinerelor fete (rol secundar pentru Jane Fonda). Date fiind implicarea mafiei chinezești (evocare a Triadelor) și complicitatea generalilor thailandezi (dimensiune politică, apel la valorile democrației), te poți aștepta la bătăi și urmăriri în Bangkok. Până la urmă, Bob izbândește. În penultima scenă, Sirien își demonstrează competențele sexuale -pentru întâia oară din toată inima. Ca umilă angajată a salonului de masaj, fusese nevoită să sugă multe mădulare; dar o făcuse cu gândul la unul singur, al lui Bob, care le încarnează pe toate celelalte – în fine, rămâne de văzut la dialog. Fondu enchaîne cu cele două fluvii (Chao Phraya, Delaware). Generic de final. Pentru Europa, mă gândeam deja la o publicitate specială, gen: „V-a plăcut Salonul de muzică; veți adora Salonul de masaj. Mă rog, totul era nebulos, deocamdată îmi lipseau partenerii.

Am plătit, am ieșit din restaurant și, după ce am mers vreo cinci sute de metri ignorând felurite propuneri, m-am pomenit în față la Pussy Paradise. Am deschis ușa, am intrat. I-am recunoscut pe Robert și pe Lionel, așezați la o masă cu câte o irish coffee în față. În fundul sălii, în spatele unui geam, vreo cincizeci de fete cu ecusoane numerotate ședeau pe banchete. Un chelner s-a apropiat rapid de mine. Întorcând capul, Lionel m-a zărit, iar fața i s-a împurpurat de rușine. Robert s-a întors la rându-i și, cu un gest larg, m-a invitat lângă ei. Lionel își mușca buzele, îi venea să intre în pământ. Chelnerul mi-a luat comanda.

— Sunt un om de dreapta... a spus Robert, cam abrupt; numai că, atenție...

A agitat degetul deasupra mesei, vrând parcă să mă pună în gardă. Robert mă credea de stânga, observasem asta de la începutul călătoriei, și aștepta prilejul ca să aibă o discuție cu mine; nici nu mă gândeam să intru în joc. Mi-am aprins o țigara; m-a măsurat cu severitate.

— Fericirea e lucru complicat, a rostit el cu o voce solemnă; e greu s-o găsim în noi și imposibil s-o găsim în altă parte”. După câteva clipe, a adăugat cu voce gravă: Chamfort.

Lionel îl privea cu admirație, părea total vrăjit. Fraza mi se părea discutabilă: inversând „greu” cu „imposibil”, am fi fost poate mai aproape de adevăr; dar nu voiam să continui dialogul, mi se părea absolut necesar să revenim la o situație turistică normală. În plus, începea să-mi placă numărul 47, o thailandeză delicată, subțire, chiar slăbuță, dar cu buzele pline și un aer simpatice; purta o minijupă roșie și ciorapi negri. Conștient că nu-l urmăream, Robert s-a întors spre Lionel.

— Eu cred în adevăr, a spus el cu voce joasă; cred în adevăr și în principiul demonstrației.

Ascultând distrat, la un moment dat am aflat cu surprindere că era prof de matematică și că în tinerețe fusese autorul unor lucrări promițătoare despre grupurile lui Lie. Am reacționat prompt la această informație: așadar, existau domenii, sectoare ale inteligenței umane în care Robert fusese primul care pricepuse clar adevărul, dobândind o certitudine absolută, demonstrabilă. „Da... a încuviințat el, aproape cu regret. Sigur, totul a fost reluat și demonstrat într-un cadru mai general.” Pe urmă fusese profesor de liceu, mai mult la clasele mari; fără nici o plăcere, își petrecuse anii vârstei mature pregătind pentru bac tineri nătărăi obsedați să intre la Politehnică sau la Școala Centrală [14] – de fapt, doar pe cei mai dotați dintre ei. „Oricum, a adăugat el, nu aveam stofă de matematician creator. Foarte puțini au.” Spre sfârșitul anilor '70, făcuse parte dintr-o comisie ministerială pentru reforma predării matematicii – o tâmpenie și jumătate, după propria lui mărturisire. Robert avea cincizeci și trei de ani; ieșise la pensie cu trei ani în urmă, iar acum se consacra turismului sexual. Fusese însurat de trei ori.

— Sunt rasist... a declarat el voios. Am devenit rasist... Unul dintre primele efecte ale călătoriei, a adăugat el, este că întărește prejudecățile rasiale, ori le creează; altfel, înainte de a-i cunoaște, cum să ți-i imaginezi pe ceilalți? Identici cu tine, normal. Abia puțin câte puțin devii conștient că realitatea e

nițel diferită. Când poate, occidentalul muncește. Adesea munca lui îl plictisește sau îl irită, dar se preface interesat: lucrul ăsta se vede. La cincizeci de ani, sătul de învățământ, de matematici și de orice, m-am hotărât să descopăr lumea. Tocmai divorțasem a treia oară. Pe plan sexual, nu mai speram mare lucru. Prima mea călătorie a fost în Thailanda; apoi, imediat, am fost în Madagascar. După aceea, nu m-am mai culcat niciodată cu o femeie albă; nici măcar nu m-a mai tentat. Credeți-mă, a adăugat el punând o mână fermă pe brațul lui Lionel, zadarnic veți mai căuta la albe un vagin primitor, supus, suplu și musculos. Așa ceva pur și simplu nu mai există. Numărul 47 și-a dat seama că o fixam insistent; mi-a surâs, și-a schimbat poziția punând picior peste picior și dezvelind un portjartier roșu aprins. Robert continua să-și expună concepțiile.

— Pe vremea când albi se considerau superiori, a spus el, rasismul nu era periculos. Pentru coloniștii, misionarii, institutorii laici din secolul al XIX-lea, negrul era un animal mare, destul de blând, cu obiceiuri amuzante, un soi de maimuțoi mai evoluat. În cel mai rău caz, era socotit un animal de povară util, capabil să rezolve sarcini complexe; în cel mai bun caz, un suflet frust, rudimentar, capabil însă, prin educație, să se înalțe la Dumnezeu – sau la rațiunea occidentală. Oricum, era considerat un „frate inferior”, iar pentru un inferior nu simți ură, cel mult o bunăvoință arogantă. Acest rasism binevoitor, aproape umanist, a dispărut complet. Din momentul în care albi au început să-i considere pe negri drept egali lor, era clar că, mai devreme sau mai târziu, vor ajunge să-i considere superiori. La om, noțiunea de egalitate nu are nici o bază, a continuat el ridicând din nou degetul arătător.

O clipă am crezut că o să citeze sursa – La Rochefoucauld sau mai știu eu cine – dar nu, până la urmă s-a abținut. Lionel și-a plecat fruntea – încercând să priceapă.

— Pentru că albi înșiși se consideră inferiori, a continuat Robert încercând să fie mai clar, avem toate condițiile pentru apariția unui rasism de tip nou, bazat pe masochism: din punct de vedere istoric, în aceste condiții se ajunge la violență, la războiul interracial și la masacru. Toți antisemiții, bunăoară, le atribuie evreilor un anume gen de superioritate; citiți scrierile antisemite: veți constata cu uimire că evreul este considerat mai inteligent, mai șmecher, că i se atribuie talente speciale în domeniul finanțelor – și, de asemenea, o solidaritate de grup. Rezultatul: șase milioane de morți.

Am privit din nou spre numărul 47: așteptarea este un moment excitant, ai vrea să-l faci să dureze; există însă riscul ca fata să plece cu alt client. Am făcut un semn discret în direcția chelnerului.

— Nu sunt evreu! a exclamat Robert, crezând că mă pregăteam să obiectez. Într-adevăr, aș fi putut s-o fac: în definitiv, eram în Thailanda, iar indivizii de rasă galbenă n-au fost considerați niciodată „frați inferiori”, ci fiindte evolute, membri ai unor civilizații diferite, complexe, eventual ostile; aș fi putut obiecta de asemenea că ne aflam acolo ca să regulăm și că vorbăria asta era o pierdere de timp; aceasta era, în fond, principala mea obiecție. Chelnerul s-a apropiat de masa noastră; cu un gest rapid, Robert i-a făcut semn să mai aducă un rând.

— I need a girl, am rostit eu încet, the girl forty seven.

[15]

Chelnerul m-a privit cu o expresie îngrijorată și întrebătoare; un grup de chinezi se așezase la masa vecină făcând o larmă cumplită.

— The girl number four seven! am urlat atunci despărțind cuvintele în silabe.

De data asta a priceput, a zâmbit larg, s-a dus la microfonul din fața vitrinei și a pronunțat câteva cuvinte. Fata s-a ridicat, a coborât de pe scenă, s-a îndreptat spre o ieșire laterală îndreptându-și părul.

— Rasismul, a continuat Robert aruncându-mi o privire piezișă, pare să se caracterizeze mai întâi printr-o antipatie sporită, printr-o senzație de competiție mai violentă între masculii de rase diferite; are însă drept corolar o creștere a dorinței sexuale pentru femelele din cealaltă rasă. Adevărata miză a confruntării rasiale, a articulat el răspicat, nu este economică, nici culturală, e biologică și brutală: e competiția pentru vaginul femeilor tinere.

Simțeam că e pe punctul s-o dea pe darwinism; în momentul acela chelnerul a revenit însoțit de numărul 47. Robert a ridicat privirea spre ea, a măsurat-o lung.

— Bine ales... a emis el posac, pare o bucățică bună.

Fata a surâs cu timiditate. I-am strecurat mâna sub fustă și i-am mângâiat fesele, încercând s-o încurajez. S-a ghemuit lângă mine.

— E adevărat, cei care fac legea la mine în cartier nu mai sunt albi... a intervenit Lionel, aparent fără legătură.

— Exact! a aprobat Robert aproape strigând. Vă temeți, și pe bună dreptate. Pentru anul viitor, prevăd o creștere a violențelor rasiale în Europa; totul se va sfârși cu un război civil, a spus el îndârjit; va decide Kalașnikovul.

Și-a dat pe gât paharul; Lionel începea să fie neliniștit.

— Oricum, mi se fâlfâie, a adăugat Robert trântind paharul pe masă. Sunt un occidental, dar pot trăi unde-mi place, deocamdată banii sunt la mine. Am fost în Senegal, în Kenya, în Tanzania, în Coasta de Fildeș. E drept, fetele nu sunt la fel de rafinate ca thailandezele, nici la fel de afectuoase, dar sunt bine făcute și au o păsărică parfumată.

În acel moment, amintindu-și pesemne ceva, a tăcut dintr-o dată. Am profitat ca s-o întreb pe numărul 47:

— What is your name?

[16]

— I am Sân

[17], a spus ea.

Chinezii de la masa vecină își făcuseră alegerea, iar acum urcau la etaj cu chicoteli și râsete; s-a făcut din nou o liniște relativă.

— Negresele se așază în patru labe și îți arată păsărica și fundul, a continuat Robert gânditor. Iar păsărica e roz pe dinăuntru... a adăugat el în șoaptă.

M-am ridicat și eu. Lionel mi-a aruncat o privire recunoscătoare; era mulțumit că plec primul cu o fată, se simțea mai puțin stingherit. Am făcut un semn de despărțire, cu capul, în direcția lui Robert. Avea un chip încruntat,

strâmbat de o grimasă amară; privirea lui mătura sala – și, mai departe, omenirea întregă – fără nici o bunăvoință. Măcar avusese prilejul să-și exprime părerile; simțeam că aveam să-l uit destul de repede. L-am văzut dintr-o dată ca pe un om înfrânt, sfârșit; aveam sentimentul că nici măcar nu avea chef să se culce cu fetele acelea. Putem defini viața ca un proces de încremenire, vizibil la buldogul francez – atât de jucăuș în tinerețe, atât de apatic la maturitate. La Robert, procesul era avansat; poate că mai avea erecții, deși nu era sigur; poți să faci pe deșteptul, să lași impresia că ai înțeles ceva din viață, cert e că viața se duce. Soarta mea era asemănătoare cu a lui, împărtășeam aceeași înfrângere; dar nu simțeam nici un soi de solidaritate activă. Fără iubire, nimic nu poate fi înnobilit. Sub pleoape explodează pete luminoase; există viziuni, există vise. „Astea nu-l mai privesc pe om, el așteaptă întunericul; iar întunericul vine.” I-am dat două mii de baht chelnerului, m-a condus la ușa dublă ce ducea la etaj. Sân mă ținea de mână; timp de un ceas sau două, avea să încerce să mă facă fericit.

Evident, într-un salon de masaj, rar se întâmplă să nimerești o fată care să aibă chef de făcut dragoste. Ajunși în cameră, Sân a îngenunchat în fața mea, mi-a tras pantalonii și slipul, mi-a atins sexul cu buzele. Mi s-a sculat pe loc. M-a apucat cu buzele, mi-a dezvelit cu limbi ușoare glandul. Am închis ochii, străbătut de un frison, am avut senzația că explodez. S-a oprit brusc, s-a dezbrăcat surâzând, și-a împăturit hainele și le-a pus pe un scaun.

— Massage later

[18]. a spus ea culcându-se pe pat; apoi și-a desfăcut coapsele.

Eram deja înăuntru, mă mișcam cu putere, când mi-am dat seama că uitasem să-mi pun un prezer-vativ. Potrivit statisticilor publicate de M6decins du monde, o treime din prostituatele thailandeze sunt seropozitive. Nu pot spune că m-am cutremu-rat de groază; eram doar puțin indispus. Hotărât lucru, campaniile de prevenire SIDA au fost un fiasco. Mă simțeam totuși mai moale,

— Something wrong?

[19] a întrebat ea săltându-se pe coate.

— Maybe... a condom

[20], i-am răspuns, stingherit.

— No problem, no condom... I'm OK

[21] a spus ea, înveselită. Mi-a luat testiculele în căușul palmei, cu cealaltă mână mi-a apucat mădularul. M-am lungit pe spate, m-am lăsat mângâiat. Mișcarea mâinii s-a accelerat, am simțit sângele năvălindu-mi iarăși în sex. La urma urmei, poate că făceau controale medicale, ceva de genul acesta. Când mi s-a întărit, m-a încălecat și s-a înfipt dintr-o mișcare. Am cuprins-o de mijloc; mă simțeam invulnerabil. A început să-și miște bazinul cu mișcări scurte, din ce în ce mai excitată; am desfăcut coapsele ca s-o pătrund mai adânc. Plăcerea era intensă, aproape delirantă, respiram foarte rar încercând să mă rețin, mă simțeam împăcat. S-a lăsat peste mine, și-a frecat pubisul de al meu cu mici țipete de plăcere; am ridicat mâinile ca să-i mângâi ceafa. În clipa orgasmului, a rămas nemișcată, a scos un geamăt lung, apoi s-a prăbușit pe pieptul meu. Eram în ea, îi simțeam contracțiile vaginului. A avut un al doilea orgasm, o

contractie foarte profunda, venind dinăuntru. Am strâns-o reflex în brațe și am ejaculat cu un strigăt. A rămas nemișcată vreo zece minute, cu capul culcat pe pieptul meu; apoi s-a ridicat și mi-a propus să facem un duș. M-a uscat tamponându-mă delicat cu prosopul, ca pe un copil.

M-am așezat din nou pe canapea și i-am oferit o țigară.

— We have time... a spus ea, we have a little time.

[22]

Am aflat că avea treizeci și doi de ani, Nu-i plăcea munca asta, dar bărbatul o părăsise lăsând-o cu doi copii.

— Bad man, a spus ea. Thai men, bad men.

[23] Am întrebat-o dacă avea prietene printre celelalte fete. Nu prea; majoritatea erau tinere și fără minte, cheltuiau tot pe haine și parfumuri. Ea nu era așa, era serioasă, pune banii în bancă. Peste câțiva ani va putea să renunțe, să se întoarcă în satul ei; părinții erau bătrâni, aveau nevoie de ajutor.

La urmă, i-am dat bacșiș două mii de baht; era exagerat, aproape ridicol. A luat bancnotele, nu-i venea să creadă; mi-a mulțumit de mai multe ori, cu mâinile împreunate în dreptul pieptului. „You good man”

[24], a spus ea. Și-a tras ciorapii și minijupa; mai avea două ceasuri până la sfârșitul programului. M-a însoțit până la ușă, împreunându-și mâinile încă o dată. „Take care, a mai spus ea. Be happy.

[25] „

Am ieșit în stradă oarecum visător. A doua zi dimineața, la ora opt, trebuia să plecăm: începea ultima etapă a călătoriei. Mă întrebam cum își petrecuse Valerie ziua liberă.

— Am cumpărat cadouri pentru ai mei, mi-a spus ea. Am găsit colier de scoici superbe.

Barca luneca pe o apă turcoaz, printre faleze calcaroase acoperite de o junglă deasă; era exact cum îmi imaginam decorul din cărțile cu pirați.

— Trebuie să recunoaștem totuși că natura, da... am spus eu. Valerie s-a întors spre mine, m-a privit atent; avea părul strâns într-un coc, dar câteva șuvițe rebele îi fluturau în vânt de o parte și de alta a obrazilor.

— Natura... totuși... uneori... am continuat eu descurajat.

Ar trebui să existe cursuri de conversație, așa cum există cursuri de dans; prea mă lăsasem înghițit de contabilitate, pierdusem contactul.

— E 31 decembrie, îți vine să crezi?... a remarcat ea, netulburată.

Am privit în jur azurul neclintit, marea turcoaz: nu, nu-mi venea să cred. Oamenilor le-a trebuit ceva curaj ca să colonizeze ținuturile reci. Son s-a ridicat, s-a adresat grupului:

— Noi acum apropiem Koh Phi Phi. V-am spus, acolo nu posibil acostat. Voi pus costum de baie? Mers pe jos, nu adânc, mers. Mers prin apă. Valize nu, valize mai târziu.

Pilotul a depășit promontoriul, a oprit motorul; barca a continuat să lungească până la un mic golf rotund, înconjurat de faleze acoperite de junglă. Apa era de un verde transparent, valurile se spârgeau pe o plajă de un alb imaculat, ireal. În mijlocul pădurii, înainte de primele pante, se zăreau bungalouri din lemn, pe piloni, cu acoperișuri din frunze de palmier. O vreme, grupul nu a

scos un cuvânt. „Paradisul terestru...” a murmurat Sylvie cu un nod în gât, copleșită de o emoție reală. Abia dacă exagera. Sylvie, totuși, nu era Eva. Și nici eu Adam.

Membrii grupului s-au ridicat pe rând, au încălecat marginea bărcii. Am ajutat-o pe Josette să coboare. Își suflecuse fusta până la talie și îi venea cam greu să se salte, dar era încântată, strănuta de entuziasm. M-am întors; marinarul thailandez aștepta, aplecat pe vâsle, să coboare toți pasagerii. Valerie își încrucisase mâinile pe genunchi; mi-a aruncat o privire chinuită, a surâs jenată.

— Am uitat să-mi pun costumul de baie... a spus ea până la urmă.

Am ridicat încet mâinile în semn de neputință.

— Din partea mea, merge și așa... am spus, prostește.

Și-a mușcat buzele în ciudată, s-a ridicat, și-a scos pantalonul dintr-o mișcare. Purta chiloți foarte fini de dantelă, decolțați, deloc potriviți cu spiritul circuitului. În părți, i se vedea părul pubian, negru și des. Nu am întors capul, ar fi fost stupid, dar nici nu am privit prea insistent. Am coborât prin stânga bărcii, i-am întins brațul ca s-o ajut; a sărit din barcă și ea. Apa ne ajungea la talie.

Înainte de a pleca la plajă, Valerie a mai privit o dată colierele de scoici cumpărate pentru nepoate. Imediat după ce-și luase diploma, fratele ei obținuse o slujbă de inginer la Elf. Iar după câteva luni de instructaj intern, plecase în Venezuela – prima lui misiune. Un an mai târziu, se însurase cu o localnică. Valerie avea impresia că fratele ei nu avusese prea multe experiențe sexuale; oricum, nu aducea niciodată fete acasă. E cazul multor băieți care fac studii de inginerie: nu au timp să iasă și să-și facă prietene. Își ocupă timpul liber cu distracții banale, gen jocuri de strategie sau partide de șah pe Internet. Își iau diploma, își găsesc prima slujbă și descoperă totul în același timp: banii, răspunderile profesionale, sexul; când sunt numiți într-o țară tropicală, rar se întâmplă să reziste. Bertrand se însurase cu o metisă, o femeie cu un trup superb; de câteva ori, în vacanțele petrecute la părinți, pe plaja de la Saint-Quay-Portrieux, Valerie simțise o dorință violentă pentru cumnata ei. Nu izbutea să și-l imagineze pe Bertrand făcând dragoste. Totuși, acum aveau doi copii și păreau un cuplu fericit. Era ușor să aleagă un cadou pentru Juana: îi plăceau bijuteriile, iar pietrele deschise la culoare făceau un contrast superb cu pielea ei bronzată. Pentru Bertrand nu găsisese nimic. Când bărbații nu au vicii, e foarte greu să ghicești ce le poate face plăcere.

Frunzăream revista Phuket Weekly, pe care o găsisem la recepția hotelului, când am zărit-o pe Valerie mergând de-a lungul plajei. Ceva mai departe, un grup de nemți făceau baie, goi. A ezitat un moment, apoi s-a îndreptat spre mine. Soarele era orbitor; era spre amiază. Într-un fel sau altul, trebuia să intru în joc. Prin fața noastră au trecut Babette și Lea; purtau genți în bandulieră, în rest erau complet goale. Am înregistrat informația fără să reacționez. Valerie în schimb le-a urmărit îndelung cu privirea, cu curiozitate și fără jenă. Cele două s-au așezat pe nisip, nu departe de nemți.

— Cred că o să fac o baie... am spus.

— O să vin mai târziu... a răspuns ea. Am intrat în apa caldă, transparentă, delicios de caldă; mici pești argintii înotau aproape de suprafață. Panta era dulce, la o sută de metri de țărm; încă atingeam fundul nisipos. Mi-am scos din slip mädularul, am închis ochii imaginându-mi sexul lui Valerie, așa cum îl zărisem dimineață, pe jumătate dezgolit de chiloții de dantelă. Aveam o erecție, era un început; putea constitui o motivație. Trebuie totuși să trăiești, să ai relații cu oamenii; în general, eram prea stresat, și de prea multă vreme. Ar fi trebuit, poate, să-mi fac un program seara, să joc badminton, să cânt în cor, să fac ceva. Singurele femei pe care izbuteam să mi le amintesc erau, totuși, acelea cu care mă culcasem. Dar asta nu înseamnă nimic, nici măcar asta; adunam amintiri ca să fim mai puțin singuri în clipa morții.

Am revenit încet spre țărm oprindu-mă la fiecare zece metri, respirând profund ca să mă relaxez. Pășind pe țărm, primul lucru pe care l-am remarcat a fost că Valerie își scosese sutienul. Acum era culcată pe burtă, însă avea să se întoarcă, era ineluctabil, la fel de ineluctabil ca mișcarea planetelor. Ce se întâmpla cu mine, de fapt? M-am așezat pe prosop încovoind puțin spinarea. „Think different”, mi-am repetat. Mai văzusem sâni, mângâiasem și linsesem destui. Bănuiam că are sâni superbi; era însă mai mult decât îmi putusem imagina. Nu izbuteam să-mi desprind privirea de sfârcuri, de areole; nu putea să nu mă observe; totuși, preț de câteva clipe care mi s-au părut eterne, a tăcut. Ce poate fi, exact, în mintea femeilor? Acceptă atât de ușor regula jocului. Uneori, când se privesc, goale, în oglindă, au în privire un soi de realism, o evaluare rece a capacităților de seducție pe care nici un bărbat nu o va atinge vreodată. Am fost primul care mi-am coborât privirea.

S-a scurs apoi un răstimp pe care n-am izbutit să-l definesc; soarele era la zenit, lumina era extrem de intensă. Priveam țintă nisipul alb și fin ca o pulbere.

— Michel... a spus ea încet. Am ridicat brusc capul, parcă promisem o lovitură. Ochii ei întunecați mă fixau.

— Ce au în plus thailandezele față de europence? a întrebat, foarte clar.

N-am putut s-o privesc în ochi nici acum; pieptul i se mișca în ritmul respirației; aveam impresia că sfârcurile i se întăriseră. Atunci, în clipa aceea, îmi venea să-i răspund: „Nimic.” Apoi mi-a venit o idee; o idee nu prea inspirată.

— Uite un articol pe tema asta, un soi de reportaj publicitar...

I-am întins Phuket Weekly.

— Find your longlife companion... Well educated Thai ladies”

[26], ăsta e?

— Da, mai departe este un interviu. Surâzător, în costum negru și cravată de culoare închisă, Cham Sawanesee răspundea la zece întrebări („Ten questions you could ask”

[27]) despre agenția Heart to Heart, pe care o conducea.

There seems to be, nota dl Sawanesee, a near perfect match between the Western men, who are unappreciated and get no respect in their own countries, and the Thai women, who would be happy to find someone who simply does his

job and hopes to come home to a pleasant family life after work. Most Western women do not want such a boring husband.

One easy way to see this, continua el, is to look at any publication containing "personal" ads. The Western women want someone who looks a certain way, and who has certain „social skills”, such as dancing and clever conversation, someone who is interesting and exciting and seductive. Now go to my catalogue, and look at what girls say they want. It's all pretty simple, really. Over and over they state that they are happy to settle down FOREVER with a man who is willing to hold down a steady job and be a loving and understanding HUSBAND and FATHER. That will get you exactly nowhere with an American girl!

As Western women, conchidea el cu destul tupeu, do not appreciate men, as they do not value traditional family life, marriage is not the thing for them to do. I'm helping modern Western women to avoid what they despise.

[28]

— Cred că are dreptate... a spus Valerie cu tristețe. Există o piață, cu siguranță...

A pus revista jos și a rămas pe gânduri. În momentul acela, prin fața noastră a trecut Robert: mergea de-a lungul plajei cu mâinile la spate, mohorât. Valerie s-a întors brusc ca să privească în altă parte.

— Nu-mi place insul ăsta... a șoptit ea iritată.

— Nu e prost... am spus eu cu un gest destul de indiferent.

— Nu e prost, dar nu-mi place. Vrea neapărat să-i șocheze pe ceilalți, să fie antipatic. Nu-mi place asta. Tu măcar încerci să te adaptezi.

— Da? Am privit-o surprins.

— Da. Sigur, se simte că-ți vine greu, că nu ești făcut pentru genul ăsta de vacanță; dar cel puțin faci un efort. În fond, cred că ești un băiat cumsecade.

În clipa aceea, aș fi putut (și ar fi trebuit) s-o iau în brațe, să-i mângâi sânii, s-o sărut pe gură; m-am abținut, prostește. După-amiază s-a lungit, soarele înainta pe deasupra palmierilor; noi rosteam cuvinte oarecare.

Pentru revelion, Valerie îmbrăcase o rochie lungă dintr-un material fluid, puțin transparent, cu o bustieră foarte decoltată. După desert, pe terasă a apărut o orchestră cu un solist bătrân și bizar, care cânta pe nas adaptări slow-rock după Bob Dylan. Babette și Lea păreau integrate în grupul de nemți, auzeam exclamații venind din colțul lor. Josette și Rene dansau la sentiment, ca niște bunici cumsecade. Noaptea era caldă; fluturii se adunau pe lămpioanele multicolore agățate de balustradă. Simțeam că nu am aer, beam whisky după whisky.

— Mă gândesc la ce spunea individul ăla, știi, interviul din revistă...

— Da... Valerie și-a ridicat privirea spre mine; stăteam lângă ea pe o banchetă din ramuri de palmier. Sânii i se rotunjeau sub bustieră, oferindu-se parcă. Se machiase; părul lung, despletit, îi cădea pe umeri.

— E adevărat mai mult pentru americani, cred. Pentru europeni, mai puțin.

M-a privit cu o expresie întrebătoare, dar nu a spus nimic. Evident, aş fi făcut mai bine s-o invit la dans. Am mai băut un whisky, m-am rezemat cu spatele de banchetă, am inspirat profund.

Când m-am trezit, sala era aproape goală. Cântăreţul continua să fredoneze în thailandeză, acompaniat fără vlagă de baterist; nu-l mai asculta nimeni. Nemţii dispăruseră, dar Babette şi Lea purtau o discuţie însufleţită cu doi italieni apăruiţi nu se ştie de unde. Valerie plecase. Era trei noaptea, ora locală; anul 2001 începuse. La Paris, trecerea oficială în noul an avea să aibă loc peste trei ore; era exact miezul nopţii la Teheran. Omenirea, cu toate rasele ei, intra în al treilea mileniu; în ceea ce mă priveşte, îmi cam ratasem intrarea.

M-am îndreptat spre bungalow, copleşit de ruşine; în grădină se auzeau râsete. În mijlocul aleii de nisip am dat peste o broscuţă cenuşie, nemişcată. Nu fugea, nu avea nici un reflex de apărare. Mai devreme sau mai târziu, fără să bage de seamă, cineva avea să calce pe ea; coloana vertebrală se va frânge, carnea strivită va fi un terci amestecat cu nisip. Trecătorul va simţi sub talpă ceva moale, va înjura scurt, se va curăţa frecându-şi tălpile de nisip. Am împins broscuţa cu piciorul: a înaintat, fără grabă, spre bordură. Am împins-o încă o dată: a trecut pe adăpostul relativ al peluzei; probabil îi prelungisem viaţa cu câteva ore. Nu mă simţeam într-o poziţie cu mult mai bună: nu crescusem în cuibul protector al unei familii sau într-un alt mediu în care să-i pese cuiva de soarta mea, să mă susţină cineva la greu, să se bucure de isprăvile sau succesele mele. Şi nici eu nu fondasem o familie sau altă entitate de genul acesta: eram celibatar, fără copii, nu i-ar fi trecut prin cap nimănui să caute la mine un sprijin. Trăisem şi aveam să mor singur, ca un animal. Preţ de câteva minute, m-am bălăcit într-o compasiune fără obiect.

Pe de altă parte, eram o creatură compactă, rezistentă, mai mare decât cele mai multe animale; speranţa mea de viaţă o egala pe cea a unui elefant sau a unui corb; eram ceva cu mult mai greu de nimicit decât un mic batracian.

În cele două zile ce au urmat, am rămas ascuns în bungalowul meu. Din când în când ieşeam afară furişându-mă pe lângă pereţi, mergeam să cumpăr fistic şi sticle de Mekong. Gândul că aş putea s-o întâlnesc pe Valerie, la bufet sau pe plajă, mi se părea insuportabil. Sunt lucruri pe care le poţi face, şi altele ce ţi se par prea dificile. Puţin câte puţin, totul devine prea dificil; la asta se rezumă viaţa.

Pe 2 ianuarie, după-amiaza, am găsit sub uşă chestionarul agenţiei Nouvelles Frontieres privind gradul de satisfacţie. L-am completat cu grijă, bifând în general căsuţele „Bine”. E adevărat, într-un sens, totul era bine. Petrecusem o vacanţă normală. Circuitul fusese cool, cu un parfum de aventură; corespundea descrierii din catalog. În rubrica „observaţii personale”, am scris următorul catren:

Puţin după trezire, mă simt transportat Într-un alt univers, precis măsurat.

Cunosc bine viaţa şi ale ei corvezi, E ca un chestionar pe care-l bifezi.

Pe 3 ianuarie, dimineaţa, mi-am făcut valiza. Văzându-mă în şalupă, Valerie şi-a înăbuşit o exclamaţie; am privit în altă parte. Pe aeroportul din Phuket, Son şi-a luat rămas bun de la noi; veniserăm cam devreme, avionul

pleca abia peste trei ore. După formalitățile de înregistrare, am rătăcit prin magazinele duty free. Deși holul aeroportului era complet acoperit, buticurile aveau formă de colibă, cu stâlpi din lemn de teck și acoperiș din frunze de palmier. Gama de mărfuri cuprindea produse internaționale (fulare Hermes, parfumuri Yves Saint Laurent, poșete Vuitton) și locale (coliere din scoici, bibelouri, cravate din mătase thailandeză); toate articolele purtau coduri cu bare. În concluzie, buticurile din aeroport constituiau încă un spațiu de viață națională, dar o viață națională securizată, împlânzită, pe deplin adaptată la standardele consumului mondial. Pentru călătorul aflat la sfârșitul călătoriei, era un spațiu intermediar, mai puțin interesant, dar și mai puțin amenințător decât restul țării. Aveam intuiția ca lumea se va întinde, din ce în ce, spre aeroport.

Trecând prin fața magazinului Coral Emporium, mi-a venit brusc ideea să cumpăr un cadou pentru Marie-Jeanne; în definitiv, n-o mai aveam pe lume decât pe ea. Un colier, o broșă? Răscoleam niște rafturi când, la doi metri de mine, am zărit-o pe Valerie.

— Încerc să aleg un colier... am spus eu, încurcat.

— Pentru o brunetă sau pentru o blondă? În vocea ei era un strop de obidă.

— O blondă cu ochii albaștri.

— Atunci e bine să alegi un coral de culoare deschisă.

I-am întins fetei de la tejea talonul de îmbarcare. În timp ce plăteam, i-am spus lui Valerie, cu un ton destul de jalnic: „E pentru o colegă de birou...” Mi-a aruncat o privire bizară, de parcă șovăia între a-mi trage palme și a izbucni în râs; m-a însoțit totuși câțiva metri la ieșirea din magazin. Cei mai mulți membri ai grupului erau deja în hol, se părea că-și terminaseră cumpărăturile. M-am oprit, am inspirat adânc, m-am întors spre Valerie.

— Ne-am putea revedea la Paris... am spus în cele din urmă. A replicat tăios:

— Crezi?

Nu i-am răspuns nimic, m-am mărginit s-o privesc. La un moment dat, am avut intenția să-i spun: „Ar fi păcat...”, dar nu sunt sigur că am pronunțat aceste cuvinte.

Valerie a privit în jur; zărindu-le pe Babette și pe Lea, a întors capul cu iritare. Apoi a scos din geantă un carnețel, a rupt o foaie, a scris rapid ceva. Întinzându-mi peticul de hârtie, a vrut să vorbească, a renunțat, s-a întors și s-a alăturat grupului. Am aruncat o privire pe foaie înainte de-a o pune în buzunar: era un număr de mobil.

PARTEA A DOUA.

Avantaj concurențial Avionul a aterizat pe Roissy la ora unsprezece; mi-am recuperat valiza printre primii. La douăsprezece și jumătate eram acasă. Era sâmbătă; puteam să mă duc la cumpărături, să-mi fac provizii și așa mai departe. Un vânt glacial mătura strada Mouffetard, îți venea să te lași păgubaș de toate. Militanți pentru drepturile animalelor vindeau postere galbene. Perioada sărbătorilor de iarnă este întotdeauna urmată de o ușoară scădere a consumului de alimente. Am cumpărat un pui fript, două sticle de vin și

ultimul număr din Hot Video. Pentru un week-end, era o opțiune modestă; dar nu aveam sentimentul că merit mai mult. Am devorat jumătate de pui, avea pielea carbonizată și grasă, grețoasă. Puțin după ora trei, i-am telefonat lui Valerie. A răspuns la al doilea apel. Da, era liberă în seara aceea; pentru cină, da. Puteam trece s-o iau la ora opt; locuia pe bulevardul Reille, lângă parcul Montsouris.

Mi-a deschis, era îmbrăcată cu pantaloni de trening albi și un tricou scurt.

— Nu sunt gata... a spus ea adunându-și părul la spate. Mișcarea a făcut să-i salte sânii; nu purta sutien. Am luat-o în brațe, mi-am apropiat fața de a ei. A deschis gura, și-a strecurat limba în gura mea. Am simțit o excitație violentă, vecină cu leșinul; mi s-a sculat pe loc. Fără a-și dezlipi pubisul de al meu, a împins ușa de la intrare care s-a închis cu un zgomot surd.

Încăperea, luminată doar de o veioză, părea imensă. Valerie m-a luat de mijloc, m-a dus pe dibuite în dormitor. Lângă pat, m-a sărutat din nou. I-am ridicat tricoul ca să-i mângâi sânii; a șoptit ceva ce nu am înțeles. Am îngenuncheat, i-am tras pantalonii și chiloții, mi-am lipit obrazul de sexul ei. Fanta era umedă, deschisă și mirosea bine. A scos un geamăt și s-a lăsat pe pat. M-am dezbrăcat rapid și am intrat în ea. Sexul îmi era fierbinte, înfiorat de plăcere.

— Valerie... am spus, nu pot ține prea mult, sunt prea excitat.

M-a tras spre ea și mi-a șoptit la ureche: „Hai...”

În momentul acela i-am simțit pereții vaginului contractându-se în jurul sexului meu. Am avut senzația că mă spulber în spațiu, doar sexul îmi era viu, străbătut de un val de plăcere incredibil de violentă. Am ejaculat îndelung, repetat; abia la urmă mi-am dat seama că urlam. Aș fi putut să-mi dau viața pentru un moment ca acela.

În jurul meu înotau pești galbeni și albaștri. Eram în apă, în picioare, plutind la câțiva metri sub suprafața luminată de soare. Valerie era ceva mai departe, tot în picioare, lângă un recif de corali; stătea cu spatele la mine. Eram goi. Starea aceea de imponderabilitate se datora unei modificări a densității oceanului, știam, însă eram surprins că pot să respir. Din câteva mișcări de brațe, am ajuns în spatele ei. Reciful era înțesat cu organisme fosforescente, argintii, în formă de stea. I-am pus o mână pe sâni, alta pe pântec. S-a arcuit iar fesele i s-au frecat de sexul meu.

M-am trezit în aceeași poziție; era încă noapte. I-am desfăcut ușor coapsele ca s-o pătrund. În același timp, îmi umezeam degetele ca să-i mângâi clitorisul. Am înțeles că era trează când a început să geamă. S-a ridicat și a îngenuncheat pe pat. Am început s-o pătrund din ce în ce mai puternic, simțeam că se apropie de orgasm, respirația i se accelerase. În clipa orgasmului a zvâcnit și a scos un țipăt sfâșietor; apoi a rămas nemișcată, părea sfârșită. M-am retras și m-am întins lângă ea. S-a relaxat, m-a îmbrățișat; eram scâlțați amândoi în sudoare.

— E bine când te trezește plăcerea... a spus ea punându-mi mâna pe piept.

Când m-am trezit din nou, se făcuse ziuă; eram singur în pat. M-am ridicat și am traversat camera. Cealaltă încăpere era într-adevăr foarte mare, cu tavanul înalt. O bibliotecă acoperea peretele de-a lungul unui mezanin, deasupra canapelei. Valerie ieșise din casă; pe masa din bucătărie pusese pâine, brânză, unt, dulceață. Am băut o ceașcă de cafea și m-am întors să mă culc. Peste vreo zece minute, Valerie s-a întors cu briose cu ciocolată și cornuri; le-a adus pe o tavă în dormitor.

— E foarte frig afară... a spus ea dezbrăcându-se.

Mi-a venit în minte Thailanda.

— Valerie... am spus eu căutând cuvintele, ce-ți place la mine? Nu sunt nici prea frumos, nici foarte amuzant. Nu înțeleg ce te poate atrage la mine.

M-a privit fără să spună nimic; era aproape goală, rămăsese doar în chiloți.

— Te întreb serios, am insistat eu. Uită-te la mine, sunt un ins uzat, destul de ursuz, resemnat cu o viață plicticoasă. Iar tu vii la mine, ești prietenoasă și afectuoasă și îmi dăruiești atâta plăcere. Nu înțeleg. Mi se pare că tu cauți în mine ceva, ceva ce nu există. Vei fi dezamăgită, negreșit.

A surâs, am avut impresia că ezita să vorbească; apoi mi-a pus o mână pe testicule, și-a apropiat fața. Mi s-a sculat pe loc. Cu o șuviță de păr, mi-a înfășurat rădăcina sexului, apoi a început să mă masturbeze cu vârful degetelor.

— Nu știu... a murmurat ea fără să se oprească. Îmi place că nu ești sigur pe tine. Te-am dorit mult în timpul călătoriei. Era cumplit, mă gândeam la asta în fiecare zi.

Mi-a luat în palmă testiculele, a strâns mai tare. Cu cealaltă mână a luat puțină dulceață de zmeură, mi-a uns sexul; apoi a lins cu grijă, cu mișcări largi. Plăcerea creștea din ce în ce mai mult, am desfăcut picioarele făcând un efort disperat de a mă reține. Ca într-un joc, a grăbit mișcarea strângându-mi sexul între buze. Când mi-a atins cu limba vârful glandului, am ejaculat violent în gura întredeschisă. A înghițit cu un mic mormăit, apoi mi-a supt capul sexului ca să înghită ultimii stropi. M-a invadat o relaxare extraordinară, ca un val ce-mi pătrundea în fiecare venă. M-a lăsat și. s-a întins alături, s-a încolăcit lângă mine.

— În noaptea de 31 decembrie era cât pe ce să bat la ușa ta. Până la urmă n-am îndrăznit. Eram convinsă că nu va mai fi nimic între noi; cel mai rău e că nici măcar nu puteam să-ți port pică. În turismul organizat, oamenii vorbesc foarte mult, dar totul rămâne o camaraderie formală, toți știu foarte bine că nu se vor revedea niciodată. Foarte rar ajung la relații sexuale.

— Crezi?

— Știi sigur, s-au făcut anchete sociologice. Chiar și în cluburile de vacanță e la fel. Pentru organizatori, e o problemă: ăsta e, în fond, singurul interes al formulei. De zece ani încoace, sunt tot mai puține înscrieri, deși tarifele au tendința să scadă. Singura explicație reală e că relațiile sexuale în perioada de vacanță au devenit aproape imposibile. Singurele destinații care se mai descurcă sunt cele cu o clientelă majoritar homosexuală, ca Ibiza sau Corfu.

— Ești foarte informată... am spus eu surprins.

— Normal, lucrez în turism. (Valerie a surâs.) Vezi, și asta e o constantă în turismul organizat: oamenii vorbesc foarte puțin despre viața profesională. Este un fel de paranteză ludică, axată exclusiv pe ceea ce organizatorii numesc „plăcerea de a descoperi”. În mod tacit, participanții evită subiectele serioase, ca munca sau sexul.

— Unde lucrezi?

— La Nouvelles Frontieres.

— Deci erai în interes de serviciu? Ca să faci un raport, ceva de genul asta?

— Nu, eram în concediu. Sigur, mi-au făcut o reducere substanțială, dar erau zilele mele de concediu. Lucrez de cinci ani la Nouvelles Frontieres, dar e prima dată când am plecat cu bilet de la ei.

În timp ce pregătea o salată de roșii cu mozzarella, Valerie mi-a povestit viața ei profesională. În martie 1990 (mai avea trei luni până la bac), a început să se întrebe ce studii va face – și, în general, ce va face în viață. Fratele mai mare izbutise, cu destule eforturi, să intre la Facultatea de Geologie din Nantes; acum absolvise. Cel mai probabil avea să facă o carieră de inginer geolog în exploatații miniere sau pe platforme petroliere marine, oricum departe de Franța. Lui Bertrand îi plăcea să călătorească. Și ei îi plăcea, mai mult sau mai puțin; până la urmă s-a hotărât să facă un BTS [29] în turism. Tenacitatea intelectuală cerută de studiile lungi i se părea străină de adevărata ei natură.

Se înșela, și avea să-și dea seama foarte curând. Nivelul clasei i s-a părut extrem de scăzut, examenele foarte ușoare; era de așteptat să obțină diploma fără mare efort. În paralel, s-a înscris la niște cursuri pentru o diplomă echivalentă cu cea în Litere și Științe umane. După ce și-a luat BTS-ul, s-a înscris la un masterat în sociologie. Și aici a fost dezamăgită rapid. Domeniul era interesant, se puteau descoperi lucruri noi; dar metodele de lucru propuse și teoriile vehiculate i se păreau de un simplism ridicol: totul mirosea a ideologie, a imprecizie și amatorism. A abandonat la jumătatea anului, fără să-și mai ia diploma, și a găsit o slujbă la o sucursală Kuoni din Rennes. Abia peste două săptămâni, în timp ce căuta o garsonieră de închiriat, a înțeles în ce capcană căzuse: de acum înainte, era în câmpul muncii.

A rămas un an la agenția Kuoni din Rennes, unde s-a dovedit un agent de vânzări foarte bun. „Nu era greu, mi-a spus, era destul să-i faci pe clienți să vorbească, să le arăți interes. Sunt foarte rari, în fond, oamenii care se interesează de ceilalți.” Direcțiunea i-a propus atunci un post de organizator de circuite la sediul parizian. Trebuia să participe la conceperea circuitelor, să planifice traseele și excursiile, să negocieze cu proprietarii de hoteluri și prestatorii de servicii locali. Se descurcase bine și aici. Șase luni mai târziu, răspundea la o ofertă de serviciu de la Nouvelles Frontieres, pentru un post similar. Atunci a demarat cu adevărat cariera ei. A făcut echipă cu Jean-Yves Frochot, un tânăr absolvent de studii comerciale care nu știa mai nimic despre turism. În scurt timp, Jean-Yves a ajuns s-o aprecieze mult, i-a acordat încredere și, deși teoretic era șeful ei, i-a lăsat o mare libertate de inițiativă.

— Partea bună, cu Jean-Yves, este că a avut ambiție și pentru mine. De fiecare dată când a trebuit să negociez o promovare sau un spor de salariu, s-a ocupat el. Acum răspunde de ansamblul ofertei Nouvelles Frontieres – el supervizează concepția circuitelor; iar eu sunt asistenta lui.

— Cred că ești bine plătită.

— Patruzeci de mii de franci pe lună. Mă rog, acum trebuie calculat în euro. Puțin peste șase mii de euro.

M-am uitat la ea surprins.

— Nu mă așteptam... am spus.

— Pentru că nu m-ai văzut niciodată în taior.

— Ai un taior?

— Nu servește la mare lucru, lucrez aproape exclusiv prin telefon. Dar dacă trebuie, da, pot să-mi pun un taior. Am chiar și portjartier. O să le pun o dată, dacă vrei.

Am devenit atunci conștient, puțin cam neîncrezător, că o voi revedea, și că probabil vom fi fericiți împreună. Era o bucurie cu totul neprevăzută, îmi venea să plâng; trebuia să schimb vorba.

— Ce fel de om e Jean-Yves?

— Normal. Căsătorit, cu doi copii. Muncește enorm, își ia de lucru și acasă, în week-end. Mă rog, e tipul obișnuit de șef tânăr, inteligent, ambițios, dar e simpatic, nu e deloc dificil. Mă înțeleg bine cu el.

— Nu știu de ce, dar sunt mulțumit că ești bogată. De fapt, nu are nici o importanță, dar îmi face plăcere.

— E drept, am reușit, am un salariu bun; dar plătesc 40% impozit și o chirie de zece mii de franci pe lună. Nu sunt convinsă că m-am descurcat chiar așa de strălucit: dacă aș obține rezultate mai slabe, patronul mi-ar face vânt fără să stea pe gânduri; alții au pățit-o. Dacă aș avea acțiuni, da, atunci aș fi într-adevăr bogată. La început, Nouvelles Frontieres era mai mult o agenție de voiaj pentru zboruri cu tarife mici. A devenit primul operator de turism francez datorită concepției și raportului calitate-preț; asta în bună parte datorită muncii noastre, a lui Jean-Yves și a mea. În zece ani, cota întreprinderii a crescut de douăzeci de ori. Pot spune că Jacques Maillot, care deține și acum 39% din acțiuni, a făcut avere datorită mie.

— L-ai întâlnit?

— De câteva ori. Nu-mi place. Aparent, e un catolic demagog, snob și ridicol, cu motoretele și cu cravatele lui bălțate; în realitate, este un ticălos perfid și crud. Înainte de Crăciun, Jean-Yves a fost contactat de un recrutor de cadre. Trebuiau să se întâlnească zilele astea, cred că are noutăți. I-am promis să-l sun când mă întorc din concediu.

— Atunci sună-l, este important.

— Da... Nu părea prea convinsă, pomenindu-l pe Jacques Maillot se posomorâse. Și viața mea este importantă. Știi, am iarăși poftă să fac dragoste.

— Numai să mi se scoale așa de repede.

— Atunci, linge-mă. O să mă simt bine.

S-a ridicat, și-a scos chiloții, s-a așezat comod pe canapea. M-am lăsat în genunchi, i-am desfăcut buzele, am început să-i ling ușor clitorisul cu vârful limbii. „Mai tare...” a murmurat ea.

I-am vârât un deget în fund, mi-am apropiat gura și i-am sărutat mugurașul, l-am mozolit între buze. „O, da...” a făcut ea. Am apăsat mai tare. A avut orgasm dintr-o dată, cu un spasm ce i-a străbătut tot trupul.

— Vino aici...

M-am așezat pe canapea. S-a ghemuit lângă mine, și-a pus capul pe coapsele mele.

— Când te-am întrebat ce au thailandezele în plus față de noi, nu mi-ai răspuns cu adevărat; mi-ai dat să citesc interviul cu un director de agenție matrimonială.

— Spunea, totuși, lucruri adevărate: mulți bărbați se tem de femeile moderne, tot ce-și doresc e o soție drăguță care să se ocupe de casă și de copii. Dorința asta, de fapt, n-a dispărut, dar în Occident le-a devenit imposibil s-o mărturisească; de asta se însoară cu asiatică.

— De acord... Valerie a rămas o clipă pe gânduri. Dar tu, tu nu ești așa; văd că nu te deranjează defel că am un post de conducere, un salariu mare; nu pari deloc înspăimântat. Cu toate astea, ai mers la saloanele de masaj, iar cu mine n-ai încercat nici măcar să flirtezi. Asta nu înțeleg. Ce au în plus fetele de acolo? Fac dragoste mai bine decât noi?

La ultimele cuvinte, vocea i se schimbă puțin; eram destul de tulburat, i-am răspuns abia după un minut.

— Valerie, i-am spus în cele din urmă, n-am întâlnit nici o femeie care să facă dragoste mai bine ca tine; ceea ce am simțit începând de ieri seară este aproape incredibil.

Am tăcut un moment, apoi am adăugat:

— Nu cred că poți să-ți dai seama, dar tu ești o excepție. Femeile care simt plăcere, care vor să dăruiască plăcere sunt rare, acum. Să seduci o necunoscută, să te culci cu ea a devenit mai ales o sursă de frustrări și de complicații. Dacă te gândești la conversațiile plicticoase pe care trebuie să le înghită un bărbat ca să ajungă în pat cu o femeie – care cel mai adesea se va dovedi o amantă lamentabilă, îl va pisa cu problemele ei, îi va povesti despre foștii ei amanți sugerându-i, în treacăt, că nu prea e la înălțime, și cu care, vrând-nevrând, va trebui să petreacă măcar restul nopții – înțelegi de ce bărbații preferă să evite o droaie de necazuri plătind o mică sumă. Când ajung la o anumită vârstă și experiență, bărbații preferă să evite iubirea. Li se pare mai simplu să meargă la curve. Mă rog, nu la curvele din Occident (nu merită, sunt adevărate gunoaie umane) și oricum nu în timpul anului – nu au timp, muncesc prea mult. Drept urmare, cei mai mulți nu fac nimic; iar unii, din când în când, își oferă un pic de turism sexual. Și asta-i cazul cel mai fericit: să mergi la o curvă înseamnă totuși să păstrezi un minim contact uman. Mulți însă consideră mai simplu să se masturbeze pe Internet sau privind filme porno. O zguduie bine... țâști-țâști. și gata, s-au răcorit.

— Înțeleg... a spus ea după un lung răstimp de tăcere. Înțeleg ce vrei să spui. Nu crezi, totuși, că bărbații sau femeile se pot schimba?

— În trecut nu ne putem întoarce, nu cred. Ce ne așteaptă în viitor? Femeile vor deveni probabil tot mai asemănătoare cu bărbații. Pentru moment, rămân interesate de seducție. Bărbaților li se fâlfâie de seducție, ei vor în primul rând să reguleze. Seducția nu-i interesează decât pe câțiva inși fără o viață profesională pasionantă, în general fără o viață interesantă. Pe măsură ce viața profesională și proiectele personale vor însemna mai mult pentru ele, femeilor li se va părea mai simplu, și lor, să plătească pentru sex; se vor orienta și ele spre turismul sexual. Femeile se pot adapta la valorile masculine; uneori cu greu, dar pot s-o facă, istoria a dovedit-o.

— Deci, în general, mergem într-o direcție greșită.

— Foarte greșită... am confirmat cu o satisfacție sumbră.

— Deci noi doi am avut noroc.

— Da, am avut noroc să te întâlnesc.

— Și eu... a spus ea privindu-mă în ochi. Și eu am avut noroc. Bărbații pe care-i cunosc sunt jalnici, niciunul nu mai crede într-o relație de iubire; așa că trâncănesc la nesfârșit despre prietenie, despre complicitate, în fine, chestiile astea care nu te obligă la nimic. Am ajuns să nu mai suport cuvântul prietenie, îmi vine rău numai când îl aud. În celălalt caz, sunt bărbați care se căsătoresc, care-și fac rapid o situație și nu se mai gândesc decât la carieră. Sigur, nu-i cazul tău; și nici celălalt: am știut foarte repede că n-o să-mi vorbești niciodată de prietenie, că n-o să fii atât de vulgar. Am sperat de la început că o să facem dragoste și că va fi fantastic; dar putea să nu se întâmple nimic, era chiar foarte probabil.

S-a oprit, a scos un suspin iritat. „Bun... a făcut ea resemnată, o să-l sun totuși pe Jean-Yves.”

M-am îmbrăcat în timp ce ea telefona. „Da, da, un concediu grozav...” am auzit. Puțin mai târziu a exclamat: „Cât?”

Când m-am întors în cameră, Valerie ținea telefonul în mână și părea gânditoare; încă nu se îmbrăcase.

— Jean-Yves s-a întâlnit cu tipul de la agenția de recrutări, a spus ea. I-au propus o sută douăzeci de mii de franci pe lună. Sunt gata să mă angajeze și pe mine; după el, aș putea urca până la optzeci de mii. Măine are o întâlnire ca să discute despre post.

— Cine face oferta?

— Direcția de turism a grupului Aurore.

— Este o firmă importantă?

— Aș zice că da. E primul grup hotelier mondial.

A înțelege comportamentul consumatorului pentru a-l putea câștiga, pentru a-i propune produsul potrivit la momentul potrivit, dar mai ales pentru a-l convinge că produsul propus corespunde nevoilor sale – iată ce visează orice întreprindere.

Jean-Louis Barma, Ce visează întreprinderile Jean-Yves se trezi la cinci dimineața, îi aruncă o privire nevesti-sii care încă dormea. Petrecuseră un week-end infect la părinții lui – Audrey nu suporta viața la țară. Nici lui Nicolas, fiul său de zece ani, nu-i plăcea în Loiret, pentru că nu-și putea lua cu el calculatorul; și nici bunicii nu-i plăceau, pentru că „miroseau urât”. E drept,

bătrânul se cam ramolea, era tot mai neîngrijit, nu-l mai interesau decât iepurii lui. Pentru Jean-Yves, singurul lucru suportabil în aceste vizite era fiica sa, Angeliqne: la trei ani, încă era capabilă să se entuziasmeze privind vacile și găinile; acum însă era bolnavă, își petrecuse ultimele nopți plângând și gemând. Ajunși acasă, după trei ore de ambuteiaj pe autostradă, Audrey se hotărâse să iasă în oraș cu amicii ei. Jean-Yves își încălzise niște mâncare congelată privind un film american mediocru; era povestea unui serial killer autist, iar scenariul era inspirat, se pare, dintr-un fapt real (insul fusese primul bolnav mintal executat în Nebraska după mai bine de șaizeci de ani). Băiatul refuzase să mănânce și se lansase imediat într-o partidă de Total Annihilation – sau poate Mortal Kombat II, Jean-Yves le confunda. Din când în când, mergea în camera fetei și încerca s-o liniștească. Când Angeliqne adormise, pe la unu noaptea, Audrey încă nu venise acasă.

S-a întors totuși, își zise el făcându-și o cafea espresso; de data asta, cel puțin. Printre clienții firmei de avocatură la care lucra nevastă-sa se numărau Liberation și Le Monde; începuse și ea să frecventeze medii de ziariști, prezentatori de televiziune, oameni politici. Ieșea mult în oraș, uneori în locuri bizare – o dată, frunzărind una dintre cărțile ei, nimerise peste meniul unui bar fetișist. Jean-Yves bănuia că soția lui se culcă din când în când cu un tip; oricum, cu el n-o mai făcea de mult. Ciudat e că el, unul, nu avea aventuri. Știa că e un bărbat prezentabil, genul blond cu ochi albaștri, mai frecvent la americani; dar nu avea cu adevărat chef să profite de ocaziile ce apăreau – oricum rare, muncea douăsprezece ore pe zi, iar la nivelul lui de responsabilitate nu întâlnea prea multe femei. Desigur, mai era și Valerie; dar lui Jean-Yves nici nu-i trecuse prin cap s-o considere altceva decât o colegă. Era destul de straniu, de altfel, că se gândea acum la așa ceva; oricum, știa că e o reverie fără urmări; lucrau împreună de cinci ani, iar în mediul lor lucrurile se petreceau foarte repede – sau niciodată. O aprecia mult pe Valerie, îi prețuia capacitatea de organizare, memoria perfectă; știa că, fără ea, n-ar fi ajuns la nivelul de acum – sau nu atât de repede. Iar astăzi era posibil să treacă pragul unei etape decisive. Se spală pe dinți, se bărbieri cu gnjă, își alege un costum sobru. Apoi deschise ușa de la camera fetei: blondă ca el, Angeliqne dormea în pijama ei cu pușori.

Merse pe jos până la Gymnase-Club Republique, care se deschidea la ora opt; locuiau pe Faubourg-du-Temple, într-un cartier select pe care el îl detesta. Întâlnirea de la sediul grupului Aurore era fixată pentru ora zece. Audrey putea și ea, măcar o dată, să se ocupe de copii, să-i îmbrace și să-i ducă la școală. Știa că diseară, acasă, îl așteaptă o jumătate de oră de reproșuri; înaintând pe trotuarul umed, printre gunoaie și cutii de carton goale, își dădu seama că puțin îi păsa. Înțelese de asemenea, pentru întâia oară atât de limpede, că mariajul lui fusese o eroare. Acest gen de iluminare, știa, precedă divorțul în medie cu doi-trei ani – nu e o hotărâre ușor de luat.

Negrul mătăhălos de la intrare îl întâmpină cu un „Fonna, șefu?”, nu prea convingător. Încuviință clătînând din cap, îi întinse abonamentul, luă un prosop. Avea doar douăzeci și trei de ani când o întâlnise pe Audrey. Doi ani mai târziu se căsătoriseră, în parte – dar numai în parte – pentru că Audrey era

însărcinată. Era o femeie drăguță, elegantă, se îmbrăca cu gust – și, când era nevoie, știa să fie sexy. În plus, avea idei. Dezvoltarea procedurilor judiciare de tip american în Franța nu i se părea un regres, ci dimpotrivă, un pas înainte spre o mai bună protecție a cetățenilor și a libertăților individuale. Era capabilă să dezvolte argumentări destul de lungi pe tema asta – făcuse un stagiu în Statele Unite. Pe scurt, îi îmbrobodise. Ciudat, își zise el, întotdeauna simțise nevoia să fie impresionat, din punct de vedere intelectual, de femei.

Făcu o jumătate de oră de exerciții Stairmaster, apoi înotă douăzeci de lungimi de piscină. În saună, goală la ora aceea, începu să se relaxeze – și profită pentru a-și aminti ce știa despre grupul Aurore. Societatea Novotel-SIEH fusese fondată în 1966 de Gerard Pelisson, un absolvent al Școlii Centrale de Arte și Meserii, și Paul Dubrule, un autodidact, fără alt capital decât banii împrumutați de la rude și prieteni. În august 1967, la Lille, își deschidea ușile primul Novotel; avea deja caracteristicile ce aveau să constituie identitatea acestui lanț de hoteluri: standardizare extremă a camerelor, situare la periferia orașelor, pe traseul autostrăzilor, nivel de confort ridicat pentru vremea aceea – Novotel a fost unul dintre lanțurile hoteliere care a oferit sistematic săli de baie. Succesul la clientela de afaceri a fost imediat: în 1972, lanțul număra deja treizeci și cinci de hoteluri. Au urmat, în 1973, crearea formulei Ibis, preluarea lanțului Mercur în 1975, a lui Sofitel în 1981. În același timp, grupul începea o diversificare prudentă în domeniul restaurantelor – cu achiziționarea lanțului Courtepaille și a grupului Jacques Borel International, foarte bine implantat în catering și în sectorul cantinelor de întreprindere. În 1983, societatea și-a schimbat numele, devenind grupul Aurore. Apoi, în 1985, a urmat crearea Formulei 1 – primele hoteluri cu „autoservire”, și unul dintre cele mai mari succese din istoria sectorului hotelier. Bine implantată în Africa și în Orientul Mijlociu, societatea s-a extins și în Asia, și a creat propriul ei centru de instruire – Academia Aurore. În 1990, achiziționarea lanțului Motel 6, cu cele șase sute cincizeci de localuri răspândite pe teritoriul american, a ridicat grupul pe primul loc în lume; a urmat, în 1991, cumpărarea la bursă a grupului Wagons Lits. Aceste achiziții au costat enorm, și în 1993 Aurore a trecut printr-o criză: acționarii au considerat că s-au făcut datorii prea mari, iar răscumpărarea lanțului Meridien a eșuat. Prin cesiunea câtorva active și redresarea grupurilor Europcar, Lenotre și Societe des Casinos Lucien Barrifere, situația a fost redresată începând cu exercițiul bugetar 1995. În 1997, Paul Dubrule și Gerard Pelisson au părăsit președinția grupului, incredințându-i-o lui Jean-Luc Espitalier, un tehnocrat cu o carieră calificată drept „atipică” de revistele economice. Cei doi au rămas totuși membri în consiliul de supraveghere. Tranziția s-a petrecut cu bine, iar la sfârșitul anului 2000 grupul își consolidase statutul de lider mondial, sporindu-și avansul față de Marriott și Hyan – numărul doi, respectiv trei. În primele zece lanțuri hoteliere mondiale intrau nouă lanțuri americane și unul francez – grupul Aurore.

La ora nouă și jumătate, Jean-Yves și-a parcat mașina în parcare de la sediul firmei, la Evry. A făcut câțiva pași ca să se relaxeze în aerul glacial, așteptând ora întrevederii. La zece fix a fost primit în biroul lui Eric Leguen,

vicepreședinte executiv, membru în consiliul director. Fost student la Școala Centrală și la Stanford, Leguen avea patruzeci și cinci de ani. Înalt, solid, blond cu ochii albaștri, semăna puțin cu Jean-Yves – cu zece ani în plus și ceva mai sigur pe el.

— Președintele Espitalier vă primește peste un sfert de oră, a început el. Până atunci, o să vă explic de ce ați fost contactat. Acum două luni, am cumpărat lanțul Eldorador de la grupul Jet iburs. Este un mic lanț de vreo zece hoteluri-club de plajă răspândite în Maghreb, în Africa neagră și în Antile.

— Deficitar, presupun.

— Nu mai mult decât ansamblul sectorului. Leguen a surâs. Mă rog, da, ceva mai mult. Ca să nu vă ascund nimic, prețul de achiziție era interesant; nu derizoriu, erau și alte grupuri interesate: mai sunt destui oameni din branșă care cred că piața își va reveni. E drept că, deocamdată, Club Mediteranee e singurul care s-a descurcat; de altfel, cu titlu confidențial, vă pot spune că ne-am gândit să cumpărăm la bursă acțiunile Clubului. Însă vânatul era cam mare, acționarii n-ar fi marșat. În plus, ar fi fost un gest nu tocmai amical față de Philippe Bourguignon, care a lucrat la noi...

De data asta a schițat un surâs cam ipocrit, vrând parcă să dea de înțeles că era vorba – dar nu sigur – de o glumă.

— În concluzie, a continuat el, vă propunem postul de director general al cluburilor Eldorador. Firește, obiectivul dumneavoastră ar fi să refaceți destul de rapid echilibrul, apoi să obțineți profit.

— Nu e o misiune ușoară.

— Da, suntem conștienți de acest lucru, dar credem că nivelul de remunerare e suficient de motivant. Fără a mai vorbi de posibilitățile de carieră în cadrul grupului, care sunt imense: suntem prezenți în două sute patruzeci și două de țări, avem peste o sută treizeci de mii de angajați. Pe de altă parte, majoritatea cadrelor superioare devin destul de repede acționari ai grupului: este un sistem în care credem, v-am pregătit și o notă informativă – câteva exemple ilustrate cu cifre.

— Va trebui să dispun de informații mai precise despre situația hotelurilor.

— Firește. Veți primi un dosar detaliat. Nu e o achiziție pur tactică, noi credem în potențialul structurii: implantarea geografică a hotelurilor e bună, starea lor generală excelentă – nu se prefigurează decât foarte puține lucrări de reamenajare. Cel puțin așa cred; dar eu nu am experiență în domeniul hotelier de vacanță. Evident, ne vom consulta; însă decizia va fi a dumneavoastră. Dacă vreți să renunțați la un hotel, ori să achiziționați altul, decizia finală vă aparține. Așa lucrăm noi, la Aurore.

S-a gândit un moment, apoi a continuat:

— Firește, nu sunteți aici din întâmplare. Cariera dumneavoastră de la Nouvelles Frontieres a fost urmărită foarte atent de specialiști; se poate spune chiar că ați făcut școală. N-ați încercat neapărat să propuneți prețurile cele mai mici, și nici cele mai bune servicii; de fiecare dată, v-ați orientat spre nivelul de preț acceptabil pentru un anumit nivel de servicii; este exact concepția urmată de noi, în toate lanțurile grupului. Și, lucru la fel de important, ați participat la

crearea unei mărci cu o imagine puternică; ceea ce noi, la Aurore, nu am știut să facem întotdeauna.

Telefonul de pe biroul lui Leguen a sunat. A urmat o convorbire foarte scurtă. Leguen s-a ridicat, l-a condus pe Jean-Yves de-a lungul unui coridor cu dale bej. Biroul lui Jean-Luc Espitalier era imens, avea pe puțin douăzeci de metri lungime; partea stângă era ocupată de o masă de conferințe cu vreo cincisprezece scaune. Văzându-i, Espitalier s-a ridicat, i-a întâmpinat cu un surâs. Era un bărbat mărunț, destul de tânăr – cel mult patruzeci și cinci de ani – cu fruntea golașă, cu un aspect surprinzător de modest, aproape șters, ca și cum ar fi vrut să trateze cu ironie importanța funcției sale. Nu cred că trebuie să mă bazez pe asta, s-a gândit Jean-Yves; tehnocrații afișează adesea o aparență jovială care se dovedește înșelătoare. S-au așezat în fotolii, în jurul unei măsuțe joase din fața biroului. Espitalier l-a privit îndelung, cu straniul său surâs timid, înainte de a vorbi.

— Îl admir mult pe Jacques Maillot, a spus el în cele din urmă. A construit o întreprindere admirabilă, foarte originală, cu o adevărată cultură. E un lucru rar. Cu toate astea – și nu vreau să cobesc – cred că operatorii de turism francezi trebuie să se pregătească pentru o perioadă extrem de dură. Dintr-un moment în altul – a devenit inevitabil, după părerea mea e o chestiune de luni – operatorii de turism britanici și germani vor ieși pe piață. Cu o forță financiară de două-trei ori mai mare, și circuite cu 20 până la 30% mai ieftine pentru un nivel de servicii comparabil sau superior. Concurența va fi dură, extrem de dură. Ca să fiu clar, vor fi victime. Nu vreau să spun că Nouvelles Frontieres se va număra printre ele; e un grup cu o identitate foarte puternică, are un acționariat sudat, poate să reziste. Însă oricum, anii care vin vor fi dificili pentru toți.

La Aurore nu ne confruntăm cu aceeași problemă, nicidecum, a continuat el cu un suspin ușor. Suntem liderul mondial necontestat în domeniul hotelier de afaceri, care e o piață stabilă; dar rămânem puțin implantați în sectorul hotelier de vacanță, care este mai volatil, mai sensibil la fluctuațiile economice sau politice.

— Tocmai, a intervenit Jean-Yves, achiziția dumneavoastră mă surprinde puțin. Credeam că direcția de dezvoltare prioritară rămâne sectorul hotelier de afaceri, mai ales în Asia.

— Rămâne direcția noastră prioritară, a răspuns calm Espitalier. Numai în China, de pildă, există posibilități extraordinare în domeniul hotelier economic. Avem experiență, avem și competența: imaginați-vă concepte ca Ibis și Formula 1 realizate la scara întregii țări. Cum să vă explic?... (S-a gândit un moment, a privit în tavan, a privit masa de conferințe, apoi l-a fixat din nou pe Jean-Yves.) Aurore este un grup discret, a spus el în cele din urmă. Paul Dubrule repeta adesea că singurul secret al reușitei pe o piață e să ajungi acolo la timp. La timp nu înseamnă prea devreme: rar se întâmplă ca adevărații inventatori să scoată profitul maxim dintr-o invenție – vezi cazul Apple contra Microsoft. Însă mai înseamnă, evident, să nu ajungi prea târziu. Dacă te dezvolți în umbră, fără să faci valuri, când concurența se trezește și vrea să intre pe piața ocupată de tine, e prea târziu: ți-ai zăvorât teritoriul, ai căpătat

un avantaj concurențial decisiv. Nivelul nostru de notorietate e sub nivelul importanței noastre reale; în bună parte, a fost o strategie.

Vremea aceea a trecut, a reluat el după un nou suspin. Acum toți știu că suntem numărul unu mondial. De acum înainte, devine inutil – și chiar periculos – să arătăm o discreție excesivă. Un grup atât de important ca Aurore trebuie să aibă o imagine publică. Sectorul hotelier de afaceri este o afacere sigură, garantează venituri mari și regulate. Dar nu e – cum să spun? – nu e prea fun. Rareori vorbim despre deplasările în interes de afaceri, nu ne face plăcere să povestim despre ele. Ca să ne creăm o imagine pozitivă în ochii publicului larg, aveam de ales între două posibilități: o firmă de turism, sau hotelurile-club. O firmă de turism are destul de puțin în comun cu specialitatea noastră de bază, însă există afaceri foarte sănătoase gata să treacă dintr-o mână în alta, era cât pe ce să pornim pe calea aceasta. Apoi a apărut ocazia Eldorador, și am decis să profităm de ea.

— Încerc să vă înțeleg obiectivele, a spus Jean-Yves. Cui acordați mai multă importanță, rezultatelor sau imaginii?

— Este o întrebare complexă... Espitalier a ezitat, s-a foit puțin în fotoliu. Problema grupului Aurore e că are un acționariat foarte diluat. Asta a și provocat, în 1994, zvonul că acțiunile noastre vor fi vândute la bursă. Acum vă pot spune, a continuat el cu un gest ferm al mâinii, că era total lipsit de temeii. În momentul de față, cu atât mai puțin: nu avem datorii, și nici un grup mondial, nici măcar din afara sectorului hotelier, nu are forța de a se lansa într-o asemenea operațiune. Rămâne însă problema – pe care nu o au, de pildă, Nouvelles Frontieres – că noi nu beneficiem de un acționariat coerent. În fond, Gerard Pelisson și Paul Dubrule erau nu atât mari capitaliști, cât creatori de întreprinderi – foarte mari creatori de întreprinderi, printre cei mai mari din secolul XX, după părerea mea. Dar ei n-au încercat să-și mențină controlul personal asupra acționarilor; e ceea ce ne pune pe noi, astăzi, într-o poziție delicată. Știm amândoi că uneori e necesar să faci cheltuieli de prestigiu, care consolidează poziția strategică a grupului fără să aibă un impact financiar pozitiv pe termen scurt. Știm de asemenea că uneori e necesar să susții temporar un sector deficitar, pentru că piața nu e pregătită sau trece printr-o criză de moment. Dar acționarii din noua generație acceptă tot mai greu asemenea cheltuieli: teoria profitului rapid al investiției a făcut ravagii în mentalități.

Văzând că Jean-Yves se pregătea să intervină, a ridicat discret mâna.

— Atenție, a precizat el, acționarii noștri nu sunt imbecili. Ei știu foarte bine că un lanț ca Eldorador, în contextul actual, nu-și poate reface echilibrul din primul an – poate nici din al doilea. Dar începând cu al treilea an se vor uita atent la cifre – și vor trage concluzia foarte rapid. Din acel moment, chiar dacă proiectul dumneavoastră e genial, chiar dacă are un potențial imens, nu voi putea face nimic.

A urmat un lung moment de tăcere. Leguen privea în pământ, nemișcat. Espitalier își trecea gânditor degetul peste bărbie.

— Înțeleg... a spus în cele din urmă Jean-Yves. Veți avea răspunsul peste trei zile, a adăugat el calm după câteva clipe.

În cele două luni care au urmat, am văzut-o pe Valerie foarte des. Cu excepția unui week-end pe care l-a petrecut la părinții ei, cred că ne-am întâlnit în fiecare zi. Jean-Yves se hotărâse să accepte oferta grupului Aurore; Valerie s-a hotărât să-l urmeze. Îmi amintesc că primul lucru pe care mi l-a spus a fost: „Voi trece la treapta de impozitare de 60%”. Într-adevăr, salariul ei trecea de la patruzeci la șaiszeci de mii de franci pe lună; scăzând impozitele, nu mai era chiar atât de spectaculos. Valerie știa că o așteaptă un efort enorm, chiar de la integrarea în grup, la începutul lui martie. Pentru moment, la Nouvelles Frontières totul mergea bine: își anunțaseră demisia, iar acum își predau fără grabă responsabilitățile. Am sfătuit-o pe Valerie să pună niște bani deoparte, să-și deschidă un cont de economii sau altceva de genul ăsta. Primăvara întârzia, dar nu avea nici o importanță. Mai târziu, gândindu-mă la această perioadă fericită din care, paradoxal, voi păstra puține amintiri, îmi voi spune că, neîndoielnic, omul nu e făcut pentru fericire. Ca să aibă într-adevăr posibilitatea practică de a fi fericit, omul ar trebui să se transforme – să se transforme fizic. Cu ce poate fi comparat Dumnezeu? Mai întâi, evident, cu sexul femeilor; dar și, poate, cu aburii dintr-o baie turcească.

Oricum, cu ceva care să facă spiritul posibil, când trupul exultă de bucurie și de plăcere, iar orice teamă e abolită. Acum sunt sigur că spiritul încă nu s-a născut, că vrea să se nască și că nașterea lui va fi dificilă, că deocamdată avem despre el doar o idee trunchiată și nocivă. Când o aduceam pe Valerie la orgasm, când îi simțeam trupul vibrând sub al meu, aveam uneori sentimentul, fulgurant, dar copleșitor, că ating un nivel de conștiință total diferit, în care orice rău era abolit. În acele clipe suspendate, aproape încremenite, când trupul ei se înălța spre voluptate, mă simțeam ca un zeu ce avea la degetul mic cerul senin și furtunile. A fost întâia bucurie – indiscutabilă, absolută.

A doua bucurie pe care mi-a dăruit-o Valerie a fost nespusa blândețe, bunătatea naturală a caracterului ei. Uneori, după o zi de muncă grea – și aveau să devină, de-a lungul lunilor, din ce în ce mai grele – o simțeam crispată, epuizată nervos. Dar niciodată nu și-a descărcat nervii pe mine, niciodată nu s-a înfuriat, niciodată n-a făcut una dintre acele crize nervoase neașteptate ce fac relația cu o femeie atât de apăsătoare, atât de chinuită. „Nu sunt ambițioasă, Michel... Îmi spunea ea uneori. Sunt fericită cu tine, cred că ești bărbatul vieții mele, în fond, nu cer mai mult. Dar nu pot face altfel: sunt silită să cer mai mult. Sunt prinsă într-un sistem de unde nu mă aleg cu mare lucru, și care, de fapt, este inutil, o știu; dar nu știu cum să scap de el. Ar trebui, cândva, să ne facem timp să gândim; dar nu știu când ne vom putea face timp să gândim.”

Cât despre mine, munceam din ce în ce mai puțin. Mă rog, îmi făceam treaba, însă nimic mai mult. Mă întorceam acasă destul de devreme ca să mă uit la Questions pour un champion, ca să fac cumpărăturile pentru cină; acum dormeam la Valerie noapte de noapte. Ciudat, Marie-Jeanne nu părea supărată că zelul meu profesional scădea de la o zi la alta. E drept că ea își iubea munca, că era dispusă să muncească și în plus. Cred că aștepta de la mine, în primul rând, să fiu drăguț cu ea – și am fost drăguț în toate săptămânile acelea, am

fost drăguț și blând. Colierul de coral adus din Thailanda îi plăcuse mult, îl purta în fiecare zi. Pregătind dosarele pentru expoziții, îmi arunca uneori niște priviri neobișnuite, greu de interpretat. Într-o dimineață de februarie – îmi amintesc foarte bine, era ziua mea de naștere – mi-a spus de-a dreptul: „Te-ai schimbat, Michel... Nu știu, dar pari fericit”.

Avea dreptate; eram fericit, îmi amintesc. Desigur, rămân tot felul de lucruri, un șir întreg de probleme inevitabile, declinul și moartea, desigur. Cu toate acestea, amintindu-mi lunile acelea, pot pune mărturie: știu că fericirea există.

Jean-Yves însă nu era fericit, era limpede. Îmi amintesc că am cinat o dată toți trei, cu Valerie, într-un restaurant italian, poate venetian, mă rog, ceva destul de select. Jean-Yves știa că noi ne vom întoarce acasă ca să facem dragoste, și că o vom face cu iubire. Nu prea știam ce să-i spun – ceea ce ar fi fost de spus era prea evident, prea clar. Era clar că soția lui nu-l iubea, că probabil nu iubise niciodată pe nimeni; și că nu va iubi niciodată pe nimeni, era la fel de clar. Jean-Yves nu avusese noroc, asta-i tot. Relațiile dintre oameni nu sunt atât de complicate pe cât se spune: adesea sunt imposibile, dar rareori complicate. Desigur, acum trebuia să divorțeze. Nu era simplu, dar trebuia s-o facă. Ce altceva puteam să-i spun? Subiectul a fost epuizat cu mult înainte de felul doi.

Jean-Yves și Valerie au vorbit apoi despre viitorul lor profesional la Aurore: veneau cu idei, își propuneau direcții de reflecție pentru preluarea lanțului Eldorador. Erau inteligenți, competenți, recunoscuți în branșa lor; însă nu aveau dreptul să greșească. Un eșec în noul lor post n-ar fi însemnat sfârșitul carierei: Jean-Yves avea treizeci și cinci de ani, Valerie douăzeci și opt; li s-ar fi dat o nouă șansă. Dar breasla nu ar fi uitat acest accident, iar ei ar fi trebuit să pornească iarăși de jos. În societatea în care trăiam, principala motivație a muncii consta în salariu, și în general în avantajele financiare; prestigiul funcției, onoarea, contau acum mult mai puțin. În același timp, exista un sistem de redistribuire fiscală evoluat, permițând supraviețuirea indivizilor inutili, incompetenți și a celor de-a dreptul dăunători – printre care, într-o măsură, mă număram și eu. Pe scurt, trăiam într-o economie mixtă, care evolua încet spre un liberalism mai dur ce elimina puțin câte puțin reglementările contra împrumutului și cametei – și în general contra banului – existente încă în țările cu veche tradiție catolică. Această evoluție nu va aduce nici un profit real. Unii absolvenți de studii comerciale, mult mai tineri decât Jean-Yves – chiar și studenți – se lansau din start în speculația bursieră, fără să ia măcar în calcul o muncă salariată. Aveau computere conectate la Internet, programe sofisticate de urmărire a pieței. Destul de des, formau asociații ca să ia hotărâri importante. Trăiau cu computerul, stăteau cu schimbul în fața lui douăzeci și patru de ore din douăzeci și patru, nu-și luau niciodată concedii. Obiectivul lor, al tuturor, devenea foarte simplu: să devină miliardari înainte de treizeci de ani.

Jean-Yves și Valerie făceau parte dintr-o generație intermediară; pentru ei, o carieră în afara unei întreprinderi – eventual a sectorului public – încă părea dificilă; puțin mai în vârstă decât ei, eram aproximativ în aceeași situație.

Toți trei eram prinși în sistemul social ca niște găze într-o bucată de chihlimbar; nu aveam nici cea mai mică posibilitate să dăm înapoi.

Pe 1 martie, dimineața, Valerie și Jean-Yves și-au preluat oficial funcțiile în grupul Aurore. Pentru luni, 4 martie, era fixată o ședință cu principalele cadre ce lucrau la proiectul Eldorador. Direcția generală comandase unui cabinet de sociologie și comportamente destul de cunoscut, Profiles, un studiu prospectiv despre viitorul cluburilor de vacanță.

Intrând pentru prima oară în sala de ședințe de la etajul 23, Jean-Yves se simți totuși destul de impresionat. Erau acolo vreo douăzeci de persoane, toate cu ani de vechime la Aurore; iar sarcina de a conduce grupul, de acum înainte, îi revenea. Valerie s-a așezat în stânga lui. În week-end, Jean-Yves studiase dosarul: cunoștea numele, funcția exactă, trecutul profesional al fiecăruia dintre cei prezenți; nu-și putea reprimă totuși un ușor sentiment de angoasă. O lumină cenușie scâldea cartierele sensibile din Essonne. Când Paul Dubrule și Gerard Pelisson hotărâseră să construiască sediul social la Evry, luaseră în calcul prețul mic al terenului, apropierea autostrăzii de sud și a aeroportului Orly; pe atunci, era o periferie liniștită. Acum, comunele din jurul lor aveau cea mai înaltă rată de delincvență din Franța. În fiecare săptămână erau atacate autobuze, vehicule ale jandarmeriei, mașini de pompieri; nu exista o evidență exactă a agresiunilor și furturilor; după unele estimări, pentru a avea cifra reală, trebuia înmulțit cu cinci numărul de plângeri depuse. Echipe de paznici înarmați păzeau sediul grupului douăzeci și patru de ore din douăzeci și patru. O notă internă recomanda angajaților evitarea transportului în comun după anumite ore. Pentru cei care trebuiau să lucreze până târziu și nu aveau mașină personală, Aurore negociase un sistem de tarife reduse cu o companie de taxiuri.

La sosirea lui Lindsay Lagarrigue, sociologul comportamentelor, Jean-Yves avu impresia că se află pe teren cunoscut. Insul avea vreo treizeci de ani, un început de chelie, părul legat într-o coadă de cal; purta un trening Adidas, un tricou Prada, niște bascheți Nike scâlțiați; mă rog, arăta a sociolog al comportamentelor. A început prin a le împărți un dosar subțirel, ce conținea mai ales grafice cu săgeți și cu cercuri; servieta lui nu conținea nimic altceva. Prima pagină era o copie xerox după un articol din Nouvel Observateur, mai exact, după editorialul suplimentului de vacanță, intitulat »Să călătorim altfel».

— În anul 2000, începu Lagarrigue citind articolul cu voce tare, turismul de mase ține deja de trecut. Visăm la o călătorie care să fie o împlinire individuală, dar nu lipsită de o preocupare etică. Acest pasaj, ce deschidea editorialul, i se părea simptomatic pentru mutațiile în curs. Trăncăni câteva minute pe această temă, apoi invită asistența să-și concentreze atenția pe frazele următoare: „În anul 2000, ne interesează un turism care să-i respecte pe ceilalți. Ne-ar plăcea și nouă, îmbuibaților, să nu călătorim doar pentru o plăcere egoistă; ci pentru a manifesta o anumită formă de solidaritate.”

— Cât îl plătim pe individul ăsta pentru studiul lui? o întrebă discret Jean-Yves pe Valerie.

O sută cincizeci de mii de franci.

— Ca să ne citească un xerox după Nouvel Obs? Nu-mi vine să cred...

Lindsay Lagarrigue continuă să parafrazeze sibilinic articolul, apoi citi un al treilea pasaj, pe un ton absurd de emfatic: „În anul 2000, vrem să fim nomazi. Plecăm cu trenul sau în croazieră, pe fluvii sau oceane: în epoca vitezei, redescoperim delicia tihnei. Ne pierdem în liniștea infinită a deșerturilor; apoi, dintr-o dată, ne cufundăm în efervescenta marilor capitale. Dar mereu cu aceeași pasiune...” Etică, împlinire individuală, solidaritate, pasiune – astea erau, după el, cuvintele-cheie. În noul context, nu era de mirare că sistemul cluburilor de vacanță, bazat pe o egoistă retragere în sine și pe uniformizarea nevoilor și dorințelor, cunoștea dificultăți recurente. Vremea Bronzaților

[30] trecuse: turiștii moderni doreau să regăsească autenticitatea, plăcerea de a descoperi, bucuria solidarității. În general, modelul fordist al turismului de vacanță – caracterizat de faimoșii „4 S”: Sea, Sand, Sun... and Sex

[31] – își trăise traiul. Cum demonstau în chip strălucit lucrările lui Michky și Braun, toți cei din branșă trebuiau neîntârziat să-și conceapă activitatea într-o perspectivă post-fordistă.

Sociologul comportamentelor vedea meserie, ar fi putut să continue ore în șir.

— Scuzați-mă... Îl întrerupse Jean-Yves cu o voce în care se ghicea iritarea.

— Da?... Sociologul comportamentelor îi adresă un surâs șarmant.

— Cred că toți cei de față, fără excepție, sunt conștienți că sistemul cluburilor de vacanță cunoaște în acest moment dificultăți. Ceea ce vă cerem nu e să ne descrieți la nesfârșit caracteristicile unei probleme; ci mai curând să schițați, cât de cât, o soluție.

Lindsay Lagarrigue rămase cu gura căscată; nu prevăzuse obiecții de genul ăsta.

— Cred... băigui el în cele din urmă, cred că pentru a rezolva o problemă e important mai întâi s-o identificăm, și să avem o idee despre cauzele ei.

Încă o frază găunoasă, își spuse furios Jean-Yves; nu numai găunoasă, dar și falsă, în cazul de față. Evident, cauzele țineau de o evoluție socială generală, pe care nu puteau s-o schimbe ei. Trebuiau să se adapteze, asta era tot. Cum se puteau adapta? Era limpede că imbecilul ăsta nu avea nici cea mai vagă idee.

— Ceea ce spuneți dumneavoastră, în mare, continuă Jean-Yves, e că sistemul cluburilor de vacanță este depășit.

— Nu, nu, nicidecum... Sociologul comportamentelor începea să se piardă. Cred... cred doar că trebuie să reflectăm. „Și noi pentru ce te plătim, nătărăule?” mormăi încet Jean-Yves, după care continuă, adresându-se tuturor:

— Ei bine, vom încerca să reflectăm. Vă mulțumesc, domnule Lagarrigue, pentru comunicare; cred că azi nu mai avem nevoie de dumneavoastră. Propun să întrerupem ședința pentru zece minute, facem o pauză de cafea.

Ofuscat, sociologul comportamentelor își puse diagramele în mapă. La reluarea ședinței, Jean-Yves își consultă notițele și luă cuvântul:

— După cum știți, între 1993 și 1997, Club Mediteranee a trecut prin cea mai gravă criză din istoria lui. Concurenții și imitatorii se înmulțiseră, copiind întocmai formula clubului, scăzând însă mult prețurile: vânzările erau în cădere liberă. Cum au reușit să redreseze situația? În esență, scăzând prețurile și ei. Dar nu până la nivelul concurenței: știau că beneficiază de o prioritate, de o reputație, de o imagine; știau că clientela lor poate accepta o anumită diferență de preț – pe care-au stabilit-o, în funcție de destinații și după anchete minuțioase, între 20 și 30% – pentru a beneficia de formula Club Med autentică, de „versiunea ei originală”, ca să spun așa. Asta e prima axă de reflecție pe care vă propun s-o explorați în săptămânile următoare: este loc, pe piața cluburilor de vacanță, pentru o altă formulă decât cea Club Mediteranee? Iar dacă da, am putea să-i schițăm conturul, ne putem face o idee despre publicul-țintă? Nu e o problemă ușoară.

Știți probabil, continuă el, că vin de la Nouvelles Frontieres. Și noi am creat – chiar dacă nu e cel mai cunoscut sector de activitate al grupului – cluburi de vacanță: Les Paladiens. Cam în aceeași perioadă cu Club Mediteranee, și noi am întâmpinat dificultăți cu aceste cluburi; însă le-am rezolvat foarte rapid. De ce? Pentru că eram primul operator de turism francez. După ce descopereau țara, turiștii noștri doreau, în marea lor majoritate, un supliment balnear. Circuitele noastre au reputația, de altfel justificată, că sunt uneori dificile, că presupun o condiție fizică bună. După ce, ca să spun așa, își câștigau galoanele de „călător”, clienții noștri se arătau încântați să redevină pentru o vreme simpli turiști. Succesul formulei ne-a făcut să includem din start suplimentul balnear în majoritatea circuitelor – ceea ce ne permitea să mărim duratele oferite: ziua de cură balneară, cum știți, revine mult mai ieftin decât ziua de călătorie. Evident, în aceste condiții, ne era ușor să favorizăm propriile noastre hoteluri. Iată a doua axă de reflecție pe care v-o propun: este posibil ca salvarea cluburilor de vacanță să depindă de o colaborare strânsă cu operatorul de turism. Și aici va trebui să dovedim imaginație și să nu ne limităm la agenții de pe piața franceză. Domeniul pe care vă cer să-l explorați este nou; s-ar putea să avem mult de câștigat dintr-o alianță cu marile firme de turism din Europa de Nord.

După ședință, o femeie de vreo treizeci de ani, o blondă cu o față drăguță, s-a apropiat de Jean-Yves. o chema Marylise Le Francois, răspundea de sectorul comunicare.

— Aș vrea să știți că am apreciat mult intervenția dumneavoastră... a spus ea. Era necesară. Cred că ați reușit să ne redați motivarea. Acum, toți sunt conștienți că cineva ține frâiele; acum, ne putem pune pe treabă cu adevărat.

Curând, și-au dat cu toții seama că nu era un lucru simplu. Majoritatea operatorilor de turism britanici, și mai ales cei germani, aveau deja propriile rețele de cluburi de vacanță; nu aveau nici un interes să se asocieze cu alt grup. Toate încercările în acest sens au eșuat. Pe de altă parte, Club Mediteranee părea să fi găsit formula standard definitivă a cluburilor de vacanță; de la crearea ei, nici un concurent nu fusese capabil să aducă ceva cu adevărat nou.

Două săptămâni mai târziu, Valerie a găsit în sfârșit o idee. Era aproape zece seara; înainte de a pleca acasă, prăbușită într-un fotoliu din biroul lui Jean-Yves, a băut o ceașcă de ciocolată. Amândoi erau istoviți, toată ziua lucraseră la bilanțul financiar al cluburilor.

— În fond, a suspinat ea, poate greșim separând circuitele și sejururile.

— Ce vrei să spui?

— Adu-ți aminte cum era la Nouvelles Frontieres: de fiecare dată când aveau o zi de odihnă și plajă în mijlocul circuitelor, chiar și în afara suplimentelor balneare, oamenii o apreciau. Iar cel mai mult se plângeau că trebuie să schimbe tot timpul hotelul. De fapt, ar trebui să alternăm excursiile și zilele de plajă, sistematic: o zi excursie, o zi odihnă, și așa mai departe. Cu întoarcere la hotel în fiecare seară, sau o dată la două seri, în cazul excursiilor lungi; dar fără să-și mai facă valizele și fără să elibereze camera.

— Dar cluburile propun excursii și acum. Nu sunt sigur că merg prea grozav.

— Da, numai că trebuie plătite în plus, iar francezii detestă plățile suplimentare. Pe deasupra, trebuie să hotărască pe loc: oamenii șovăie, târăgănează, nu izbutesc să aleagă și până la urmă renunță. În realitate, le place să descopere locuri noi, cu condiția să le mesteci duminica; și, mai ales, adoră biletele cu toate serviciile incluse.

Jean-Yves s-a gândit un moment.

— Știi că e o idee interesantă? În plus, ar trebui să poată fi implementată destul de rapid; chiar din vara asta, cred, am putea integra formula ca supliment la sejururile obișnuite. O s-o numim „Eldorador Decouverte”, ceva de genul asta.

Înainte de a lansa operațiunea, Jean-Yves s-a consultat cu Leguen; a înțeles rapid că acesta nu avea nici un chef să ia o poziție, nici pentru, nici contra. „Ține de responsabilitățile dumneavoastră”, a fost singurul lui răspuns. Valerie îmi povestea tot ce se întâmpla la firmă; ascultând-o, îmi dădeam seama că nu știu mare lucru despre lumea cadrelor superioare. Tandemul pe care îl forma ea cu Jean-Yves era oricum, în sine, neobișnuit. „În mod normal, mi-a spus Valerie, el ar avea ca asistentă o fată care ar visa să-i ia locul. Asta dă naștere la calcule complicate, în întreprinderi: uneori este avantajos să eșuezi, dacă poți arunca răspunderea pe altul.” În cazul lor, erau într-o situație destul de sănătoasă: nimeni din interiorul grupului nu avea chef să le ia locul; majoritatea cadrelor considerau achiziția lanțului Eldorador o eroare.

Până la sfârșitul lunii, a lucrat mult cu Marylise Le Francois. Cataloagele pentru vacanța de vară trebuiau să fie gata la sfârșitul lui aprilie, era ultimul termen, era chiar puțin cam târziu. Valerie a înțeles rapid că prezentarea pentru cluburile Jet Tours era deplorabilă.

— Vacanța cu Eldorador seamănă puțin cu acele momente magice, din Africa, când începe să fie cald și toți se adună în jurul arborelui din mijlocul satului ca să-i asculte pe bătrânii înțelepți.”, i-a citit ea lui Jean-Yves. Sincer, tu poți înghiți asta? Cu fotografiile de animatori alături, care țopăie în costumele lor galbene, caraghioase. E pur și simplu o aiureală.

— Dar sloganul „Eldorador, trăiești mai intens”, ce crezi, merge?

— Nu știu; pur și simplu nu mai știu ce să cred.

— Pentru formula obișnuită e prea târziu, cataloagele au fost deja distribuite. Un lucru e sigur, pentru catalogul „Decouverte” trebuie s-o luăm de la zero.

— Cred, a intervenit Marylise, că ar trebui mers pe alăturarea dintre rustic și lux. Un ceai cu mentă în plin deșert, dar pe covoare de preț...

— Da, momente magice... a făcut Jean-Yves obosit. S-a ridicat din fotoliu cu greu. Nu uitați să băgați pe undeva „momentele magice”: e ciudat, dar de fiecare dată are efect. Bun, vă las, mă întorc la socotelile mele contabile...

Neîndoielnic, lui îi revenea partea cea mai ingrată a muncii, Valerie era conștientă. Ea nu știa mai nimic despre gestiunea hotelieră, avea doar vagi amintiri din școală. „Edouard Yang, proprietarul unui hotel-restaurant de trei stele, consideră de datoria lui să facă totul pentru a-și satisface clientela; încearcă permanent să inoveze și să răspundă nevoilor acesteia. Știe din experiență că micul dejun reprezintă un moment important, care contribuie la echilibrul alimentar al întregii zile și este decisiv în crearea imaginii hotelului.” Era subiectul unei lucrări din anul întâi. Edouard Yang hotăra să facă o anchetă statistică în rândul clientelei, în funcție de numărul de persoane pe cameră (celibatari, cupluri, familii). Trebuia interpretată ancheta, trebuia calculat indicele Khi 2; subiectul se încheia cu întrebarea: „cu alte cuvinte, situația familială este un criteriu explicativ al consumului de fructe proaspete la micul dejun?”

Scotocind prin dosarele ei studențești, a regăsit un subiect ce corespundea situației actuale. „Ați fost numit responsabil de marketing la direcția internațională a grupului South America, care tocmai a cumpărat hotelul-restaurant Les Antilles. Este un hotel de patru stele cu o sută zece camere, situat în Guadelupa, pe țărmul oceanului. Construit în 1988 și renovat în 1996, el se confruntă acum cu probleme grave. Coeficientul de ocupare mediu e de numai 45%, departe de a asigura nivelul minim de rentabilitate.” Pe când era studentă, totul i se păruse o poveste, una puțin credibilă, de altfel. Nu-și imagina că ar putea fi responsabil de marketing al grupului South America, și în general responsabil de orice fel. Era un joc, un joc intelectual nu prea interesant, și deci foarte dificil. Acum, nu mai era un joc, sau poate că era – își punea în joc cariera.

Seara, venea atât de obosită că nu mai avea putere să facă dragoste, și cel mult să mi-o sugă; moțăia cu sexul meu în gură. În general, o penetram dimineța, la trezire. Avea orgasme mai potolite, mai stinse, atenuate parcă de o perdea de oboseală; cred că o iubeam din ce în ce mai mult.

La sfârșitul lui aprilie, cataloagele au fost tipărite și distribuite în cinci mii de agenții de turism – cvasitotalitatea rețelei franceze. Acum trebuiau să definitiveze infrastructura excursiilor, pentru ca totul să fie gata pe 1 iulie. Pentru acest tip de produse noi, zvonurile contau enorm: o excursie anulată sau prost organizată putea să însemne mulți clienți pierduți. Hotărâseră să nu investească într-o campanie publicitară de anvergură. Era straniu, însă Jean-Yves, deși specialist în marketing, nu prea credea în publicitate. „Poate fi utilă pentru a promova o imagine, spunea el; dar noi încă nu am ajuns acolo.

Deocamdată, cel mai important pentru noi e să avem o bună distribuire, și să dăm produsului o reputație de fiabilitate.” În schimb, au investit enorm în informația destinată agențiilor de turism; era esențial ca produsul să fie oferit foarte repede – și spontan – de agenții de ghișeu. A fost mai ales sarcina lui Valerie, cunoștea bine terenul. Își amintea setul de argumente de vânzare CAD/SONCBS (Caracteristici-Avantaje-Dovezi/Securitate-Orgoliu-Noutate-Confort-Bani-Simpatie), pe care învățase să le stăpânească în anii de studenție; își amintea de asemenea situațiile reale, infinit mai simple. Însă majoritatea vânzătoarelor erau foarte tinere, multe tocmai își luaseră diploma; era mai bine să le vorbească în limba pe care erau pregătite s-o înțeleagă. Discutând cu unele dintre ele, și-a dat seama că tipologia lui Barma continua să fie predată în școli. (Cumpărătorul tehnician:centrat pe produs, sensibil la aspectul cantitativ, acordă importanță aspectului tehnic și noutății;

Cumpărătorul credul: depășit de complexitatea produsului, are o încredere oarbă în vânzător;

Cumpărătorul complice: îi place să găsească puncte comune cu vânzătorul, dacă acesta știe să stabilească o bună comunicare interpersonală;

Cumpărătorul profitor: este un manipulator a cărui strategie constă în a-l cunoaște direct pe fumizor pentru a stoarce un maximum de avantaje;

Cumpărătorul-argumentare: atent la vânzător, pe care îl respectă, la produsul propus, conștient de nevoile sale, comunică cu ușurință.) Valerie avea cinci-șase ani mai mult decât aceste fete: pornise de la nivelul lor de acum și izbutise o carieră profesională la care majoritatea abia ar fi îndrăznit să viseze. O priveau cu o admirație puțin cam tâmpă.

Acum aveam o cheie de la apartament; serile, așteptând-o, citeam adesea Cursul de filosofie pozitivă al lui Auguste Comte. Îmi plăcea acest text plicticos și dens; adesea citeam aceeași pagină de trei-patru ori la rând. Ca să termin a cincizecea prelegere, „Considerații preliminare despre statica socială, sau teorie generală despre ordinea naturală spontană a societăților umane”, mi-au trebuit aproape trei săptămâni. Hotărât lucru, aveam nevoie de o teorie care să mă ajute să fac analiza situației mele sociale.

— Muncești prea mult, Valerie... i-am spus într-o seară de mai, când se odihnea, frântă de oboseală, pe canapeaua din salon. Măcar să folosească la ceva. Ar trebui să pui ceva bani deoparte, altminteri, într-un fel sau altul, vom sfârși prin a-i risipi prostește.

A fost de acord. A doua zi dimineața și-a luat două ore libere și ne-am dus la Credit Agricole ca să deschidem un cont comun. Mi-a semnat o procură, iar peste două zile am revenit să discut cu un consilier. Am hotărât să punem deoparte douăzeci de mii de franci pe lună din leafa ei, jumătate pe o poliță de asigurare, jumătate într-un cont de economii. Acum stăteam aproape tot timpul la ea, nu mai avea sens să păstrez și apartamentul meu.

Propunerea a fost a ei, mi-a făcut-o la începutul lui iunie. Făcusem dragoste o mare parte a după-amiezei: îmbrățișați în pat, făceam pauze lungi; apoi mă masturba ori mi-o sugea, începeam din nou s-o pătrund; niciunul din noi nu avusese orgasm, de fiecare dată când mă atingeam aveam o nouă erecție, ea rămânea permanent umedă. Se simțea bine, îmi dădeam seama, avea o

privire împăcată. Pe la vreo nouă, mi-a propus să cinăm la un restaurant italian de lângă parcul Montsouris. Încă nu se întunecase; vremea era plăcută. După cină, dacă voiam, ca de obicei, să merg la birou în costum și cravată, trebuia să trec pe la mine acasă. Chelnerul ne-a adus două cocteiluri.

— Știi, Michel... mi-a spus ea după ce chelnerul s-a îndepărtat, ai putea să te muți la mine. Nu cred că e cazul să mai jucăm comedia independenței. Sau, dacă preferi așa, putem închiria un apartament împreună.

Da, într-un sens, preferam așa; să zicem că-mi dădea sentimentul unui nou început. Al unui prim început, la drept vorbind, în cazul meu; dar și în al ei, în fond. Ne deprindem să trăim singuri, să fim independenți; nu e neapărat o deprindere bună. Dacă voiam să trăiesc ceva care să semene cu o experiență conjugală, acesta era momentul, fără doar și poate. Cunoșteam, desigur, neajunsurile; știam că dorința se tocește repede într-un cuplu constituit. Însă dorința se tocește oricum, este o lege a vieții; atunci, poate că e posibil să ajungi la o comuniune de alt ordin – mulți s-au gândit, într-un fel sau altul, la asta.

Oricum, în seara aceea, dorința mea pentru Valerie era departe de a se fi tocit. Înainte de a ne despărți, am sărutat-o pe gură; a deschis larg buzele, s-a abandonat complet. Mi-am strecurat mâinile în pantalonul ei, sub chiloți, i-am cuprins fesele în palme. S-a tras puțin înapoi, a privit în jur: strada era pustie. S-a lăsat în genunchi, mi-a desfăcut șlițul, mi-a luat sexul în gură. M-am sprijinit cu spatele de grilajul parcului; eram pe punctul de a ejacula. Mi-a lăsat-o din gură și a continuat să mă masturbeze cu două degete; mi-a vârât cealaltă mână în pantalon, a început să-mi mângâie testiculele. A închis ochii; am ejaculat pe obrazul ei. În clipa aceea, am crezut că va izbucni în lacrimi; dar nu, s-a mulțumit să lingă sperma ce-i curgea pe obraji.

Începând cu a doua zi dimineța, am luat la puricat anunțurile de la mica publicitate; trebuia să caut mai curând în cartierele de sud, mai aproape de serviciul lui Valerie. Peste o săptămână găsisem: un apartament mare cu patru camere, la etajul treizeci al turnului Opale, lângă Porte de Choisy. Până atunci nu avusesem o vedere frumoasă asupra Parisului; nici nu prea căutasem, la drept vorbind. Când ne-am mutat, mi-am dat seama că nu eram legat de nimic din fostul meu apartament. Într-un fel, aș fi putut să mă bucur, să simt ceva apropiat de euforia independenței; dimpotrivă, am fost puțin speriat. Așadar, trăisem patruzeci de ani fără să stabilesc, cât de cât, un contact personal cu un obiect. Nu aveam decât două costume, pe care le purtam cu rândul. Cărți, da, aveam; însă aș fi putut ușor să cumpăr altele, niciuna nu era prețioasă sau rară. Prin viața mea trecuseră mai multe femei; nu păstram de la ele nici o fotografie, nici o scrisoare. Și nici fotografiile de-ale mele: nu păstram nici o amintire a celui care fusesem la cincisprezece, la douăzeci sau la treizeci de ani. Nu păstram nici hârtii cu adevărat personale: identitatea mea încăpea în câteva dosare nu prea groase. Se spune că ființele omenеști sunt unice, sau de neînlocuit: este fals. Oricum, în ceea ce mă privea, nu vedeam nici urmă din această unicitate. Cel mai adesea, ne silim zadarnic să distingem destine individuale, caractere. De fapt, ideea de unicitate a persoanei umane nu e decât o nerozie pompoasă. Îți amintești propria-ți viață,

scrie undeva Schopenhauer, puțin mai mult decât un roman citit în trecut. Da, asta e: doar cu puțin mai mult.

Pentru Valerie, a doua jumătate a lunii iunie a fost o nouă perioadă grea; când lucrezi cu țări din toată lumea, din cauza decalajelor orare, ajungi practic să muncești douăzeci și patru de ore din douăzeci și patru. Era din ce în ce mai cald, se anunța o vară superbă; deocamdată, nu profitam prea mult de ea. După serviciu, îmi plăcea să fac un tur la Tang Freres, am încercat să mă reprofilez pe bucătăria asiatică. Era totuși prea complicat pentru mine, trebuia să găsesc un nou echilibru între ingrediente, un anume mod de a tăia legumele, era aproape o altă structură mentală. Am trecut pe bucătăria italiană, mai la îndemână totuși. Nu mă gândisem în viața mea că o să-mi facă plăcere să gătesc. Iubirea ne transformă în sfinți.

În a cincizecea prelegere de sociologie, Auguste Comte combate acea „bizară aberație metafizică” care concepe familia după modelul societății. „Fondată în primul rând pe atașament și recunoștință, scrie el, căsătoria are mai ales menirea de a satisface direct, prin simpla ei existență, ansamblul pornirilor noastre afective, independent de orice gând de cooperare activă și continuă într-un scop oarecare, altul decât cel al propriei sale instituții. Atunci când, din păcate, singurul principiu de legătură rămâne coordonarea muncii, căsătoria tinde obligatoriu să degenereze în simplă asociere și, cel mai adesea, nu întârzie să se destrame.” La birou, nu făceam decât minimul necesar; am organizat, totuși, două-trei expoziții importante, și m-am descurcat cu ușurință. Nu e prea greu să lucrezi într-un birou, e suficient să fii meticulos, să iei hotărâri rapide și să te ții de ele. Am înțeles curând că nu e absolut necesar să iei hotărârea cea mai bună; de cele mai multe ori e suficient să iei o hotărâre oarecare, cu condiția s-o iei repede; mă rog, asta, dacă lucrezi în sectorul de stat. Eliminam unele proiecte artistice, promovam altele; o făceam pe baza unor referințe incomplete, în zece ani nu cerusem niciodată o informație suplimentară; în general, nu simțeam nici o remușcare. În fond, nu țineam la prea mare cinste mediile artei contemporane. Majoritatea artiștilor pe care-i cunoșteam se purtau întocmai ca niște antreprenori: pândeau cu atenție noile oportunități, apoi încercau să ocupe rapid o poziție. La fel ca antreprenorii, cei mai mulți proveneau din aceleași școli, erau fabricați pe același calapod. Existau totuși diferențe: în domeniul artei, prima pentru inovație era mai mare decât în majoritatea celorlalte sectoare profesionale; pe de altă parte, artiștii funcționau adesea în haite sau în rețele, pe când antreprenorii erau inși solitari, înconjurați de dușmani – acționarii gata oricând să-și retragă sprijinul, cadrele superioare gata oricând să-i trădeze. Oricum, rareori se întâmpla să simt, în dosarele de care mă ocupam, o adevărată nevoie lăuntrică. La sfârșitul lui iunie a avut loc expoziția lui Bertrand Bredane, pe care-l susținusem de la început cu îndârjire, spre marea surpriză a lui Marie-Jeanne, obișnuită cu placiditatea mea, și care era scârbită de operele acestui ins. Nu mai era chiar un artist tânăr, avea deja patruzeci și trei de ani, iar fizic era destul de uzat – semăna cu poetul alcoolic din Jandarmul din Saint-Tropez. Se făcuse cunoscut mai ales lăsând să putrezească bucăți de carne în chiloți de damă, sau crescând muște pe care le hrănea cu propriile-i excremente, eliberându-le apoi

în sălile de expoziție. Nu avusese niciodată prea mult succes, nu făcea parte din rețelele potrivite, și se încăpățâna să exploateze un filon trash cam demodat. Simțeam în el o anumită autenticitate – însă putea să fie doar autenticitatea eșecului. Nu părea prea echilibrat. Ultimul lui proiect era mai slab decât precedentele – sau mai bun, depinde. Făcuse un film video despre parcursul cadavrelor acelor inși care-și donează trupul științei – pentru a servi, bunăoară, la disecții în facultățile de medicină. Câțiva studenți la medicină autentici, îmbrăcați normal și amestecați în public, trebuiau să exhibe din când în când mâini tăiate, ochi scoși din orbite – în fine, trebuiau să facă genul de glume pe care tradiția le atribuie studenților la medicină. Am făcut greșeala de a o invita pe Valerie la vernisaj, după o zi de muncă epuizantă. Am fost surprins să constat că venise destul de multă lume, inclusiv câteva personalități importante: era oare începutul unei perioade faste pentru Bertrand Bredane? După jumătate de oră, Valerie n-a mai rezistat, m-a rugat să plecăm. Un student se proțâpise în fața ei, ținând în palmă un penis tăiat cu tot cu testicule, înconjurat încă de păr. Valerie a întors capul scârbită, m-a împins spre ieșire. Ne-am retras la cafeneaua Beaubourg.

Peste jumătate de ceas și-a făcut apariția Bertrand Bredane, însoțit de două-trei fete pe care le cunoșteam și de alte persoane printre care l-am recunoscut pe directorul de sponsorizări al unei bănci importante. S-au așezat la o masă vecină; eram nevoit să mă duc să-i salut. Bredane era vizibil mulțumit că mă vede, e drept că-i fusesem de mare ajutor. Discuția s-a lungit, Valerie a venit să se așeze lângă noi. Cineva, poate chiar Bredane, a propus să mergem să bem ceva la Bar-bar. Am făcut greșeala să accept. Majoritatea cluburilor eșanjiste care-au încercat să includă în program o seară SM săptămânală au eșuat. Bar-bar însă, profilat exclusiv pe practici sado-masochiste dar fără să pretindă la intrare un dress-code [32] foarte strict (exceptând anumite ocazii), cunoștea aceeași afuență ca la deschidere. Din câte știam, mediul SM era un mediu destul de special, format din inși sastisiți de practicile sexuale obișnuite și care nu mai frecventau localurile cu orgii clasice.

Lângă intrare, o femeie de vreo cincizeci de ani cu o față rotundă, cu cătușe la mâini și căluș în gură, se învârtea într-o cușcă. Privind mai atent, am văzut că era legată, gleznelor îi erau prinse de gratii cu lanțuri de metal; era îmbrăcată doar cu un corset negru din imitație de piele, din care se revărsau sânii mari și lăsați. Era o sclavă pe care, după obiceiul locului, stăpânul ei avea s-o scoată la licitație pe durata seriei. Situația nu părea s-o amuze prea mult, mi-am dat seama că se învârtea de colo-colo încercând să-și ascundă fesele invadate de celulită; nu avea cum, cușca era expusă vederii din toate părțile. Poate o făcea ca să-și câștige pâinea, știam că poți închiria o sclavă, costa între o mie și două mii de franci pe seară. Părea mai curând o funcționară mărunță, gen telefonistă la primărie, care încerca să câștige un ban în plus. Nu mai era decât o masă liberă, lângă intrarea în prima sală de tortură. Abia ne așezasem, când un tehnocrat pântecos, în costum cu vestă, a trecut pe lângă noi târât în lesă de o dominatoare, o negresă cu fesele goale. Oprindu-se în dreptul mesei noastre, negresa i-a poruncit să-și dezgolească torsul. Insul i-a dat ascultare;

pentru un bărbat, avea niște sâni destul de grași și umflați, cu mameloane lungi și roșii. Negresa a scos din poșetă niște clești de metal; pe unul i l-a prins de sfârc, smulgându-i o grimasă de durere. Apoi l-a mai tras o dată de lesă: el s-a lăsat în patru labe și, târâș-grăpiș, a urmat-o; în lumina slabă, pliurile burții îi tresăltau, livide. Am comandat un whisky pentru mine, un suc de portocale pentru Valerie, care privea cu obstinație fața de masă. În schimb, Marjorie și Geraldine, cele două fete de la Direcția Artelor Plastice care-l însoțeau pe Bredane, păreau excitate. „N-are nerv, în seara asta, n-are nerv...”, mormăia artistul. Ne-a explicat apoi că, în unele seri, erau clienți care-și înfigeau ace în testicule sau în penis; ba chiar, o dată, văzuse o dominatoare smulgând cu cleștele unghia unui bărbat. Valerie a tresărit dezgustată.

— Mi se pare absolut dezgustător... a spus ea, neputând să mai tacă.

— De ce dezgustător? a protestat Geraldine. Câtă vreme totul e liber consimțit, nu văd care-i problema. E un contract între participanți, nimic mai mult.

— Nu cred că cineva poate consimți liber să fie umilit și chinuit. Și chiar dacă ar fi așa, nu mi se pare acceptabil.

Valerie era furioasă, o clipă m-am gândit să abat conversația asupra conflictului israelo-palestinian; apoi mi-am dat seama că puțin îmi păsa de părerea celor două fufe; nu aveau decât să nu-mi mai dea telefoane, mi-ar fi ușurat munca.

— Da oamenii ăștia mă cam dezgustă... am întărit eu. Și voi, de altfel... am adăugat mai încet. Geraldine n-a auzit, ori s-a făcut că nu aude.

— Dacă sunt major și consimt, a reluat ea, dacă fantasma mea e să sufăr, să-mi explorez dimensiunea sado-masochistă a sexualității, nu văd în numele cărui principiu m-ar putea împiedica cineva. Trăim într-o democrație...

Se enerva și ea, simțeam că nu va întârzia să invoce drepturile omului. La cuvântul democrație, Bredane îi aruncase o privire ușor disprețuitoare; apoi s-a întors spre Valerie.

— Aveți dreptate... a zis el cu tristețe, e absolut dezgustător. Când văd că cineva acceptă să i se smulgă unghiile cu cleștele, că-l lasă pe călău să se ușureze pe rană și apoi îi mănâncă rahatul, ei bine, mi se pare greșos. Dar tocmai partea dezgustătoare a ființei umane mă interesează.

După câteva clipe, Valerie l-a întrebat cu o voce chinuită:

— De ce?

— Nu știu, a răspuns simplu Bredane. Nu cred în partea blestată a omului, pentru că nu cred în nici un fel de blestem, nici de binecuvântare, de altfel. Dar am sentimentul că, apropiindu-ne de suferință și cruzime, de dominație și servitute, atingem esențialul, natura intimă a sexualității. Nu credeți...?

Mi se adresa mie, acum. Nu, de fapt, nu credeam. Cruzimea e veche la om, se întâlnește la cele mai primitive popoare: încă de la primele războaie între clanuri, învingătorii aveau grijă să cruțe viața câtorva prizonieri, ca să-i ucidă apoi în chinuri. Această pornire se repeta, era constantă de-a lungul istoriei, o regăseam intactă în zilele noastre: de îndată ce un război tindea să șteargă constrângerile morale obișnuite – iar asta indiferent de rasă, de popor, de

cultură – se găseau oameni gata să guste plăcerile barbariei și ale crimei. Era un lucru atestat, permanent, indiscutabil, dar nu avea nimic de-a face cu căutarea plăcerii sexuale – și ea la fel de veche, la fel de intensă. Pe scurt, nu eram de acord; și eram conștient, ca de obicei, că discuția era o pierdere de timp.

— Haideți să facem un tur... a spus Bredane după ce și-a băut berea.

L-am urmat cu toții în prima sală de tortură. Era un beci boltit, cu pietre aparente. Muzica de fundal era compusă din acorduri de orgă extrem de grave, pe care se suprapuneau urlete de oameni torturați. Difuzoarele de bași erau enorme; peste tot erau spoturi roșii, măști și unelte de tortură puse în rastele; cred că amenajarea costase o avere. Într-un alcov, un ins chel și descărnat era legat de cele patru membre, cu picioarele prinse într-un cadru din lemn ce-l ținea suspendat la vreo cincizeci de centimetri de sol și cu brațele prinse în cătușe agățate de tavan. O dominatoare în latex negru, cu cizme și mănuși, se învârtea în jurul lui înarmată cu un bici cu curele fine, încrustate cu cioburi de pietre prețioase. Mai întâi i-a biciuit îndelung fesele, metodic, cu lovituri puternice; insul era cu fața spre noi, gol-goluț, și scotea urlete de durere. În jurul cuplului s-au adunat mai mulți privitori.

— Dominatoarea e cam la nivelul doi... mi-a șoptit Bredane. Nivelul unu e când te oprești la vederea sângelui.

Penisul și testiculele insului atârnavă în gol, foarte lungi și parcă deformate. Dominatoarea a căutat în săculețul ce-i atârna la centură, a scos câteva cârlige de pescuit, i le-a înfipt în scrot; câteva picături de sânge au apărut la suprafața pielii. Apoi, mai blând, a început să-i biciuiască părțile genitale. Era greu de suportat: dacă una din curelele biciului se agăța de cârlige, pielea de pe testicule risca să fie sfâșiată. Valerie și-a întors capul, s-a strâns lângă mine.

— Să mergem... m-a rugat ea. Să mergem, o să-ți explic.

Ne-am întors la bar; ceilalți, captivați de spectacol, nici nu ne-au observat.

— Știi, femeia cu biciul... mi-a spus Valerie încet, am recunoscut-o, Am văzut-o o singură dată, dar sunt sigură că-i ea... Audrey, soția lui Jean-Yves.

Am plecat îndată după aceea. În taxi, Valerie a rămas buimacă, nemișcată. A tăcut și în ascensor, până în apartament. Abia după ce am închis ușa s-a întors înspre mine:

— Michel... Ți par prea conformistă?

— Nu. Chestiile astea mă scârbesc și pe mine.

— Pot înțelege existența călăilor: mă dezgustă, dar știu că există oameni cărora le place să-i chinuie pe alții. Existența victimelor îmi depășește însă înțelegerea. Nu pot să înțeleg cum o ființă umană poate să prefere plăcerii suferința. Nu știu, ar trebui reeducați, iubiți, ar trebui învățați din nou plăcerea.

Am dat din umeri, și eu mă simțeam depășit – ceea ce, acum, mi se întâmpla în mai toate circumstanțele vieții. Lucrurile pe care le fac oamenii, lucrurile pe care acceptă să le îndure... nu era nimic de înțeles din toate astea, nu era de tras nici o concluzie generală, nici un sens. M-am dezbrăcat în

tăcere. Valerie s-a așezat lângă mine în pat. Simțeam că încă era crispată, preocupată de subiect.

— Ceea ce mă înfricoșează în lucrurile astea, a reluat ea, e faptul că nu există nici un contact fizic. Toți poartă mănuși, folosesc ustensile. Trupurile nu se ating niciodată, nu există nici un sărut, nici o atingere, nici o mângâiere. Pentru mine, este exact contrariul sexualității.

Valerie avea dreptate, dar presupun că adepții practicilor SM vedeau în ele apoteoza sexualității, forma ei supremă. Fiecare rămânea închis în pielea lui, simțind pe deplin senzația de a fi unic; era un fel de a vedea lucrurile. Oricum, era cert că acest gen de localuri cunoștea o vogă crescândă. Și îmi imaginam ușor fete ca Marjorie sau Găraldine frecventându-le, dar îmi venea greu să cred că ar avea capacitatea de dăruire necesară unei penetrări sau oricărui raport sexual.

— E mai simplu decât am crede... am spus în cele din urmă. Există sexualitatea oamenilor care se iubesc și sexualitatea oamenilor care nu se iubesc. Când posibilitatea de identificare cu celălalt a dispărut, rămâne o singură modalitate: suferința – și cruzimea.

Valerie s-a ghemuit lângă mine.

— Trăim într-o lume bizară... a spus ea. Într-un fel, rămăsese naivă, programul ei de muncă demential, care abia îi lăsa timp să respire, o proteja de realitatea umană. A mai adăugat:

— Nu-mi place lumea în care trăim.

Cele trei mari așteptări ale consumatorilor desprinse din ancheta noastră sunt: dorința de securitate, dorința de afectivitate și dorința de frumusețe.

Bernard Guilbaud Pe 30 iunie, a sosit situația rezervărilor din rețeaua de agenții. Era excelentă. „Eldorador Decouverte” era un succes, rezultatele erau superioare din start celor obținute de formula Eldorador „normal” – care, pe de altă parte, mergea tot mai prost. Valerie a hotărât să-și ia o săptămână de vacanță; am plecat la Saint-Quay-Portrieux, la părinții ei. Mă simțeam cam bătrân în rolul de logodnic prezentat familiei; aveam totuși treisprezece ani mai mult decât ea, și era prima oară când mă aflam în situația asta. Trenul s-a oprit la Saint-Brieuc, tatăl ne aștepta în gară. Și-a sărutat cu căldură fiica, a strâns-o îndelung la piept, se vedea că-i lipsise. „Ai slăbit puțin...” i-a spus el. Apoi s-a întors către mine, mi-a întins mâna fără să mă privească. Cred că era puțin intimidat: știa că lucrez în Ministerul Culturii, pe când el era un simplu țaran. Mama a fost mai vorbăreață, mi-a pus o mulțime de întrebări despre viața și munca mea, despre timpul meu liber. Mă rog, nu era prea greu, Valerie era lângă mine; din când în când schimbam priviri între noi, răspundea ea în locul meu. Nu izbuteam să-mi imaginez cum m-aș purta într-o asemenea situație dacă aș avea vreodată copii; în general, nu izbuteam să-mi imaginez mare lucru despre viitor.

Cina a fost o adevărată festin, cu homar, pulpă de miel, câteva feluri de brânză, o tartă cu căpșuni și cafea. Eram tentat să văd în asta semnul unei acceptări, chiar dacă știam, firește, că meniul fusese pregătit dinainte. Valerie a luat pe umerii ei greul discuției, vorbind mai ales despre noua ei muncă – despre care eu știam aproape totul. Îmi lăsam privirea să rătăcească peste

perdele, bibelouri, fotografii de familie înrămate. Eram într-o familie, era emoționant și puțin neliniștitor.

Valerie a insistat să dormim în camera ei de adolescentă. „Mai bine ați dormi în camera de oaspeți”, a protestat mama, aici e prea înghesuit. E drept, patul era cam strâmt, dar m-am simțit înduioșat la gândul că Valerie dormea în el la treisprezece-paisprezece ani. Ani pierduți, m-am gândit, trăgându-i într-o parte chiloții și mângâindu-i sexul. Apoi am îngenuncheat lângă pat, i-am scos chiloții de tot, am întors-o cu fața spre mine. Și-a contractat vaginul în jurul sexului meu. Mă jucam pătrunzând-o câțiva centimetri apoi retrăgându-mă, cu mișcări scurte și repezi, strângându-i totodată sânii cu palmele. A juisat cu un strigăt înăbușit, apoi a izbucnit în râs.

— Părinții mei... a șoptit ea, încă nu dorm.

Am pătruns-o din nou, mai adânc, voiam să termin și eu. M-a privit cu ochii strălucitori apoi mi-a pus o mână pe gură exact în clipa când ejaculam cu un geamăt răgușit.

Mai târziu, am privit curios mobila din odaie. Pe o etajeră, erau volurnele din colecția „Bibliothèque Rose”; deasupra lor, mai multe caiete legate cu grijă.

— O, a spus ea, făceam asta pe la zece-doisprezece ani. Poți să te uiți. Sunt povestiri cu personajele din Club des Cinq.

— Cum adică?

— Povestiri inedite pe care le scriam eu, reluând personajele din Club des Cinq.

Am scos caietele, m-am uitat prin ele: Clubul celor Cinci în spațiu, Clubul celor Cinci în Canada. Mi-am imaginat brusc o fetiță plină de imaginație, destul de singuratică, pe care nu aveam s-o cunosc niciodată.

În zilele următoare, nu am făcut altceva decât să mergem la plajă. Era frumos, dar apa era rece, nu se putea înota mult timp. Valerie rămânea lungită la soare ceasuri întregi; puțin câte puțin, îi revenea puterea; ultimele trei luni fuseseră cele mai grele din viața ei profesională. Într-o seară, la trei zile după sosirea noastră, i-am vorbit. Eram la Oceanic Bar, comandasem cocteiluri.

— Acum, că ați lansat formula, cred că o să ai mai puțin de lucru.

— Într-o primă perioadă, da. A schițat un surâs melancolic. Dar foarte repede va trebui să găsim altceva.

— De ce? De ce nu vă opriți?

— Pentru că asta e regula jocului. Dacă Jean-Yves ar fi aici, ți-ar spune că ăsta-i principiul capitalismului: dacă nu înaintezi, ești mort. Sigur, dacă ai un avantaj concurențial important, atunci te poți odihni câțiva ani; din păcate, nu-i cazul nostru. Principiul formulei „Eldorado Decouverte” este bun, e o idee ingenioasă, abilă, dacă vrei, dar nu cu adevărat inovatoare, e doar un amestec bine dozat al celor două concepte anterioare. Concurenții vor constata că funcționează și vor veni curând cu ceva similar. Nu e prea complicat; mai greu era de pus pe picioare într-un timp atât de scurt. Sunt sigură însă că cei de la Nouvelles Frontieres, de pildă, sunt capabili să lanseze o ofertă concurențială chiar din vara viitoare. Dacă vrem să ne păstrăm avantajul, va trebui să găsim ceva nou.

— Și asta nu se termină niciodată?

— Nu cred, Michel. Sunt bine plătită, în cadrul unui sistem pe care-l cunosc; am acceptat regula jocului.

Cred că m-am posomorât; și-a trecut o mână pe după gâtul meu.

— Hai la masă... a spus ea. Ne așteaptă bătrânii.

Ne-am întors la Paris duminică seara. Luni dimineața, Valerie și Jean-Yves aveau întâlnire cu Eric Leguen. Ținea să le comunice satisfacția grupului pentru primele rezultate ale acțiunii de redresare. Membrii consiliului director hotărâseră în unanimitate să le dea o primă sub formă de acțiuni – ceea ce era neobișnuit, cel puțin pentru cadrele cu mai puțin de un an vechime în firmă.

Seara, am cinat toți trei la un restaurant marocan, pe Rue des Ecoles. Jean-Yves era neras, băția din cap și părea puțin buhăit. „Cred că a început să bea, îmi spusese Valerie în taxi. A petrecut un concediu infect cu nevastă-sa și copiii pe insula Re. Trebuia să rămână cincisprezece zile, dar a plecat după o săptămână. Mi-a spus că nu-i mai putea suporta pe amicii nevestei.”

Într-adevăr, ceva părea în neregulă: nu se atingea de mâncare, în schimb își turna mereu de băut.

— Gata! a zis el cu un rictus, am reușit, ne apropiem de potul cel mare!

A clătinat din cap, și-a golit paharul. Apoi a continuat pe un ton jalnic:

— Scuzați-mă... n-ar trebui să vorbesc așa. Și-a pus pe masă mâinile care îi tremurau ușor, a așteptat; tremurul s-a potolit puțin câte puțin. Apoi a privit-o pe Valerie în ochi.

— Știi ce-a pățit Marylise?

— Marylise Le Francois? Nu, n-am mai văzut-o. E bolnavă?

— Nu e bolnavă. A stat trei zile în spital sedată, dar nu e bolnavă. A fost agresată și violată când se întorcea de la serviciu, în metrou, miercurea trecută.

Marylise a revenit la birou luna următoare. Era, în chip vizibil, șocată nervos; gesturile îi erau încetinite, aproape mecanice. Povestea ușor ce pățise, prea ușor, părea nefiresc: avea o expresie neutră, chipul îi era inexpressiv și rigid, parcă își repeta mecanic depoziția. Terminând lucrul la ora 22:15, se hotărâse să ia metroul de 22:21, cu gândul că va ajunge acasă mai repede decât așteptând un taxi. Vagonul era pe trei sferturi gol. Cei patru indivizi s-au apropiat de ea, au început s-o insulte. După cum arătau, erau negri antilezi. Încercase să discute cu ei, să glumească; a primit două palme care au amețit-o. Apoi s-au aruncat pe ea, doi au țintuit-o la podea. Au penetrat-o brutal, fără menajamente, prin toate orificiile. De fiecare dată când încerca să scoată un sunet, mai primea o pereche de palme. A durat mult, trenul se oprise în mai multe stații; călătorii coborau, schimbau cu prudență compartimentul. În timp ce-și așteptau rândul s-o violeze, indivizii continuau să facă glume și s-o insulte, spunându-i putoare și curvă. La sfârșit – în compartiment nu mai era nimeni – au făcut cerc în jurul ei, au scuipat-o și au urinat pe ea; apoi au împins-o cu picioarele înghesuind-o sub o banchetă și au coborât liniștiți în stația Lyon. Primii călători au urcat peste două minute; au anunțat poliția, care a sosit imediat. Comisarul nu era foarte surprins; după el, Marylise fusese relativ norocoasă. Adesea, după ce violau o femeie, indivizii o terminau înfigându-i în vagin sau în anus o stinghie plină de cuie. Era o linie de metrou considerată periculoasă.

În notă intemă le-a reamintit angajaților măsurile de prudență obișnuite, insistând pe faptul că toți cei care lucrau până târziu aveau la dispoziție taxiuri, cu plata suportată integral de firmă.

Grupul de paznici care supraveghea sediul și parcare a fost întărit.

În seara aceea, pentru că mașina lui Valerie era la reparat, Jean-Yves a adus-o până acasă. Ieșind din birou, a aruncat o privire peste peisajul haotic de case și centre comerciale, peste buclele autostrăzii și blocurile-turn. Departe, la orizont, poluarea colora apusul în nuanțe stranii, violete și verzi.

— E ciudat... a spus el, trăim aici, în sediu, ca niște animale de povară foarte bine hrănite. Iar dincolo, afară, sunt fiarele de pradă, viața sălbatică. Am fost o dată la Sao Paulo, acolo s-a ajuns la situații extreme. Nici nu mai e un oraș, e un soi de teritoriu urban care se întinde cât vezi cu ochii, cu favelas [33], cu clădiri de birouri gigantice, cu reședințe de lux înconjurată cu paznici înarmați până-n dinți. Sunt peste douăzeci de milioane de locuitori, mulți se nasc, trăiesc și mor fără să iasă niciodată din teritoriul lor. Străzile sunt foarte periculoase, nu ești în siguranță nici în mașină: poți fi atacat la semafor, sau vânat de o bandă pe motociclete; cei mai bine dotați au pistoale-mitralieră și aruncătoare de grenade. Pentru deplasări, oamenii de afaceri folosesc aproape exclusiv elicopterul; există terenuri de aterizare peste tot, pe acoperișul sediilor de bănci sau al imobilelor rezidențiale. În stradă au rămas stăpâni săracii și gangsterii.

Intrând pe autostrada de sud, a adăugat încet:

— Am îndoieli, acum. Am îndoieli, din ce în ce mai des, că lumea pe care vrem s-o construim valorează ceva.

Peste câteva zile, s-au întâlnit din nou. După ce a parcat mașina în fața clădirii din bulevardul Choisy, Jean-Yves și-a aprins o țigară, a rămas tăcut câteva clipe, apoi s-a întors spre Valerie:

— Îmi pare foarte rău pentru Marylise... Doctorii au spus că se poate întoarce la lucru, și e adevărat că într-un sens e normală, nu face crize. Dar nu mai are nici o inițiativă, parcă-i paralizată. De fiecare dată când trebuie să ia o decizie, vine să mă întrebe; iar dacă nu sunt acolo, e în stare să rămână ceasuri întregi fără să miște un deget. Pentru un responsabil cu comunicarea, situația asta nu poate continua.

— Vrei s-o dai afară?

Jean-Yves a strivit țigara, a privit îndelung bulevardul; strângea volanul în mâini. Părea din ce în ce mai crispat, mai rătăcit; până și pe costumul lui începeau să apară câteva pete.

— Nu știu... a șoptit el chinuit. Nu a mai trebuit să iau o asemenea hotărâre. S-o dau afară, nu, ar fi o porcărie. Însă va trebui să-i găsim alt post, unde sunt mai puține hotărâri de luat, mai puține contacte cu oamenii. În plus, după cele pățite, tinde să aibă reacții rasiste. E firesc, o poți înțelege, dar în turism nu ne putem permite așa ceva. În publicitate, în cataloage, în general în tot ce ține de comunicare, indigenii sunt prezentați întotdeauna ca oameni prietenoși, primitivi și deschiși. Nu se poate altfel: este o obligație profesională.

A doua zi, Jean-Yves a vorbit cu Leguen, care și-a făcut mai puține scrupule: peste o săptămână Marylise a fost mutată la serviciul de

contabilitate, în locul unei funcționare care tocmai ieșise la pensie. Trebuia găsit alt responsabil cu comunicarea pentru Eldorador. Valerie a organizat interviurile, Jean-Yves a asistat. S-au prezentat vreo zece candidați; după discuții, au prânzit amândoi la bufetul întreprinderii.

— Aș fi tentată să-l aleg pe Noureddine, a spus Valerie. E foarte talentat, și a lucrat deja la multe proiecte diferite.

— Da, e cel mai bun; dar am impresia că e prea dotat pentru postul ăsta. Nu-l prea văd la comunicare; mai curând într-un departament mai prestigios, mai arty. Aici o să se plictisească, n-o să rămână mult. Ținta noastră e totuși clientela de mijloc. În plus, este arab, asta poate crea probleme. Pentru a atrage clienți, trebuie folosite multe clișee despre țările arabe: ospitalitatea, ceaiul cu mentă, cavalcadele în deșert, beduinii... În chestii dintr-astea, am observat că maghrebini nu izbutesc să fie prea convingători; de fapt, foarte mulți dintre ei nu suportă, în general, țările arabe.

— Discriminare rasială la angajare... a făcut Valerie, ironică.

— Ce prostie! Jean-Yves se înfierbânta puțin; de când venise din concediu era mai crispat, începea să-și piardă simțul umorului. Toată lumea o face! a continuat el ridicând vocea; cei de masa vecină au întors capul. Originea unui om face parte din personalitatea lui și trebuie avută în vedere, e clar. Pentru negocierile cu furnizorii locali, de exemplu, n-aș ezita să angajez un emigrant tunisian sau marocan – și chiar unul mai recent decât Noureddine. Are o dublă apartenență care-l face foarte puternic, interlocutorul e totdeauna pe teren nesigur. În plus, vine cu imaginea celui care a izbutit în Franța, indivizii îl respectă din capul locului, au impresia că nu-l pot înșela. Cei mai buni negociatori pe care i-am avut au fost întotdeauna oameni cu dublă origine. Aici însă, pentru postul ăsta, aș fi tentat s-o iau mai curând pe Brigit.

— Daneza?

— Da. Pentru grafică, e și ea destul de dotată. E foarte antirasistă (cred că trăiește cu un jamaican), cam cretinică, se ambalează pentru tot ce-i exotic. Pentru moment nu are intenția să aibă copii. Pe scurt, cred că are profilul necesar.

Poate mai era un motiv, Valerie și-a dat seama peste câteva zile, când a surprins-o pe Brigit cu o mână pe umărul lui Jean-Yves. „Da, ai dreptate... i-a confirmat el la o cafea, dosarul meu se agravează, acum mă dedau și la hărțuire sexuală... Mă rog, s-a întâmplat de două-trei ori, dar asta a fost tot, și oricum are un prieten.” Valerie i-a aruncat o privire rapidă. Jean-Yves ar fi trebuit să se tundă, se cam neglija. „Nu-ți reproșez nimic...” i-a spus ea. Din punct de vedere intelectual, Jean-Yves era același, aprecia corect situațiile și oamenii, intuia cu finețe montajele financiare; dar avea tot mai mult un aer de om nefericit, în derivă.

Chestionarele de satisfacție au început să fie analizate; procentul de fișe completate era foarte ridicat datorită unei trageri la sorți prin care primii cincizeci puteau câștiga o săptămână de vacanță. La prima vedere, cauzele crizei prin care trecea formula Eldorador „normală” aveau să fie greu de stabilit. Clienții erau mulțumiți de cazare și loc, mulțumiți de mâncare, mulțumiți de

activități și de sporturile propuse: cu toate astea, din ce în ce mai puțini reveneau.

Întâmplător, Valerie a nimerit peste un articol din *Tourisme Hebdo* care analiza noile valori ale consumatorilor. Autorul aplica modelul Holbrook și Hirschman, bazat pe emoția resimțită de consumator în fața unui produs sau serviciu; dar concluziile nu aduceau nimic nou. Noii consumatori erau mai puțin previzibili, mai eclecticici, mai ludici, mai angajați în cauzele umanitare. Nu mai consumau pentru „a părea”, ci pentru „a fi”: voiau mai multă detașare. Mâncau echilibrat, erau mai atenți la sănătatea lor; se cam temeau de ceilalți și de viitor. Revendicaau dreptul la infidelitate din simplă curiozitate, din eclecticism; preferau lucrul temeinic, durabil, autentic. Aveau exigențe etice: mai multă solidaritate etc. Citise lucrurile astea de sute de ori, sociologii comportamentelor repetau aceleași cuvinte de la un articol la altul, de la o revistă la alta. De altfel, se ținuse cont de ele. Satele Eldorador erau construite din materiale tradiționale, în spiritul arhitecturii locale. Meniurile erau echilibrate, acordau un loc important crudităților, fructelor, regimului de tip mediteranean. Printre activitățile propuse se numărau yoga, sofrologia, tai-chi-chuan. Aurore semnase carta turismului etic, făcea regulat donații la WWF [34]. Declinul însă continua, nimic nu părea să-l poată opri.

— Cred pur și simplu că oamenii mint, a spus Jean-Yves după ce a citit, a doua oară, raportul de sinteză despre chestionarele de satisfacție. Se declară mulțumiți, bifează peste tot căsuța „bine”, dar în realitate s-au plictisit, numai că se simt prea vinovați ca să recunoască. Până la urmă, o să vând toate cluburile pe care nu le putem adapta la formula „Decouverte”, și o să mizez pe vacanța activă: va trebui să mai adăugăm excursii cu automobile de teren, plimbări cu balonul, picnicuri în deșert, croaziere pe vase cu pânze, scufundări, rafting, tot tacâmul...

— Nu suntem singurii care propun așa ceva.

— Nu... a recunoscut el descurajat.

— Ar trebui să petrecem o săptămână într-un club, incognito, fără scop precis. Doar ca să captăm ambianța.

— Da... Jean-Yves s-a îndreptat în fotoliu, a luat un teanc de hârtii. Ar trebui să-i vedem pe cei cu rezultatele cele mai slabe.

A răsfoit rapid foile.

— Djerba și Monastir sunt o catastrofă, dar cred că oricum renunțăm la Tunisia, E și așa la limită, concurența e gata să scadă prețurile la niveluri incredibile. Dată fiind poziția noastră, nu vom putea niciodată să le facem față.

— Avem oferte de cumpărare?

— E ciudat, dar avem. Neckermann este interesat. Vor să atragă clientela din fostele democrații populare din Est, Cehoslovacia, Ungaria, Polonia, cu servicii dintre cele mai ieftine, dar Costa Brava e pur și simplu saturată. Îi interesează și clubul nostru din Agadir, ne propun un preț rezonabil. Sunt tentat să-l vând. Agadir nu izbutește nicicum să demareze, cred că oamenii vor prefera mereu Marrakech.

— Dar Marrakech e jalnic.

— Știu... Ciudat e că nici Sharm-el-Sheikh nu merge cum ar trebui. Sunt totuși multe avantaje: scufundări în cea mai frumoasă zonă coraliară din lume, plimbări în deșertul Sinai...

— Da, numai că e în Egipt.

— Și ce dacă?

— Cred că nimeni n-a uitat atentatul de la Luxor, din 1997. Au fost totuși cincizeci și opt de morți. Singura șansă ca să vindem vacanțe la Sharm-el-Sheikh e să ștergem mențiunea „Egipt”.

— Și ce-o să pui în loc?

— Nu știu, „Marea Roșie”, de exemplu.

— OK, „Marea Roșie”, dacă vrei tu. Jean-Yves și-a notat, apoi a început să citească iar foile. Africa merge bine... Ciudat, Cuba are un scor slab. Totuși, muzica cubaneză, ambianța latino sunt la modă. Santo Domingo, bunăoară, e plin tot timpul. Jean-Yves citea catalogul clubului cubanez. Hotelul de la Guardalavaca este nou, prețurile sunt medii. Nici prea sportiv, nici prea familial. „În ritmul furtunos de salsa, trăiți magia nopților cubaneze.” Vânzările au scăzut cu 15%.

Cred că am putea merge să vedem ce se întâmplă acolo: fie în Cuba, fie în Egipt.

— Unde vrei tu, Jean-Yves... a răspuns ea obosită. Oricum, o să-ți faci bine să pleci fără nevastă-ta.

La Paris începea luna august; zilele erau călduroase, chiar sufocante, dar căldura nu ținea mult: o dată la două zile, venea o furtună, aerul se răcorea brusc. Apoi soarele revenea, căldura și poluarea începeau iar să crească. La drept vorbind, nu prea îmi păsa. De când o întâlnisem pe Valerie, renunșasem la peep-show-uri; mai renunșasem, de ani buni, la aventura urbană. Pentru mine, Parisul nu fusese niciodată o sărbătoare și nu vedeam de ce ar deveni. În urmă cu zece-cincisprezece ani, când îmi începusem cariera în Ministerul Culturii, frecventasem totuși localuri sau baruri în vogă; păstram, din vremea aceea, amintirea unei angoase ușoare, dar permanente. Nu aveam nimic de spus, mă simțeam absolut incapabil să port o discuție cu cineva; nici să dansez nu știam. În aceste condiții, am început să beau. Alcoolul nu m-a dezamăgit niciodată, în nici un moment al vieții mele; alcoolul mi-a fost un sprijin constant. Uneori, după vreo zece pahare de gin tonic, mi s-a întâmplat chiar – destul de rar, cred că de vreo patru-cinci ori – să regăsesc energia necesară ca să conving o femeie să împartă patul cu mine. De obicei, rezultatul era jalnic, nu mi se scula și după câteva minute adormeam. Mai târziu, am descoperit Viagra; alcoolul îi scădea mult din eficacitate, dar crescând dozele puteai obține ceva. Oricum, nu merita efortul. De fapt, înainte de Valerie, nu întâlnisem nici o fată care să ajungă măcar la genunchiul prostituatelor thailandeze; poate când eram foarte tânăr, cu fete de șaisprezece-șaptesprezece ani, să fi simțit ceva. Dar în mediile culturale pe care le frecventam era pur și simplu dezastru. Pe fetele acelea nu sexul le interesa, ci seducția – și încă o seducție elitistă, trash, teoretică, de fapt deloc erotică. La pat, nu erau bune de nimic. Sau ar fi trebuit să le ofer fantasme, tot soiul de scenarii plicticoase și kitsch care mă dezgustau numai când mă gândeam la ele. Le plăcea să vorbească despre sex,

sigur, era chiar singurul lor subiect de discuție; dar nu aveau nici urmă de inocență sexuală autentică. Bărbații, pe de altă parte, nu erau mai breji; oricum, e o tendință franțuzească – să vorbești despre sex cu orice prilej, fără să faci niciodată nimic; dar treaba asta începea să mă obosească de-a binelea.

În viață se poate întâmpla orice – și mai ales nimic. Acum însă, în viața mea, se întâmplase ceva: aveam o iubită care mă făcea fericit. Luna august a fost foarte calmă. Espitalier, Leguen și aproape toți șefii de la Aurore plecaseră în concediu. Valerie și Jean-Yves au căzut de acord să amâne deciziile importante pentru începutul lui septembrie, după sejurul în Cuba; era un răgaz, o perioadă de acalmie. Jean-Yves se simțea ceva mai bine.

— S-a hotărât în fine să mergă la curve, mi-a spus Valerie. Ar fi trebuit s-o facă de mult. Acum bea mai puțin, e mai calm.

— Totuși, din câte îmi amintesc, curvele nu sunt o soluție prea strălucită.

— O, acum e diferit, sunt fete care-și oferă serviciile pe Internet. Destul de tinere, adesea studente. Au puțini clienți, și-i aleg, și nu o fac doar pentru bani. În fine, Jean-Yves mi-a spus că nu e rău. Cândva, dacă vrei, o să încercăm. O fată bisexuală pentru noi doi, știu că bărbaților le place; de fapt și mie îmi plac fetele.

În vara aceea nu am făcut-o; dar simpla propunere era oricum foarte excitantă. Aveam noroc. Știa acele mici jocuri ce mențin dorința unui bărbat, mă rog, nu intactă, asta nu e posibil, să zicem acelea care o mențin la un nivel suficient ca să faci dragoste din când în când, așteptând sfârșitul. La drept vorbind, să le știi nu înseamnă nimic, e atât de ușor, atât de banal și ușor; dar ei îi plăcea să le facă, chiar îi plăcea, se bucura să vadă dorința crescând în ochii mei. Adesea, la restaurant, întorcându-se de la toaletă, puneă pe masă chiloții pe care și-i scosese. Îi plăcea, atunci, să-mi strecoare o mână între picioare ca să-mi simtă erecția. Uneori, îmi descheia șlițul și mă masturba pe sub fața de masă. Sau, dimineața, mă trezea cu o felație, îmi aducea o cafea, apoi mi-o lua iarăși în gură; simțeam atunci imense elanuri de recunoștință și duioșie. Știa să se oprească exact înainte să ejaculez, ar fi putut să mă țină așa ceasuri în șir. Trăiam într-un joc, un joc excitant și afectuos, singurul joc ce le rămâne adulților; străbăteam un univers de dorințe frivole și de momente de plăcere infinite.

La sfârșitul lui august, mi-a telefonat agentul imobiliar din Cherbourg: mă anunța că găsisse un cumpărător pentru casă. Insul oferea un preț ceva mai mic, dar era dispus să plătească bani gheață. Am acceptat imediat. Așadar, foarte curând, urma să încasez un milion și ceva de franci. Lucram în acel moment la dosarul unei expoziții itinerante ce consta în eliberarea unor broscuțe pe cărți de joc etalate într-un țarc pavat cu mozaic – pe unele dale fiind gravate nume de oameni celebri ca Durer, Einstein sau Michelangelo. Grosul bugetului servea la cumpărarea cărților de joc, trebuiau schimbate destul de des; de asemenea, din când în când, trebuiau schimbate broscuțele. Artistul dorea, măcar pentru expoziția inaugurală de la Paris, cărți de tarot; pentru provincie, se mulțumea cu cărți de joc obișnuite. M-am hotărât să plec o săptămână în Cuba, la începutul lui septembrie, cu Jean-Yves și cu Valerie. Am vrut să-mi plătesc biletul, dar Valerie mi-a spus că aranjează ea cu firma.

— Voi o să aveți de lucru, dar n-o să vă deranjez. am promis.

— N-o să muncim propriu-zis, ne vom purta ca niște turiști obișnuiți. Nu avem de făcut mare lucru, dar este important: vom încerca să vedem ce nu merge, de ce nu există ambianță în club, de ce oamenii nu se întorc mulțumiți din concediu. N-o să ne deranjezi; dimpotrivă, poți să ne fii foarte util.

Vineri 5 septembrie, după-amiaza, am luat avionul spre Santiago de Cuba. Jean-Yves nu se putuse despărți de laptop; părea totuși odihnit și gata să mai uite de muncă. Puțin după decolare, Valerie mi-a pus o mână pe coapsă; s-a relaxat, cu ochii închiși. „Nu-mi fac griji, o să găsim noi ceva...”, îmi spusese ea în momentul plecării.

De la aeroport la club am făcut două ore și jumătate. „Un prim punct negativ... și-a notat Valerie, de văzut dacă există un zbor direct la Holguin.” În autocar, în fața noastră, două femei de vreo șaizeci de ani, cu părul gri-albăstrui făcut permanent, cotcodăceau întruna semnalându-și reciproc detaliile interesante din peisaj: bărbați care tăiau trestie de zahăr, un vultur ce plana deasupra câmpurilor, doi boi care se întorceau de la câmp... Păreau hotărâte să nu scape nimic, păreau ațoase și încâpățanate; aveam bănuiala că nu vor fi ușor de mulțumit. Într-adevăr, la repartizarea camerelor, cumătra A a insistat cu îndârjire să primească o cameră vecină cu aceea a cumetrei B. Acest gen de revendicări nu era prevăzut, recepționera nu înțelegea nimic, a trebuit să-l cheme pe șeful complexului. Insul – circa treizeci de ani, cu un cap de berbec îndărătnic, frunte îngustă și încrunțată – semăna uimitor cu Nagui [35]. „Ușurel, vă rezolv. a făcut el, vă rezolv, bunicuțelor. În seara asta nu se poate, dar mâine se eliberează camere, vi le schimbăm.”

Un hamal ne-a condus la bungaloul nostru cu vedere spre plajă, a pus în funcțiune instalația de aer condiționat și a plecat cu un dolar bacșiș. „Să vedem... a spus Valerie așezându-se pe pat. Mesele sunt servite sub formă de bufet. Totul inclus în preț, gustări și cocteiluri. Discoteca e deschisă începând de la ora 23. Se pot plăti suplimente pentru masaj și pentru iluminarea terenurilor de tenis pe timp de noapte.” Scopul firmelor de turism este să-i facă fericiți pe oameni, la un anume tarif, pe o anume perioadă. Sarcina se poate dovedi ușoară, sau tot atât de bine imposibilă – în funcție de firea oamenilor, de serviciile propuse și de alți factori. Valerie și-a scos pantalonul și bluza. M-am întins pe patul alăturat. Sursă de plăcere permanentă, organele sexuale există, ne stau la dispoziție. Zeul vinovat de nefericirea noastră, care ne-a făcut trecători, vanitoși și cruzi, a prevăzut totuși această minimă formă de compensație. Dacă, din când în când, nu ar fi puțin sex, ce ar mai fi viața? o luptă inutilă cu înțepenirea articulațiilor, cu cariile ce macină dinții. Lucruri, de altfel, extrem de interesante – întărirea fibrelor de colagen, apariția cavităților microbiene în gingii. Valerie m-a încălecat, și-a desfăcut coapsele deasupra feței mele. Purta un slip tanga din dantelă mov, minuscul. L-am tras puțin într-o parte și mi-am umezit degetele ca să-i mângâi buzele. Ea mi-a deschis șlițul, mi-a luat sexul în mână. Ușor, fără grabă, a început apoi să-mi maseze testiculele. Mi-am tras sub cap o pernă ca să am gura la nivelul vulvei. În clipa aceea, pe terasă, am zărit o cameristă care mătura nisipul. Perdeaua era trasă, fereastra larg deschisă. Întâlnindu-mi privirea, fata a pufnit în râs. Valerie s-a

îndreptat, i-a făcut semn să se apropie. Ea a rămas pe loc, ezitând, sprijinită în mătură. Valerie s-a ridicat, a mers la ea, a luat-o de mână. Când a intrat în cameră, a început să-i descheie bluza: fata nu avea nimic pe dedesubt, în afară de un slip alb de bumbac; părea să aibă vreo douăzeci de ani, avea trupul arămiu, aproape negru, sânii mici și tari, fesele cambrate. Valerie a tras perdeaua; m-am ridicat și eu. Pe fată o chema Margarita. Valerie i-a luat mâna, i-a pus-o pe sexul meu. Margarita a pufnit iar în răs, dar a început să mă masturbeze. Valerie și-a scos rapid chiloții și sutienul, s-a lungit pe pat și a început să se mângâie. Fata a mai ezitat un moment, apoi și-a scos slipul și a îngenuncheat între coapsele lui Valerie. Mai întâi a privit, a mângâiat-o, apoi și-a apropiat gura, a început s-o lingă. Valerie și-a pus o mână pe creștetul Mărgăritei conducându-i mișcarea; cu cealaltă continua să mă masturbeze. Am simțit că nu mai pot să mă țin; m-am ridicat, m-am dus să caut un prezervativ în trusa de toaletă. Eram atât de excitat, că abia am izbutit să-l găesc și apoi să mi-l pun, parcă aveam o ceață pe ochi. Fundul negresei se unduia în ritmul mișcărilor pe care le făcea pe pubisul lui Valerie. Am pătruns-o dintr-o mișcare, vulva era deschisă ca un fruct. A gemut ușor, și-a cabrat fesele. Am început să fac mișcări de du-te-vino, destul de haotice, eram amețit, fiori de plăcere îmi străbăteau trupul. Se înnopta, în cameră nu se mai vedea aproape nimic. Venind de foarte departe, parcă din altă lume, auzeam cum cresc gemetele lui Valerie. Am strâns puternic fesele Mărgăritei, am pătruns-o din ce în ce mai adânc, nu mai încercam să mă rețin. În clipa când Valerie a scos un țipăt, am juisat și eu. O secundă sau două, am avut senzația că-mi pierd greutatea, că plutesc. Apoi senzația de greutate a revenit, m-am simțit vlăguit dintr-o dată. M-am prăbușit pe pat, în brațele lor.

Mai târziu, ca prin ceață, am văzut-o pe Margarita îmbrăcându-se, pe Valerie căutând ceva în poșetă. S-au sărutat în pragul ușii; afară era întuneric.

— I-am dat patruzeci de dolari... a spus Valerie culcându-se lângă mine. E prețul plătit de occidentali. Pentru ea, e leafa pe o lună.

A aprins lampa de pe noptieră. Afară treceau niște siluete, care se desenau pe storuri ca niște umbre chinezești; se auzeau discuții. I-am pus o mână pe umăr.

— A fost perfect... am spus uluit și parcă incredul. A fost pur și simplu perfect.

— Da, e o fată delicioasă. Și mie mi-a plăcut foarte mult.

— E ciudat, prețul sexului... am continuat eu. N-aș crede că depinde doar de nivelul de viață al țării. Evident, de la țară la țară, ai lucruri foarte diferite; dar prețul de bază e, aproape întotdeauna, cel pe care sunt dispuși să-l plătească occidentalii.

— Crezi că e ceea ce se cheamă economia ofertei?

— Habar n-am... Am clătinat din cap. N-am priceput niciodată nimic din economie; nu-mi intră în cap, pur și simplu.

Mi se făcuse o foame de lup, dar restaurantul se deschidea abia la opt; am băut trei Pinacolada la bar, câscând gura la jocurile de aperitiv. Efectul orgasmului se risipea încet, pluteam puțin, de departe aveam impresia că toți animatorii semănau cu Nagui. De fapt erau mai tineri, dar toți aveau ceva

bizar: erau rași în cap și purtau barbișon, sau părul împletit în codițe. Scoteau niște urlate cumplite, iar din când în când înhățau o victimă din public și o forțau să urce pe scenă. Din fericire, eram prea departe ca să risc ceva. Barmanul era enervant și, ca să zic așa, inutil: de fiecare dată când ceream ceva, mă trimitea la chelneri cu un gest plictisit; semăna puțin cu un fost toreador, cu cicatrice și o burtică rotundă, ținută sub control. Slipul galben i se mula foarte precis pe sex: era dotat, și ținea să se știe. Tocmai mă întorceam la masă cu un al patrulea cocteil, obținut cu greu, când l-am văzut apropiindu-se de masa vecină, ocupată de un grup compact de băbății din Quebec. Le remarcasem de la sosire – niște cumetre la vreo cincizeci de ani, vânjoase, îndesate, dințoase și grase, și care vorbeau incredibil de tare; erau din acelea care-și bagă repede-n groapă bărbații, le ghiceai dintr-o privire. Simțeam că ar fi fost imprudent să te bagi în fața lor la coadă la autoservire, ori să le iei farfuria din față. Când bătrânul fante s-a apropiat, i-au aruncat priviri languroase, redevenind aproape femei. Individul se înfoia ca un curcan, accentuându-și obscenitatea cu gesturi repetate la intervale regulate: își sălta slipul vrând parcă să se asigure de materialitatea pieselor din dotare. Pensionarele canadiene păreau vrăjite de compania lui; bătrânele trupuri uzate aveau încă nevoie de soare. Insul își juca bine rolul, le șoptea la ureche alinturi după moda cubaneză, le spunea „mi amor” sau „mi corazon”. Și asta era tot, cu siguranță, se mărginea să iște ultimii fiori în fofoloancele cărunte; lor însă le era suficient ca să creadă că au petrecut o vacanță de vis, și să recomande clubul și altor prietene; le mai rămâneau vreo douăzeci de ani de trăit, pe puțin. Am schițat atunci scenariul unui film pornografic social intitulat Pensionarii se dezlanțuie. Acesta aducea în scenă două bande ce operau în cluburile de vacanță, una formată din bătrânei italieni, alta din bătrânici canadiene. Fiecare în parte, mânuind nunciaturi și cosoare, supuneau la violuri sălbatice adolescenți goi și bronzați. Firește, până la urmă se întâlneau, pe un vas cu pânze de la Club Med; membrii echipajului, legați fedeleș, erau violați pe rând și aruncați peste bord de pensionarele însetate de sânge. Filmul se termina cu o enormă orgie a bătrâneilor, în timp ce corabia, cu odgoanele rupte, se îndrepta direct spre Polul Sud.

Valerie a venit în sfârșit lângă mine: se machiase, purta o rochie albă, scurtă și transparentă; o doream încă. L-am găsit pe Jean-Yves la bufet. Părea relaxat, aproape moleșit; pe un ton anemic, ne-a comunicat primele lui impresii. Camera era plăcută, programul de animație cam obositor; nimerise chiar lângă difuzoare, era aproape insuportabil. „Mâncarea nu e nemaipomenită”, a adăugat el privind cu silă bucata de pui fiert. Cu toate astea, toți își mai puneau câte o porție; vârstnicii, mai ales, aveau o poftă de mâncare uimitoare, parcă își petrecuseră după-amiaza asudând la sporturi nautice și volei pe plajă. „Înfulecă, nu se mai satură... a comentat Jean-Yves cu resemnare. Ce altceva să facă?”

După masă a urmat un spectacol; era din nou solicitată participarea publicului. O femeie de vreo cincizeci de ani s-a lansat într-o interpretare karaoke a șlagărului Bang-Bang, de Sheila. Destul de curajos din partea ei; s-au auzit câteva aplauze. În mare, spectacolul era susținut de animatori. Jean-

Yves părea gata să ațipească; Valerie își sorbea calmă cocteilul. M-am uitat la masa vecină: oamenii păreau să se plictisească, dar după fiecare număr aplaudau politicos. Cauza apatiei din hotelurile-club mi se părea ușor de înțeles; pentru mine, sărea în ochi. Clientela era formată mai mult din vârstnici sau adulți între două vârste, iar echipa de animatori încerca să le vâre pe gât o fericire care nu le mai era accesibilă, cel puțin nu sub această formă. Valerie și Jean-Yves, într-un fel chiar și eu, aveam totuși răspunderi profesionale în viața reală; eram funcționari serioși, respectabili, fiecare cu grijile lui – fără a mai socoti impozitele, problemele de sănătate etc. Cei mai mulți dintre oamenii de la mese erau cadre de conducere, profesori, medici, ingineri, contabili; sau pensionari care practicaseră aceleași profesii. Nu pricepeam cum își puteau imagina animatorii că abia așteptam să ne lansăm în serate contact sau concursuri muzicale. Nu vedeam cum, la vârsta și în situația noastră, ne-am fi putut păstra gustul pentru sărbătoare. Programele erau concepute, cel mult, pentru puștani sub paisprezece ani.

Am încercat să-i spun lui Valerie ce gândeam, dar animatorul a început din nou să vorbească, ținând microfonul prea aproape, făcând un zgomot înfiorător. Acum făcea o improvizație comică gen Lagaf, sau poate Laurent Baffie; tipul pășea cu niște labe de scafandru, urmat de o fată deghezată în pinguin care se prăpădea de râs la fiecare vorbă de-a lui. Spectacolul s-a terminat cu dansul clubului și cu crazy signs; câțiva inși din rândul întâi s-au ridicat și s-au agitat fără prea multă vlagă. Lângă mine, Jean-Yves și-a înăbușit un căscat.

— Facem un tur la discotecă? a propus el.

Erau vreo cincizeci de persoane, dar singurii care dansau erau animatorii. DJ-ul puneă, pe rând, muzică tehno și salsa. Animatorul cu labe de scafandru trecea printre perechile de pe ringul de dans și urla: „Caliente! Caliente!” Aveam impresia că mai mult îi încurca. M-am așezat la bar și am cerut o Pinacolada. Băusem deja două, când Valerie m-a împins cu cotul arătând spre Jean-Yves. „Cred că-l putem lăsa...”, mi-a șoptit ea la ureche. Jean-Yves vorbea cu o fată foarte drăguță, de vreo treizeci de ani, probabil italiancă. Stăteau umăr la umăr, foarte apropiați, aplecați unul spre celălalt.

Noaptea era caldă și jilavă. Valerie m-a luat de braț. Ritmurile discotecii se stingeau; se auzea un zumzet de walkie-talkie, paznicii patrulau prin satul de vacanță. Trecând de piscină, ne-am îndreptat spre ocean. Plaja era pustie. Valurile mângâiau blând nisipul, la câțiva metri de noi; nu se mai auzea nici un zgomot. Ajunși la bungalou, m-am dezbrăcat, apoi m-am lungit în pat așteptând-o pe Valerie. S-a spălat pe dinți, s-a dezbrăcat și ea, a venit lângă mine. M-am ghemuit lângă trupul ei gol. I-am pus o mână pe sâni, cealaltă pe pântec. Era catifelat.

Când m-am trezit, eram singur în pat și mă durea puțin capul. M-am ridicat împleticindu-mă, am aprins o țigară; după câteva fumuri, m-am simțit ceva mai bine. Am tras pe mine un pantalon, am ieșit pe terasa plină de nisip – în timpul nopții suflase vântul. Abia se luminase de ziuă; cerul părea înnorat. Am făcut câțiva pași înspre mare și am zărit-o pe Valerie. Se scufunda în valuri, înota câțiva metri, se ridica la suprafață, se scufunda din nou.

M-am oprit, am tras din țigară; vântul era cam rece, nu-mi venea să intru după ea. Valerie a întors capul și m-a văzut; făcându-mi un semn larg cu mâna, a strigat: „Hai, vino!” în clipa aceea soarele a ieșit din nori, a luminat-o din față. Lumina strălucea pe sâni și pe șolduri, scânteia în picăturile din plete, din părul pubian. Câteva secunde am rămas ținut, conștient că era o imagine pe care n-o voi uita niciodată, că se va număra printre acele imagini pe care le vezi defilând în clipele dinaintea morții.

Țigara mi-a ars degetele; am aruncat-o pe nisip, m-am dezbrăcat și am pornit spre ea. Apa era răcoroasă, foarte sărată; simțeau că-ți redă tinerețea. Soarele ardea la suprafața mării, aluneca spre orizont; mi-am ținut respirația și m-am cufundat în lumină.

Ceva mai târziu, înfășurați în prosoape, priveam lumina ce urca peste ocean. Norii se risipeau încetul cu încetul, suprafețele luminoase creșteau. Uneori, dimineața, totul pare simplu. Valerie a aruncat prosopul, și-a oferit trupul soarelui.

— N-am chef să mă îmbrac... a spus ea.

— Măcar puțin... am murmurat eu. O pasăre plana în văzduh, scrutând suprafața apei.

— Îmi place să înot, să fac dragoste... a adăugat ea. Dar nu-mi place să dansez, nu știu să mă distrez și niciodată nu mi-au plăcut petrecerile. O fi normal?

Am șovăit destul de mult înainte de a-i răspunde.

— Nu știu, am spus în cele din urmă. Știu doar că sunt exact la fel.

La micul dejun nu era multă lume, dar Jean-Yves ne aștepta deja la o masă, cu o cafea în față, cu țigara în mână. Era nebărbierit și părea că a dormit prost; ne-a făcut semn cu mâna. Ne-am așezat în fața lui.

— Ei, cum a mers cu italianca? l-a întrebat Valerie începând să-și mănânce omleta.

— Nu tocmai strălucit. A început să-mi spună povestea vieții ei: că lucrează în marketing, că are probleme cu prietenul ei, că de asta e singură în concediu... Mi s-a făcut lehamite și m-am dus să mă culc.

— Ar trebui să încerci cu cameristele... A schițat un surâs vag, a strivit țigara în scrumieră.

— Azi ce descoperim? am întrebat eu. Mă rog, vreau să spun... parcă era vorba de un „sejour decouverte”.

— A, da... Jean-Yves a făcut o mutră plictisită. Este... pe jumătate. N-am avut timp să organizăm mare lucru. E prima dată când lucrez cu o țară socialistă; pare complicat în țările astea, trebuie să rezolvi totul în ultimul moment. Pe scurt, după-amiază avem o chestie cu delfini... (A revenit, a încercat să fie mai precis.) Dacă am înțeles bine, e un spectacol cu delfini, după care putem înota lângă ei. Presupun că o să ne suim pe spinarea lor, ceva de genul ăsta...

— Da, știu, a intervenit Valerie, nu face doi bani. Toți cred că delfinii sunt mamifere blânde, prietenoase și așa mai departe. E fals, de fapt sunt organizați în structuri foarte ierarhizate, cu un mascul dominant, și sunt destul de

agresivi: adesea luptă între ei până la moarte. Singura dată când am încercat să înot cu delfini, am fost mușcată de o femelă.

— Bine, bine... Jean-Yves a desfăcut brațele încercând s-o calmeze. Oricum, în după-amiaza asta sunt delfini, pentru cine vrea. Mâine și poimâine facem o excursie de două zile la Baracoa; ar trebui să fie destul de interesant, mă rog, așa sper. Pe urmă... – s-a gândit un moment – pe urmă, asta e tot. A, da, în ultima zi, înainte de plecare, avem un prânz cu languste și o vizită la cimitirul din Santiago.

Au urmat câteva clipe de tăcere.

— Da... a continuat Jean-Yves pe un ton jalnic, cred că nu am făcut o alegere inspirată. De altfel... a reluat el după un timp de gândire, am impresia că lucrurile nu prea merg în clubul ăsta. Vreau să spun, nu doar pentru mine. Ieri, la discotecă, n-am observat să se formeze multe cupluri, nici măcar de tineri. A mai tăcut câteva clipe. Ecco

[36]. a încheiat el, făcând cu mâna un gest resemnat.

— Avea dreptate sociologul... a spus Valerie gânditoare.

— Care sociolog?

— Lagarrigue. Sociologul comportamentelor. Avea dreptate să spună că vremea Bronzaților s-a dus de mult.

Jean-Yves și-a terminat cafeaua, a clătinat din cap cu amărăciune.

— Zău... a spus el cu silă, n-aș fi crezut c-o să trăiesc să-mi pară rău după vremea Bronzaților.

Ca să ajungem la plajă, a trebuit să suportăm asaltul unor vânzători de produse artisanale jalnice; nu erau totuși prea numeroși, nici prea insistenți, puteai scăpa de ei cu un surâs și cu gesturi politicoase de refuz. În timpul zilei cubanezii nu aveau dreptul să intre pe plaja clubului. Nu au, mi-a explicat Valerie, mare lucru de oferit sau de vândut; încearcă totuși, fac și ei ce pot. Se pare că în țara asta nimeni nu reușea să trăiască din salariu. Nimic nu funcționa ca lumea: nu era benzină, nu se găseau piese de schimb pentru mașini. De unde impresia de utopie agrară pe care o aveai străbătând câmpurile: țăranii care arau cu boii, se deplasau cu șareta... Nu era totuși o utopie, și nici o reconstituire ecologică: era realitatea unei țări ce nu mai izbutea să se mențină în epoca industrială. Cuba mai exporta câteva produse agricole, cafea, cacao, trestie de zahăr; dar producția industrială era practic inexistentă. Lipseau cele mai elementare articole de consum, săpunul, hârtia, pixurile. Singurele magazine bine aprovizionate erau cele cu produse de import, cu plata în dolari. Prin urmare, cubanezii supraviețuiau datorită unei ocupații secundare, legată de turism. Cei mai favorizați erau cei care lucrau direct în industria turistică; ceilalți, într-un fel sau în altul, încercau să facă rost de dolari prin servicii anexe sau bișniță.

M-am lungit pe nisip ca să meditez. Pentru femeile și bărbații bronzăți ce umblau printre noi, eram niște portofele ambulante, cu siguranță; mdar în toate țările lumii a treia era la fel. Ceea ce deosebea Cuba era neputința – frapantă – de a avea o producție industrială. Personal, eram total incompetent în domeniul ăsta. Eram perfect adaptat la epoca informatizării, adică la nimic. La fel ca mine, Valerie și Jean-Yves nu știau decât să utilizeze informația și capitalul; o

făceau în mod inteligent și competitiv, în timp ce eu mă complăceam în rutina funcționarească. Însă niciunul dintre noi, și nici altă persoană cunoscută de mine, nu ar fi putut, de pildă, să asigure o relansare a producției industriale în cazul unui embargo impus de o putere străină. Nu știam nimic despre topirea metalelor, despre fabricarea pieselor, despre materialele plastice. Ca să nu mai vorbesc de obiectele recente, ca fibrele optice sau microprocesoarele. Trăiam într-o lume formată din obiecte ale căror procese de fabricare, parametri tehnici, modurile de funcționare ne erau cu totul străine. Am aruncat o privire în jur, înfricoșat de această descoperire: lângă mine erau niște ochelari de soare, un prosop, o carte de Milan Kundera. Hârtie, bumbac, sticlă: asta însemna mașini sofisticate, sisteme de producție complexe. Valerie, de pildă, purta un costum de baie al cărui proces de fabricare eram incapabil să-l înțeleg: era format din 80% latex, 20% poliuretan. I-am strecurat două degete sub sutien: sub țesătura de fibre industriale simțeam carnea vie. Mi-am continuat explorarea, am simțit sfârcurile întărindu-se. Era un lucru pe care puteam să-l fac, pe care știam să-l fac. Încetul cu încetul, soarele devenea apăsător. Intrând în apă, Valerie și-a scos slipul. Și-a încolăcit picioarele în jurul taliei mele și s-a întins pe spate făcând pluta. Avea sexul deschis. Am pătruns-o ușor, cu o mișcare de du-te-vino sincronizată cu ritmul valurilor. Nu exista alternativă. M-am oprit înainte de a ejacula. Am revenit pe plajă să ne uscăm la soare.

Prin fața noastră a trecut un cuplu, format dintr-un negru înalt și o fată cu pielea foarte albă, cu obrazul nervos și părul foarte scurt, care-l privea vorbind și râzând sonor. După toate aparențele, era americană, probabil ziaristă la New York Times sau ceva asemănător. Puțin mai departe, doi blonzi înalți, cam dolofani, cu accent nazal, râdeau și glumeau cu două fete superbe cu pielea arămie.

— Nu au voie să le aducă la hotel... a spus Valerie urmărindu-mi privirea. Dar se găsesc camere de închiriat în satul vecin.

— Credeam că americanii nu au voie să vină în Cuba.

— În principiu, nu, dar o fac trecând prin Canada sau Mexic. De fapt, sunt furioși că au pierdut Cuba. Îi înțeleg... a spus ea gânditoare. Dacă există în lume o țară care are nevoie de turism sexual, aceea este America. Deocamdată firmele americane sunt blocate, nu au dreptul să investească aici un cent. Oricum, Cuba va reveni la economia capitalistă, e doar o chestiune de timp; până atunci, terenul e liber pentru europeni. De asta nu vrea Aurore să renunțe, deși clubul are dificultăți: e momentul să-și consolideze avantajul în fața concurenței. Cuba este o ocazie unică în zona Caraibelor. Ei da... a continuat ea după un moment de tăcere. Așa se vorbește în mediul meu profesional... În lumea economiei globale.

Microbuzul pentru Baracoa pleca la ora opt dimineața; erau vreo cincisprezece persoane. Se cunoscuseră deja, și nu mai conțineau cu laudele pentru spectacolul cu delfini. Firește, pensionarii (majoritari), cei doi logopezi care-și făceau concediul împreună și cuplul de studenți își exprimau entuziasmul cu mijloace lexicale ușor diferite; dar, în esență, toți erau de acord: fusese o experiență unică.

Conversația a continuat cu păreri despre club. Am aruncat o privire spre Jean-Yves: așezat în mijlocul microbuzului, avea un carnetel și un pix pe fotoliul de lângă el. Lăsat pe spate, cu ochii pe jumătate închiși, încerca să prindă toate replicile. Evident, era faza în care spera să culeagă o mulțime de impresii și observații utile.

Și în privința clubului, între participanți părea să existe consens. Animatorii au fost apreciați ca „simpatici”, programele însă nu erau interesante. Camerele erau confortabile, mai puțin cele de lângă stația de sonorizare, prea zgomotoase. Cât despre mâncare, hotărât lucru, nu era grozavă.

Niciunul dintre cei prezenți nu participa la gimnastica de înviorare, la exercițiile de aerobic, la cursurile de salsa ori de spaniolă. Până la urmă, lucrul cel mai bun lucru rămânea tot plaja; mai ales că era liniștită. „Animația și sonorizarea mai mult deranjează”, și-a notat Jean-Yves în carnetel.

Bungalourile întruneau asentimentul general, cu atât mai mult cu cât erau departe de discotecă. „Data viitoare o să cerem un bungalou!” a spus un pensionar solid, în plină formă; părea obișnuit să dea ordine: în realitate, toată viața fusese negustor de vinuri de Bordeaux. Cei doi studenți erau de aceeași părere. „Discoteca inutilă”, a notat Jean-Yves gândindu-se cu tristețe la toate investițiile făcute în zadar.

După bifurcația de la Cayo Saetia, drumul a devenit din ce în ce mai prost. Șoferul trebuia să facă slalom tot timpul printre gropi și spărturi, eram zgâlțâți pe scaune, aruncați în dreapta și-n stânga. Lumea reacționa cu exclamații și râsete. „E în regulă, sunt oamenii potriviți..., mi-a șoptit Valerie. Avantajul circuitelor «Decouverte» e că le poți impune condiții mizerabile, pentru ei asta face parte din aventură. De fapt, aici am făcut o greșală: în mod normal, pe un traseu ca ăsta, ar trebui automobile 4x4.”

Puțin înainte de Moa, șoferul a cotit la dreapta ca să ocolească o groapă enormă. Vehiculul a derapat, apoi s-a înțepenit într-un șanț. Șoferul a ambalat motorul: roțile patinau într-un noroi maroniu, microbuzul nu s-a clintit din loc. A mai încercat de câteva ori, fără succes. „Bun... a făcut negustorul de vinuri cu un aer înveselit, va trebui să coborâm și să împingem.”

Am ieșit din vehicul. În fața noastră se întindea o câmpie imensă, acoperită cu un noroi crăpat, maroniu, cu aspect insalubru. Bălți cu apă clocită, aproape neagră, erau înconjurate de ierburi uscate, albicioase. În zare, o fabrică uriașă din cărămidă înnegrită domina peisajul; două coșuri de fum înalte vomau un fum gros. Din fabrică ieșeau conducte enorme, pe jumătate ruginite, ce șerpuiau în zigzag, parcă la întâmplare, prin mijlocul câmpiei. Pe peretele lateral, un panou de tablă cu un Che Guevara ce-i îndemna pe muncitori la dezvoltarea revoluționară a forțelor de producție începea să ruginească și el. În aer plutea o duhoare infectă, care părea să iasă mai curând din noroi decât din bălți.

Șanțul nu era adânc, microbuzul a pornit repede prin efortul nostru comun. Toată lumea a urcat felicitându-se reciproc. Puțin mai târziu, am mâncat într-un restaurant specializat în fructe de mare. Jean-Yves își studia carnetelul cu un aer preocupat; nu se atinsese de mâncare.

— Cred că formula „Decouverte” a pornit cu dreptul, a spus el după o lungă reflecție; formula „club” însă, nu prea văd cum poate fi salvată.

Valerie îl privea liniștită sorbindu-și cafeaua; nu părea să-i pese nici cât negru sub unghie.

— Evident, a continuat el, putem renunța la animatori; facem economii la salarii.

— Da, e o măsură bună.

— Nu e totuși cam radicală? a întrebat el neliniștit.

— Nu-i cazul să-ți faci griji. Oricum, să fii animator într-un sat de vacanță nu-i o meserie pentru tineri. Îi face tâmpiți și leneși, plus că nu le asigură nici un viitor. Tot ce pot face mai târziu e să devină șefi de club sau animatori de televiziune.

— Bun... Va să zică, reduc masa salarială; dar ține seama că nu sunt plătiți prea grozav. M-aș mira să fie suficient ca să facem față concurenței cluburilor germane. În fine, o să fac diseară o simulare pe calculator, dar nu prea cred că e o soluție.

Valerie a aprobat cu indiferență, ceva de genul: „Simulează, simulează, nu strică.” În momentul acela, Valerie mă uimea puțin, mi se părea cu adevărat cool. E drept că făceam dragoste aproape tot timpul, iar asta, se știe, calmează: relativizează mizele. Cât despre Jean-Yves, părea gata să se repeadă la calculator; mă întrebam chiar dacă n-o să-l roage pe șofer să-i scoată laptop-ul din portbagaj.

— Fii fără griji, o să găsim o soluție... i-a spus Valerie bătându-l amical pe umăr.

Asta a părut să-l liniștească pentru o vreme, s-a ghemuit cuminte pe locul lui din microbuz.

În ultima parte a drumului, pasagerii au vorbit mai ales de Baracoa, destinația noastră finală; păreau să știe aproape totul despre acest oraș. Pe 28 octombrie 1492, Cristofor Columb aruncase ancora în golf; forma lui perfect circulară îl impresionase. „E una dintre cele mai frumoase priveliști care există”, notase el în jurnalul de bord. Pe atunci, singurii locuitori ai ținutului erau indienii Tăinos. În 1511, Diego Velasquez a fondat Baracoa, primul oraș spaniol din America. Fiind accesibil doar de pe mare, timp de patru secole a rămas izolat de restul insulei. În 1963, în același timp cu viaductul de la Farola, s-a construit și drumul ce leagă Baracoa de Guantanamo.

Am ajuns îndată după ora trei; orașul se întindea de-a lungul unui golf care, într-adevăr, forma un cerc aproape perfect. Satisfacția a fost generală și s-a exprimat prin strigăte de admirație. În fond, amatorii de călătorii ca aceasta caută în primul rând o confirmare a ceea ce au citit în ghidurile turistice. Într-adevăr, era un grup perfect: Baracoa, cu steluța lui modestă din ghidul Michelin, nu risca să-i dezamăgească. Hotelul El Castilio, amenajat într-o veche fortăreață spaniolă, domina orașul. Văzut de sus, Baracoa părea un oraș superb; în realitate, nu era mai grozav decât altele. Era chiar destul de banal, cu blocurile lui mizerabile, de un gri aproape negru, și atât de sordide că păreau părăsite. M-am hotărât să rămân la piscină, la fel și Valerie. Hotelul avea vreo treizeci de camere, ocupate de turiști din Europa de Nord, care

păreau veniți cu toții cam în același scop. Am remarcat mai întâi două englezoaice de vreo patruzeci de ani, destul de plinuțe; una purta ochelari. Erau însoțite de doi mulatri cu aer nonșalant, de cel mult douăzeci și cinci de ani. Păreau în largul lor, vorbeau și glumeau cu grăsaneele, le țineau de mână, le luau pe după talie. Eu unul aș fi fost incapabil de asemenea corvoadă; mă întrebam dacă aveau niște trucuri, la ce sau la cine se gândeau ca să-și stimuleze erecția. La un moment dat, englezoaicele au urcat în camere, iar indivizii au rămas să discute pe marginea piscinei; dacă specia umană m-ar fi interesat cu adevărat, aș fi putut să intru în vorbă cu ei, să încerc să aflu mai multe. La urma urmei, poate că-i suficient s-o zgudui temeinic, erecția ar putea avea un caracter pur mecanic; aș fi putut găsi mai multe informații în niște biografii de prostituate, dar singura carte de care dispuneam era Discours sur l'esprit positif. În timp ce răsfoiam subcapitolul intitulat „Politica populară, permanent socială, trebuie să devină mai ales morală”, am zărit o nemțoaică tânără ce ieșea din camera ei însoțită de un negru înalt. Părea într-adevăr o nemțoaică tipică, așa cum ne-o imaginăm: păr lung și blond, trup plăcut și puternic, sâni generoși. Un tip fizic foarte atrăgător, problema e că se trece rapid, de la treizeci de ani e nevoie de lipoabsorbție, de implanturi cu silicon; acum însă totul era perfect, era într-adevăr seducătoare, cavalerul ei avea noroc. M-am întrebat dacă plătea la fel ca englezoaicele, dacă exista un tarif unic pentru bărbați și pentru femei; și pentru asta ar fi trebuit să fac o anchetă, să pun întrebări. Era prea obositor, și m-am decis să urc în cameră. Am comandat un cocteil, l-am sorbit încet pe balcon. Valerie se bronza, din când în când intra în piscină; când m-am hotărât să revin în cameră ca să mă culc puțin, am văzut că intrase în vorbă cu nemțoaica.

A urcat în cameră pe la vreo șase; eu adormisem citind. Și-a scos costumul de baie, a făcut un duș și a venit la mine, cu un prosop în jurul taliei; avea părul puțin umed.

— O să spui că am o obsesie, dar am întrebat-o pe nemțoaică ce au negrii în plus față de albi. Până la urmă, într-adevăr, e frapant: femeile albe preferă să se culce cu africani, bărbații albi cu femei asiatice. Trebuie să aflu de ce, este important pentru munca mea.

— Există și albi care apreciază negresele... am adăugat eu.

— Mai rar. Turismul sexual e mult mai puțin răspândit în Africa decât în Asia. Mă rog, turismul în general, la drept vorbind.

— Și ce ți-a răspuns?

— Chestiile clasice: negrii sunt relaxați, virili, le place să petreacă. Știu să se distreze fără complicații, nu ai probleme cu ei.

Răspunsul tinerei nemțoaice era banal, dar oferea bazele unei teorii: pe scurt, albi sunt niște negri inhibați, care încearcă să-și regăsească inocența sexuală pierdută. Sigur, asta nu explica atracția misterioasă pe care par s-o exercite femeile asiatice; nici prestigiul sexual de care, după toate mărturiile, se bucură albi în Africa neagră. Am pus atunci bazele unei teorii mai complicate și mai discutabile: pe scurt, albi vor să fie bronzați și să învețe dansurile negrilor; negrii vor să-și albească pielea și să-și descrețească părul. Întreaga omenire tinde instinctiv spre metisaj, spre omogenizarea generalizată; și o face

în primul rând prin mijlocul elementar care e sexualitatea. Dar singurul care a dus procesul până la capăt este Michael Jackson: nu mai este nici negru, nici alb, nici tânăr, nici bătrân; într-un sens, nu mai e nici bărbat, nici femeie. Nimeni nu-și poate imagina cu adevărat viața lui intimă; înțelegând categoriile umanității obișnuite, încercase să le depășească. Iată de ce poate fi socotit un star, poate chiar cel mai mare star – și de fapt primul – din istoria lumii. Toți ceilalți – Rudolf Valentino, Greta Garbo, Marlene Dietrich, Marilyn Monroe, James Dean, Humphrey Bogart – puteau fi considerați cel mult niște artiști talentați, dar nu făcuseră decât să mimeze condiția umană, să ofere o transpunere estetică a ei; Michael Jackson fusese primul care încercase să facă un pas mai departe.

Era o teorie seducătoare, și Valerie m-a ascultat cu atenție; nu eram totuși convins cu adevărat. Trebuia oare să trag concluzia că primul cyborg, primul om care ar accepta să i se implanteze în creier elemente de inteligență artificială, extra-umană, ar deveni astfel un star? Poate că da; dar asta nu mai avea legătură cu subiectul. Degeaba era Michael Jackson un star, în nici un caz nu era un sex-simbol; pentru a provoca deplasări turistice masive, capabile să rentabilizeze investiții masive, trebuia recurs la forțe de atracție mai elementare.

Puțin mai târziu, Jean-Yves și ceilalți s-au întors din vizita în oraș. Muzeul de istorie locală era consacrat în special indienilor Tăinos, primii locuitori ai ținutului. Se pare că duceau o existență pașnică, îndeletnicindu-se cu agricultura și pescuitul; conflictele cu triburile vecine erau aproape inexistente; nu erau pregătiți pentru luptă, iar spaniolii i-au exterminat cu ușurință. Acum nu mai rămânea nimic de la ei, doar câteva urme slabe în zestrea genetică a câtorva indivizi; cultura lor dispăruse complet, de parcă nici n-ar fi existat vreodată. În desenele făcute de preoții care încercaseră – cel mai adesea zadarnic – să-i sensibilizeze la mesajul Evangheliei, îi vedem arând sau trebăluind la bucătărie, în jurul focului; femeii cu sânii goi își alăptau copiii. Totul lăsa impresia, dacă nu de Eden, măcar de istorie lentă; sosirea spaniolilor accelerase simțitor lucrurile. După conflictele clasice dintre marile puteri coloniale ale vremii, insula își dobândise independența în 1898, trecând apoi rapid sub dominația americană. La începutul lui 1959, după câțiva ani de război civil, forțele revoluționare conduse de Fidel Castro au învins armata regulată, silindu-l pe Batista să fugă. Dată fiind împărțirea de atunci a lumii în două blocuri, Cuba fusese nevoită să se apropie de lagărul sovietic și să instaureze un regim de tip marxist. După căderea URSS, rămas fără sprijin logistic, acest regim se apropia de sfârșit. Valerie și-a pus o fustă scurtă, despicată într-o parte, și o bustieră de dantelă neagră; până la cină, aveam timp să bem un cocteil.

Toată lumea era adunată pe marginea piscinei și contempla soarele ce asfințea peste golf. Nu departe de țărm, epava unui cargou ruginea lent. Alte vase, mai mici, pluteau pe apele aproape imobile; totul lăsa o dezolantă impresie de părăsire. De jos, dinspre oraș, nu străbătea nici un zgomot; câteva felinare stradale s-au aprins cu ezitări. La masa lui Jean-Yves era un bărbat de vreo șaiszeci de ani, cu un chip slab și uzat, cu un aer nefericit; și încă unul,

mult mai tânăr, de cel mult treizeci de ani, pe care l-am recunoscut: era directorul hotelului. Îl observasem de câteva ori în timpul după-amiezei, se învârtea nervos printre mese, alerga de colo-colo ca să controleze dacă toată lumea e bine servită; părea măcinat de o spaimă permanentă, fără obiect. Văzându-ne, s-a ridicat cu vioiciune, a tras mai aproape două scaune, a chemat un chelner, s-a asigurat că nu întârzie; apoi s-a repezit spre bucătărie. Bătrânul privea plictisit piscina, perechile așezate la mese, lumea în general.

— Bietul popor cubanez... a rostit el după un lung răstimp de tăcere. Nu mai avem nimic de vândut, doar trupurile.

Jean-Yves ne-a explicat că bătrânul locuia alături și că era tatăl directorului. În urmă cu peste patruzeci de ani, participase la revoluție, în primele detașamente care s-au alăturat insurecției castriste. După război, lucrase la uzina de nichel de la Moa, mai întâi ca muncitor, apoi ca maistru, pe urmă – după ce absolvise universitatea – ca inginer. Statutul său de erou al revoluției îi îngăduise fiului să capete un post important în industria turistică.

— Am eșuat... a spus el cu o voce stinsă, și ne-am meritat eșecul. Aveam conducători de valoare, oameni excepționali, idealişti, care puneau binele patriei înaintea interesului personal. Îmi amintesc ziua când comandante Che Guevara a venit în orașul nostru să inaugureze fabrica de produse din cacao; îi revăd chipul curajos, cinstit. Nimeni n-a putut spune vreodată că s-a îmbogățit, că a încercat să obțină avantaje pentru el sau familia lui. Și nici Cămilo Cienfuegos, niciunul dintre conducătorii revoluționari, nici măcar Fidel – Fidel iubește puterea, se știe, și vrea să controleze totul; dar este dezinteresat, nu are proprietăți, nici conturi în Elveția. Așadar, Che a venit în oraș, a inaugurat fabrica, a rostit un discurs în care îndemna poporul cubanez să câștige bătălia pașnică a producției, după lupta armată pentru independență; puțin după aceea, a plecat în Congo. Puteam să câștigăm ușor această bătălie. Avem aici un ținut fertil, pământul e bogat și are apă din belșug, crește orice: cafea, cacao, trestie de zahăr, fructe exotice de tot felul. Subsolul e plin de minereu de nichel. Aveam o fabrică ultramodernă, construită cu ajutorul rușilor. După șase luni, producția scăzuse la jumătate: toți muncitorii furau ciocolată, în vrac sau tablete, o împărțeau la neamuri, o vindeau la străini. La fel s-a întâmplat în toate fabricile, la scara țării întregi. Când nu mai găseau nimic de furat, muncitorii lucrau de mântuială, erau leneși, tot timpul erau bolnavi, lipseau fără nici un motiv. Ani în șir am încercat să le vorbesc, să-i conving să facă mai mult pentru țară: singurul rezultat a fost decepția și eșecul.

A tăcut; un rest de lumină plutea peste Yunque, muntele ce domina colinele, cu vârful retezat în chip misterios, în formă de masă, care-l impresionase chiar și pe Columb. Din restaurant se auzeau zgomote de tacâmuri. Chiar, ce-i putea motiva pe oameni să facă munci plicticoase și grele? Mi se părea singura întrebare politică ce merita să fie pusă. Mărturia bătrânului muncitor era sfâșietoare, necruțătoare: după părerea lui, doar nevoia de bani; oricum, era clar, revoluția eșuase în încercarea de a crea omul nou, deschis unor motivații mai altruiste. Astfel, ca toate societățile, societatea cubaneză nu era decât un dispozitiv greoi de mistificare, pus pe picioare pentru a le permite câtorva inși să scape de muncile plicticoase și grele. Numai că

mistificarea se răsuflesse, nu mai amăgea pe nimeni, nimeni nu mai trăia cu speranța de a se bucura cândva de roadele muncii comune. Drept urmare, nimic nu mai funcționa, nimeni nu mai muncea, nimeni nu mai producea nimic, iar societatea cubaneză era incapabilă să asigure supraviețuirea membrilor săi.

Ceilalți turiști s-au ridicat, s-au îndreptat spre mese. Căutam cu disperare ceva optimist să-i spun bătrânului, un vag mesaj de speranță; dar nu găseam nimic. Așa cum presimțea și el cu amărăciune, Cuba avea să redevină capitalistă, iar din speranțele revoluționare pe care le nutrise cândva nu rămânea nimic – în afară de un sentiment de eșec, de inutilitate și de rușine. Exemplul lui nu avea să fie nici respectat, nici urmat, ba chiar avea să fie evocat cu dezgust de generațiile viitoare. Bătrânul luptase, apoi muncise toată viața absolut în zadar.

La masă, am băut cam mult și am sfârșit prin a mă face criță; Valerie mă privea puțin îngrijorată. Dansatoarele de salsa se pregăteau pentru spectacol; purtau fuste plisate, bluze multicolore. Ne-am mutat pe terasă. Știam, în linii mari, ce voiam să-i spun lui Jean-Yves; oare era momentul potrivit? Simțeam că era puțin dezorientat, dar relaxat. Am comandat un ultim cocteil, mi-am aprins un trabuc, apoi m-am întors spre el.

— Chiar vrei să găsești o formulă nouă ca să-ți salvezi hotelurile-club?

— Firește; de asta sunt aici.

— Ei bine, oferă un club în care oamenii să poată regula. E ceea ce le lipsește în primul rând. Fără mica lor aventură de vacanță, vor pleca acasă nemulțumiți. Nu îndrăznesc s-o recunoască, poate nici nu sunt conștienți de asta; dar data viitoare vor alege altă agenție de turism.

— Dar pot să reguleze, totul e gândit ca să-i incite s-o facă, e chiar principiul cluburilor; nu înțeleg de ce n-o fac.

I-am respins argumentul cu un gest al mâinii.

— Nici eu nu înțeleg, dar nu asta-i problema; nu servește la nimic să cauți cauzele fenomenului, admitând că expresia are vreun sens. Dacă occidentalii nu mai ajung să facă dragoste, precis se întâmplă ceva; o fi legat de narcisism, de individualism, de cultul performanței, nu contează. Cert e că începând de la douăzeci și cinci-treizeci de ani oamenii reușesc cu greu să-și găsească noi parteneri sexuali; dar continuă să simtă nevoia, e o nevoie ce dispare foarte lent. Așa că treizeci de ani din viață, cvasitotalitatea vârstei adulte, trăiesc cu o frustrare permanentă.

În toiul unei beții, chiar înainte de abrutizare, ai uneori străfulgerări de luciditate extremă. Declinul sexualității în Occident era, desigur, un fenomen sociologic masiv, pe care zadarnic încercai să-l explici prin cutare sau cutare factor psihologic individual; privindu-l pe Jean-Yves, mi-am dat seama că ilustra perfect teoria mea, era aproape jenant. Nu doar că nu mai făcea dragoste, că nu mai avea timp să încerce, dar nici nu mai simțea cu adevărat dorința; și mai grav, simțea această atrofie a vieții invadându-i trupul, începea să miroase a mort.

— Totuși... a replicat el după un lung moment de ezitare, am auzit că cluburile eșanjiste au oarecare succes.

— Nu, tocmai asta e, merg din ce în ce mai prost. Se deschid multe localuri, dar dau faliment aproape imediat, nu au clienți. În fapt doar două localuri au succes la Paris, Chris et Manu și 2+2, și nici ele nu sunt pline decât sâmbătă seara: la zece milioane de locuitori, e puțin, oricum mult mai puțin decât la începutul anilor '90. Cluburile eșanjiste sunt o formulă simpatică, dar tot mai demodată, pentru că oamenii nu mai au chef să schimbe nimic, mentalitățile moderne s-au schimbat. După părerea mea, eșanjismul de azi are tot atâtea șanse de supraviețuire ca autostopul din anii '70. În acest moment, formula SM e singura care răspunde cu adevărat unei nevoi.

Valerie mi-a aruncat o privire panicată, ba chiar m-a atins cu piciorul pe sub masă. Am privit-o surprins, mi-au trebuit câteva secunde ca să pricep: nu, evident, nu mă gândeam să vorbesc despre Audrey. I-am făcut un semn discret ca s-o liniștesc. Jean-Yves nu observase nimic.

— Așadar, am continuat, de o parte sunt milioane de occidentali care au totul, dar nu mai reușesc să găsească satisfacție sexuală: caută, caută întruna, dar nu găsesc nimic și sunt nefericiți. De cealaltă parte, sunt miliarde de indivizi care nu au nimic, care mor de foame, care mor tineri, și care nu mai au de vândut decât trupul și o sexualitate intactă. Nu-i greu de înțeles, e chiar foarte simplu: este o situație de schimb ideală. Și este incredibil câți bani pot ieși de aici: mai mulți decât din informatică, mai mulți decât din biotehnologii, mai mulți decât din industriile media; nu există nici un sector economic comparabil.

Jean-Yves n-a răspuns; în clipa aceea, orchestra a început să cânte. Dansatoarele erau drăguțe și surâzătoare, fustele plisate se înfoiau, le dezveleau coapsele bronzate ilustrându-mi perfect teoria. Mai întâi am crezut că Jean-Yves nu va spune nimic, că pur și simplu avea să ia la rumegat ideea. Totuși, după cinci minute a spus:

— Sistemul tău nu se prea potrivește la țările musulmane...

— Nici o problemă, le lași pentru „Eldorador Decouverte”. Poți chiar să încerci o formulă mai dură, cu trekking și experiențe ecologice, eventual o formulă survivor, pe care ai putea s-o botezi „Eldorador Aventure”: o să se vândă bine în Franța și în țările anglo-saxone. În schimb, cluburile orientate spre sex ar putea avea succes în țările mediteraneene și în Germania.

De data asta, Jean-Yves a surâs.

— Ai fi putut să faci carieră în business... mi-a spus el, mai în glumă, mai în serios. Ai idei...

— Da, idei... Capul mi se învârtea, nu mai izbuteam să disting dansatoarele; mi-am terminat cocteilul dintr-o înghițitură. Poate că am idei, dar sunt incapabil să calculez cheltuielile, să fac bugete anticipative. Idei, însă, am...

Nu-mi amintesc prea bine cum s-a terminat seara, cred că am adormit. Când m-am trezit, eram în patul meu; Valerie, culcată lângă mine, respira regulat. Întinzându-mă după pachetul de țigări, am trezit-o.

— Erai turtit rău, adineaori...

— Da, dar ceea ce i-am spus lui Jean-Yves era serios.

— Cred că și el a luat-o în serios... Valerie mi-a mângâiat burta cu vârful degetelor. În plus, cred că ai dreptate. Eliberarea sexuală, în Occident, nu mai înseamnă nimic.

— Știi de ce?

— Nu... A ezitat, apoi a continuat: Nu, chiar nu știu.

Am aprins o țigară, m-am așezat mai bine între perne și i-am spus:

— Suge-mi-o.

Valerie m-a privit surprinsă, dar mi-a pus mâna pe testicule, și-a apropiat gura.

— Asta el am exclamat pe un ton triumfător. S-a oprit privind-mă nedumerită.

— Vezi, îți spun: „Suge-mi-o”, iar tu mi-o sugi. În principiu, nu simțea dorința s-o faci.

— Nu, nu mă gândeam; dar îmi face plăcere...

— Tocmai asta mă uimește la tine: îți place să faci plăcere. Să-ți oferi trupul ca pe ceva plăcut, să oferi plăcere gratis: iată ce nu mai știu occidentalii să facă. Și-au pierdut complet bucuria de a dăruia. Degeaba insistă, nu mai pot simți sexul ca pe ceva natural. Nu numai că se rușinează de trupul lor, care nu se ridică la standardele din filmele porno, dar, din aceleași motive, nu mai simt nici o atracție pentru trupul celuilalt. Nu poți face dragoste fără un anume abandon, fără să accepți, măcar temporar, o anume stare de dependență și slăbiciune. Exaltarea sentimentală și obsesia sexuală au aceeași origine, amândouă provin dintr-o uitare de sine parțială; e un domeniu în care nu te poți împlini decât acceptând să te abandonezi. Am devenit reci, raționali, prea conștienți de existența noastră individuală, de drepturile noastre; mai mult decât orice altceva, fugim de alienare și dependență; în plus, suntem obsedați de sănătate și de igienă: e clar că nu sunt condițiile ideale pentru a face dragoste. Acolo unde am ajuns, în Occident, profesionalizarea sexualității a devenit inevitabilă. Sigur, există și formula SM. Este un univers pur cerebral, cu reguli precise, cu un acord prestabilit. Masochiștii nu sunt interesați decât de propriile lor senzații, vor să vadă până unde pot merge în experiența durerii, cam la fel ca alții în sporturile extreme. Sadicii sunt altceva, și ei merg cât mai departe cu putință în dorința de a distruge: dacă ar putea mutila sau ucide, ar face-o.

— Nici nu vreau să mă gândesc, a spus ea înfiorându-se. Pur și simplu mi-e silă.

— Pentru că tu ți-ai păstrat natura sexuală, elementară. De fapt, ești normală, nu semenii cu femeile occidentale. Sado-masochismul organizat, cu reguli, nu li se potrivește decât inșilor cultivați, cerebrali, care și-au pierdut orice interes pentru sex. Pentru ceilalți, nu mai există decât o soluție: produsele porno, cu profesioniști; iar dacă vrem sex autentic, rămân țările lumii a treia.

— Bine... Valerie a surâs. Pot să ți-o sug totuși? M-am întins pe perne și m-am lăsat în voia ei. În clipa aceea, eram vag conștient că declanșasem ceva: pe plan economic, estimam clientela potențială la cel puțin 80% din adulții occidentali – eram sigur de asta; dar mai știam că uneori, în mod paradoxal, oamenii acceptă greu ideile simple.

Am luat micul dejun pe terasă, pe marginea piscinei. Tocmai îmi terminam cafeaua, când Jean-Yves a ieșit din cameră însoțit de o fată pe care am recunoscut-o – era una din dansatoarele din ajun, o negresă zveltă, cu picioare lungi și fine; nu avea mai mult de douăzeci de ani. După un moment de jenă, Jean-Yves s-a îndreptat spre masa noastră și, schițând un surâs, ne-a prezentat-o pe Angelina.

— M-am gândit la ideea ta, mi-a spus el direct. Ce mă sperie puțin e reacția feministelor.

— Printre clienți vor fi și femei, a replicat Valerie.

— Crezi?

— Da, sunt chiar sigură... a făcut ea cu un strop de amărăciune. Privește în jurul tău.

Jean-Yves a aruncat o privire la mesele din jurul piscinei: într-adevăr, erau destule femei singure însoțite de cubanezi; bărbații singuri însoțiți de localnice erau aproape tot atâția. I-a pus Angelinei o întrebare în spaniolă, apoi ne-a tradus răspunsul ei:

— De trei ani, de când e jinetera, are mai ales clienți italieni și spanioli. O preferă pentru că e negresă, crede ea: germanii și anglo-saxoniise mulțumesc cu fete latino, pentru ei e suficient de exotic. Angelina are mulți prieteni jineteros: clientele lor sunt mai ales englezoaice și americance, dar și câteva nemțoaice.

Jean-Yves a băut o înghițitură de cafea, s-a gândit o clipă:

— Cum să numim cluburile? E nevoie de ceva sugestiv, diferit de „Eldorador Aventure”, dar nici prea explicit.

— Mă gândisem la „Eldorador Aphrodite”, a zis Valerie.

— Aphrodite”... Jean-Yves a repetat cuvântul, gânditor. Nu-i rău; e mai puțin vulgar decât „Venus”. Erotic, cultivat, ușor exotic: da, da, îmi place.

Un ceas mai târziu, am plecat spre Guardalavaca. La câțiva metri de microbuz, Jean-Yves își lua rămas bun de la jinetera lui; părea puțin întristat. Când a urcat în vehicul, am surprins privirea glacială pe care i-a aruncat-o cuplul de studenți; în schimb, negustorul de vinuri nu părea să se sinchisească.

Drumul de întoarcere a fost destul de melancolic. Sigur, rămâneau scufundările, serile de karaoke, tirul cu arcul; mușchii obolesc, apoi se destind; somnul vine rapid. Ultimele zile de vacanță nu mi-au lăsat nici o amintire, în afară de langusta care părea din cauciuc și cimitirul care a fost o dezamăgire. Totuși, era acolo mormântul lui Jose Marți, părintele patriei, poet, politician, gânditor. Un basorelief îl imortaliza: un bărbat slăbuț, cu mustață. Siciul acoperit cu flori odihnea pe fundul unei gropi circulare; pe pereții ei erau gravate gândurile lui cele mai cunoscute – despre neatârănarea națională, despre rezistența în fața tiraniei, despre dreptate. Nu aveai totuși impresia că duhul lui plutea peste acele locuri; bietul om părea mort de-a binelea. Nu era un mort antipatic; ți-ar fi plăcut să faci cunoștință cu el, chiar dacă umanismul lui grav și cam mărginit te făcea să zâmbești; dar nu mai era cu puțință, părea într-adevăr zidit în trecut. Ar mai fi putut el, acum, să-și însuflețească poporul, să-l ducă spre noi culmi ale progresului omenesc? Nu-ți puteai imagina nimic

de genul ăsta. Pe scurt, monumentul era un eșec lamentabil, ca toate cimitirele republicane, de altfel. Era enervant să constați că singurii capabili să realizeze un dispozitiv funerar eficient rămăneau catolicii. E drept că ei, pentru a face moartea solemnă și emoționantă, o negau pur și simplu. Cu argumente unul și unul. Aici însă, în lipsa lui Hristos cel înviat din morți, ar fi fost nevoie de nimfe, de păstorițe, mă rog, de oarece nuri. Așa cum era, nu ți-l puteai imagina pe bietul Jose Marți hălăduind pe câmpurile din jur; mai curând părea îngropat în cenușa unui veșnic plictis.

A doua zi după ce ne-am întors la Paris, ne-am întâlnit în biroul lui Jean-Yves. Dormisem puțin în avion; ziua aceea mi-a lăsat amintirea unei feerii voioase, destul de stranie în enorma clădire pustie. În timpul săptămânii munceau acolo trei mii de oameni; în sâmbăta aceea eram doar noi trei, în afara echipei de paznici. În imediata apropiere, pe pavimentul centrului comercial din Evry, două bande rivale se înfruntau cu cutere, băte de baseball și sticle cu acid sulfuric; bilanțul serii avea să fie de șapte morți, din care doi trecători și un polițist. Evenimentul avea să fie comentat pe larg la radio și pe posturile naționale de televiziune; noi însă nu știam nimic. Într-o stare de exaltare puțin utopică, elaboram o platformă programatică de împărțire a lumii. Sugestiile mele puteau avea drept consecință investiții de milioane sau locuri de muncă pentru sute de oameni; pentru mine era ceva nou, destul de amețitor. Toată după-amiaza am cam delirat, dar Jean-Yves mă asculta cu atenție. Era convins, i-a mărturisit el mai târziu lui Valerie, că, dacă eram lăsat să bat câmpii, puteam avea sclipiri de geniu. Pe scurt, eu veneam cu nota creatoare, iar el lua decizia; așa vedea el lucrurile.

Cazul țărilor arabe a fost tranșat rapid. Având în vedere religia lor absurdă, orice activitate de ordin sexual părea exclusă. Turiștii care ar fi optat pentru aceste țări trebuiau să se mulțumească cu deliciile îndoielnice ale aventurii. Oricum, Jean-Yves hotărâse să vândă dotările, prea deficitare, din Agadir, Monastir și Djerba. Rămăneau două destinații care puteau figura, de bine de rău, la rubrica „aventură”. Turiștii de la Marrakech vor face plimbări cu cămila. Cei de la Sharm-el-Sheikh vor putea să admire peștii roșii ori să facă excursii în Sinai, pe locurile tufișului în flăcări, unde „i-au sărit siguranțele” lui Moise, după expresia a unui egiptean pe care-l întâlnisem cu trei ani în urmă, într-o excursie cu feluca în Valea Regilor. „Fie, exclamase el teatral, e o grămadă de pietre impresionantă... Dar de aici până la a deduce existența unui Zeu unic...!” Egipteanul, om inteligent și cu simțul umorului, părea să mă simpatizeze, poate pentru că eram singurul francez din grup, iar el, din obscure motive culturale sau sentimentale, nutrea o veche pasiune pentru Franța – devenită, la drept vorbind, mai mult teoretică. În vârstă de vreo cincizeci de ani, îmbrăcat impecabil, foarte bronzat, purta o mustăcioară subțire. Biochimist de meserie, după sfârșitul studiilor emigrase în Anglia și făcuse o carieră strălucită în domeniul ingineriei genetice. Își vizita țara natală, pentru care, spunea el, păstra o afecțiune neștirbită; în schimb, nu avea cuvinte destul de dure pentru a înfiera islamul. Mai mult ca orice, ținea să mă convingă de un lucru: egiptenii nu sunt arabi. „Când mă gândesc că poporul ăsta a inventat totul!... exclama el arătând cu un gest larg valea Nilului. Arhitectura, astronomia, matematica,

agricultura, medicina. (Exagera puțin; ca orice oriental, ținea să mă convingă rapid.) După apariția islamului, totul dispare. Neant intelectual absolut, vid total. Am devenit o țară de cerșetori păduchioși. Cerșetori păduchioși, asta suntem. Gunoaie!... (A gonit cu un gest furios câțiva puști veniți să cerșească un bănuț.) Trebuie să vă amintesc, cher monsieur (vorbea curent cinci limbi străine: franceza, germana, engleza, spaniola și rusa), că islamul s-a născut în plin deșert, printre scorpioni, cămile și tot soiul de fiare sălbatice. Știți cum îi numesc eu pe musulmani? Păduchioșii Saharei. E singurul nume pe care îl merită. Credeți că islamul se putea naște într-un ținut superb ca acesta? (A arătat din nou spre valea Nilului, cu o emoție reală.) Nu, monsieur. Islamul nu putea să apară decât într-un deșert stupid, printre beduini jegoși care nu aveau altceva de făcut decât – scuzați-mă – să-și fută-n cur cămilele. Cu cât o religie e mai aproape de monoteism – gândiți-vă bine la asta, cher monsieur – cu atât e mai intolerantă și mai crudă; iar dintre toate religiile, islamul impune monoteismul cel mai rigid. De când a apărut, s-a remarcat printr-un șir necurmat de războaie de cotropire și de masacre; niciodată, cât timp va exista islamul, în lume nu va fi înțelegere. Și niciodată, pe pământ musulman, nu-și vor găsi loc inteligența și talentul; dacă au existat matematicieni, poeți și savanți arabi, e pur și simplu pentru că și-au pierdut credința. Ajunge să deschizi Coranul ca să fii șocat de jalnica lui tautologie: «Nu există alt Dumnezeu decât Allah și numai Allah». În felul ăsta, cred că sunteți de acord, nu poți ajunge prea departe. Departe de a fi un efort spre abstractizare, cum se pretinde uneori, trecerea la monoteism e doar o pornire spre imbecilizare. Catolicismul, vă rog să rețineți, religie subtilă, pe care o respect, și care știa ce i se potrivește naturii umane, s-a depărtat rapid de monoteismul pe care i-l impunea doctrina inițială. Prin dogma Unității, prin cultul Fecioarei și al sfinților, prin recunoașterea rolului puterilor demonice, prin admirabila invenție care sunt îngerii, catolicismul a reconstituit puțin câte puțin un autentic politeism; doar cu această condiție a putut umple pământul cu atâtea splendori artistice. Un Dumnezeu unic! Ce absurditate! Ce absurditate inumană și criminală!... Un Dumnezeu de piatră, cher monsieur, un Dumnezeu sângeros și pizmaș ce n-ar fi trebuit să treacă niciodată hotarul Sinaiului. Religia noastră egipteană, când te gândești, era infinit mai profundă, mai umană și mai înțeleaptă... Iar femeile noastre! Ce frumoase erau! Amintiți-vă de Cleopatra, care l-a vrăjit pe marele Cezar. Și priviți ce avem acum... (A arătat la întâmplare două femei cu vâl care înaintau greoi, cocoșate sub baloturi de marfa.) Niște huidume. Grămezi de osânză îmbrăcate în saci. Și tot timpul înfulecă, înfulecă!... (Și-a umflat obrazii cu o mimică expresivă a la Funfes.) Credeți-mă, cher monsieur, deșertul nu produce decât dezaxați și cretini. Mi-ați putea cita reprezentanți ai nobilei culturi occidentale (pe care, de altfel, o respect) atrași de deșert? Doar pederăști, aventurieri și lichele. Ca acel ridicol colonel Lawrence, un poponar decadent, un impostor patetic. Ca Henry de Montherlant al vostru, un ins abject gata de orice compromis, un samsar fără scrupule. Nimic nobil, nimic generos, sănătos; nimic care să ducă la progresul omenirii, s-o înalțe deasupra condiției sale.”

— Bun, pentru Egipt lăsăm aventura... a decis sec Jean-Yves. S-a scuzat că mă întrerupe, dar trebuia abordat cazul Kenyei. Caz dificil. Aș fi tentat s-o trec la „Aventură”... a sugerat el după ce a privit niște fișe.

— Păcat... a suspinat Valerie, femeile din Kenya sunt sexy.

— De unde știi?

— Mă rog, nu doar din Kenya, din Africa în general...

— Da, însă femeii sunt peste tot. Pe când în Kenya ai rinoceri, zebre, antilope gnu, elefanți și bivoli. Propun să trecem Senegalul și Coasta de Fildeș la „Aphrodite”, și să lăsăm Kenya la „Aventură”. În plus, e fostă colonie engleză, nu ține ca imagine erotică; ca aventură, da, merge.

— Miros bine... fetele din Coasta de Fildeș... am observat eu visător.

— Ce vrei să spui?

— Miros a sex.

— Da... Jean-Yves și-a mușcat ușor pixul. Ar putea merge pentru un slogan publicitar: „Coasta de Fildeș, țărnuț miresmelor”, ceva de genul ăsta. Cu o față scaldată în sudoare, puțin ciufuțită, cu un petic de pânză în jurul coapselor. De reținut.

— Și sclave goale pline de miresme...” Pentru Baudelaire nu ne trebuie copyright.

— N-o să țină.

— Știu.

Celelalte țări africane au pus mai puține probleme.

— Cu africanii, de altfel, a observat Jean-Yves, nu sunt niciodată probleme. Regulează și gratis, orice, inclusiv grășane. Trebuie doar să existe prezervative în cluburi, asta e tot; nu prea le place să le folosească, uneori sunt încăpățânați. A subliniat în carnețel, cu două linii, DE PREVĂZUT PREZERVATIVE.

Cu Tenerife a mers repede. Rezultatele lor erau modeste dar, după Jean-Yves, destinația era strategică pentru piața anglo-saxonă. Se putea improviza ușor un circuit-aventură acceptabil, cu o ascensiune pe vârful Teide și o excursie cu vaporețul pe insula Lanzarote. Infrastructura hotelieră era corectă, fiabilizată.

Am ajuns la cele două cluburi ce trebuiau să fie atuurile majore ale formulei: Boca Chica în Santo Domingo, Guardalavaca în Cuba.

— Am putea oferi paturi king size... a sugerat Valerie.

— De acord, a răspuns pe loc Jean-Yves.

— Jacuzzi individuale în apartamente... am sugerat.

— Nu, a tranșat el. Oferta noastră rămâne una de nivel mediu. (Totul se lega în chip firesc, fiiră ezitări și fără îndoieli.) Va trebui să vorbim cu șefii de cluburi pentru a stabili tarifele prostituției locale.

Am făcut o pauză scurtă pentru masa de prânz. În același moment, la mai puțin de un kilometru, doi adolescenți din cartierul Courtilieres zdrobeau cu băte de baseball capul unei femei de șaiszeci de ani. La început, am luat macrou cu vin alb.

— Pentru Thailanda ați prevăzut ceva? am întrebat.

— Da, avem un hotel în construcție la Krabi. E noua destinație la modă, după Phuket. S-ar putea accelera lucrările ca să fie gata pe 1 ianuarie; ar fi bine să facem o inaugurare de prestigiu.

După-amiază am dezvoltat diverse aspecte inovatoare ale cluburilor „Aphrodite”. Firește, punctul central era autorizarea accesului pentru prostituatele și prostituții locali. Firește, nici vorbă să prevedem facilități pentru copii; cel mai bine era să interzicem accesul în cluburi persoanelor sub șaisprezece ani. O idee ingenioasă, sugerată de Valerie, a fost să luăm ca bază tariful camerelor individuale și să oferim o reducere de 10% pentru camerele duble; adică să inversăm modul de prezentare obișnuit. Cred că eu am propus să promovăm o politica gay friendly, și să lansăm zvonul că procentul de frecvență al homosexualilor se ridică la 20%: în general, acest gen de informație era suficient ca să-i facă să vină; și se pricepeau de minune să creeze o ambianță sex. Găsirea sloganului de bază al campaniei publicitare ne-a luat mai mult timp. Jean-Yves venise cu o formulă de bază destul de eficace: „Vacanța e făcută ca să petreci”; dar până la urmă am întrunit sufragiile cu: „Eldorado Aphrodite: pentru că ai dreptul la plăcere”. După intervenția NATO în Kosovo, noțiunea de drept redevenise o formulă de succes, mi-a explicat Jean-Yves mai în glumă, mai în serios; de fapt, era serios, citise un articol pe tema asta în Strategies. Toate campaniile recente bazate pe tema drepturilor fuseseră niște succese: dreptul la schimbare, dreptul la calitate... Dreptul la plăcere, a încheiat el melancolic, era o temă nouă. Începeam să simțim oboseala, așa că am plecat; Jean-Yves ne-a lăsat la 2+2, apoi a plecat și el către casă.

Era o sâmbătă seara, era destul de multă lume. Am cunoscut un cuplu de negri simpatici: ea era infirmieră, el baterist de jazz – avea succes, periodic înregistra discuri. Exersa foarte mult, nu înceta să-și perfecționeze tehnica. „Nu e nici un secret...”, am spus eu cam prostește, dar el, ciudat, mi-a dat dreptate; întuisem, fără să vreau, un adevăr profund. „Secretul e că nu-i nici un secret”, a repetat el cu convingere. Ne-am terminat băutura și ne-am îndreptat spre camere. Jerome a propus o dublă penetrare. Valerie a acceptat, cu condiția să o sodomizez eu – trebuia procedat cu blândețe, iar eu eram mai obișnuit. Jerome a acceptat și s-a întins pe spate în pat. Nicole l-a masturbat ca să-i mențină erecția, pe urmă i-a pus un prezervativ. I-am ridicat fusta lui Valerie până la talie; nu purta nimic pe dedesubt. S-a înfipt dintr-o mișcare în mădularul lui Jerome, apoi s-a lungit peste el. I-am desfăcut fesele, am umezit-o ușor și am pătruns-o cu mișcări delicate și prudente. Când tot glandul a fost înăuntru, i-am simțit mușchii rectali contractându-se. M-am încordat brusc, am respirat profund; fusesem cât pe ce să juisez. După câteva clipe, am pătruns-o mai adânc. A început să se miște din față spre spate, frecându-și pubisul de al lui Jerome. Nu-mi mai rămânea de făcut mare lucru; Valerie a început să scoată un geamăt lung și modulat, fundul i s-a deschis, intram până la rădăcină, parcă lunecam pe un plan înclinat. A juisat neașteptat de repede, apoi a rămas palpitând, fericită. Nu era neapărat o plăcere mai intensă, mi-a explicat ea mai târziu; dar, dacă totul mergea bine, venea un moment când cele două senzații fuzionau, devenind ceva foarte blând, irezistibil, ca o căldură globală.

Nicole se masturbase privind-ne; era deja foarte excitată și a trecut imediat în locul lui Valerie. Nu am avut timp decât să schimb prezervativul. „Cu mine poți să mergi tare, mi-a șoptit ea la ureche, îmi place să fiu penetrată în forță.” Asta am și făcut, închizând ochii ca să evit o excitație prea intensă, încercând să mă concentrez pe senzația pură. Totul se petrecea cu ușurință, eram plăcut surprins că pot să rezist atâta. A juisat și ea rapid, cu strigăte puternice și răgușite.

Pe urmă Nicole și Valerie au îngenunchat și ne-au supt, în timp ce noi discutăm. Jerome nu renunțase încă la turnee, mi-a explicat el, însă acum îi plăceau mai puțin. Cu vârsta, simțea nevoia să rămână mai mult acasă, să se ocupe de familie – aveau doi copii – și să exerseze singur la tobe. Mi-a vorbit despre noile ritmuri, de 4/3 și de 7/9, la drept vorbind, nu pricepeam mare lucru. În mijlocul unei fraze, a scos un strigăt, a dat ochii peste cap; a ejaculat dintr-o dată, violent. „Ah, m-a avut... a spus el mai în glumă, mai în serios, m-a avut.” Simțeam că nu mai rezist nici eu, Nicole avea o limbă foarte aparte, lată și moale, onctuoasă; limba încet, plăcerea creștea pe nesimțite, dar aproape irezistibil. I-am făcut semn lui Valerie să se apropie, i-am explicat lui Nicole ce voiam: trebuia doar să-mi ia glandul în gură, să mă atingă cu limba și să rămână nemișcată în timp ce Valerie mă masturba și îmi lingea testiculele. A încuviințat și a închis ochii, așteptând să ejaculez. Valerie a început imediat, cu degete vii și nervoase, părea din nou în plină formă. Mi-am desfăcut brațele și picioarele cât am putut, am închis ochii. Senzația a crescut cu zvâcnituri bruște, ca niște fulgere, apoi a explodat exact înainte să ejaculez în gura lui Nicole. Am avut o moment de sfârșeală, puncte luminoase îmi scânteiau în spatele pleoapelor, puțin mai târziu mi-am dat seama că fusesem la un pas de leșin. Am deschis ochii, amețit, Nicole continua să mi-o țină în gură. Valerie își trecuse o mână pe după gâtul ei și mă privea cu o expresie duioasă, enigmatică; mi-a spus că strigasem foarte tare. La urmă, cei doi ne-au însoțit până acasă. În mașină, Nicole s-a excitat din nou. Și-a scos sânii din bluză, și-a ridicat fusta și s-a întins pe bancheta din spate cu capul pe coapsele mele. Am masturbat-o lent, sigur de mine; îi controlato senzațiile, îi simțeam sfârcurile întărite și sexul umed. Mirosul lui umplea mașina. Jerome conducea prudent, oprea la stop; am zărit pe geam luminile din piața Concorde, obeliscul, apoi podul Alexandre III, Domul Invalizilor. Mă simțeam bine, senin, dar încă activ. Când am ajuns în Place d'Italie, Nicole a juisat. Ne-am dat numerele de telefon, apoi ne-am despărțit.

După ce s-a despărțit de noi, Jean-Yves a avut un ușor acces de tristețe. Și-a parcat mașina lângă Avenue de la Republique. Euforia de peste zi se risipise; știa că Audrey nu era acasă, însă, la drept vorbind, mai degrabă se bucura. Avea s-o vadă în treacăt a doua zi dimineața; de la întoarcerea din concediu, dormeau în camere separate.

La ce bun să se ducă acasă? Se ghemui în mașină, vru să caute un post de radio, renunță. Pe bulevard treceau găști de tineri, băieți și fete; păreau că se distrează, oricum, scoteau urlete. Unii aveau cutii de bere în mâini. Ar fi putut să coboare, să intre printre ei, eventual să provoace o bătaie; ar fi putut să facă tot felul de lucruri. Până la urmă se hotărî să meargă acasă. Într-un fel,

iși iubea fiica, cel puțin așa bănuia; avea pentru ea un sentiment organic și potențial violent, care se potrivea cu definiția termenului. Pentru băiat nu simțea nimic asemănător. În fond, poate nici nu era fiul lui; se însurase cu Audrey cam la înghesuială. Pentru ea, oricum, nu mai simțea decât dispreț și silă; prea multă silă, ar fi preferat indiferența. Poate că asta aștepta ca să divorțeze – să ajungă la indiferență; acum, era încă obsedat de ideea că Audrey trebuia să plătească. Mai curând eu o să plătesc, își zise deodată, descurajat. Ea va obține custodia copiilor, iar el va trebui să plătească o pensie alimentară pipărată. Mă rog, putea încerca să obțină el custodia copiilor, să lupte pentru asta; ba nu, își zise, nu merita osteneala. Păcat de Angelique. Singur îi va fi mai ușor, ar putea încerca să-și refacă viața, adică, în principiu, să găsească altă femeie. Cât despre Audrey, cu doi țânci agățați de poale, o să-i fie mai greu, putoarea. Se consolă cu ideea că mai rău nu se putea și că, până la urmă, tot ea va suferi din cauza divorțului. Audrey nu mai era la fel de frumoasă ca atunci când o întâlnește; era prezentabilă, se îmbrăca elegant, dar, cunoscându-i trupul, Jean-Yves știa că era deja în declin. Cariera ei de avocat, pe de altă parte, nu era atât de strălucită pe cât pretindea; și nici nu avea să-i meargă mai bine, dacă rămânea cu copiii în brațe. Oamenii își târăsc progenitura după ei ca un pușcăriaș lanțurile, ca o povară teribilă ce le paralizează orice mișcare – și care, de cele mai multe ori, îi ucide. Până la urmă, o să-și ia revanșa; atunci când toată povestea asta o să-l lase rece. Timp de câteva minute, parcat la marginea bulevardului rămas pustiu, făcu exerciții de indiferență.

Trecând pragul apartamentului, îi reveniră brusc grijile. Johanna, fata angajată ca baby sitter, privea la MTV tolănită pe canapea. Era o preadolescentă molâie, incredibil de groove, pe care Jean-Yves o detesta; de câte ori o vedea, îi venea să-i dea palme până când i-ar fi șters de pe mutră expresia blazată și acră. Era fiica unei prietene de-a lui Audrey.

— Totul e-n regulă? urlă el. Johanna încuviință cu nonșalanță.

— Poți să dai mai încet?

Fata căută cu privirea telecomanda. Exasperat, Jean-Yves stinse televizorul; ea îi aruncă o privire ofensată.

— Copiii sunt în regulă?

Continua să urle, deși în apartament nu mai era nici un zgomot.

— Da, cred că dorm, spuse ea trăgându-se înapoi, puțin înfricoșată.

Jean-Yves urcă la etaj, deschise ușa de la camera băiatului. Nicolas îi aruncă o privire distantă, apoi se cufundă iar în partida de Tomb Raider. Jean-Yves coborî, ceva mai calm.

— I-ai făcut baie fetei?

— Da. Adică nu, am uitat. Jean-Yves trecu în bucătărie, își turnă un pahar cu apă. Măinile îi tremurau. Pe masă, zări un ciocan. Palmele erau prea puțin pentru Johanna; ar fi meritat să-i zdrobească țeasta cu lovituri de ciocan. Ideea îi dădu târcoale o vreme; gândurile îi forfoteau prin minte scăpate de sub control. În hol, își dădu seama cu spaimă că ținea ciocanul în mână. Îl puse pe o mășuță, căută în portmoneu niște bani de taxi pentru baby sitter. Ea îi luă mormăind un „mulțumesc”. Jean-Yves trânti ușa în urma ei cu un acces de violență necontrolată; zgomotul răsună în tot apartamentul. Hotărât lucru, ceva

nu era în regulă în viața lui. În salon, bufetul cu băuturi era gol; Audrey nu mai era capabilă să se ocupe nici măcar de asta. Gândindu-se la ea, simți o răbufnire de ură a cărei violență îl surprinse. În bucătărie găsi o sticlă de rom începută; bună și asta. Urcă în camera lui, formă rând pe rând numărul celor trei fete cunoscute pe Internet: de fiecare dată îi răspunse robotul. Probabil ieșiseră în oraș, se regulau cu iubii de suflet. E drept că erau sexy, simpatice, elegante; îl costau, totuși, două mii de franci pe seară, până la urmă devenea umilitor. Cum putuse ajunge până aici? Ar fi trebuit să iasă în lume, să-și facă prieteni, să nu mai trăiască doar pentru muncă. Se gândi iar la cluburile „Aphrodite” și pentru prima oară își dădu seama că șefii săi ar fi putut respinge ideea; în Franța, în momentul acela, exista o stare de spirit destul de ostilă turismului sexual. Evident, lui Leguen putea să-i prezinte o versiune îndulcită a proiectului; pe Espitalier însă nu-l putea păcăli, simțea că are o intuiție periculoasă. Oricum, aveau de ales? Le putea demonstra că poziția lor de operator de turism pentru clasa de mijloc nu avea nici un sens pe o piață ocupată de Club Mediteranee. Scotocind în sertarele biroului, găsi Carta Aurore, concepută cu zece ani în urmă de fondatori și expusă în toate hotelurile grupului.

Spiritul Aurore este arta de a conjuga abilitățile, de a îmbina cu rigoare tradiția și modernitatea, imaginația și umanismul pentru a atinge o anumită formă de calitate. Bărbații și femeile care muncesc la Aurore sunt păzitorii unui patrimoniu cultural unic: știința de a primi. Ei cunosc riturile și ceremoniile ce transformă viața în arta de a trăi și cel mai mic serviciu în moment privilegiat. Este o meserie, este o artă: este talentul lor. A crea tot ce este mai bun pentru a împărți, a regăsi esențialul prin convivialitate, a inventa spații ale plăcerii: iată ce face din Aurore un parfum franțuzesc care străbate lumea.

Jean-Yves înțelese brusc că această vorbărie grețoasă se putea aplica foarte bine unui lanț de bordeluri bine organizat; trebuia, poate, să-și încerce norocul cu operatorii de turism germani. Împotriva oricărei logici, mai existau germani care credeau că Franța e țara galanteriei și a artei de a iubi. Dacă un mare operator de turism german accepta să înscrie cluburile „Aphrodite” în catalogul său, atunci ar fi marcat un punct decisiv; până acum, nimeni din branșă nu izbutise. Era în legătură cu Neckermann pentru cumpărarea cluburilor din Maghreb; însă putea să mai încerce la TUI, care îi refuzase primele oferte pentru că erau deja implantați foarte bine în turismul cu tarife mici; poate că i-ar interesa un proiect mai deosebit.

Încă de limi, Jean-Yves a încercat să stabilească primele contacte. A avut noroc de la început: Gottfried Rembke, președintele consiliului director de la TUI, venea pentru câteva zile în Franța la începutul lunii următoare; se putea întâlni cu ei la un dejun. Între timp, dacă își puneau proiectul pe hârtie, avea să-l studieze cu plăcere. Jean-Yves a intrat în birou la Valerie ca să-i anunțe vestea;

Valerie a înlemnit. Cifra de afaceri anuală a grupului TUI era de douăzeci și cinci de miliarde de franci, de trei ori mai mult decât Neckermann, de șase ori mai mult decât Nouvelles Frontieres; era primul operator de turism mondial.

Și-au petrecut restul săptămânii încercând să pună la punct o argumentare cât mai completă. Proiectul nu cerea investiții prea mari: ceva modificări de mobilier, o refacere a stilului decorativ pentru a-i da o tentă mai „erotică” – s-au înțeles repede asupra denumirii „turism de șarm”, ce urma să fie folosită în toate documentele interne. Cel mai important e că puteau spera într-o reducere importantă a cheltuielilor fixe: nu mai era nevoie de programe sportive, de club pentru copii. Nici de salarii pentru puericultoare, pentru instructorii de gimnastică aerobică, de tir cu arcul, de scufundări submarine și windsurfing, pentru specialiștii în ikebana, în emailuri sau pictură pe mătase. După o primă simulare, aproape nevenindu-i să creadă, Jean-Yves și-a dat seama că, lichidând toate aceste cheltuieli, prețul de cost anual al cluburilor scădea cu 25%. A refăcut calculele de trei ori, de fiecare dată a obținut aceleași rezultate. Era cu atât mai uimitor cu cât, pentru cheltuielile de sejur, spera să poată propună tarife mai mari cu 25% decât media categoriei – adică, în mare, să se alinieze la media de la Club Med. Coeficientul de profitabilitate făcea un salt de 50%. „Prietenul tău e un geniu...”, i-a spus el lui Valerie, care tocmai intrase în biroul lui.

Atmosfera din sediu, în toate zilele acelea, era puțin bizară. Ciocnirile din ultimul week-end de la Evry nu erau neobișnuite; însă bilanțul de șapte morți era foarte grav. Mulți funcționari, mai ales cei vechi, locuiau în imediata apropiere a firmei. Mai întâi locuiseră în blocuri, construite cam în același timp cu sediul social; apoi, destul de mulți au făcut împrumuturi pentru a-și construi case individuale. „Îi compătimeșc, mi-a spus Valerie; sincer, îi compătimeșc. Toți visează să se mute în provincie, într-o regiune liniștită, dar nu pot pleca prea curând, fiindcă ar pierde prea mult la pensie. Uite, am discutat cu centralista: mai are trei ani până la pensie. Visul ei e să-și cumpere o casă în Dordogne, ținutul ei natal. Numai că acolo s-au stabilit o mulțime de englezi, iar prețurile au devenit exorbitante, chiar și pentru un bordei amărât. Pe de altă parte, prețul caselor din cartier s-a prăbușit, se vând la o treime din valoare, toți știu acum că e un cartier periculos.

Apoi, m-a surprins grupul secretarelor de la etajul doi. Am intrat în biroul lor la ora cinci și jumătate, voiam să le dau să scrie o adresă; toate erau pe Internet. Mi-au explicat că acum își fac toate cumpărăturile pe Internet, așa e mai sigur: se întorc de la slujbă, se baricadează în casă și așteaptă să le vină comanda.”

În săptămânile următoare psihoza nu a scăzut, ba chiar a avut tendința să crească. Tot timpul citeai în ziare despre profesori înjunghiați, despre învățătoare violente, despre mașini de pompieri atacate cu cocteiluri Molotov, despre handicapați aruncați din metrou pentru că s-au uitat „urât” la șeful unei găști. Le Figaro publica masiv asemenea știri; citindu-le zilnic, aveai impresia că războiul civil era iminent. Ce-i drept, începea perioada preelectorală, iar singurul dosar care-l putea îngrijora pe Lionel Jospin părea să fie cel al siguranței publice. Oricum, părea puțin probabil ca francezii să-l mai voteze pe Jacques Chirac: prea avea un aer tembel, devenea un atentat la imaginea țării. Când îl vedeai pe tântălău cu mâinile la spate, în vizită la o expoziție agricolă sau participând la o întrunire cu șefi de stat, simțeai un soi

de jenă, îți era milă de el. Stânga, incapabilă să stăvilească creșterea violenței, rezista: încerca să nu facă valuri, accepta că cifrele erau proaste, chiar foarte proaste, dar cerea să nu fie exploatare în spirit politicianist, îi amintea dreptei că nici ea nu făcuse, la vremea ei, mare lucru. A fost doar un mic derapaj, un editorial ridicol al unui oarecare Jacques Attali. După el, violența tinerilor din cartierele mărginașe era „o chemare în ajutor”. Vitrinele de lux de la Hale sau de pe Champs-Elysees erau, după el, „provocări obscene în ochii sărăciei lor”. Și nu trebuia uitat că periferia era „un mozaic de popoare și rase, venite cu tradițiile și credințele lor pentru a făuri noi culturi, pentru a reinventa arta de a trăi împreună”. Valerie mi-a aruncat o privire surprinsă: era prima oară când izbucneau în răs citind L'Express.

— Dacă vrea să fie ales, am spus eu întinzându-i articolul, Jospin are tot interesul să-i închidă gura până la al doilea tur.

— Hotărât lucru, începe să-ți placă strategia...

Totuși, începeam și eu să fiu îngrijorat. Valerie muncea până târziu, rar se întâmpla să fie acasă mai devreme de ora nouă; poate că ar fi fost mai prudent să cumpăr o armă. Cunoșteam pe cineva, fratele unui artist căruia îi organizasem o expoziție cu doi ani în urmă. Nu era chiar un gangster, cel mult participase la câteva escrocherii. Era mai curând un inovator, îi plăcea să-și vâre nasul peste tot. Nu de mult, îi spusese fratelui său că găsisese un mijloc de a falsifica noile buletine de identitate, care aveau reputația că nu pot fi falsificate.

— Nici nu vreau să aud, a răspuns Valerie. În fond, nu risc nimic: ziua nu ies niciodată din sediu, iar seara, indiferent de oră, mă întorc cu mașina.

— Poți să fii atacată la stopuri.

— Între sediul firmei și intrarea pe autostradă este un singur stop. Pe urmă ies prin Porte d'Italie și sunt imediat acasă. Iar cartierul nostru e sigur.

Era adevărat: în Chinatown erau foarte puține agresiuni și furturi. Nu știu cum izbuteau: să fi avut propriul lor sistem de supraveghere? În orice caz, pe noi ne reperaseră încă de la venire; cel puțin douăzeci de persoane ne salutau regulat. Foarte puțini europeni se mutau aici, în blocul nostru eram minoritari. Uneori, afișe scrise de mână în chinezește chemau la întruniri, poate la sărbători. Dar ce întruniri? Ce sărbători? Poți trăi printre chinezi ani în șir fără să pricepi nimic din modul lor de viață.

Am luat, totuși, legătura cu omul meu; mi-a promis că se informează, iar peste două zile m-a sunat. Cu zece mii de franci, puteam cumpăra o armă eficientă, în stare foarte bună – în preț intra și o rezervă de muniție. Trebuia doar s-o curăț regulat, ca să nu se blocheze. Am vorbit din nou cu Valerie, a refuzat din nou.

— Nu aș putea, a spus ea, n-aș avea forța să ucid.

— Nici dacă ai fi în pericol de moarte? A clătinat din cap.

— Nu... a repetat ea, nu pot. N-am insistat.

— Când eram mică, mi-a spus ea puțin mai târziu, nu eram în stare nici să tai o găină.

La drept vorbind, nici eu; mi se părea însă că un bărbat ar fi putut s-o facă mult mai ușor.

În ceea ce mă privește, e ciudat, dar nu mă temeam. E drept că nu prea aveam contacte cu hoardele barbare, doar ocazional, la micul dejun, când făceam un tur la Hale, în Forum, unde subtila combinație a forțelor de securitate (jandarmi, polițiști în uniformă, paznici plătiți de comercianți) elimina, teoretic, orice pericol. Circulam așadar prin decorul liniștitor al uniformelor; mă simțeam aproape ca la Thoiry. În lipsa forțelor de ordine, aș fi fost o pradă ușoară, deși nu prea interesantă; ținuta mea de cadru mijlociu, foarte convențională, nu-i ispitea deloc. Nici eu nu simțeam vreo atracție pentru acești tineri din clasele periculoase; nu-i înțelegeam, nici nu încercam să-i înțeleg. Nu aveam nici o simpatie pentru pasiunile sau valorile lor. N-aș fi mișcat un deget ca să posed un Rolex, bascheți Nike sau un BMW Z3; nici nu izbutisem vreodată să fac deosebirea dintre produsele de marcă și cele ordinare. Desigur, în ochii celorlalți, ciudatul eram eu. Eram conștient: poziția mea era minoritară, și, prin urmare, greșită. Trebuia să existe o diferență între cămășile Yves Saint Laurent și celelalte cămăși, între mocasinii Gucci și mocasinii Andre. Eram singurul care nu percepea acea diferență; era o infirmitate, pe care nu o puteam invoca pentru a condamna lumea. Poți să-i pretinzi unui orb să fie expert în pictura postimpresionistă? Prin orbirea mea, involuntară, desigur, mă puneam în afara unei realități umane vii, suficient de puternică pentru a provoca pasiuni și crime. Cu instinctul lor pe jumătate sălbatic, acești tineri simțeau desigur prezența frumuseții; dorința lor era meritorie și mergea în sensul normelor sociale; în concluzie, nu trebuia decât să i se corecteze modul de exprimare inadecvat.

Totuși, dacă mă gândeam bine, trebuia să admit că Valerie și Marie-Jeanne, singurele prezențe feminine mai mult sau mai puțin consistente din viața mea, manifestau o totală indiferență pentru rochiile Kenzo și poșetele Prada; din câte știu, cumpărau orice marcă. Jean-Yves, insul cu cel mai mare salariu din câți cunoșteam, prefera bluzele Lacoste; dar o făcea oarecum mașinal, din obișnuință, fără să se intereseze măcar dacă marca lui favorită nu fusese depășită în notorietate de una mai recentă. Unele funcționare din Ministerul Culturii, pe care le cunoșteam din vedere (dacă pot spune așa, căci le uitam mereu numele, funcția și chiar chipul), cumpărau haine de creator; însă era vorba de tineri necunoscuți, distribuiți într-un singur magazin din Paris, și la care ar fi renunțat ușor dacă respectivii ar fi cunoscut un succes mai mare.

Totuși, puterea mărcilor Nike, Adidas, Vuitton era indiscutabilă; aveam dovada concretă ori de câte ori voiam, citind Le Figaro și paginile de modă. Dar cine anume, în afara tinerilor din cartierele mărginașe, asigura succesul acestor mărci? Pesemne erau sectoare întregi ale societății care îmi rămâneau străine; sau poate era vorba, mai simplu, de clasele îmbogățite din lumea a treia. Călătorisem puțin, trăisem puțin, și devenea din ce în ce mai clar că nu înțelegeam mare lucru din lumea modernă.

Pe 27 septembrie, cei unsprezece șefi de cluburi Eldorador au fost convocați la Evry. Era o ședință obișnuită, care avea loc în fiecare an la aceeași dată pentru a face bilanțul rezultatelor de peste vară și a decide îmbunătățirile necesare. Totuși, de data asta era mai specială. Mai întâi, trei cluburi urmau

să-și schimbe proprietarul – se semnase contractul cu Neckermann. Apoi, în patru dintre cluburile rămase – cele care treceau la formula „Aphrodite” – șefii de club trebuiau să se pregătească să concedieze jumătate din personal.

Valerie nu participa la ședință, avea întâlnire cu un reprezentant de la Italtrav pentru a-i prezenta proiectul. Piața italiană era mult mai fărâmițată decât cea din Europa de Nord: Italtrav era primul operator de turism italian, dar puterea lui financiară nu reprezenta nici zece la sută din cea a grupului TUI; totuși, un contract cu ei putea aduce un plus de clientelă util.

S-a întors de la întâlnire pe la ora nouăsprezece. Jean-Yves era singur în biroul lui; ședința se terminase.

— Cum reacționează șefii de club?

— Prost. De altfel, îi înțeleg. Probabil că se simt și ei amenințați.

— Ai intenția să-i schimbi?

— Este un proiect nou; e preferabil să pornim cu echipe noi.

Vocea lui era foarte calmă. Valerie i-a aruncat o privire surprinsă: în ultimul timp, Jean-Yves devenise mai sigur de sine și mai dur.

— Acum sunt sigur că vom reuși. În pauza de prânz l-am luat deoparte pe șeful de la Boca Chica, din Santo Domingo. Voiam să știu clar cum de reușește să aibă un coeficient de ocupare de 90%, indiferent de anotimp. A lungit vorba, a părut încurcat, mi-a vorbit despre munca în echipă. Până la urmă l-am întrebat direct dacă le lasă pe fete în camerele clienților. Am fost nevoit să-i spun că nu mă deranja, dimpotrivă, că inițiativa mi se părea interesantă. Atunci a mărturisit. I se părea o prostie ca turiștii să închirieze camere la doi kilometri depărtare, adesea fără apă curentă și riscând să fie escrocați, când aveau tot confortul pe loc. L-am felicitat și i-am promis că-și va păstra postul, chiar dacă avea să fie singurul.

Se înnopta; Jean-Yves a aprins lampa de birou, a rămas tăcut un moment.

— În ceea ce-i privește pe ceilalți, n-am nici o remușcare. Toți au cam același profil. Sunt foști animatori, angajați pe vremea când totul mergea strună, au regulat în stânga și-n dreapta fără să trebuiască să miște un pai, ar putea continua să stea cu burta la soare până la pensie. Vremea lor a trecut, cu atât mai rău pentru ei. Acum, am nevoie de profesioniști adevărați.

Valerie și-a pus picior peste picior, l-a privit fără să spună nimic.

— Dar întâlnirea ta cu reprezentantul Italtrav, cum a mers?

— O, bine. Fără probleme. A înțeles imediat ce vrea să spună „turism de șarm”, a încercat chiar să-mi facă avansuri... Asta îmi place la italieni, măcar sunt previzibili... În fine, mi-a promis să înscrie cluburile „Aphrodite” în catalogul lor, dar mi-a spus să nu-mi fac multe iluzii; Italtrav este o firmă mare pentru că e un conglomerat de agenții de turism specializate, în sine nu are o identitate puternică. În realitate, acționează ca distribuitor: ne poate adăuga pe listă, dar e treaba noastră să ne facem un nume pe piață.

— Cu Spania cum stăm?

— Avem o relație bună cu Marsans. E cam la fel, doar că spaniolii sunt mai ambițioși, de o vreme încearcă să se implanteze în Franța. Mă temeam

puțin să nu le facem concurență, dar ei cred că ofertele noastre sunt complementare.

Valerie s-a gândit un moment, apoi a continuat:

— Dar pentru Franța ce facem?

— Încă nu știu... Poate e o prostie, dar mă tem să nu provocăm o campanie de presă moralizatoare. Evident, am putea face un studiu de piață, am putea să testăm conceptul...

— N-ai crezut niciodată în cheștiile astea.

— Nu, într-adevăr... Jean-Yves a ezitat o clipă. De fapt, sunt tentat să fac o lansare minimală în Franța, doar prin rețeaua Auroretour. Cu publicitate în reviste foarte specializate, gen FHM sau L'Echo des Savanes. Dar, într-o primă etapă, va trebui să mizăm în special pe Europa de Nord.

Întâlnirea cu Gottfried Rembke a avut loc săptămâna următoare. În ajun, Valerie și-a aplicat o mască cosmetică și s-a culcat foarte devreme. Când m-am trezit, la ora opt, era gata. Rezultatul era impresionant. Purta un taior negru și o fustă scurtă care i se mula admirabil pe fese; sub taior avea o bluză de dantelă violetă, strimțată și transparentă pe alocuri, și un sutien roșu aprins, provocator, ce-i dezgolea generos sânii. Când s-a așezat în fața patului, i-am văzut ciorapii negri, în degradeu, cu portjartier. Buzele erau subliniate cu roșu întunecat, puțin violet, iar părul era pieptănat într-un coc.

~ Îl dau gata? a întrebat ea, ironică.

— O să cadă pe spate. O, femeile... am suspinat eu. Știu, totuși, să se pună în valoare...

— E ținuta mea de seducătoare instituțională. M-am îmbrăcat un pic și pentru tine; știam că o să-ți placă.

— Da, să re-erotizăm afacerile... am mormăit eu.

Valerie mi-a întins o ceașcă de cafea. Până a plecat, n-am avut altceva de făcut decât s-o privesc cum mergea prin casă, cum se așeza și se ridica. Nu era mare lucru, mă rog, era chiar ceva foarte simplu, dar te dădea gata, nu încăpea nici o îndoială. Se așeza, picior peste picior: o bandă întunecată apărea în partea de sus a coapselor, subliniind prin contrast extrema finețe a nailonului. Își încrucișa picioarele și mai mult: se dezvelea o bandă de dantelă neagră, apoi puțin din portjartier, pielea albă și goală, începutul feselor. Își strângea picioarele: totul dispărea din nou. Se apleca spre masă: îi simțeam sânii palpitând sub bluză. Aș fi putut privi ceasuri în șir. Era o bucurie simplă, inocentă, o încântare continuă; o pură promisiune de fericire.

Întâlnirea era fixată pentru ora treisprezece, la restaurantul Le Divellec, pe Rue de l'Universite; Jean-Yves și Valerie au sosit cu cinci minute înainte.

— Cum începem discuția? a întrebat Valerie coborând din taxi.

— Ei bine, spune-i că vrem să deschidem un bordel pentru friți... a spus Jean-Yves cu un rictus obosit. Nici o grijă, îți pune el întrebările.

Gottfried Rembke a sosit la treisprezece fix. De cum a intrat în restaurant și i-a întins paltonul garderobierei, au știut cine era. Trupul îndesat și solid, craniul lucios, privirea directă, strângerea de mână energetică – totul respira dezinvoltură și dinamism, se potrivea perfect imaginii de mare patron, mai precis de mare patron german. Ți-l imagineai începându-și ziua cu elan,

ridicându-se din pat cu un salt și pedalând jumătate de oră pe bicicleta ergonomică, îndreptându-se apoi spre birou în Mercedesul nou-nouț, ascultând la radio informațiile economice. „Arată perfect, tipul...” a mormăit Jean-Yves ridicându-se, cu un surâs larg, să-l întâmpine.

În primele zece minute, Herr Rembke a vorbit despre bucătărie. Era evident, cunoștea bine Franța, îi cunoștea cultura, gastronomia; avea chiar și o casă în Provence. „Impecabil, tipul, impecabil...” se gândea Jean-Yves privind și consomeul de languste cu curacao. „Rock and roll, Gotty”, a adăugat el în gând, înmuindu-și lingura în mâncare. Valerie arăta superb: asculta cu atenție, cu ochi scânteietori, parcă vrăjită. A ținut să afle unde anume în Provence era casa, dacă avea timp să treacă pe acolo și așa mai departe. Uita de ostropelul de crab cu fructe roșii pe care îl avea în față.

— Așadar, a continuat ea fără să schimbe tonul, ați fi interesat de proiect.

— Vedeți dumneavoastră, a spus Rembke pe un ton calm, știm foarte bine că „turismul de șarm” (ezetase puțin înainte de a folosi expresia) e una dintre principalele motivații ale compatrioților noștri care-și petrec vacanța în străinătate – și de altfel îi putem înțelege, există oare un mod de a călători mai plăcut? Cu toate astea, destul de ciudat, până acum nici un grup important n-a tratat chestiunea în mod serios – au fost doar câteva tentative, de altfel, firave, pentru clientela homosexuală. În esență, oricât de surprinzător ar părea, avem de-a face cu o piață virgină.

— Chestiunea e controversată, cred că mentalitățile trebuie să mai evolueze... a intervenit Jean-Yves conștient că spune o prostie. De ambele părți ale Rinului... a încheiat el în chip jalnic.

Rembke i-a aruncat o privire rece, parcă s-ar fi simțit luat peste picior; Jean-Yves a privit în farfurie, hotărât să tacă până la sfârșitul mesei. Oricum, Valerie se descurca de minune.

— Sunt problemele Franței, să nu le transferăm în Germania... a spus ea trecându-și un picior peste celălalt cu o mișcare ingenuă și captând din nou atenția lui Rembke.

— Compatrioții noștri, a reluat el, sunt nevoiți să se descurce singuri și cad adesea în mâinile unor intermediari dubioși. În general, sectorul rămâne marcat de amatorism – ceea ce constituie o enormă carență a breslei noastre.

Valerie a aprobat cu entuziasm. Chelnerul a adus peștele la cuptor cu garnitură de smochine proaspete.

— Proiectul dumneavoastră, a continuat el, ne-a interesat și pentru că reprezintă o reală schimbare față de concepția tradițională a cluburilor de vacanță. Formula adoptată la începutul anilor '70 nu mai răspunde așteptărilor consumatorului modern. În Occident, relațiile dintre oameni au devenit mai dificile – lucru pe care, desigur, îl deplângem cu toții... a continuat el privind-o iarăși pe Valerie care, surâzând, și-a trecut din nou un picior peste celălalt.

Când m-am întors de la birou, la șase și jumătate, Valerie era acasă. Am rămas surprins: cred că se întâmpla pentru întâia oară de la începutul vieții noastre în doi. Era culcată pe canapea, în taylor, cu picioarele ușor desfăcute. Avea privirea pierdută, părea cufundată în gânduri fericite, duioase. Pe atunci,

nu știam că asist, ca să spun așa, la echivalentul unui orgasm pe plan profesional.

— A fost bine? am întrebat.

— Mai mult decât bine. După dejun, am venit direct acasă, n-am mai trecut pe la birou; pur și simplu nu știam ce ar mai fi de făcut săptămâna asta. Nu numai că este interesat de proiect, dar, începând cu iarna viitoare, vrea să facă din el un produs de vârf al grupului său. E gata să finanțeze un catalog și o campanie publicitară concepută special pentru publicul german. Crede că poate asigura, el singur, clientela pentru cluburile existente; ne-a întrebat chiar dacă nu avem și alte proiecte în pregătire. Tot ce vrea în schimb este exclusivitatea pe piața lui – Germania, Austria, Elveția și Benelux; de altfel, știe că suntem în contact cu Neckermann.

— Mergem în week-end la Dinard, a adăugat ea, la un centru de talasoterapie. Cred că mi-ar prinde bine. Putem da o fugă și la părinții mei.

Un ceas mai târziu, trenul pleca din gara Montparnasse. Destul de repede, pe măsură ce ne depărtam de Paris, tensiunea s-a risipit, iar Valerie a redevenit normală, adică senzuală și veselă. Ultimele blocuri ale periferiei dispăreau în depărtare; trenul se apropia de viteza maximă, exact înainte de a intra pe câmpia Hurepoix. Un rest de lumină, o tentă roșiatică aproape imperceptibilă plutea către vest, deasupra masei întunecate a silozurilor de cereale. Eram într-un vagon de clasa întâi cu semi-compartimente; pe mesele dintre fotolii, veiozele galbene erau deja aprinse. De cealaltă parte a culoarului, o femeie de vreo patruzeci de ani, elegantă, distinsă, cu părul blond strâns într-un coc, răsfoia Madame Figaro. Cumpărasem aceeași revistă și încercam fără prea mult succes să citesc paginile culturale. De câțiva ani, mă obseda ideea că e posibil să deciprezi lumea și să-i înțelegi evoluțiile citind tot ce are legătură cu actualitatea politică, paginile de societate sau de cultură; că e posibil să-ți faci o imagine realistă despre mișcarea istorică doar din lectura informațiilor economice și bursiere. Îmi impuneam așadar să citesc zilnic paginile respective din Figaro, uneori publicații și mai aride, ca Les Echos sau La Tribune Desfossos. Deocamdată, teoria mea rămânea sub semnul întrebării. Într-adevăr, era posibil ca informații istorice importante să se ascundă în editorialele cu ton măsurat și în coloanele de cifre; dar contrariul putea fi la fel de adevărat. Ajunsesem la o singură concluzie sigură: aceea că, neîndoielnic, economia era teribil de plicticoasă. Ridicându-mi ochii de pe un articol care încerca să analizeze căderea indicelui Nikkei, am observat că Valerie începuse iar să-și treacă un picior peste celălalt; pe chip îi plutea un surâs discret. „Coborâre catastrofală pentru bursa din Milano”, am mai citit înainte de a pune jos revista. Am avut brusc o erecție descoperind că găsisse o soluție ca să-și scoată chiloții. A venit să se așeze pe fotoliul din stânga mea, s-a strâns lângă mine. Scoțându-și sacoul, mi l-a pus pe genunchi. Am aruncat o privire rapidă în dreapta: vecina părea cufundată în lectură, mai exact într-un articol despre grădinile de iarnă. Purta și ea un taior cu o fustă strâmtă, ciorapi negri; avea, cum se spune, un aer de burgheză apetisantă. Strecurându-și o mână sub sacoul de pe genunchii mei, Valerie mi-a atins sexul; purtam un pantalon de bumbac subțire, senzația era teribil de precisă. Se înnoptase de-a binelea. M-

am cufundat în fotoliu și i-am strecurat o mână sub bluză. Am depărtat sutienul, i-am cuprins în palmă sânul drept, cu degetul mare și cu arătătorul am început să-i mângâi sfârcul. Eram în dreptul orașului Le Mans când Valerie mi-a deschiat șlițul. Mișcările ei erau acum cât se poate de explicite, eram convins că vecinei nu-i scăpa nimic din manevrele noastre. Nu cred că se poate rezista mult timp la o masturbare expertă. Cu puțin înainte de Rennes am ejaculat, fără să-mi pot reprima un strigăt înăbușit. „Va trebui să dau la curățat taiorul...” a spus calm Valerie. Vecina ne-a aruncat o privire, fără să-și ascundă amuzamentul.

La gara din Saint-Malo, văzând că urcă o dată cu noi în autocarul centrului de talasoterapie, m-am simțit puțin jenat, spre deosebire de Valerie, care a intrat în vorbă cu ea pe tema diferitelor proceduri balneare. N-am priceput niciodată ce virtuți au băile de nămol, dușurile subacvare sau împachetările cu alge; a doua zi, m-am mulțumit să mă bălăcesc în piscină. Făceam pluta, vag conștient de existența curenților submarini care ar fi trebuit să-mi maseze spatele, când Valerie a venit la mine. „Știi, vecina noastră din tren... a făcut ea surescitată, am întâlnit-o la jacuzzi.” Înregistram informația fără nici o reacție. „Acum e în baia turcească, singură”, a adăugat ea. Mi-am pus un halat și am urmat-o. Lângă intrarea în baia turcească, mi-am scos slipul; sub halat, erecția era vizibilă. Am intrat împreună cu Valerie, am lăsat-o să înainteze prin aburi – atât de denși că nu vedeam la doi metri. Aerul era saturat cu un miros de eucalipt foarte puternic, aproape amețitor. Am rămas nemișcat în neantul alburiu și fierbinte, apoi am auzit un geamăt venind din fundul încăperii. Mi-am desfăcut cordonul halatului, m-am apropiat; pe suprafața pielii mi se formau broboane de sudoare. Îngenuncheată în fața femeii, cu mâinile pe fesele ei, Valerie îi lingea vulva. Era o femeie cu adevărat frumoasă, cu sâni siliconați perfect rotunzi, cu trăsături armonioase, cu o gură mare și senzuală. Și-a întors privirea spre mine fără să pară surprinsă, mi-a apucat sexul cu mâna. M-am apropiat și mai mult, am trecut în spatele ei și i-am mângâiat sânii în timp ce-mi frecam penisul de fesele ei. S-a sprijinit de perete, s-a aplecat în față, și-a desfăcut coapsele. Valerie a căutat în buzunarul halatului și mi-a întins un prezervativ; cu cealaltă mână, continua să mângâie clitorisul femeii. Am pătruns-o dintr-o mișcare, era deja foarte excitată; s-a aplecat și mai mult. Făceam mișcări de du-te-vino, când am simțit mâna lui Valerie strecurându-se printre coapsele mele, apucându-mi testiculele. Și-a apropiat iarăși gura de vulva femeii; la fiecare mișcare, simțeam cum sexul îmi lunecă pe limba ei. Mi-am contractat disperat mușchii pelvieni în clipa când femeia juisa cu lungi gemete fericite, apoi m-am retras foarte lent. Transpiram prin toți porii, găfiam violent, simțeam că mă clatin; a trebuit să mă așez pe o banchetă. Aburii continuau să plutească în aer. Am auzit zgomotul unui sărut, am înălțat capul: erau înlănțuite, piept la piept.

Am făcut dragoste ceva mai târziu, la sfârșitul după-amiezei, și încă o dată seara, apoi din nou a doua zi dimineața. Frenezia aceasta era un pic neobișnuită; eram amândoi conștienți că urma o perioadă grea, când Valerie va fi din nou abrutizată de muncă, de probleme, de calcule. Cerul era de un albastru imaculat, timpul plăcut; era poate unul dintre ultimele week-end-uri

frumoase înainte de venirea toamnei. Duminică dimineața, după dragoste, am făcut o lungă plimbare pe plajă. Mă uitam surprins la clădirile în stil neoclasic, cam kitsch, ale hotelurilor. Ajunși la capătul plajei, ne-am așezat pe stânci.

— Presupun că întâlnirea cu neamțul era importantă, am spus.

Presupun că este începutul unui nou challenge.

— E pentru ultima oară, Michel. Dacă reușim acum, vom fi liniștiți pentru multă vreme.

I-am aruncat o privire sceptică și puțin întristată. Nu prea credeam în genul ăsta de argumente, îmi amintea puțin de unele cărți de istorie, cu declarații ale politicianilor despre ultimul și cel din urmă război, care va fi urmat de o pace definitivă.

— Chiar tu mi-ai explicat, i-am spus încet, că, în esența lui, capitalismul e o stare de război permanentă, o luptă continuă ce nu poate avea un sfârșit.

— E adevărat, a consimțit ea fără ezitare. Dar cei care luptă nu sunt neapărat aceiași.

Un pescăruș și-a luat zborul, s-a înălțat, s-a îndreptat spre ocean. Eram aproape singuri la capătul plajei. Cu siguranță, Dinard era o stațiune liniștită, în anotimpul ăsta cel puțin. Un labrador s-a apropiat, a venit să ne miroase, apoi a făcut cale întoarsă; nu-i vedeam stăpâni.

— Te asigur, a insistat ea. Dacă lucrurile merg cum sperăm, vom putea dezvolta formula într-o mulțime de țări. Uite, doar în America Latină sunt Brazilia, Venezuela, Costa Rica. Va fi ușor să deschidem cluburi și în alte părți, în Camerun, Mozambic, Madagascar, în Seychelles. În Asia, de asemenea, există posibilități imediate: China, Vietnam, Cambodgia. În doi-trei ani, putem deveni un lider incontestabil, și nimeni nu va mai îndrăzni să investească pe aceeași piață: de data asta o să obținem, în sfârșit, avantajul nostru concurențial.

Nu i-am răspuns nimic, nu știam ce i-aș putea răspunde; la urma urmei, eram la originea ideii. Marea creștea; în nisip apăreau șanțuri, apoi dispăreau, la picioarele noastre.

— În plus, a continuat ea, de data asta o să cerem un pachet de acțiuni consistent. Dacă avem succes, nu vor putea să ne refuze. Iar când ești acționar, nu mai trebuie să lupți: luptă ceilalți în locul tău.

Valerie s-a oprit, m-a privit ezitând. Ceea ce spunea ea se lega, avea o anumită logică. Începea să bată puțin vântul; iar mie începea să-mi fie foame. Restaurantul hotelului era excelent: aveau fructe de mare foarte proaspete, rețete savuroase și rafinate. Ne-am întors mergând pe nisipul umed.

— Am și eu bani... am spus deodată, nu trebuie să uiți că am bani. Valerie a rămas în loc și m-a privit surprinsă; nici eu nu mă gândisem să rostesc cuvintele astea.

— Știi, nu mai e la modă să fii o femeie întreținută, am continuat, puțin stingherit. Dar nu suntem siliți să facem ca toată lumea.

M-a privit calm în ochi.

— Când o să primești banii pe casă, vei avea, în total, cel mult trei milioane de franci... a spus ea.

— Da, ceva mai puțin.

— Nu sunt destui; nu chiar destui. Mai trebuie un mic supliment. (Și-a reluat mersul, a tăcut o vreme.) Ai încredere în mine... a spus ea în momentul când intram în restaurant.

După masă, chiar înainte de a pleca la gară, am trecut pe la părinții ei. Va avea iarăși foarte mult de lucru, le-a explicat Valerie; până la Crăciun, probabil, n-o să mai poată veni. Bătrânul a privit-o cu un surâs resemnat. Era o fată de ispravă, mi-am spus, o fiică afectuoasă și atentă; era, de asemenea, o amantă senzuală, tandră și îndrăzneată; ar putea fi, probabil, o mamă iubitoare și înțeleaptă. „Tălpile-i sunt temelii de aur curat, picioarele ca stâlpii templului din Ierusalim.” Continuam să mă întreb ce făcusem, în fond, ca să merit o femeie ca Valerie. Probabil nimic. Devenirea lumii, mi-am spus, o constat; procedând empiric, cu toată onestitatea, o constat; nu pot face nimic altceva decât s-o constat.

La sfârșitul lunii octombrie, tatăl lui Jean-Yves a murit. Audrey a refuzat să-l însoțească la înmormântare; de altfel, se aștepta la asta, o rugase doar din principiu. Avea să fie o înmormântare modestă: Jean-Yves era copil unic, iar bătrânul avea puține rude, și mai puțini prieteni; în ultimul timp nu se mai întâlnea cu nimeni. Va apărea un scurt necrolog în revista foștilor studenți de la Politehnică; și asta va fi tot, avea să dispară fără urme. Jean-Yves nu pricepuse niciodată ce-l făcuse pe bătrân să se retragă în acest ținut lipsit de interes, rural în sensul cel mai trist al cuvântului, și de care nu-l lega nimic. Probabil un ultim reflex al masochismului ce-l însoțise, mai mult sau mai puțin, de-a lungul întregii sale vieți. După studii strălucite, se împotmolise într-o carieră cenușie de inginer. Deși întotdeauna visase să aibă o fiică, se limitase voluntar la un singur copil – cu scopul, spunea el, de a-i putea oferi o educație mai bună; argumentul nu ținea, avea un salariu suficient de mare. Lăsa impresia că mai mult își suportase nevasta decât o iubise cu adevărat; poate că era mândru de succesele profesionale ale fiului său – însă, de fapt, nu vorbea niciodată despre asta. Nu avea nici un hobby și nici vreo pasiune adevărată, în afară de creșterea iepurilor și de cuvintele încrucișate din ziarul *La République du Centre-Ouest*. Ne înșelăm, probabil, când presupunem că orice ființă are o pasiune secretă, o parte de mister, o scrânteală; dacă tatăl lui Jean-Yves ar fi trebuit să vorbească despre convingerile lui intime, despre sensul profund pe care-l atribuia vieții, probabil că n-ar fi putut mărturisi decât o ușoară decepție. De fapt, vorba lui favorită – cea pe care Jean-Yves și-o amintea cel mai des și care sintetiza cel mai bine experiența lui în ce privește condiția umană – se limita la: „îmbătrânim.”

Mama s-a arătat afectată de doliu – era totuși tovarășul ei de o viață – dar cu măsură, fără să pară prea zdruncinată. „Se ramolise...” a fost comentariul ei. Cauzele morții erau atât de neclare, încât la fel de bine s-ar fi putut vorbi de oboseală generalizată, sau chiar de depresie. „Nu mai avea chef de nimic...” a adăugat maică-sa. Acesta a fost, în linii mari, discursul ei funebru.

Absența lui Audrey a fost, bineînțeles, remarcată, dar în timpul ceremoniei mama s-a abținut să spună ceva. Cina a fost frugală – oricum bătrâna nu strălucise niciodată la gătit. Jean-Yves știa bine că, la un moment sau altul, avea să abordeze subiectul. Ținând seama de circumstanțe, nu prea

avea cum să-l ocolească – deschizând, de pildă, televizorul, cum făcea de obicei. Mama a terminat de aranjat vasele, apoi s-a așezat în fața lui, cu coatele sprijinite pe masă.

— Cum merge căsnicia ta?

— Nu prea grozav...

A mai vorbit câteva minute, împotmolindu-se treptat în propria-i silă; până la urmă i-a spus că se gândea la divorț. Știa că bătrâna o ura pe Audrey; o acuza că-i îndepărtează de ea pe nepoți; lucru adevărat, de altfel, ca și acela că nici nepoții nu se înghesuiau s-o viziteze. În alte condiții, e drept, s-ar fi putut obișnui cu ea; cel puțin Angelique, în cazul ei nu era prea târziu. Ar fi fost însă nevoie de alte condiții, de o altă viață, era greu de imaginat. Jean-Yves își ridică privirea spre chipul bătrânei, spre trăsăturile severe, spre cocul cărunt: era greu să simți pentru ea afecțiune sau duioșie; nu-și amintea s-o fi văzut vreodată împărțind o mângâiere; la fel de greu era s-o imaginezi în rolul de amantă senzuală, de târfă. Jean-Yves înțelese deodată că, toată viața lui, bătrânul se silise s-o suporte. Avu un șoc dureros, mâinile i se încleștară de marginea mesei: de data asta era definitiv, iremediabil. Încercă disperat să-și amintească un moment când își văzuse tatăl fericit, vesel, bucurându-se sincer de viață. Poate o dată, când avea cinci ani, când taică-său încercase să-i explice regulile unui joc de Meccano. Da, taică-său iubise mecanica, o iubise sincer – Jean-Yves își amintea decepția lui când îl anunțase că optează pentru studii comerciale; la urma urmei, poate era suficient pentru a umple o viață.

A doua zi, Jean-Yves a făcut un tur rapid prin grădină, care, la drept vorbind, i se părea banală și nu-i trezea nici o amintire din copilărie. Iepurii se agitau în cuștile lor, încă nu primiseră de mâncare: bătrâna avea să-i vândă urgent, nu-i plăcea să aibă grijă de ei. În fond, ei erau adevăratele victime ale acestui deces. Jean-Yves luă un sac cu granule, vărsă o parte în cuști; putea să facă acest gest, în memoria tatălui său.

Plecă devreme, chiar înainte de emisiunea de varietăți a lui Michel Drucker, dar tot nu scăpă de ambuteiaje interminabile, înainte de Fontainebleau. Încercă să asculte mai multe posturi de radio, până la urmă renunță. Din când în când, valul de mașini înainta câțiva metri; nu auzea decât sforăitul motoarelor, zgomotul picăturilor de ploaie pe parbrize. Un neant melancolic care se prelungea în mintea lui. Singurul element pozitiv din acest week-end, se gândi el, era că nu mai era nevoit s-o vadă pe Johanna; se hotărâse în sfârșit să renunțe la serviciile ei. Noua baby sitter, Eucharistie, le fusese recomandată de o vednă: era o fată originară din Dahomey, serioasă, elevă silitoare; la cincisprezece ani, era în penultima clasă de liceu. Voia să facă medicina, poate pediatria; izbutea să-l smulgă pe Nicolas de la jocurile video și să-l culce înainte de zece – ceea ce Jean-Yves nu reușise niciodată. Era drăguță cu Angelique, o hrănea, o îmbăia, se juca cu ea; în mod vădit, fetița o adora.

Sosi acasă pe la zece și jumătate, epuizat; Audrey, dacă-și amintea bine, plecase în week-end la Milano; luni dimineața avea să ia avionul și să meargă direct la birou. Divorțul avea totuși să-i scadă veniturile, se gândi Jean-Yves cu o satisfacție răutăcioasă; era de înțeles că amâna să deschidă subiectul. Nu

mergea, totuși, până-ntr-acolo încât să mimeze o afecțiune renăscută, elanuri de tandrețe; era un punct în favoarea ei.

Așezată pe canapea, Eucharistie citea *La vie mode d'emploi* de Georges Perec, o ediție de buzunar. Acceptă sucul de portocale oferit de Jean-Yves; el își turnă un coniac. În general, când se întorcea acasă, Eucharistie îi povestea ce făcuseră ea și copiii peste zi; dura câteva minute, apoi fata pleca. Făcu același lucru și acum; când termină, Jean-Yves își dădu seama că nu ascultase nimic; își mai turnă puțin coniac. „Tatăl meu a murit...” zise el, redevenind conștient de moartea bătrânului. Eucharistie se opri brusc, îl privi stingherită; nu prea știa cum să reacționeze, era însă clar că-l asculta cu toată atenția. „Părinții mei n-au fost fericiți împreună...” continuă el; această constatare era și mai tristă: părea să-i nege însăși existența, luându-i, într-un fel, dreptul la viață. Era fructul unei căsătorii nefericite, nepotrivite, care mai bine nu ar fi existat. Jean-Yves privi neliniștit înjur: peste câteva luni, va părăsi acest apartament, nu va mai revedea aceste mobile, aceste draperii; totul părea că se destramă, că devine inconsistent. Parcă era în holul unui super-magazin, după ora închiderii; sau într-o poză de catalog, oricum ceva ce nu exista cu adevărat. Se ridică împleticindu-se, se apropie de Eucharistie, strânse violent în brațe trupul tinerei fete. Îi strecură o mână sub bluză: carnea era vie, reală. Își reveni brusc și rămase neclintit, stingherit. Eucharistie încetă să se zbată. O privi drept în ochi, apoi o sărută pe gură. Ea îi răspunse la sărut, își împletiră limbile. El îi căută, pe sub bluză, sâni.

Au făcut dragoste acolo, în cameră, fără o vorbă; Eucharistie se dezbrăcase rapid, apoi se ghemuise pe pat, așteptându-l. După aceea, au rămas câteva minute tăcuți, evitând să revină asupra subiectului. Eucharistie i-a povestit încă o dată ce făcuse peste zi; apoi i-a spus că nu poate rămâne să doarmă la el.

În săptămânile următoare, au făcut-o din nou, de mai multe ori, de fapt de fiecare dată când venea Eucharistie. Jean-Yves se așteptase, cumva, ca ea să abordeze chestiunea legitimității relației lor: la urma urmei, avea doar cincisprezece ani, iar el – treizeci și cinci; ar fi putut, la limită, să-i fie tată. Dar fata nu părea deloc dispusă să vadă lucrurile din acest unghi; dar din ce unghi le vedea? Până la urmă, cu un sentiment de emoție și recunoștință, Jean-Yves a înțeles: din unghiul plăcerii, pur și simplu. Căsătoria îl făcuse să uite: pur și simplu uitase că sunt femei care, în anumite cazuri, fac dragoste din plăcere. Nu era primul ei bărbat, Eucharistie avusese anul trecut o aventură cu un băiat dintr-o clasă mai mare, pe care mai apoi îl părăsise; erau însă și lucruri pe care nu le știa, bunăoară felația. Mai întâi, Jean-Yves s-a oprit, n-a îndrăznit să-i ejaculeze în gură; a văzut însă foarte curând că-i plăcea, sau mai curând că o amuza să vadă sperma țâșnind. În general, ajungea rapid la orgasm; la rândul lui, simțea o imensă plăcere să-i țină în brațe trupul pietros și suplu. Eucharistie era curioasă, inteligentă: avea cam tot ce-i lipsea lui Audrey. Universul profesional al lui Jean-Yves era pentru ea o lume neștiută, exotică, și încerca să afle cum funcționează; erau întrebări pe care nu i le putea pune tatălui ei – care oricum n-ar fi putut să-i răspundă, lucra într-un spital public. Pe scurt, relația lor, își spunea Jean-Yves cu o stranie senzație de relativism,

era o relație echilibrată. Avea, totuși, noroc că primul său copil nu fusese o fată; în anumite condiții, nu știa cum ar fi putut să evite, și mai ales de ce să evite incestul.

Peste trei săptămâni, Eucharistie i-a spus că întâlnise iar un băiat; în aceste condiții, era mai bine să înceteze, lucrurile se complicau. El a părut atât de deprimat, încât după o săptămână Eucharistie i-a propus să continue, însă doar cu felații. La drept vorbind, lui Jean-Yves nu i se părea mai puțin grav; oricum, aproape uitase că fata avea doar cincisprezece ani. Vorbeau destul de mult, de una și de alta, după ce el venea de la birou; și tot ea hotăra momentul. Se dezbrăca până la mijloc, îl lăsa să-i mângâie sânii; apoi el se așeza cu spatele la perete, ea îngenunchea în fața lui. După gemetele lui, Eucharistie știa foarte exact când avea să ejaculeze. Atunci își depărta puțin obrazul; cu mici mișcări precise, orienta jetul, uneori spre sânii, alteori înspre gură. În acele momente avea o expresie jucăușă, aproape copilărească. Jean-Yves își spunea cu tristețe că fata era abia la începutul vieții ei sexuale, că avea să dăruiască fericire multor amanți; se vor fi întâlnit o clipă, asta era totul, însă, oricum, nu era puțin.

În sâmbăta următoare, în momentul când Eucharistie, cu ochii pe jumătate închiși, cu gura larg deschisă, începea să-l masturbeze, Jean-Yves și-a zărit deodată fiul care-i privea din pragul salonului. A tresărit, și-a coborât privirea; când și-a ridicat-o, copilul dispăruse. Eucharistie nu observase nimic; trecându-și mâna printre coapsele lui, îi apăsa ușor testiculele. Jean-Yves avu atunci o stranie senzație de încremenire. Ceva ca revelația unui impas. Amestecul de generații era mare, filiația nu mai avea nici un sens. o trase la el pe Eucharistie; fără să știe de ce, simțea că era ultima oară și că avea nevoie de gura ei. Când ea îl apucă între buze, Jean-Yves juisă îndelung, de mai multe ori, cu trupul scuturat de frisoane, cu mâinile pe creștetul ei. Fata își înălță privirea, apoi, închizând ochii, îi mai ținu două-trei minute sexul în gură, își plimbă limba pe el. La despărțire, Jean-Yves îi spuse că a fost pentru ultima oară. Nu știa prea bine de ce; dacă băiatul povestea la procesul de divorț ce văzuse, era în dezavantajul lui, desigur; dar mai era ceva, ceva ce nu putea să explice. Jean-Yves mi-a povestit toate astea o săptămână mai târziu, pe un ton autoacuzator destul de penibil, rugându-mă să nu-i spun nimic lui Valerie. La drept vorbind, mă cam plictisea, nu vedeam care era problema; din amabilitate, m-am prefăcut că mă interesează, că analizez situația, dar totul mi se părea fals, mă simțeam ca într-un talk-show de Mireille Dumas.

În schimb, pe plan profesional totul mergea bine, mi-a spus-o cu satisfacție. În urmă cu câteva săptămâni apăruse o problemă legată de clubul din Thailanda: pentru a răspunde așteptărilor clienților, trebuia prevăzut cel puțin un bar de strip-tease și un salon de masaj; era absolut necesar, dar cam greu de justificat în devizul hotelului. I-a telefonat lui Gottfried Rembke. Patronul de la TUI a găsit pe loc o soluție: avea acolo un partener, un antreprenor chinez din Phuket, care putea construi un complex de distracții chiar lângă hotel. Patronul german părea foarte bine dispus, totul părea să prevestească un succes. La începutul lui noiembrie, Jean-Yves a primit un exemplar din catalogul destinat publicului german; cei de la TUI nu mergeau cu

jumătăți de măsură, a constatat el imediat. În toate fotografiile, fetele thailandeze aveau sânii goi, purtau slipuri minuscule sau fuste transparente; fotografiate pe plajă sau de-a dreptul în camere, surâdeau cu un aer provocator, își umezeau buzele cu limba; nu te puteai înșela asupra mesajului. Un asemenea catalog, i-a spus el lui Valerie, n-ar fi fost acceptat niciodată în Franța. Era ciudat să constați, a mai spus el, că, pe măsură ce ne apropiam de Europa unificată, pe măsură ce ideea unei federații de state câștiga teren, nu se observa nici o uniformizare a legislației privind moravurile. În timp ce în Olanda și în Germania prostituția era recunoscută și beneficia de un statut de profesie, în Franța erau mulți care-i cereau abolirea, și chiar sancționarea clienților, ca în Suedia. Valerie l-a privit surprinsă: în perioada aceea, Jean-Yves era bizar, se lansa tot mai des în meditații neproductive, fără obiect. Ea însăși muncea enorm, metodic, cu un soi de voință rece; adesea lua decizii fără să-l mai consulte. Nu era obișnuită s-o facă și uneori se simțea rătăcită, nesigură; șefii cei mari nu interveneau, le lăsau mână liberă. „Așteaptă, asta-i tot, așteaptă să vadă dacă reușim sau dacă ne rupem gâtul”, mi-a spus ea într-o zi cu o furie stăpânită. Avea dreptate, era evident, nu puteam s-o contrazic; asta era regula jocului.

Eu, unul, nu vedeam nici un motiv pentru care sexualitatea n-ar fi trebuit să intre în domeniul economiei de piață. Erau multe moduri de a face bani, cinstite sau necinstite, intelectuale sau din contră, violent fizice. Se puteau face bani prin inteligență, prin forță sau curaj, chiar și prin frumusețe; de asemenea, se puteau obține printr-un noroc banal. Cel mai adesea banii veneau prin moștenire, ca în cazul meu; problema era atunci transferată la generația anterioară. În lume, banii au fost obținuți de oameni foarte diferiți: foști sportivi de performanță, gangsteri, artiști, manechine, actori; un mare număr de finanțiști abili și de industriași; câțiva tehnicieni, mai rar câțiva inventatori. Uneori, banii se obțineau în mod mecanic, prin pură acumulare; sau, dimpotrivă, printr-o lovitură îndrăzneată încununată de succes. Toate acestea nu aveau nici un sens, însă arătau o mare diversitate. În schimb, criteriile opțiunii sexuale erau extrem de simple: tinerețe și frumusețe fizică, atâta tot. Aceste calități aveau, desigur, un preț, dar nu un preț infinit. Situația era diferită în secolele precedente, când sexualitatea era legată în primul rând de reproducere. Pentru a menține valoarea genetică a speciei, omenirea trebuia să țină cont de criteriile de sănătate, forță, tinerețe, vigoare fizică – frumusețea fiind doar o sinteză practică a lor. Azi, situația se schimbă: frumusețea își menține întreaga valoare, însă era o valoare negociabilă, narcisistă. Dacă sexualitatea trebuia să intre în sectorul bunurilor de schimb, cea mai bună soluție era, firește, să se recurgă la ban, acest arbitru universal ce permitea deja o echivalare precisă a inteligenței, a talentului, a competenței tehnice, care făcuse deja posibilă o perfectă standardizare a opiniilor, gusturilor, modurilor de viață. Spre deosebire de aristocrați, bogații nu pretindeau că sunt diferiți de restul populației, ci doar că sunt mai bogați. Având o esență abstractă, banul era o noțiune în care nu intra nici rasa, nici înfățișarea fizică, nici vârsta, nici inteligența sau noblețea – de fapt, nimic altceva decât banul. Strămoșii mei europeni au muncit din greu, timp de mai multe secole; au încercat să domine

lumea, apoi s-o transforme, și, într-o oarecare măsură, au izbutit. Au făcut-o din interes economic, din gust pentru muncă, dar și pentru că au crezut în superioritatea civilizației lor; au inventat visul, progresul, utopia, viitorul. De-a lungul secolului XX, această conștiință a unei misiuni civilizatoare s-a evaporat. Europeanii, sau măcar unii dintre ei, continuă să muncească, uneori din greu, însă o fac din interes sau din atașament nevrotic pentru muncă; conștiința naivă a dreptului lor natural de a conduce lumea și de a determina istoria a dispărut. Consecință a atâtor eforturi, Europa rămânea un continent bogat; dar eu pierdusem calitățile de inteligență și perseverență pe care le manifestaseră străbunii mei, era evident. European înstărit, puteam cumpăra la un preț mic, din alte țări, hrană, servicii și femei; european decadent, conștient de moartea mea apropiată și ajuns la un egoism deplin, nu vedeam nici un motiv ca să-mi refuz aceste avantaje. Totuși, eram conștient că o asemenea situație nu mai putea dura, că oamenii ca mine erau incapabili să asigure supraviețuirea unei societăți, sau pur și simplu erau nedemni să trăiască. Aveau să se producă mutații, se produceau deja, dar nu simțeam că m-ar privi cu adevărat; aveam un singur scop real: să scap din acest balamuc cât mai repede. Luna noiembrie era rece, urâtă; în ultimul timp, nu prea mai citeam din Auguste Comte. Când Valerie lipsea, distracția mea era să privesc pe fereastră mișcările norilor. După-amiezele, peste Gentilly se formau stoluri enorme de sturzi ce descriau în văzduh spirale și planuri înclinate; eram tentat să le atribui un sens, să le interpretez ca vestirea unei apocalipse.

Într-o seară, ieșind de la birou, l-am întâlnit pe Lionel; nu-l mai văzusem de aproape un an, din Thailanda. Ciudat, totuși, l-am recunoscut imediat. Eram puțin surprins că-mi făcuse o impresie atât de puternică; aproape că nu-mi aminteam să fi vorbit cu el.

Îi mergea bine, mi-a zis el. Pe ochiul drept avea un plasture mare, rotund: un accident de muncă, explodase ceva; dar îi mergea bine, fusese îngrijit, avea să-și recupereze vederea în proporție de cincizeci la sută. L-am invitat la un pahar, la o cafenea de lângă Palais Royal. Mă întrebam dacă, la o adică, i-aș recunoaște pe Robert, pe Josiane, pe ceilalți membri ai grupului; probabil că da. Era un gând destul de deprimant; memoria mea se umplea neconținut, cu informații aproape inutile. Eram, ca ființă umană, deosebit de competent în recunoașterea și stocarea de imagini ale altor oameni. Nimic nu-i este mai util omului decât omul însuși. Motivul pentru care îl invitaseam pe Lionel nu-mi era foarte clar; discuția avea să lăncezească, era evident. Ca s-o lungesc puțin, l-am întrebat dacă avusese ocazia să se întoarcă în Thailanda. Nu, și nu că n-ar fi vrut, însă voiajul, din păcate, costa cam scump. Mai revăzuse pe cineva din grup? Nu, pe nimeni. I-am spus atunci că o reîntâlnisem pe Valerie, poate își amintea de ea, că am ajuns chiar să trăim împreună. A părut fericit să afle vestea; fără îndoială, îi făcuserăm amândoi o impresie bună. El nu avea ocazia să călătorească prea mult, mi-a spus; iar concediul în Thailanda, în general, era printre cele mai frumoase amintiri ale lui. Începeam să fiu mișcat de simplitatea lui, de dorința lui naivă de fericire. Am avut atunci o pornire pe care chiar și acum, când mă gândesc, sunt ispitit s-o numesc bunătate. În general, nu sunt bun, nu e una dintre trăsăturile mele de a caracter. Omul mă

dezgustă, soarta celorlalți îmi e indiferentă, nu-mi amintesc să fi simțit vreodată măcar un sentiment de solidaritate. Oricum, în seara aceea, i-am explicat lui Lionel că Valerie lucra în turism, că firma ei se pregătea să deschidă un nou club la Krabi și că-mi era ușor să-i obțin o săptămână de vacanță cu o reducere de 50%. Evident, era o invenție; dar mă hotărâsem deja să-i plătesc diferența. Poate că, într-o anumită măsură, încercam să fac pe interesantul; cred însă că am simțit de asemenea dorința sinceră ca, măcar o săptămână din viața lui, Lionel să poată cunoaște plăcerea cu tinerele prostituate thailandeze.

Când i-am povestit despre această întâlnire, Valerie m-a privit ușor intrigată; nu și-l mai amintea deloc. Asta era, de fapt, problema lui Lionel: nu era băiat rău, dar nu avea nici o personalitate, era prea modest, prea umil, nu-ți lăsa nici o amintire. „Bine... a spus ea, fie, dacă-ți face plăcere; de altfel, nu va trebui să plătească nimic, tocmai voiam să-ți spun că o să pot oferi câteva invitații pentru săptămâna de inaugurare, care va începe pe 1 ianuarie.” A doua zi, i-am telefonat lui Lionel ca să-l anunț că sejurul va fi gratuit; era prea mult pentru el, nu-i venea să creadă, și chiar mi-a fost destul de greu să-l conving să accepte.

În aceeași zi, am primit vizita unei tinere artiste care a venit să-mi prezinte lucrările ei. O chema Sandra Heksjtovoian sau ceva de genul ăsta, un nume pe care oricum nu aveam să-l țin minte; dacă aș fi fost impresarul ei, aș fi sfătuit-o să-și spună Sandra Hallyday. Era foarte tânără, destul de banală, cu o față cam rotundă, cu părul ondulat și scurt; purta un pantalon și un tricou; terminase artele plastice la Caen. Lucra exclusiv cu trupul ei, mi-a explicat ea; am privit-o neliniștit în timp ce-și deschidea servieta. Speram să nu scoată fotografii de chirurgie estetică sau ceva asemănător, mă cam săturasem de chestii dintr-astea. Dar nu, mi-a întins niște cărți poștale ilustrate făcute de ea, cu amprenta vulvei ei muiată în diferite culori. Am ales una turcoaz și una mov; îmi părea rău că nu aveam să-i dau în schimb fotografii cu scula mea. Era drăguț, dar, după câte știam, Yves Klein făcuse lucruri similare acum mai bine de patruzeci de ani; avea să-mi fie greu să-i susțin dosarul. Da, sigur, a fost ea de acord, ăsta era doar un exercițiu de stil. Apoi a scos dintr-un ambalaj de carton o piesă mai complexă, compusă din două roți de mărimi inegale racordate cu un soi de curea de transmisie din cauciuc; dispozitivul putea fi rulat cu ajutorul unei manivele. Banda de cauciuc era acoperită cu mici protuberanțe, de o formă vag piramidală. Am învărtit manivela, am pus degetul pe banda în mișcare; se producea un soi de frecare, destul de plăcută.

— Sunt mulaje după clitorisul meu, mi-a explicat artista. Mi-am retras degetul ca ars.

— Am făcut fotografii cu un endoscop în momentul erecției, apoi am băgat totul în computer. Am reconstituit volumul cu un program 3D, am modelat totul în ray-tracing, apoi am trimis datele piesei la fabrică.

Aveam impresia că insista cam mult pe considerațiile tehnice. Am acționat din nou manivela, mai curând mașinal.

— Îți vine să atingi, nu-i așa? a continuat ea cu satisfacție. Mă gândisem s-o conectez la o rezistență, care să aprindă un bec. Ce credeți?

În fapt, becul nu mi se părea o idee prea bună, dăuna simplității conceptului. Pentru o artistă contemporană, Sandra era o fată destul de simpatcă; aproape că-mi venea s-o invit la o orgie, într-o seară, eram sigur că s-ar fi înțeles bine cu Valerie. Mi-am dat, totuși, seama la timp că, în poziția mea, asemenea invitație risca să fie considerată hărțuire sexuală; am privit dispozitivul descurajat.

— Știți, i-am spus, eu mă ocup mai mult de partea contabilă a proiectelor. Pentru aspectele estetice, e mai bine să luați legătura cu domnișoara Durry.

I-am notat pe o carte de vizită numele și numărul de telefon; Marie-Jeanne, în definitiv, putea fi competentă în materie de lindicuri. Fata a părut puțin descumpănită, totuși mi-a întins o punguță plină cu piramide din plastic.

— Vă ofer câteva mulaje, a spus ea, la fabrică îmi fac o grămadă.

I-am mulțumit, am însoțit-o până la ușă. Înainte de a ne despărți, am întrebat-o dacă mulajele sunt în mărime naturală.

— Firește, mi-a spus ea, face parte din concept.

În aceeași seară, am examinat cu atenție clitorisul lui Valerie. În fond, nu-l privisem niciodată cu o atenție specială; când îl mângâiam sau lingeam era în funcție de o schemă globală, memorasem poziția, unghiurile, ritmul mișcărilor pe care trebuia să le fac; acum însă am examinat îndelung micul organ ce palpita sub ochii mei.

— Ce faci? m-a întrebat ea surprinsă, după cinci minute de contemplare.

— E un demers artistic... am spus, lingând-o ușor cu vârful limbii ca să-i calmez nerăbdarea.

Mulajul fetei nu avea, desigur, gust și miros; altminteri, era o asemănare, indiscutabil. Isprăvind examinarea, i-am desfăcut vulva cu două degete, i-am lins clitorisul cu mișcări ușoare, precise. Așteptarea îi sporise dorința? Sau mișcările mai precise și mai atente? Nu știu, cert e că a juisat aproape imediat. În fond, mi-am spus, această Sandra era o artistă bunicică; opera ei te incita să arunci o privire proaspătă peste lume.

Încă de la începutul lui decembrie, a fost evident că „Aphrodite” avea să fie un mare succes, probabil un succes istoric. De regulă, noiembrie este luna cea mai dificilă în industria turismului. În octombrie mai sunt câteva plecări de sfârșit de sezon; în decembrie, perioada sărbătorilor de iarnă preia ștafeta; dar foarte puțini se gândesc să plece în vacanță în noiembrie, în afară de câțiva pensionari foarte informați și rezistenți. Or, primele rezultate sosite din toate cluburile erau excelente: formula cunoscuse un succes imediat, se putea vorbi chiar de îmbulzeală. În seara când au sosit primele cifre, am cinat cu Jean-Yves și Valerie; mă priveau cu un aer aproape bizar, rezultatele depășeau toate așteptările lor: pentru noiembrie, pe ansamblu, coeficientul de ocupare al cluburilor depășise 95%, indiferent de destinație.

— Da, sexul... am mormăit eu. Oamenii au nevoie de sex, asta e, dar nu îndrăznesc să recunoască.

Totul îndemna la reflecție, chiar la tăcere; chelnerul a adus antipasti.

— Inaugurarea de la Krabi va fi grandioasă... a spus Jean-Yves. Mi-a telefonat Rembke, totul e rezervat de trei săptămâni. Ceea ce este și mai bine e că în media nu apare nimic, nici un rând.

Un succes discret, masiv și totodată confidențial. Exact ce doream.

Jean-Yves se hotărâse în sfârșit să închirieze un mic apartament și s-o părăsească pe Audrey; nu se putea muta mai devreme de 1 ianuarie, dar îi mergea mai bine, oricum îl simțeam mai relaxat. Era relativ tânăr, frumos și bogat: îmi dădeam seama cu un pic de spaimă că toate astea nu-ți fac neapărat viața mai ușoară; dar cel puțin trezesc dorința celorlalți. Tot nu izbuteam să-i înțeleg ambiția, îndârjirea de a face carieră. N-o făcea pentru bani, nu cred: plătea impozite mari, iar luxul nu-l atrăgea. N-o făcea nici din devotament pentru firmă, nici, mai general, din altruism: cu greu puteai considera dezvoltarea turismului mondial o cauză nobilă. Ambiția lui exista prin ea însăși, nu putea fi redusă la nici o altă cauză: era poate asimilabilă cu dorința de a construi ceva, mai mult decât cu dorința de putere sau cu spiritul de competiție – nu-l auzisem niciodată vorbind despre cariera foștilor săi colegi de studii comerciale, cred că nici nu-i păsa de ei. Pe scurt, era vorba de o motivație respectabilă, aceeași care explica dezvoltarea civilizației umane în general. Gratificația socială ce i se acorda consta într-un salariu foarte mare; în alte regimuri, ar fi putut primi un titlu de noblețe, sau privilegii ca acelea rezervate nomenclaturii; nu cred că asta ar fi schimbat mare lucru. În realitate, Jean-Yves muncea pentru că-i plăcea munca: era, în același timp, misterios și limpede.

Pe 15 decembrie, cu două săptămâni înainte de inaugurare, Jean-Yves a primit un telefon îngrijorat de la TUI. Un turist german fusese răpit, împreună cu tânăra thailandeză care-l însoțea; incidentul avusese loc la Hat Yai, în extremitatea sudică a țării. Poliția locală primise un mesaj confuz, scris într-o engleză stricată, care nu formula nici o revendicare – dar anunța că cei doi tineri vor fi executați pentru încălcarea legii islamice. Într-adevăr, în zona de frontieră cu Malaiezia, activitatea unor mișcări islamiste susținute de Libia se intensificase de câteva luni; era însă prima oară când atacau persoane.

Pe 18 decembrie, cadavrele goale și mutilate ale tinerilor au fost aruncate dintr-o camionetă în mijlocul pieței centrale a orașului. Fata fusese lapidată, cu o înverșunare și o violență extremă; pielea plesnise peste tot, trupul era un terci de carne greu de recunoscut. Germanul avea gâtul tăiat și fusese castrat, organele sexuale îi erau îndesate în gură. De data asta, toate presa germană a preluat informația, chiar și în Franța au apărut câteva articole scurte. Ziarele au hotărât să nu publice fotografiile victimelor, care însă au apărut rapid pe site-urile de Internet obișnuite. Jean-Yves telefona zilnic la TUI: deocamdată, situația nu era alarmantă; erau puține anulări, oamenii nu renunțau la proiectele lor de vacanță. Primul ministru thailandez făcea declarații liniștitoare: pesemne era vorba de o acțiune izolată, toate mișcările teroriste cunoscute condamnaseră răpirea și asasinatul.

Totuși, încă de la sosirea noastră la Bangkok, am simțit o anumită tensiune, mai ales în cartierul Sukhumvit, unde locuiau cei mai mulți turiști originari din Orientul Apropiat. Veneau mai ales din Turcia sau Egipt, uneori și

din țări musulmane mai dure, ca Arabia Saudită sau Pakistan. Când mergeau prin mulțime, simțeam că sunt urmăriți de priviri dușmănoase. La intrarea în câteva baruri de strip-tease, am văzut anunțuri: „No MUSLIM HERE [37]; mai explicit, proprietarul unui bar din Patpong caligrafiase mesajul următor: „We respect your Muslim faith: we don't want you to drink whisky and enjoy Thai girls” [38].

Sărmanii, nu aveau, totuși, nici o vină, dar era clar că în caz de atentat aveau să fie primii vizați. În timpul primei vizite pe care o făcusem în Thailanda fusesem surprins de prezența turiștilor din țările arabe; de fapt, veneau din exact aceleași motive ca și occidentalii, cu diferența că se dedau la desfrâu cu și mai mult entuziasm. Adesea, în barurile din hoteluri, îi vedeai cu un whisky în față încă de la zece dimineața; tot ei deschideau saloanele de masaj. Rupând-o clar cu legea islamică, și probabil simțindu-se vinovați, erau în general politicoși și drăguți.

Bangkok era la fel de poluat, de zgomotos, de irespirabil; l-am revăzut totuși cu aceeași plăcere. Jean-Yves avea întâlniri cu niște bancheri, sau poate la un minister, în fine, nu mă interesa prea mult. După două zile, ne-a spus că discuțiile fuseseră fructuoase: autoritățile erau foarte cooperante, dispuse să facă orice ca să atragă investițiile occidentale. De câțiva ani, Thailanda se zbătea să iasă din criză, bursa și moneda erau la pământ, datoria publică atingea 70% din produsul intern brut. „Sunt într-un rahat atât de mare, că nici măcar corupți nu mai sunt... ne-a spus Jean-Yves. A trebuit să-i ung puțin, dar foarte puțin, incomparabil cu ce era acum cinci ani.”

În dimineața de 31 decembrie, am luat avionul pentru Krabi. Coborând din microbuz, l-am întâlnit pe Lionel, care sosise în ajun. Era încântat, mi-a spus el, absolut încântat; cu greu am reușit să opresc potopul de mulțumiri. Ajungând în fața bungaloului meu, am fost și eu impresionat de frumusețea peisajului. Plaja era imensă, imaculată, nisipul fin ca o pulbere. Pe câțiva zeci de metri, oceanul trecea de la azuriu la turcoaz, de la turcoaz la smarald. Stânci uriașe de calcar, acoperite cu păduri de un verde intens, ieșeau din valuri până în zare, se pierdeau în lumină și spațiu, dând golfului o profunzime ireală, cosmică.

— Aici s-a filmat Plaja? m-a întrebat Valerie.

— Nu, cred că la Koh Phi Phi; dar nu am văzut filmul.

După părerea ei, nu pierdusem mare lucru; în afară de peisaje, era total lipsit de interes. Îmi aminteam vag cartea, ce aducea în scenă niște backpackers în căutarea unei insule virgine; singurul lor indiciu era o hartă desenată de un drumeț bătrân înainte de a se sinucide într-un hotel sordid din Khao Sen Road. Mai întâi mergeau la Koh Samui: era mult prea turistic; de acolo ajungeau pe o insulă vecină, dar și acolo era prea multă lume pentru ei. În fine, plătind un marinar, ajungeau pe insula lor – o rezervație naturală, deci, în principiu, inaccesibilă. Acolo începeau necazurile. Primele capitole ilustrau perfect blestemul turistului, pornit într-o căutare pasionată de locuri „neturistice” pe care chiar prezența lui le întinează, împingându-l astfel mereu mai departe, într-un proiect care, pe măsură ce se împlinește, devine tot mai

van. Această situație disperată, asemănătoare cu cea a omului care încearcă să fugă de umbra lui, era bine cunoscută de profesioniștii turismului, mi-a spus Valerie: în termeni sociologici, era numit paradoxul double bând [39].

În orice caz, turiștii care optaseră pentru Eldorador „Aphrodite” din Krabi nu păreau să fugă de paradoxul double bând: deși plaja era imensă, se adunaseră aproape toți într-un loc. Din cât putusem vedea, păreau să corespundă genului de clientelă așteptat: mulți germani, mai ales cadre superioare sau profesii libere. Valerie avea cifre exacte: 80% germani, 10% italieni, 5% spanioli și 5% francezi. Surpriza era că veniseră multe cupluri. Păreau să fie cupluri libertine, la fel de bine ai fi putut să-i întâlnești la Cap d’Agde: majoritatea femeilor aveau sânii siliconați, multe purtau lăntișoare de aur în jurul taliei sau la gleznă. Am mai remarcat că aproape toți se scaldau goi. Asta îmi dădea încredere: cu oameni ca ăștia nu ai niciodată probleme. Spre deosebire de locurile preferate de „drumeți”, un loc destinat eșanjiștilor – cu atât mai prețuit cu cât este mai frecventat – e prin esență neparadoxal. Într-o lume în care luxul extrem e să-ți oferi mijloace de a-i evita pe ceilalți, sociabilitatea bonomă a burghezilor eșanjiști germani constituie o formă de subversiune foarte subtilă, i-am spus lui Valerie în timp ce-și scotea costumul de baie. M-am dezbrăcat la rândul meu, am fost puțin jenat constatând că mi se sculase și m-am lungit pe burtă lângă ea. Valerie și-a desfăcut calm coapsele, expunându-și sexul la soare. La câțiva metri în dreapta era un grup de nemțoaice, păreau să discute despre un articol din Spiegel. Una dintre ele avea sexul epilat, i se vedea clar fanta fină și netedă. „Îmi place genul ăsta de fantă... mi-a spus Valerie în șoaptă, îți vine să-ți plimbi degetul pe ea.” Și mie îmi plăcea; dar în stânga era un cuplu de spanioli, iar femeia avea o tufă pubiană deasă, creată și neagră; și asta îmi plăcea. Când s-a întins, i-am privit labiile mari și cărnoase. Era tânără, nu avea mai mult de douăzeci și cinci de ani, dar avea sânii grei, cu areole mari și proeminente. „Întoarce-te pe spate...” mi-a șoptit Valerie la ureche. Am ascultat-o închizând ochii, ca și cum, nevăzând nimic, gestul meu devenea mai puțin impudic. Simțeam cum penisul se ridică, cum glandul iese din capișonul lui protector. După un minut am încetat să gândesc, m-am concentrat asupra senzației; căldura soarelui pe mucoase era extrem de plăcută. N-am deschis ochii nici când am simțit un firicel de ulei de plajă curgându-mi pe piept, apoi pe pantece. Degetele lui Valerie se mișcau cu atingeri ușoare și rapide. Mirosul de nucă de cocos umplea aerul. Când a început să-mi toarne ulei de cocos pe sex, i-am aruncat o privire rapidă: ingenunchease lângă mine, cu fața la spaniolă, care se ridicase în coate ca să ne privească. Mi-am lăsat capul pe spate, privind țintă la cer. Mi-a pus o mână pe testicule, mi-a vârât degetul mare în anus; cu cealaltă mână, continua să mă masturbeze. Întorcând capul spre stânga, am văzut că spaniola începuse să-și masturbeze și ea partenerul; am privit iar cerul. Auzind pași ce se apropiau pe nisip, am închis din nou ochii. Mai întâi am auzit un sărut, apoi șușoteli. Nu mai știam câte mâini sau degete îmi apucau și îmi mângâiau sexul; valurile făceau un zgomot molcom.

După plajă, ne-am dus să vedem centrul de distracții; se însera, firmele multicolore ale barurilor se aprindeau rând pe rând. Erau vreo duzină, în jurul unei piețe rotunde; în mijloc era un imens salon de masaj. În fața intrării l-am întâlnit pe Jean-Yves; îl conducea o fată îmbrăcată cu o rochie lungă, cu sânii mari, cu pielea de culoare deschisă, ce semăna mai curând cu o chinezoaică.

— Cum e înăuntru? l-a întrebat Valerie.

— Uluitor: cam kitsch, dar foarte luxos. Cu fântâni arteziene, cascade, plante tropicale; au pus până și statui de zeițe grecești.

Ne-am așezat pe o canapea adâncă, aurie, apoi am ales două fete. Masajul a fost foarte plăcut, apa caldă și săpunul lichid ștergeau de pe piele urmele de ulei. Fetele ne săpuneau cu mișcări delicate, servindu-se de sâni, de fese, de coapse: foarte repede, Valerie a început să geamă. Mă minunam, încă o dată, de bogăția zonelor erogene ale femeii.

După ce ne-am uscat, ne-am lungit pe un pat mare, rotund, înconjurat de oglinzi. o fată a lins-o pe Valerie, care a ajuns rapid la orgasm; eram în genunchi deasupra obrazului ei, cealaltă fată îmi mângâia testiculele și mi-o sugea. Când a simțit că sunt gata să juizez, Valerie le-a făcut semn fetelor să se apropie mai mult; în timp ce prima îmi lingea testiculele, cealaltă o săruta pe gură pe Valerie; am ejaculat pe buzele lor întredeschise.

Invitații din seara revelionului erau în special thailandezi, mai mult sau mai puțin legați de industria turistică locală. Nu venise nici un șef de la Aurore; nici patronul de la TUI nu putuse veni, dar delegase un subaltern care părea încântat de chilipir. Bufetul era delicios, cu mâncare thailandeză și chinezească: mici pateuri crocante, condimentate cu busuioc și lămâiță, clătite, crevete cu cuny și lapte de cocos, sote de orez cu nuci de caju și migdale, rață lăcuită incredibil de fragedă și savuroasă. Vinurile erau franțuzești. Am pălăvrăgit câteva minute cu Lionel, părea topit de fericire. Era însoțit de Kim, o fată superbă originară din Chiang Mai. O întâlnise în prima seară într-un bar topless, de atunci erau împreună; Lionel o sorbea din ochi. Înțelegeam foarte bine ce-l putea seduce pe băiatul ăsta cam grosolan la fata aceea delicată, de o finețe aproape ireală; n-ar fi putut găsi o asemenea fată în Franța. Prostituatele thailandeze erau o binecuvântare, mi-am zis, un dar al cerului, și nu exageram. Kim vorbea puțin franțuzește. A fost și la Paris, se minuna Lionel; sora ei era măritată cu un francez.

— Da? am întrebat eu. Și cu ce se ocupă?

— E doctor... Lionel s-a posomorât. Evident, cu mine nu ar avea același stil de viață.

— În schimb, tu ai o slujbă sigură... am făcut eu cu optimism. Toți thailandezii visează să devină funcționari.

M-a privit nu prea convins. Era însă adevărat, funcția publică îi fascinează pe thailandezi. E drept că în Thailanda funcționarii sunt corupți; au o slujbă sigură, iar pe deasupra sunt și bogați. Asta e, unii pot avea totul.

— Ei bine, îți urez noapte bună... i-am spus îndreptându-mă către bar.

— Îți mulțumesc... a spus el roșind. Nu știi ce-mi venise, în clipa aceea, să fac pe omul care știe ce-i viața; hotărât lucru, îmbătrâneam. Aveam totuși îndoieli în privința fetei: thailandezele din nord sunt în general foarte frumoase,

dar sunt prea conștiente de frumusețea lor și de avantajul economic hotărâtor pe care-l oferă aceasta. Se admiră tot timpul în oglindă și astfel devin niște ființe năzuroase și inutile. Pe de altă parte, spre deosebire de o occidentală, Kim nu era în măsură să-și dea seama că Lionel era un fazan. Principalele criterii ale frumuseții fizice sunt tinerețea, absența handicapului și conformitatea generală la normele speciei; evident, ele sunt universale. Criteriile anexe, imprecise și relative, erau, pentru o fată aparținând unei culturi diferite, mult mai greu de apreciat. Pentru Lionel, exotismul era o alegere bună, probabil singura. În fine, făcusem totul ca să-l ajut.

Cu paharul de Saint-Estfephe în mână, m-am așezat pe o bancă să privesc stelele. Anul 2002 avea să marcheze, printre altele, intrarea Franței în uniunea monetară europeană; aveau să urmeze Campionatul Mondial de fotbal, alegerile prezidențiale, diverse evenimente mediatice importante. Stâncile marine erau luminate de lună; știam că la miezul nopții va fi un foc de artificii. Câteva minute mai târziu, Valerie a venit lângă mine. Am îmbrățișat-o, mi-am lăsat capul pe umărul ei; îi distingeam cu greu trăsăturile, dar îi recunoșteam mirosul, pielea. Când a explodat prima salvă de artificii, am văzut că purta aceeași rochie verde, puțin transparentă, pe care o purtase cu un an în urmă la revelionul de la Koh Phi Phi; în clipa în care mă săruta, am simțit o emoție stranie, ceva ca o răsturnare a ordinii lumii. Ciudat, fără s-o fi meritat, mi se dăduse o a doua șansă. Se întâmplă foarte rar, în viață, să ai a doua șansă; e contrar tuturor legilor. Am strâns-o în brațe violent, cuprins de o subită dorință de a plânge.

Dacă iubirea nu poate fi mai presus de toate, cum ar putea spiritul să fie? Orice supremație practică aparține activității.

Auguste Comte Șalupa luneca pe imensitatea turcoaz, și mă simțeam eliberat de grija gesturilor mele. Plecasem devreme, în direcția insulei Koh Maya, pe lângă recife de corali și stânci imense de calcar. Unele aveau formă de inel, se putea intra în laguna din centru printr-un canal îngust săpat în rocă. În interiorul insulițelor apa era neclintită, de un verde smarald. Pilotul a oprit motorul. Valerie mă privea, eram tăcuți, nu făceam un gest; clipele curgeau într-o liniște absolută.

Ne-a lăsat pe insula Koh Maya, într-un golf protejat de pereți din piatră înalți. Plaja se întindea la poalele falezei, îngustă și arcuită, pe vreo sută de metri. Soarele era sus, era ora unsprezece. Pilotul a pornit motorul și a plecat spre Krabi; avea să revină la sfârșitul după-amiezei. După ce a ieșit din golf, zgomotul motorului s-a stins.

În afara actului sexual, sunt puține clipe în viață când trupul exultă de simpla bucurie de a trăi, când se umple de bucurie prin simplul fapt al prezenței sale în lume; ziua de ianuarie a fost plină de asemenea clipe. Păstrez doar amintirea acelei plenitudini, nimic altceva. Probabil că am înotat, ne-am încălzit la soare și am făcut dragoste. Nu cred să fi vorbit ori să ne fi plimbat pe insulă. Îmi amintesc mirosul pe care-l avea Valerie, gustul sării ce i se usca pe sex; îmi amintesc că am adormit în ea, și că am fost trezit de contracțiile vaginului ei.

Șalupa a venit să ne ia la ora cinci. Pe terasa hotelului, care domina golful, am băut un Campari, iar Valerie un Mai Thai. Stâncile de calcar păreau aproape negre în lumina portocalie. Ultimii înotători se întorceau la hotel, cu un prosop în mână. La câțiva metri de țărm, în apa călduță, un cuplu făcea dragoste. Razele soarelui în asfințit poleiau acoperișul aurit al unei pagode. În atmosfera molcomă, un clopot a răsunit de câteva ori. După un obicei budist, când faci o faptă bună sau meritorie trebuie să onorezi fapta trăgând clopotul unui templu; iată o religie fericită, mi-am spus, aceea în care mărturia omenească a unei binefaceri face să răsune văzduhul.

— Michel... a spus Valerie după un lung răstimp de tăcere, privindu-mă în ochi. Aș vrea să rămân aici.

— Ce vrei să spui?

— Să rămân aici, definitiv. M-am gândit în după-amiaza asta, la întoarcere: este posibil. E suficient să fiu numită responsabilă de club. Am diploma și pregătirea necesare.

Am privit-o fără să răspund; și-a pus mâna peste a mea.

— Însă ar trebui să accepți să renunți la munca ta. Ai fi dispus?

— Da.

Cred că am răspuns în mai puțin de o secundă, fără umbră de ezitare; a fost cea mai ușoară hotărâre pe care-am luat-o vreodată.

L-am zărit atunci pe Jean-Yves care ieșea din salonul de masaj. Valerie i-a făcut semn, el a venit la masa noastră; Valerie i-a vorbit imediat despre intenția ei.

— Păi... a spus el ezitând, cred că se poate. Evident, șefii de la Aurore vor fi puțin surprinși, pentru că ceri o retrogradare. Salariul ți se va reduce la jumătate; altfel nu e posibil, trebuie să fii plătită ca toți ceilalți.

— Știu, a spus ea. Puțin îmi pasă.

A privit-o iarăși surprins, clătinând din cap.

— Dacă e opțiunea ta... a făcut el, dacă asta vrei... Și la urma urmei, eu conduc rețeaua Eldorador, a spus el de parcă abia atunci devenea conștient de asta; am dreptul să numesc șefii de club.

— Deci o să fii de acord?

— Da... Da, nu pot să te opresc.

Este o senzație stranie – să simți cum viața ți se schimbă total; e suficient să stai pe loc, să nu faci nimic, să percepi senzația de schimbare. Tot timpul mesei am rămas tăcut, gânditor; până la urmă, Valerie s-a îngrijorat.

— Ești sigur că vrei să rămâi? a întrebat ea. Ești sigur că n-o să-ți pară rău după Franța?

— Nu, n-o să regret nimic.

— Aici nu există distracții, nici viață culturală. Da, știam; în măsura în care am avut ocazia să meditez la ea, cultura mi se părea o compensație necesară pentru nefericirea vieților noastre. S-ar fi putut imagina, poate, o altfel de cultură, care să țină de sărbătoare și de lirism, care să înflorească într-o stare de fericire; dar nu eram sigur că era posibilă, mi se părea o speculație prea teoretică, ce nu mai putea conta cu adevărat pentru mine.

— Se poate prinde TV5... am spus cu indiferență.

Valerie a surâs; TV5 se număra printre cele mai proaste posturi de televiziune din lume, era notoriu.

— Ești sigur ca n-o să te plictisești? a insistat ea.

În viața mea, cunoscusem suferința, opresiunea, spaima; însă nu știusem ce e plictiseala. Eterna, imbecila repetare a aceluiași lucru nu mă deranja. Firește, nu aveam iluzia că aș putea ajunge până acolo; știam că nefericirea e rezistentă, ingenioasă, tenace; chiar și așa, era o perspectivă ce nu-mi inspira nici cea mai mică neliniște. Copil fiind, puteam rămâne ore în șir să număr firele de trifoi de pe o pajiște: niciodată, în ani de căutări, nu găsisem un trifoi cu patru foi; dar nu simțeam nici o dezamăgire, nici o amărăciune; la drept vorbind, la fel de bine aș fi putut să număr firele de iarbă: toate acele fire de trifoi, cu trei frunze, mi se păreau pururi identice, pururea minunate. Într-o zi, la vârsta de doisprezece ani, m-am cățărat în vârful unui stâlp electric, pe munte. În timpul ascensiunii nu privisem în jos. Dar sus, pe platformă, mi s-a părut complicat și periculos să cobor. Lanțurile de munți se întindeau cât vedeai cu ochii, acoperite de zăpezi eterne. Cel mai simplu ar fi fost să rămân pe loc – ori să sar. Mă reținuse, în extremis, gândul că m-aș fi zdrobit de stânci; altminteri, cred că aș fi putut să ma bucur la nesfârșit de zborul meu.

A doua zi l-am cunoscut pe Andreas, un neamț care se stabilise de vreo zece ani în regiune. Era traducător, mi-a explicat el, așa că putea lucra pe cont propriu; se ducea în Germania o dată pe an, la târgul de carte de la Frankfurt; ținea legătura cu editorii prin Internet. Avusese șansa de a traduce mai multe bestseller-uri americane, printre care și Firma, ceea ce-i aducea venituri suficiente; iar viața nu era scumpă aici. Până acum, aproape nu existase turism, era surprins să-și vadă compatrioții debarcând dintr-o dată; noua situație nu-l entuziasma, dar nici nu-i displăcea prea tare. De fapt, legăturile lui cu Germania se subțiaseră mult, chiar dacă meseria îl obliga să practice limba. Se însurase cu o thailandeză cunoscută într-un salon de masaj, iar acum aveau doi copii.

-E ușor... aici... să ai copii? l-am întrebat. Aveam impresia că pun o întrebare indecentă, ca și cum aș fi întrebat dacă e simplu să cumperi un câine. La drept vorbind, copiii mici mi-au provocat întotdeauna o anumită silă; din câte-i știam, erau niște mici monștri urâți, care făceau pe ei și scoteau urlete insuportabile; gândul de a avea un copil nu-mi trecuse niciodată prin minte. Dar știam că majoritatea cuplurilor o fac; nu știam dacă erau mulțumiți, oricum nu îndrăzneau să se plângă. În fond, mi-am zis privind în jur satul de vacanță, într-un spațiu larg ca acesta, poate că n-ar fi fost greu: copilul s-ar fi plimbat printre bungalouri, s-ar fi jucat cu bucățele de lemn și așa mai departe.

Da, era foarte ușor să ai copii aici, a confirmat Andreas; la Krabi există o școală, se poate merge chiar și pe jos. Iar copiii thailandezi sunt foarte diferiți de cei europeni, mult mai puțin violenți și năzuroși. Pentru părinți au un respect vecin cu venerația, iar asta în chip firesc, face parte din cultura lor. Când îi făcea o vizită soră-sii, la Dusseldorf, era de-a dreptul îngrozit de nepoții lui.

Eram doar pe jumătate convins de ce-mi spunea; ca să mă liniștesc, mi-am spus că Valerie nu avea decât douăzeci și opt de ani, în general pe femeile le

apucă pe la treizeci și cinci; în fine, dacă trebuia, da, am fi făcut un copil: știam că o să-i vină ideea, era inevitabil. La urma urmei, un copil e ca un mic animal, cu porniri spre cruzime, e drept; ca o maimuțică, să zicem. Puteau fi și unele avantaje, mi-am spus, eventual aș fi putut să-l învăț să joace Mille Bornes. Aveam o pasiune pentru Mille Bornes, pasiune în general nesatisfăcută; cui aș fi putut să-i propun o partidă? Colegilor mei de serviciu? Nici vorbă; și nici artiștilor care veneau să-mi prezinte dosare. Lui Andreas, poate? L-am măsurat rapid cu privirea: nu, nu părea genul lui. Altminteri, părea serios, inteligent; era o relație ce merita cultivată.

— Vă gândiți să rămâneți... definitiv? m-a întrebat el.

Da, definitiv.

— E bine să fii hotărât, a răspuns el clătinând din cap. E foarte greu, după aceea, să mai părăsești Thailanda; dacă ar trebui s-o fac acum, știu că mi-ar fi cumplit de greu să mă readaptez.

Zilele au trecut cu o repeziciune înfricoșătoare; trebuia să plecăm pe 5 ianuarie. În seara dinaintea plecării, ne-am întâlnit cu Jean-Yves la restaurant. Lionel refuzase invitația; se ducea la bar s-o vadă pe Kim.

— Îmi place s-o văd dansând aproape goală în fața bărbaților... știind că după aceea va fi doar a mea, ne-a spus el.

Jean-Yves l-a privit îndepărtându-se.

— Face progrese băiatul de la gaz... a comentat el sarcastic. Descoperă perversiunea.

— Nu-ți bate joc de el... a protestat Valerie. Până la urmă, înțeleg ce găsești la el, a spus ea întorcându-se către mine. Te înduioșează. Oricum, sunt sigură că petrece o vacanță grozavă.

Se însera; în satele din jurul golfului se aprindeau luminile. O ultimă rază de soare lumina acoperișul aurit al unei pagode. De când Valerie îi vorbise despre hotărârea ei, Jean-Yves nu revenise asupra subiectului. Aștepta s-o facă acum; a comandat o sticlă de vin.

— O să-mi lipsești... a spus el. N-o să mai fie la fel. Am muncit împreună mai mult de cinci ani. A fost bine, ne-am împăcat perfect. Oricum, fără tine n-aș fi izbutit.

Jean-Yves vorbea din ce în ce mai încet, ca pentru sine; se făcuse noapte.

— Acum, a continuat el, putem să dezvoltăm formula. Brazilia e foarte potrivită. Apoi, m-am gândit din nou la Kenya: ideal ar fi să deschidem alt club în interiorul țării, pentru safari, iar clubul de plajă să-l trecem pe formula „Aphrodite”. Altă posibilitate imediată e Vietnamul.

— Nu te temi de concurență? am întrebat eu.

— Nu există nici un risc. Operatorii de turism americani nu vor îndrăzni să se lanseze într-o asemenea afacere, curentul puritan e prea puternic în Statele Unite. Mă temeam puțin de reacțiile presei franceze; dar până acum nu s-a întâmplat nimic. De altfel, cei mai mulți clienți sunt străini; în Germania și în Italia, subiectele de genul ăsta nu stârnesc atâtea pasiuni.

— O să ajungi primul proxenet al lumii...

— Proxenet nu, a protestat el. Nu luăm absolut nimic din câștigul fetelor; le lăsăm să muncească, asta e tot.

— Și apoi, lucrurile sunt separate, a intervenit Valerie; fetele nu fac parte din personalul hotelului.

— Mă rog, da... a spus Jean-Yves cu o ezitare. Aici sunt separate; dar am auzit că la Santo Domingo cameristele nu se dau în lături s-o facă.

— Nu le obhgă nimeni.

— Asta, da, e foarte adevărat.

— Bine... Valerie a făcut un gest conciliant. Nu-i lua în seamă pe bigoți. Tu ești șeful, tu organizezi structura, cu resursele de la Aurore, și cu asta, basta.

Chelnerul a adus o supă cu lămâiță. La mesele vecine erau nemți și italieni însoțiți de fete thailandeze, câteva cupluri germane – cu sau fără însoțitori. Conviețuiau cu toții politicos, aparent fără probleme, într-o ambianță generală marcată de plăcere; funcția de șef de club promitea să fie destul de ușoară.

— Așadar, veți rămâne aici... a continuat Jean-Yves; hotărât lucru, îi venea greu să creadă. E surprinzător. În fine, într-un fel, te înțeleg, dar... mă surprinde că cineva renunță să câștige mai mulți bani.

— Mai mulți bani – și ce să fac cu ei? a articulat foarte clar Valerie. Să-mi cumpăr poșete Prada? Să plec în week-end la Budapesta? Să mănânc trufe albe? Am câștigat o mulțime de bani, și nici nu-mi mai amintesc ce-am făcut cu ei: da, probabil că i-am cheltuit pe tâmpenii dintr-astea. Tu știi ce faci cu banii pe care-i câștigi?

— Păi... Jean-Yves a rămas pe gânduri. Cred că până acum îi cheltuia mai mult Audrey.

— Audrey e o tâmpită, a replicat dur Valerie. Slavă Domnului, divorțezi. E hotărârea cea mai inteligentă pe care-ai luat-o vreodată.

— Așa-i, în fond, e o tâmpită... a răspuns el spontan.

A surâs, a ezitat un moment.

— Ești o fată ciudată, Valerie.

— Nu eu sunt ciudată, ciudată e lumea din jurul meu. Chiar mori să-ți cumperi un Ferrari? Sau o casă de vacanță la Deauville – care oricum va fi călcată de hoți? Să muncești nouăzeci de ore pe săptămână până la șizeci de ani? Să plătești jumătate din salariu pe impozite ce vor finanța operațiuni militare în Kosovo sau planuri de reabilitare a cartierelor periculoase? Ne simțim bine aici; ai tot ce-ți trebuie ca să trăiești. Tot ce-ți poate oferi în plus Occidentul sunt produsele de marcă. Dacă tu crezi în produsele de marcă, atunci poți să rămâi în Occident; dacă nu, găsești în Thailanda contrafaceri a-ntâia.

— E ciudat; ai muncit atâția ani în lumea occidentală fără să crezi în valorile ei.

— Sunt un animal de pradă, a răspuns ea calm. Un mic animal de pradă, drăguț – nu am nevoi prea mari; dacă am muncit până acum, am făcut-o doar pentru bani; acum însă vreau să încep să trăiesc. Dar nu-i pot înțelege pe ceilalți, pe tine, bunăoară: ce te oprește să vii să trăiești aici? Ai putea foarte bine să te însori cu o thailandeză: sunt frumoase, blânde, foarte bune la pat. Unele știu și un pic de franceză.

— Ei bine... Jean-Yves a ezitat din nou. Deocamdată, prefer să schimb fetele în fiecare seară.

— O să-ți treacă. Oricum, chiar și însurat, ce te împiedică să mergi la saloanele de masaj? Doar pentru asta sunt făcute.

— Da, știu. Cred... În fond, cred că întotdeauna mi-a fost greu să iau hotărârile importante din viața mea.

Puțin stingherit de această mărturisire, s-a întors către mine:

— Dar tu, Michel, tu ce-o să faci aici? Răspunsul cel mai apropiat de realitate ar fi fost ceva de genul: „Nimic”; dar unui ins activ e greu să-i explici asemenea lucruri.

— Bucătărie... a răspuns Valerie în locul meu. M-am întors spre ea, surprins.

— Da, da, a insistat ea, am observat că te apucă uneori, ai veleități în domeniul ăsta. E foarte bine, mie tot nu-mi place să gătesc; sunt sigură c-o să fii un bucătar excelent.

Am gustat din puiul cu curry și ardei iute; într-adevăr, se putea încerca o combinație cu mango. Jean-Yves clătina din cap gânditor. Am privit-o pe Valerie: era un prădător reușit, mai inteligent și mai hotărât decât mine; și mă alesese ca să împărțim vizuina. Se poate presupune că societățile au la bază, dacă nu o voință comună, cel puțin un consens – pe care, în democrațiile occidentale, unii editorialiști cu poziții politice categorice îl numesc uneori consens moale. Fiind eu însumi un temperament destul de moale, nu făcusem nimic ca să stric acest consens; ideea de voință comună mi se părea mai puțin evidentă. După Immanuel Kant, demnitatea umană constă în a accepta să ne supunem unor legi doar în măsura în care ne putem considera noi înșine legislatori; o fantezie atât de bizară nu-mi trecuse niciodată prin cap. Nu numai că nu votam, dar nici nu considerasem vreodată alegerile mai mult decât niște excelente show-uri televizate, în care actorii mei preferați erau, la drept vorbind, politologii; Jerome Jaffre, în special, mă încânta. Meseria de om politic mi se părea grea, specializată, epuizantă; acceptam bucuros să-mi deleg puterile, neînsemnate de altfel. În tinerețe cunoscusem feluriți militanți, care credeau necesar să îndrepte societatea în cutare sau cutare direcție; nu aveam pentru ei nici simpatie, nici respect – învățasem chiar, puțin câte puțin, să mă feresc de ei: felul lor de a se interesa de cauze generale, de a considera evoluția societății o problemă a lor personală avea ceva dubios. Ce aveam, personal, să-i reproșez Occidentului? Nu mare lucru, dar nici nu aveam pentru el un atașament special (și înțelegeam din ce în ce mai puțin cum poți să fii atașat de o idee, de o țară, în general de altceva decât o persoană). În Occident viața era scumpă, era frig, prostituția era de proastă calitate. Fumatul în locurile publice era interzis, era aproape imposibil să cumperi medicamente și droguri; munceai enorm, erau mașini și zgomot, securitatea locurilor publice era precară. Pe scurt, o grămadă de neajunsuri. Am înțeles deodată, cu jenă, că socotisem societatea în care trăiam un mediu natural – să zicem o savană, sau o junglă – la ale cărei legi ar fi trebuit să mă adaptez. Ideea că aș fi solidar cu acest mediu nu-mi trecuse niciodată prin cap; era ca o atrofie, ca o absență. Putea supraviețui societatea cu indivizi de soiul meu? Nu era sigur; eu însă puteam

supraviețui cu o femeie, mă puteam atașa de ea, puteam încerca s-o fac fericită. În clipa în care aruncam, din nou, o privire recunoscătoare spre Valerie, am auzit în dreapta un soi de declic. Am auzit apoi, dinspre ocean, un zgomot de motor care s-a oprit de îndată. Pe marginea terasei, o femeie înaltă și blondă s-a ridicat scoțând un țipăt. A urmat o primă rafală, un răpăit scurt. Femeia s-a răsucit spre noi ducându-și mâinile la față: un glonte îi nimerise ochiul, orbita nu mai era decât o gaură sângerândă; apoi s-a prăbușit fără zgomot. I-am zărit atunci pe atacatori, trei bărbați cu turbane care înaintau rapid în direcția noastră, cu pistoale-mitralieră în mâini. A izbucnit o a doua rafală, ceva mai lungă; zgomotele de farfurii și pahare sparte s-au amestecat cu urletele de durere. Timp de câteva secunde, am fost total paralizați; puțini se gândeau să se adăpostească sub mese. Lângă mine, Jean-Yves a icnit scurt, fusese atins la braț. Am văzut-o atunci pe Valerie lunecând foarte lent de pe scaun și prăbușindu-se pe podea. M-am repezit la ea și am cuprins-o în brațe. Din clipa aceea n-am mai văzut nimic. Rafalele de mitralieră se succedau într-o liniște tulburată doar de explozia paharelor; mi se părea că nu se mai termină. Mirosul de praf de pușcă era înțepător. Apoi s-a făcut din nou liniște. Am văzut atunci că mâna dreaptă îmi era plină de sânge; Valerie fusese probabil atinsă la piept sau la gât. Lampa de lângă noi era spartă, întunericul era aproape deplin. Jean-Yves, lungit la un metru de mine, a încercat să se ridice și a scos un geamăt. În acel moment, dinspre centrul de distracții, s-a auzit o explozie enormă, care a sfâșiat spațiul și s-a repercutat îndelung peste golf. Mai întâi am avut senzația că mi-au plesnit timpanele; dar peste câteva secunde, cu toată năuceala mea, am perceput un cor de strigăte înfiorătoare, adevărate urlete de damnați.

Echipele de salvare au sosit după zece minute, veneau de la Krabi; s-au îndreptat mai întâi spre centrul de distracții. Bomba explodase în mijlocul barului Crazy Lips, cel mai mare, la ora de maximă audiență; fusese ascunsă într-o geantă de sport, lângă ringul de dans. Era un dispozitiv artizanal, dar foarte puternic, pe bază de dinamită, declanșat de un ceas deșteptător; geanta fusese umplută cu buloane și cuie. Sub violența impactului, pereții din cărămizi ușoare ce despărțeau barul de celelalte localuri fuseseră măturați de suflu; o parte din grinzile metalice ce susțineau construcția cedaseră, acoperișul amenința să se prăbușească. Primul lucru pe care l-au făcut salvatorii, constatând amploarea catastrofei, a fost să cheme ajutoare. În fața barului, o dansatoare în bikini se târa pe burtă, cu brațul smuls din cot. Lângă ea, un turist german așezat în mijlocul molozului își ținea cu mâna intestinele care-i ieșeau din burtă; soția lui zăcea alături, cu pieptul sfâșiat, cu sânii pe jumătate smulși. În interiorul barului persista un fum negru; podeaua era alunecoasă, plină de sângele care țâșnea din trupuri și din organele sfărțecate. Câțiva răniți în agonie, cu brațe sau picioare secționate, încercau să se târască spre ieșire, lăsând în urma lor o dâră de sânge. Bulioanele și cuiele făcuseră ravagii: mâini smulse, ochi plesniți, fețe sfâșiate. Unele trupuri explodaseră pur și simplu dinăuntru, viscere și membre erau împrăștiate pe jos, pe o distanță de mai mulți metri.

Când ajutoarele au ajuns pe terasă, continuam s-o țin strâns în brațe pe Valerie; trupul era călduț. La doi metri în fața mea, o femeie zăcea la podea, obrazul plin de sânge îi era împănat cu cioburi de sticlă. Altele rămăseseră așezate pe scaune, cu gura larg deschisă, înțepenite de moarte. Am strigat către salvatori: doi infirmieri s-au apropiat imediat, au ridicat-o ușor pe Valerie, au pus-o pe o targă. Am încercat să mă scol, dar am căzut pe spate; capul mi s-a lovit de pardoseală. Am auzit atunci foarte limpede pe cineva spunând în franceză: „E moartă”.

PARTEA A TREIA.

Pattaya Beach Era pentru prima oară, după foarte mult timp, când mă trezeam singur. Spitalul din Krabi era o clădire mică și luminoasă; un doctor a venit să mă vadă în cursul dimineții. Era francez și făcea parte dintr-o echipă de la Medecins du Monde; sosiseră a doua zi după atentat. Era un bărbat de vreo treizeci de ani, puțin adus de spate, cu o expresie îngrijorată. Mi-a spus că dormisem trei zile. „De fapt, nu ați dormit cu adevărat, a adăugat el. Uneori păreați treaz, v-am vorbit de câteva ori; dar e prima oară când reușim să stabilim contactul.” Să stabilim contactul, mi-am spus. Am aflat apoi că bilanțul atentatului era cumplit: până acum se ridica la o sută șaptesprezece morți; era atentatul cu cele mai multe victime comis vreodată în Asia. Câțiva răniți, netransportabili, erau și acum într-o stare critică; Lionel se număra printre ei. Rămas fără picioare, cu o schijă de metal în burtă, avea șanse infime. Ceilalți răniți grav fuseseră transportați la Bumrungrad Hospital, la Bangkok. Jean-Yves era rănit ușor, avea humerusul fracturat de un glonte; primise îngrijiri pe loc. Eu nu aveam nimic, nici măcar o zgârietură. „Dar prietena dumneavoastră... a încheiat doctorul, trupul a fost deja repatriat în Franța. Am vorbit la telefon cu părinții ei: va fi înmormântată în Bretagne.”

A tăcut; probabil aștepta să spun ceva. Mă observa cu coada ochiului; părea din ce în ce mai îngrijorat.

Pe la amiază, o infirmieră a adus o tavă cu ceva de mâncare; peste un ceas a luat-o. Mi-a spus că trebuie să încep să mănânc, că este vital.

După-amiază m-a vizitat Jean-Yves. Și el mă privea ciudat, cam pieziș. Mi-a vorbit mai mult despre Lionel; era pe moarte, nu mai era decât o chestiune de ore. Ceruse insistent s-o vadă pe Kim. Ca prin minune, fata scăpase teafără, dar părea să se consoleze rapid: în ajun, plimbându-se prin Krabi, Jean-Yves o zărise la braț cu un englez. Nu-i spusese nimic lui Lionel, care oricum nu părea să-și facă multe iluzii; chiar și așa, spunea el, fusese o șansă s-o întâlnească. „E ciudat... mi-a spus Jean-Yves, dar pare fericit.”

În momentul când a părăsit rezerva, mi-am dat seama că nu scosesem o vorbă; nu găseam absolut nimic de spus. Simțeam că ceva nu e în regulă, dar era o senzație vagă, greu de definit. Cel mai bine era să tac, așteptând ca lumea din jur să-și dea seama că face o greșală; era doar un moment dificil prin care trebuia să trec.

Înainte de a ieși, Jean-Yves și-a ridicat privirea spre mine, apoi a clătinat din cap descurajat. Se pare (mi s-a spus mai apoi) că vorbeam mult, de fapt, vorbeam întruna, ori de câte ori mă lăsau singur în cameră; de îndată ce intra cineva, amuțeam.

Peste câteva zile am fost transportați la Bumrungrad Hospital, cu un avion sanitar. Nu înțelegeam prea bine motivele acestui transfer; cred că au făcut-o în primul rând ca să putem fi interogați de polițiști. Lionel murise în ajun; trecând pe culoar, îi văzusem cadavru, înfășurat într-un lînțoliu.

Polițiștii thailandezi erau însoțiți de un atașat de la ambasadă care le servea drept translator; din păcate, nu aveam mare lucru să le spun. Părea să-i obsedeze o chestiune: dacă atacatorii erau arabi sau asiatici. Le înțelegeam preocuparea, era important să știe dacă în Thailanda se infiltrasse o rețea teroristă internațională sau dacă aveau de-a face cu separatiști malaiezieni; nu am putut decât să le repet că totul se petrecuse foarte repede, că abia zărisem niște siluete; din câte îmi putusem da seama, indivizii puteau fi malaiezieni.

Au apărut apoi niște americani, cred că erau agenți CIA. Se exprimau brutal, pe un ton aspru, aveam impresia că sunt și eu suspectat. Nu socotiseră necesar să aibă un translator, astfel că în mare parte sensul întrebărilor lor mi-a scăpat. La sfârșit, mi-au arătat o serie de fotografii – teroriști internaționali, pesemne; nu recunoșteam pe niciunul dintre bărbații aceia.

Din când în când, Jean-Yves venea să mă vadă în rezervă, se așeza la capătul patului. Eram conștient de prezența lui, simțeam o ușoară tensiune. Într-o dimineață, la trei zile după sosirea noastră, mi-a întins un teanc de copii xerox după articole din ziare. „Le-am primit prin fax de la conducerea grupului, a adăugat el; nu au făcut nici un comentariu.”

Un prim articol, din *Nouvel Observateur*, era intitulat „UN CLUB FOARTE SPECIAL”; lung de două pagini, foarte detaliat, era ilustrat cu o fotografie preluată din presa germană. Ziaristul acuza direct grupul Aurore că promovează turismul sexual în țările lumii a treia și adăuga că, în aceste condiții, reacția musulmanilor era de înțeles. Editorialul lui Jean-Claude Guillebaud era consacrat aceleiași teme. Întrebat la telefon, Jean-Luc Espitalier declarase: „Grupul Aurore, semnatar al cartei mondiale a turismului etic, nu poate în nici un caz să cauționeze asemenea derapaje; vinovații vor fi sancționați.” Dosarul mai conținea un articol din *Journal du dimanche*, semnat de Isabelle Alonso, vehement, dar nu prea documentat, intitulat „ÎNTOARCEREA LA SCLAVIE”. Francoise Giroud relua termenul în rubrica ei săptămânală: „Față de sutele de mii de femei pângărite, umilite, reduse la sclavie pretutindeni în lume, cât cântărește – e regretabil că trebuie s-o spun – moartea câtorva îmbuibăți?” Firește, atentatul de la Krabi dăduse un răsunet considerabil întregii afaceri. *Liberation* publica pe prima pagină o fotografie de la sosirea supraviețuitorilor pe aeroportul Roissy, sub titlul „VICTIME ECHIVOCE”. În editorialul său, Jerome Dupuy înfiera guvernul thailandez pentru toleranța față de prostituție și traficul de droguri, precum și pentru repetatele încălcări ale principiilor democratice. Sub titlul „MĂCEL LA KRABP”, *Paris-Match* relata în detaliu noaptea ororii. Reușiseră să procure fotografii, la drept vorbind de calitate proastă – copii xerox alb-negru transmise prin fax, ar fi putut fi orice, abia dacă distingeai corpurile umane. În paralel, publicau confesiunea unui turist sexual – care nu avea nimic de-a face cu cele întâmplăte la Krabi, era un independent și opera mai mult în Filipine. Jacques Chirac dăduse neîntârziat o declarație în care, exprimându-și oroarea față de

atentat, stigmatiza „comportamentul inacceptabil al unora dintre compatrioții noștri în străinătate”. Reacționând cu promptitudine, Lionel Jospin amintea că există o legislație pentru a reprimă turismul sexual, chiar și cel practicat cu persoane majore. Articolele următoare, din Le Figaro și Le Monde, își puneau întrebări asupra mijloacelor de a lupta împotriva acestui flagel și asupra atitudinii pe care trebuia să o adopte comunitatea internațională.

În zilele următoare, Jean-Yves a încercat să-l contacteze pe Gottfried Rembke la telefon; în cele din urmă, a izbutit. Patronul TUI era mâhnit, sincer mâhnit, dar nu putea să facă nimic. Ca destinație turistică, Thailanda era compromisă pentru mulți ani. În afară de asta, polemica din presa franceză avusese unele urmări și în Germania; păreri erau din ce în ce mai împărțite, însă majoritatea populației condamna turismul sexual; în aceste condiții, prefera să abandoneze proiectul.

Nu pricepusem rațiunea mutării mele la Bangkok, am priceput-o și mai puțin pe cea a revenirii la Paris. Personalul spitalului nu mă aprecia, probabil mă socotea prea inert; până și în spital, până și pe patul de moarte suntem condamnați să jucăm teatru. Personalul medical apreciază bolnavul care opune o anume rezistență, care manifestă o indisciplină pe care el se va sili s-o înfrângă, spre binele bolnavului, firește. Eu nu manifestam nimic. Puteau să mă răstoarne pe-o parte pentru o injecție și să revină peste câteva ore: mă găseau exact în aceeași poziție. În noaptea dinaintea plecării, căutând drumul spre toaletă pe culoarul spitalului, m-am lovit violent de ușă. Dimineța, aveam obrazul plin de sânge, arcada spartă; au trebuit să mă curețe, să mă panseze. Nici nu-mi dăduse prin cap să chem o infirmieră; de fapt, nu simțisem absolut nimic.

Zborul a fost un fel de timp neutru; îmi pierdusem până și obiceiul de a fuma. În fața benzii rulante de la bagaje, i-am strâns mâna lui Jean-Yves; apoi am luat un taxi până pe bulevardul Choisy.

Mi-am dat seama imediat că lucrurile nu erau în regulă, că nu puteau să fie în regulă. Nu mi-am mai desfăcut valiza. Am umblat prin apartament cu o pungă de plastic în mână, strângând toate fotografiile cu Valerie pe care le-am găsit. Cele mai multe erau făcute la părinții ei, în Bretagne, pe plajă sau în grădină. Mai erau și câteva fotografii erotice, i le făcusem în apartament: îmi plăcea s-o privesc masturbându-se, mi se părea că o făcea cu niște gesturi drăguțe.

M-am așezat pe canapea și am format un număr la care puteam suna în caz urgență, douăzeci și patru de ore din douăzeci și patru. Era un fel de unitate de criză, creată special pentru supraviețuitorii atentatului. Era instalată într-un pavilion al spitalului Sainte-Anne.

Majoritatea celor care ceruseră să vină acolo erau într-o stare cu adevărat jalnică: în ciuda dozelor masive de tranchilizante, aveau coșmaruri în fiecare noapte, cu urlete, țipete de spaimă, plânsete. Când îi întâlneam pe culoare, chipul lor crispat, îngrozit mă îngheța; păreau, la propriu, descompuși de frică. Iar frica asta, îmi spuneam, va dura toată viața.

Cât despre mine, mă simțeam mai ales obosit, extrem de obosit. De obicei, mă sculam ca să beau o ceașcă de ness ori să ronțai biscuiți; mesele nu

erau obligatorii, și nici activitățile terapeutice. Am fost, totuși, supus unei serii de examene medicale, iar la trei zile după sosire am avut o discuție cu un psihiatru; examenele găsiseră o „reactivitate extrem de scăzută”. Nu sufeream, dar mă simțeam cu adevărat slăbit; mă simțeam peste măsură de slăbit. M-a întrebat ce am de gând să fac. Am răspuns: „Să aștept”. M-am arătat destul de optimist; i-am declarat că toată tristețea aceasta avea să dispară, că aveam să-mi regăsesc fericirea, dar că trebuia să aștept. Nu a părut prea convins. Era un bărbat de vreo cincizeci de ani, cu o față rotundă și jovială, în întregime bonomă.

După o săptămână, am fost transferat la alt spital psihiatric, de data asta pentru o ședere de lungă durată. Trebuia să rămân mai mult de trei luni. Spre surprinderea mea, l-am regăsit pe același psihiatru. Nu era nimic neobișnuit, de fapt, aici lucra, mi-a explicat el. Asistența pentru victimele atentatului era doar o sarcină temporară, în care de altfel era specialist – făcuse parte și din celula formată după atentatul din stația de metrou Saint-Michel.

Nu avea un discurs de psihiatru tipic, în fine, era suportabil. Îmi amintesc că-mi sugera să mă „eliberez de legături”; părea mai curând o trăncăneală budistă. Ce să eliberez? Toată ființa mea era o legătură. Fiind de natură trecătoare, mă atașasem de ceva trecător, potrivit naturii mele – nu vedeam ce ar fi fost de comentat aici. Dacă aș fi fost de natură eternă, continuam eu ca să lungesc discuția, atunci m-aș fi atașat de lucruri eterne. Se pare că metoda lui dădea rezultate în cazul supraviețuitorilor chinuiți de spaima mutilării și a morții. „Aceste suferințe nu-ți aparțin, nu sunt cu adevărat ale tale; sunt doar strigoi ce-ți bântuie mintea”, le spunea el bolnavilor; iar bolnavii sfârșeau prin a-l crede.

Nu mai știu când am început să devin conștient de realitate – oricum, s-a întâmplat cu intermitențe. Erau încă momente – sunt și acum, de fapt – când Valerie nu era nicidecum moartă. La început le puteam prelungi după voie, fără nici un efort. Îmi aduc aminte când am suferit prima dată, când am simțit cu adevărat apăsarea realului: imediat după vizita lui Jean-Yves. Era un moment apăsător, erau amintiri pe care nu izbuteam să le neg; nu i-am cerut să revină.

În schimb, vizita lui Marie-Jeanne mi-a făcut foarte bine. Nu a spus mare lucru, mi-a vorbit un pic despre atmosfera de la birou; i-am spus imediat că nu am intenția să mă întorc la serviciu, că vreau să mă mut la Krabi. A încuviințat fără comentarii. „Nu-ți face griji, i-am spus, o să fie în regulă.” M-a privit cu o compasiune mută: ciudat, cred chiar că m-a crezut.

Vizita părinților lui Valerie a fost cu siguranță cel mai greu de îndurat; psihiatrul le explicase pesemne că treceam prin faze de negare a realității, drept care bătrâna a plâns aproape tot timpul; nici bătrânul nu părea în largul lui. Veniseră și pentru niște detalii practice, ca să-mi aducă o valiză cu lucruri personale. Presupunneau că nu voiam să păstrez apartamentul închiriat în arondismentul XIII. „Firește, firește, am spus, o să vedem mai încolo”; în momentul acela, bătrâna a început să plângă din nou.

Într-o instituție, viața trece ușor, nevoile umane sunt în esență satisfăcute. Regăsisem Questions pour un champion, era singura emisiune la care mă uitam. Actualitățile nu mă mai interesau deloc. Cei mai mulți pacienți

își petreceau toată ziua în fața televizorului. Mie, la drept vorbind, nu-mi plăcea chiar atât de mult: mi se părea că imaginile se mișcă prea repede. Credeam că, dacă rămân liniștit, dacă evit pe cât posibil să gândesc, până la urmă toate se rezolvă.

Într-o dimineață de aprilie, am aflat că, într-adevăr, îmi revenisem și că voi putea ieși în curând. Noua situație mi se părea mai curând o sursă de complicații; trebuia să-mi găsesc o cameră de hotel, să-mi refac o ambianță neutră. Banii, cel puțin, nu-mi lipseau; asta era. „Trebuie să vezi partea bună a lucrurilor”, i-am spus unei infirmiere. A părut surprinsă, poate din cauză că-i vorbeam pentru prima oară.

Nu există tratament precis împotriva negării realului, mi-a explicat psihiatrul la ultima noastră discuție; nu este propriu-zis o dereglare umorală, ci una a reprezentării. Mă ținuse la spital atâta timp pentru că se temuse de o tentativă de sinucidere – erau destul de frecvente în cazurile de revenire brutală a lucidității; acum, însă, eram în afara oricărui pericol. Așa, am zis, eu, deci așa.

La o săptămână după ieșirea din spital, am luat avionul pentru Bangkok. Nu aveam un plan precis. Dacă am avea o natură ideală, ne-am putea mulțumi cu mișcările soarelui. La Paris anotimpurile erau prea distincte; asta era o sursă de agitație, de stres. La Bangkok, soarele răsărea la ora șase dimineața și asfințea la șase seara; în acest interval, urma un traseu imuabil. Mai era și perioada musonului, dar eu n-o prinsesem până atunci. Agitația orașului exista, dar nu-i sesizam limpede sensul, era vorba, mai curând, de un soi de condiție naturală. Oamenii locului aveau, desigur, un destin, o viață, în măsura permisă de nivelul lor de trai; știam însă atât de puțin despre ei, încât ar fi putut la fel de bine să fie o ceată de lemurieni.

M-am instalat la Amari Boulevard; hotelul era ocupat mai ales de oameni de afaceri japonezi. Acolo fusesem, ultima oară, cu Valerie și Jean-Yves; nu era o idee prea bună. Peste două zile m-am mutat la Grace Hotel; era la doi pași, dar atmosfera era total diferită. Era probabil ultimul loc din Bangkok unde mai puteai întâlni turiști sexuali arabi. Acum, se furișau pe lângă ziduri, rămâneau închiși în hotel – care avea o discotecă și propriul lui salon de masaj. Mai puteai găsi saloane de masaj pe străduțele din jur, cu vânzători de kebab și cabine de convorbiri telefonice la mare distanță; dar, în afară de asta, nu mai era nimic. Mi-am dat seama că mă apropiasem fără să vreau de Bumrungrad Hospital.

Cu siguranță, poți rămâne în viață însuflețit doar de o dorință de răzbunare; mulți oameni au trăit așa. Islamul îmi distrusese viața, deci așa fi putut urî islamul; în zilele următoare, am făcut eforturi ca să-i urăsc pe musulmani. Îmi reușea destul de bine, așa că am început să urmăresc din nou știrile internaționale. De fiecare dată când aflam că un terorist palestinian, sau un copil palestinian, sau o femeie gravidă palestiniană au fost împușcați în fâșia Gaza, simțeam o tresărire de entuziasm la gândul că exista un musulman mai puțin. Da, se putea trăi în felul acesta.

Într-o seară, la cafeneaua hotelului, un bancher iordanian a intrat în vorbă cu mine. Fire amabilă, a insistat să-mi ofere o bere; probabil că

recluziunea forțată în hotel începea să-l apese. „Îi înțeleg pe oamenii de aici, să știți, nu le pot purta pică... mi-a spus el. Recunosc, am căutat-o cu lumânarea. Thailanda nu e pământ islamic, nu avem nici un motiv să finanțăm cu sute de milioane construirea de moschei. Ca să nu mai vorbesc de atentat, bineînțeles...” Văzând că-l ascultam cu atenție, a comandat încă o bere, a prins mai mult curaj. Problema musulmanilor, a spus el, era că paradisul promis de Profet exista deja pe pământ: existau locuri în lume unde fete disponibile și senzuale dansau pentru plăcerea bărbaților, unde te puteai îmbăta cu nectar ascultând o muzică celestă; pe o rază de cinci sute de metri în jurul hotelului erau vreo douăzeci de asemenea locuri. În plus, ca să intri nu trebuia să împlinești cele șapte îndatoriri ale musulmanului, nici să duci războiul sfânt; era suficient să plătești câțiva dolari. Iar ca să devii conștient de toate acestea, nici nu mai trebuia să călătorești: era suficient să ai o antenă parabolică, Pentru el, nu încăpea nici o îndoială, sistemul musulman era condamnat: capitalismul va fi mai puternic. Deja, tinerii arabi nu mai visau decât bunuri și sex. Chiar dacă uneori pretindeau contrariul, visul lor secret era modelul american: agresivitatea unora dintre ei nu era decât semnul unei invidii neputincioase; din fericire, cei care pur și simplu întorceau spatele islamului erau din ce în ce mai numeroși. El, unul, nu avusese noroc, era deja bătrân și toată viața lui fusese silit să facă compromisuri cu o religie pe care-o disprețuia. Eram oarecum în aceeași situație: desigur, va veni o zi când lumea va fi eliberată de islam; dar pentru mine avea să fie prea târziu. Nu mai aveam, cu adevărat, o viață; avusesem o viață, timp de câteva luni, nu era chiar nimic, mulți nu au nici atât. Lipsa dorinței de a trăi nu este, din păcate, suficientă ca să dorești să mori.

L-am revăzut a doua zi, chiar înainte să plece la Amman; avea de așteptat un an până să poată reveni. Eram mai curând mulțumit că pleacă, simțeam că, altfel, ar fi vrut din nou să discute cu mine, iar perspectiva asta mă cam obosea: îmi venea foarte greu, acum, să suport schimbările intelectuale; nu mai aveam nici un chef să înțeleg lumea, nici măcar s-o cunosc. Totuși, scurta noastră discuție mi-a lăsat o impresie profundă: de fapt, iordanianul mă convinsese de la-nceput, islamul era condamnat, era destul să reflectezi la asta, părea evident. Acest simplu gând a fost suficient ca să risipească ura din mine. Am renunțat, din nou, să urmăresc știrile.

Bangkok era totuși un oraș aproape normal, întâlneai prea mulți oameni de afaceri, prea mulți turiști în voiaj organizat. Peste două săptămâni, am luat un autobuz pentru Pattaya. Așa era scris, mi-am spus urcând în mașină; apoi mi-am dat seama că era fals, că nu exista nici un determinism. Aș fi putut foarte bine să-mi petrec restul vieții cu Valerie, în Thailanda, în Bretagne sau oriunde. Să îmbătrânești nu e un lucru prea amuzant; dar să îmbătrânești singur e lucrul cel mai rău cu putință.

Când mi-am lăsat valiza pe betonul prăfuit al autogării, am știut că am ajuns la capătul drumului meu. Un drogat bătrân și scheletic, cu părul lung și cărunt, cu o șopârlă mare pe umăr, cerșea la ieșire. I-am dat o sută de baht, apoi am intrat să beau o bere la Heidelberg Hof, peste drum. Doi pederastați germani mustădoși și burtoși se băteau în cămășile lor înflorate. Lângă ei, trei

adolescente rusoaice în ultimul hal de decădere se contorsionau ascultând muzică la un ghetto blaster

[40]; micile târfe se răsuceau și se tăvăleau pur și simplu pe jos. În câteva minute de mers pe străzile orașului am întâlnit o varietate impresionantă de specimene umane: rapperi cu șepcuțe întoarse, hipioți olandezi, cyberpunkști cu părul roșu, lesbiene austriece cu inele în buric, în nas și în limbă. După Pattaya nu mai urmează nimic, este un soi de cloacă, de canal terminal în care se scurg diversele reziduuri ale nevrozei occidentale. De asemenea, indiferent ce ești, homosexual, heterosexual sau amândouă, Pattaya e destinația ultimei șanse, după care nu-ți mai rămâne decât să renunți la dorință. Hotelurile se diferențiază, desigur, prin confort și prețuri, dar și prin naționalitatea clientelei. Sunt două mari comunități, germanii și americanii (printre care, probabil, destui australieni și neozeelandezi). Sunt de asemenea destui ruși, îi recunoști după mutrele de rătăni și apucăturile de gangsteri. Există chiar și un hotel pentru francezi, numit Ma maison; nu are decât vreo zece camere, în schimb restaurantul e foarte frecventat. Am rămas acolo o săptămână, până mi-am dat seama că nu mă dau în vânt după sângerete, nici după puii de baltă; că pot supraviețui fără să urmăresc campionatul Franței prin satelit și fără să citesc zilnic pagina culturală din Le Monde. Oricum, trebuia să-mi caut o cazare pe termen lung. Durata normală a unei vize turistice în Thailanda e de o lună; dar pentru a obține o prelungire e suficient să treci granița. Mai multe agenții din Pattaya propun un dus-întors peste frontiera cambodgiană, totul în cursul unei singure zile. După un drum de trei ore cu microbuzul, stai la coadă o oră sau două la postul de frontieră; mănânci într-o autoservire pe teritoriul cambodgian (prețul este inclus în bilet, ca și bacșișul pentru vameși); apoi te întorci pe același drum. Majoritatea rezidenților o fac în fiecare lună, de ani de zile; e mult mai simplu decât să obții o viză de lungă durată.

Nimeni nu vine la Pattaya ca să-și refacă viața, ci ca s-o termine în condiții acceptabile. Sau, dacă preferați un eufemism, pentru a face o pauză, o pauză lungă – care se poate dovedi definitivă. Sunt vorbele unui poponar de vreo cincizeci de ani pe care l-am întâlnit într-un pub irlandez; fusese machetator, mai ales în presa people, și izbutise să pună niște bani deoparte. Cu zece ani în urmă, constatase că treaba începea să meargă prost pentru el: frecvența barurilor, aceleași ca de obicei, însă, din ce în ce mai des, se întorcea cu buza umflată. Desigur, putea să plătească; dar, dacă tot era s-o facă, prefera să plătească asiatici. S-a scuzat pentru această remarcă, spera că nu-l suspectez de rasism. Nu, bineînțeles că nu, înțelegeam: e mai puțin umilitor să plătești o ființă care nu seamănă cu cei pe care i-ai sedus în trecut, care nu-ți trezește nici o amintire. Dacă sexualitatea e pe bani, atunci e preferabil, într-o măsură, să fie nediferențiată. Se știe că una dintre primele senzații pe care le ai în prezența altei rase este aceea de nediferențiere, senzația că toți seamănă fizic. Efectul dispare în câteva luni, și e păcat, pentru că, de fapt, corespunde unei realități: în fond, ființele umane seamănă enorm. Sigur, se pot distinge masculii de femele; se pot de asemenea distinge, dacă vreți, diferitele categorii de vârstă; dar orice diferențiere mai extinsă ține de o anume formă de pedanterie, care vine din plictiseală. Omul care se plictisește descoperă

deosebiri și ierarhii. Aceasta e una dintre trăsăturile lui caracteristice. După Hutchinson și Rawlins, inventarea de sisteme ierarhice în sânul societăților animale nu corespunde nici unei necesități practice, nici unui avantaj selectiv; e doar un mijloc de a lupta împotriva plictiselii insuportabile a vieții în natură.

Astfel, fostul machetator își încheia pașnic viața de poponar plătind băieți bronzăți, supli și musculoși. O dată pe an, mergea în Franța să-și viziteze rudele și câțiva prieteni. Viața lui sexuală era totuși mai puțin frenetică decât mi-aș fi putut închipui, mi-a spus el; ieșea o dată, de două ori pe săptămână, nu mai mult. Trăia la Pattaya de șase ani; paradoxal, abundența și varietatea ofertei sexuale, ispititoare și ieftină, provoca o potolire a dorinței. De fiecare dată când ieșea în oraș, era sigur că va putea să reguleze și să sugă niște băieți superbi care, la rândul lor, îl vor masturba cu sensibilitate și talent. Fiind liniștit în privința asta, își pregătea mai bine ieșirile, se bucura de ele cu măsură. Am înțeles atunci că mă credea cufundat în frenezia erotică a primelor săptămâni, că vedea în mine un echivalent heterosexuale al propriului său caz. N-am încercat să-i deschid ochii. A fost prietenos, a insistat să-mi facă cinste, mi-a dat mai multe adrese pentru o cazare pe termen lung. Îi făcea plăcere să stea de vorbă cu un francez, mi-a spus el; majoritatea rezidenților homosexuali erau englezi, se avea bine cu ei, însă din când în când avea chef să-și vorbească limba maternă. Avea puține relații cu restrânsa comunitate franceză din jurul restaurantului Ma maison; cei mai mulți erau hetero-sexuali închistați, foști funcționari coloniali sau militari. Dacă mă stabileam la Pattaya, am fi putut ieși împreună într-o seară, fără nici o obligație, firește; mi-a lăsat un număr de mobil. Mi l-am notat, știind bine că n-o să-l sun niciodată. Era simpatic, amabil și chiar interesant; dar eu, pur și simplu, nu mai aveam chef de relații umane.

Am închiriat o cameră pe Naklua Road, ceva mai departe de agitația orașului. Aveam aer condiționat, frigider, duș, un pat și câteva mobile; chiria era de trei mii de baht pe lună – cinci sute și ceva de franci. Am transmis noua adresă la bancă, am scris o scrisoare de demisie către Ministerul Culturii.

În general, nu-mi rămânea mare lucru de făcut în viață. Am cumpărat mai multe topuri de hârtie format A4; voiam să încerc să pun în ordine întâmplările vieții mele. Este un lucru pe care oamenii ar trebui să-l facă mai des înainte de a muri. E ciudat că atâtea ființe pot trăi o viață întreagă fără a formula o remarcă, o obiecție, fără a face un comentariu. Nu că acele remarce, obiecții, comentarii ar avea un destinatar, sau un sens oarecare; dar cred că, una peste alta, e preferabil să fie făcute.

Au trecut șase luni, sunt în aceeași cameră de pe Naklua Road; în mare, cred că mi-am încheiat misiunea. Valerie îmi lipsește. Dacă intenția mea, când am început să scriu aceste pagini, ar fi fost să-mi alin suferința, s-o fac mai suportabilă, acum aș ști că nu e cu putință: absența ei mă face să sufăr mai mult ca oricând.

La începutul celei de-a treia luni la Pattaya, m-am hotărât să merg din nou în saloanele de masaj și în barurile cu târfe. La început, ideea nu m-a entuziasmat, mă temeam că va fi un fiasco total. Am izbutit totuși să am erecții și chiar să ejaculez; dar nu am mai cunoscut niciodată plăcerea. Nu era vina fetelor, erau la fel de rafinate, de afectuoase; însă nu mai simțeam nimic. Mai

mult din principiu, am continuat să merg la un salon de masaj o dată pe săptămână; apoi am hotărât să mă opresc. Era totuși un contact uman, iată neajunsul. Nu mai speram să regăsesc plăcerea pentru mine însumi, însă fata ar fi putut juisa, mai ales că, desensibilizat cum eram, aș fi fost în stare să continuu exercițiul ore în șir. Puteam ajunge să doresc acea juisare, iar asta risca să devină o miză; or nu mai voiam să cunosc nici o miză. Viața mea era o formă goală, și era bine să rămână așa. Dacă lăsam pasiunea să-mi pătrundă în trup, durerea ar fi urmat-o de îndată.

Cartea mea se apropie de sfârșit. Din ce în ce mai des, rămân culcat cea mai mare parte a zilei. Uneori, pornesc instalația de aer condiționat dimineța, o sting seara, iar între cele două momente nu se întâmplă nimic. M-am obișnuit cu bâzâitul aparatului, care la început mi se părea insuportabil; m-am obișnuit și cu căldura; acum îmi e totuna.

Nu mai cumpăr de mult ziare franțuzești; presupun că la ora asta au loc alegerile prezidențiale. Probabil că Ministerul Culturii, de bine, de rău, își continuă activitatea. Poate că Marie-Jeanne se mai gândește uneori la mine, când întocmește bugetul unei expoziții; n-am încercat să mai iau legătura cu ea. Nici despre Jean-Yves nu mai știu nimic; după ce l-au concediat de la Aurore, îmi închipui că a trebuit să înceapă iarăși de jos și, probabil, nu în turism.

Când iubirea a dispărut, viața devine oarecum convențională și silnică. Păstrezi o formă umană, comportamentele obișnuite, un soi de structură; dar sufletul, cum se spune, e gol.

Pe Naklua Road, ridicând un nor de praf, coboară niște scutere. E deja amiază. Venind din cartierele mărginașe, prostituatele se duc la muncă în barurile din centru. Azi nu cred c-o să ies în oraș. Sau poate mai spre seară, să mănânc o supă la o dugheană din intersecție.

Când ai renunțat la viață, ultimele contacte umane rămân cele cu vânzătorii. Pentru mine, aceste contacte se limitează la câteva cuvinte englezești. Nu vorbesc thailandeza, asta creează în jurul meu o barieră apăsătoare și tristă. Se pare că nu voi înțelege niciodată cu adevărat Asia, ceea ce, de altfel, nu contează prea mult. Poți trăi pe lume și fără s-o înțelegi, e destul să poți obține hrană, mângâieri și iubire. La Pattaya, după criteriile occidentale și chiar asiatice, hrana și mângâierile sunt ieftine. Cât despre iubire, n-aș putea să spun. Acum sunt convins: pentru mine, Valerie a fost o excepție luminoasă. Era una dintre acele ființe capabile să-și consacre viața fericirii cuiva, să-și facă din asta un țel. Acest fenomen e un mister. În el se află fericirea, candoarea și bucuria; dar nici acum nu știu cum, nici de ce se poate produce. Iar dacă nu am înțeles iubirea, la ce bun să fi înțeles restul?

Voi rămâne până la capăt un copil al Europei, al grijii și al rușinii; nu am de lăsat nici un mesaj de speranță. Pentru Occident nu simt ură, ci doar un dispreț fără margini. Știu doar că toți, până la unul, puțim a egoism, a masochism și a moarte. Am creat un sistem care a devenit pur și simplu irespirabil; și, pe deasupra, continuăm să-l exportăm.

Se face seara, în vitrinele barurilor se aprind ghirlande multicolore. Nemții trecuți iau loc, pun o mână butucănoasă pe coapsa tinerei însoțitoare.

Mai mult decât orice popor, germanii cunosc rușinea și grija, simt nevoia de trupuri fragede, de piele fină și răcoroasă. Mai mult decât orice popor, cunosc dorința de autodistrugere. Rar vezi la ei acea vulgaritate pragmatică și încrezută a turiștilor sexuali anglo-saxoni, acea manie de a compara tot timpul prestațiile și prețurile. De asemenea, rareori fac mișcare, rareori le pasă de trupul lor. În general, mănâncă prea mult, se umflă cu bere, pun pe ei o osânză nesănătoasă; majoritatea vor muri curând. Adesea sunt prietenoși, le place să glumească, să dea de băut, să povestească; cu toate astea, tovărășia lor e moleșitoare și tristă.

Am înțeles, acum, ce e moartea; nu cred că mă va face să sufăr. Am cunoscut ura, disprețul, decrepitudinea și multe altele, am cunoscut chiar și scurte momente de iubire. După mine nu va rămâne nimic, și nici nu merit să-mi supraviețuiesc ceva; am fost, sub toate aspectele, un ins mediocru.

Îmi imaginez, nu știu de ce, că voi muri la miezul nopții, și încă mai simt o ușoară neliniște la gândul suferinței ce va însoți eliberarea din lanțurile trupului. Mi-e greu să-mi imaginez încetarea vieții ca pe un simplu act reflex, total lipsit de durere; știu, firește, că mă înșel, dar mi-e greu s-o cred cu adevărat.

Localnicii mă vor găsi după câteva zile; în aceste ținuturi, cadavrele încep să pută rapid. Nu vor ști ce să facă cu mine, vor anunța probabil ambasada Franței. Nu sunt un om sărac, dosarul va fi ușor de rezolvat. În contul meu vor rămâne destui bani; nu știu cine-i va moșteni, probabil statul, sau niște rude foarte îndepărtate.

Spre deosebire de alte popoare asiatice, thailandezii nu cred în fantome și manifestă puțin interes pentru soarta cadavrelor. Cele mai multe sunt duse direct la groapa comună. Cum nu voi lăsa instrucțiuni precise, la fel se va întâmpla și cu mine. Cineva, foarte departe, în Franța, va completa un act de deces, va bifa o căsuță într-un formular de stare civilă. Câțiva vânzători ambulanti, obișnuiți să mă vadă prin cartier, vor clătina din cap. Camera mea va fi închiriată altui călător. Apoi mă vor uita. Mă vor uita repede.

SFÂRȘIT

[1] „Sightseeing tours: a sociological approach”, *Annals of Tourism Research*, vol. 23, pp. 213-227, 1998. (n. a.)

[2] 1. Canal cu locuințe lacustre, în Thailanda.

[3] Moneda națională thailandeză.

[4] Multă nevoie (engl.).

[5] Pari liniștit (engl.).

[6] Sindicat agricol din Franța.

[7] Delir (engl.), petrecere nocturnă în aer liber, cu participare masivă, în general organizată fără aprobarea autorităților.

[8] Ce se întâmplă la Samui (engl.).

- [9] Maniac al sănătății (engl.).
- [10] Atmosfera pe care i-o conferă acestei insule drumeții nu va putea fi alungată prea curând de turiștii simandicoși (engl.).
- [11] Rave pe lună plină (engl.).
- [12] Din cauza ignoranței, oamenii nutresc întotdeauna idei greșite, aruncând o privire rătăcită asupra lumii; incapabili să se detașeze de sine, iau hotărâri greșite. Astfel, ei sunt prizonierii unei existențe amăgitoare (engl.).
- [13] Taxă de consumație (engl.).
- [14] Ecole Centrale, instituție de învățământ superior politehnic.
- [15] Vreau o fată, fata numărul 47 (engl.).
- [16] Cum te cheamă? (engl.)
- [17] Mă cheamă Sân. (engl.)
- [18] Masaj mai târziu. (engl.)
- [19] E ceva în neregulă? (engl.)
- [20] Poate, un prezervativ... (engl.)
- [21] N-avea grijă, nu trebuie prezervativ. Sunt OK! (engl.)
- [22] Avem timp. avem un pic de timp. (engl)
- [23] Bărbat rău. Thaiandezii bărbați răi. (engl.)
- [24] Ești bun. (engl.)
- [25] Ai grijă. Fii fericit. (engl.)
- [26] Găsiți-vă un partener de viață. Femei thailandeze educate (engl.).
- [27] Zece întrebări pe care vi le puneți. (engl.)
- [28] Există o potrivire perfectă între bărbatul occidental, care nu este respectat și apreciat în țara sa, și femeia thailandeză; ea nu-și dorește decât un partener care să-și vadă de slujba sa sperând că, după serviciu, va găsi acasă o atmosferă de familie plăcută. Majoritatea femeilor occidentale nu ar vrea un astfel de soț plicticos.
- Puteți constata foarte ușor acest lucru citind anunțurile matrimoniale. Femeia occidentală vrea un bărbat care să arate într-un anumit fel, care să aibă „aptitudini sociale” – cum ar fi să știe să danseze și să facă conversație – o persoană inte-resantă și seducătoare. Uitați-vă în schimb în catalogul meu la ce anume vor fetele de aici. Nimic mai simplu. Ele nu spun decât că ar fi fericite să se stabilească DEFINITIV cu un bărbat dispus să-și păstreze slujba și să fie un SOȚ și un TATĂ iubitor și înțelegător. Cu aceste calități nu ați convinge o fată din America. De vreme ce nu îi apreciază pe bărbați, tot astfel cum nu apreciază nici viața tradițională de fami-lie, femeile din Occident nu sunt făcute pentru căsătorie. Eu le ajut pe femeile occidentale modeme să evite ceea ce disprețuiesc. (engl.)
- [29] Brevet Technique Supérieur, diplomă națională obținută după doi sau trei ani de studii superioare într-un domeniu foarte specializat.
- [30] Personajele unei serii de comedii franțuzești a căror acțiune are loc în cluburi de vacanță.
- [31] Mare, nisip, soare. și sex (engl.).
- [32] Cod vestimentar (engl.).
- [33] Mahalale sărace, bidonviluri (în Brazilia).
- [34] Organizație ecologistă.

[35] Actor comic francez.

[36] Asta e. (it.)

[37] Fără musulmani (engl.).

[38] Vă respectăm credința musulmană. Nu vrem să beți whisky și să aveți de-a face cu fetele thailandeze (engl.).

[39] Dublă determinare (engl.).

[40] Casetofon portabil uriaș, la modă printre adolescenții negri din Statele Unite.